አውቺ ኮንሲ

ክንታንትካው ሜፃፍ

8ንቲ ቤን

ቴርሳንትካ

ብርሃኑ አሳየ (ረ/ፕሮፌሰር)

ደጉ ደሳለኝ

ኤዲተር

ክንዴ አድማስ

ይታይሽ በላይ

ዶ/ር ብርሃኑ አስረስ

ቡድን መሪ

ዶ/ር ያረጋል አለነ (ተ/ፕሮፌሰር)

ሰዓሊ

አይናዲስ አምባው

ዲዛይነር

አትርሳው ጥግይሁን

አማኻር ክልሉ ክንቲው ቢሩስ ቴርትኹ

እን ማፃፍ አማኻር ክልሉ ምንግስትስ ሜንያቤስቱኽ በጀትስ አማኻር ክልሉ ምንግስት ክንቲ ቢሩስስታ ምሁራንካው ኩስኺ ጉባያው ቴቤርኺስ ቱርቱኼኽ።

ሜፃፉ ዱዊው ኼዋንት © 2015 ም.አ. አማኻር ክልሉ ምንግስት ክንቲ ቢሩዌኽ።

ምሁራንካው ኩስኺ ጉባያው

አማኻር ክልሉ ክንቲው ቢሩስ ቱርትኹ

ፍሽፂ

እሚ ፍን

ክንታንትካኩ ቾታብልስ ታክስፂ iv

ፋንቲቲ ላኹ

ምግባር ፅንታ 1

ፋንቲቲ ላኃ

ባይልኩ ማኼትካ 20

ፋንቲቲ ሹኻ

አቾትኩ እሴትካ 36

ፋንቲቲ ሴዛ

ዴዴኞ ልቦሌድ 51

ፋንቲቲ አንኮ

ዝብ 69

ፋንቲቲ ዋልታ

ቤሬኽት 84

ፋንቲቲ ላቼታ

ስራስሪው ግርብ ዊዳ 104

ፋንቲቲ ሶኼ

ሴላም 118

ፋንቲቲ ሴስታ

አይሩ እግልት 134

ፋንቲቲ ፅካ

ድራማ 145

ክንታንትካኩ ቾታብልስ ታክስዒ

እን ክንታንትካው ሜፃፍ ፍኖታካርቲስታ አጌርአቡቾ ምንዛኒ ኩስኒ አሳባ ስሬታስ 2013 ም.ኣስ ዔውስትኹ ክንቲቱርታ ኪሲ ስሬታስ ቱርትኹያክ። ያክፃስኪ ሜፃፍዳ ሲፋንኩ ጉዳይካስ ሊሊቲ ቱክቲ እይስታኑ

1. ክንታንትካውሳ ኻልትስ አሴብኽ፣ ታናታንኽ፣ ካሲኽ፣ ችግሮ ኽይኽ፣ ዎሴንኽ፣ ቱትፃኽስታ ጋማጋምኽሳ ካሊቾቶ ሌጌፃንኩ አይኔታ ሜንችካ ቴግባርካ ቴክሌልዌካ።

2. ክንታንትካውሳ ኬሌቴፍፃፃማ አንቤብፃ፣ ቹኒትፃ፣ ዙሚፃስታ ፃፊፃ ካሊቾትካዋ አድርፃንኩ ታሪክካስታ እንኺሊ እምትችንኩ ቴግባርካ ዝኮንታ ዔውስታ።

3. ክንቲው ዲግስፃኺ እሚ ትኩታደስ ኪቻ ቴግባር ትኩታሾ አደላታ ያኻ።

4. አጌራኻስኩ አቾትካ ኃፋይስታታጊ ታሪክካ፣ ፅፈትካስታ ቴግባርካኻዳ ቴክሌልዌካ።

5. ባይሉ አይቲስታ አርቤንቱሳ ትክሞ እርዳትፃንኩ ታሪክካ፣ ፅፈትካስታ ግትምፅንትካ ኃው ፋይስትታ ቱዌካ።

6. ክንታንትካ ሜንኾ ጊዞ ቴቤቤርኺስ ክንታንኩ አድልካ አሜችዌካ።

7. ክንትፃስ ክንትፃኩ ካሊቾትካዋ ሌጌፅፃስ እስቱስ ክንታንትካ ፋንቲቲቺፋ ሴዛ ካሊቾትካዋስታ ሰዋስው እምካዋ ክንታንኩ አይኔታሚንችካ ሴልካ ቴክሌዌካ።

8. ክንታንትካው ፈቴርኽ ካሊቾቶ ሌጌፅፃስ እስቱስ ኮንኬ ፈቴርካማ ቴኬምስታንኩ ሜንችካ እድልካ አሜችዌካ።

9. ፆቲቴርታስታ እምፕልስኽ ክንቴ ግምትዳ ሚፅፃስ ታሪክካ፣ ፅፈትካ፣ ዔጌርችንኩ ቴግባርካስታ ኮንኪው ክንቲ እምካ ዲግስፃፃካዳ ትንካኪ ዔውስታ።

ክንታንትካው ሜፃፍ ክንታንትካ አውኚ ኮንኪስ ኻልትስ አሴብኹ፣ አንቤብኹ፣ ፃፊኹ፣ ቹኒትኹስታ ዙሚኹ ክንታንታ ቴርትኹያኽ። ሜፃፉ ቴርትኞኚ ክንታንትካ ዋትኃ አሴብኞ፣ አንቤብኞስታ ፃፊኹ ካላኑስታ፣ ክንትኞ ዋትኃ ፊቲሪውስታ ዴስፃንቲ ያኻውስታ፣ ክንቲኞናኩስታ ኞናኻስኩ ቴግባርካ ዋትኃ ክንትኹ አጌዛኑስታስታ ሌጌፃኑስታ ዌውስቱንኩ ምርምሪኩ አግስታካዳ ሲሪስትኹያኽ። ያኽኞስኪ ክንታንትካስታ ክንታንትካኩ ቾታብል ክንቲኞናኻዳ አኮሜችስቱንኩ ቴግባርካዋ ኽስኹሳ ሌጌዕኞስ ኞናኻዳ እምፕልትስ እንፃኽስትኞ ማንዲስቱ።

ክንቲኩ እምካ ዕካ ፋንቴትካስ አቺትኞችንኩያኽ። ፍንቴን አንኮ ፋንቴትካ እምፕላንቲ አሜትሻዳ፣ ይጎንትካ አንኮ ፋንቴትካ ዴሜካ ላኃንቲ አሜትሻዳ አሌድስታንታ ያኼካማ ዲጉንኩያኽ። ፋንቲቲቺፋኩ ክንቲ እምካ እምፕል ትኩሚስ ጎሌልችንኩ ሹኻ ቺፍካስ ዎኬልስቱንኩያኽ። ጂሚሪ ቺፍ ፋንቲቴ፣ ላኃንቲ ቺፍ ሶኼቶስታ ሹኻንቲ ቺፍ ጌርኮ ዎኬላንኩያኽ።ምሳሊስ፦ 1.1.1 ናንኩ ቺፍካ ፋንቲቲ እምፕል፣ እምፕላንቲ ሶኼትስታ እምፕላንቲ ጌርክ ቤዴራሲፊስ ቶኬማና። አንታውላኪ 10.2.3 ናንኩ ቺፍካ ፋንቲቲ ዕካ፣ ሶኼት ላኃስታ ጌርክ ሹኻዋ ካንትፃና።

ሜፃፍኩ ስርኩ ጉስዕካ ሲፋንኩያኽ።

- ክንታንትካ እምፕልታቾስ ፋይስታንትካ ያኹንኩ ኃርካ ጉዳይካዋ ካንትኹስ ክንታና፤ ፋንቲቲ ኃራ ኃራ እምፕል ቺዋ ዕፌቱ ችብትስታ እንዕካ ጉዳይ ኃርካዋ ሾፌኔ።
- ክንታንትካ ኃራ ኃራ ዕፌት ችብታሳስታ እንዕካ ጉዳይካዋ ካንትኹስ ፃፊስቱንኩ ዕፌትካዋ ቹኒቱኒዴስስታ አንቤቡኒዴስ ፋሌንጋ ቹኒቱኑስታ አንቤቡኑ ፁፍዳ ሲሪስቴካማ ዙማና፣ ፃፋናኪላ።
- ኃራ ኃራ ፋንቴትካው ኮንኪው ክንቲ እምካ ፋንቲቲው ችብትስታ እንዕካ ጉዳይካዳ ስሬታ ዌውስትካማ ፃፊስቱንኩ ዕፌትካሊ ማልኃ ኩራርችንኩያኽ።
- ክንታንትካ ሜንችካ ዙሚኩ፣ ቹኒትኞኩ፣ አንቤብኞኩስታ ፃፊኞኩ ቴግባርካዋ አኮሜቻንታ ማንዲስቱ። እንኺኪ ቴግባርካዋ ሳሴርስ ቱስት አኺኒስ አኮሜችኞስስታ ኃኃራሳ ኮንኪስ ክችክቺስ ጌሌዕኞስ ቼጌርስታቲንታ እርዳቴ።
- ክንታንትካ ኃርትስ ያኻውላ አብርታ ክንታንኩ ኃአዔብካስታ ኬችስ

አብርታ እንፃክስታንኩ ክንታንትካሊ ቴቤቤርቻኺስ ክንታና።

- ክንታንትካ ፋንቲቲኩ ችብትካስታ እንፅካ ጉዳይካዳ ሲሪስትካማ ዲጉንኩ ፅፌትካዋ ቹኒታኑ፣ አንቤባኑስታ ስካውካ ስካውካ ካልካዋ አቾትኝኔ ጌዝማ ካልካውሳ ኽዮ ክንታና፤ እርዳትስታና፤ ቴኬምስታናኪላ። እኒኝ ስካውካ ስካውካ ካልካዋ ቴኬምስታኑ ጉዝማ ኽስኹሳ እርዳትስታና፤ ኮንኪውሳ ካሊቾቶኪላ ማልኼ አድርፃና።

ቻናኻዳ ቻናቾሊ ክንትቻ

ክንታንትካ ክንቲቻናዳ ክንታንኩሳ ክንቲ እምካዋ ኽስኹሳ ይስቻፅቻስ ኝኾዳ ቾታብልሊ እንፃክስታንኩ ሜንችካ ክንቲ ቴግባርካ ዝኩና። እን ያኽቻስ ቾታብል እኒኝ ሜንችካ ቴግባርካዬስ እንፁኒ ልቾዋ ቾታብልሊ አብርታ እንፃክስታንታ ማንዲስቴ።

1. ቾታብል ሶኼቱሳ ያኹኪ እሌቱ ፅፌት እማሳ አኹኪ ኝሪጉዳያሳ እንቲሪሳ ካስቲካማ እርዳትስታን።
2. ክንቲቻናዳ አንቤቡንኩሳ ፅፌትካዋ እምፕልቱ አንቤፓን። እንሳኪ ጀርካ አኹኪ ቾታብል ኝራ አኹኪ ቴርስ ቴሮ አንቤብቻስ ቴኼቤርቻስ ካሊስቴ።
3. እንቲሪሳ ሲፋንኩሳ ሄጌሩንኩ ካስካዋ ካሲቻስ ፅፌቶ ካንትኹስ ኩስቻኝን።

- ፅፌት ዋታኮውሳ ንባቡሳ እሜ ሾፌኔ?
- ዋታኮው ኝሪጉዳያዳ ትኩቴ?
- እንዬስ ክንትናው ዳማሳይ?

ሜፃፉ እምካው አቺትቻኺ

ክንትካ

ሜፃፋኻዳ ዝኩንኩ ክንቲኩ እምካ ፅካ ፋንቴትካስ አቺትችንኩያኽ። ፋንቲቲ ኝራ ኝራ ኺው ችብትካስታ እንፅካ ጉዳይኝርካ ቹኒትስታንኩስታ አንቤብስታንኩ ፅፌትካ ዝኩኑዊያኽ። ፅፌትኩ ችብትካስታ እንፅካ ጉዳይኝርካ ክንታንትካ ኮንኪስ ኬሌቴፍቻዬካማ ዙሚቻስ፣ ቹኒትቻስ፣ አንብቻስስታ ዛፊቻስ እርዳታንታ ያኼካማ

ቱርቱንኩያኽ።

ክንታንትካ፣ ኃራ ኃራ ፋንቲቲዳ አድርዋንኩ ካለ ቾትካ ጃላዳ ቶኬምስቱንኩያኽ። ቾታብል እኒ ካለ ቾትካዋ ካንትኹስ ካሲ ዝኩኒ ኺሪሳ አኹኪ ክንትዋንትካዋ ካስቲካማ ኽይትኻዌ አግዕኻስ ካሌና። ድምክናኪ እንቲሪሳ ዋትኃ እርዳትኻስ ካሌንውስታ ክንትዋንትካለ ኩስኻኻታንታ ማንዲስቱ።

ቹኒትኻስታ ዙሚኻ

ክንታንትካ አንቤባኩስታ ቹኒታኩ ዕፌትዳ ትኩቶ ዌውኹስታ እርዳትስትኹ ክንታና። ድምክናኪ ቹኒታኩኪ ያኻ አንቤባኩ ውፍዳ ሲሪስቱንኩ ቴግባርካዳ አሴቴፍኃና። እንዛኽስታንኩ ቴግባርካኪላ ሲፋንኩሳ ቴክሌልኻዕኻስ ካላና።

- ቹኒትኹ ዕፌት ስሬታ ዌውኽሳ እሜ ኃሬ ጉዳዮ ካንትኹስ ዙሚኻኺ፣
- ቹኒትኻደስ ፍና ጋሚኻ፣
- ኩልፍካ ካልካዋ ክንትኻስታ ኃጂሶ ካንትኹስ ዙሚኻኺ፣
- ቤደራ ቹኒት፣ ቹኒትኹ ካስታስታ ቹኒታማ እርዳትስትኻ ካስካዋ ካሲኻስታ ዙርዕኻ፣
- ቹኒትኻ ዕፌትዳ አዜብካለ ቤናኻዳ ኩስኻኺ
- ቹኒትኹ ዕፌቶ፣ ኃሬ ጉዳዮስታ ቹኒትኻ ዕፌቱሳ እሜ ካንትኹስ ዛፌኻ
- ቹኒቱኩሳ ዕፌቶ ካንትኹስ ዙሚኻ፣ ኃርት አሳባሳ ዲግስኻ
- ቹኒትኻ ዕፌትካ እምካዳ አኹኪ ጉዳይኃርካዳ ትኩትቱንኩስታ ቤናኻዳ ኬዌንስትኻስ ካላንኩ ታሪክካዋ፣ ግትምካዋ፣ ታውኬትካዋ ኬዌንኻ

ኬሌቴፍኻዓማ አንቤብኻ

ክንታንትካ ዕፌትካዋ ኃ-አኾስ ቱስቱኹ ፍትኔት፣ ክችክቺስስታ ቱስቱኽ ጌሌዕኻኺስ ንኻኪ ንባቡሳ እንዕኼንቶ ጌሌዛው እንኮኽትስ ድምዖ እንኮኽኻስ ኬሌቴፍኻዕካማ አንቤባና።

አንቤባማ እርዳትስትኻ

- ጉዳይኻራሳ ካንትኹስ ድምክና ዳራ አቕና? ጉዳይኻራሳ ካንትኹስ አብንስ አኹኪ እሊኩ አቕ ዙማኒስ እንኮክንኹ ዳርማይ? ጉዳይኻራሳ ካንትኹስ እሊው ስፍሪዬስ ዳራ አንቤብና?
- ጉዳይ ኻራሳ ካንትኹስ አኹኪ ጉዳይ ንባባኻዳ ዲግኹ ዳድዳ ኻርትስ ዋንኹ ካንቲ ዳርማይ?
- ዕፈታኻዳ ቶኬምስትኹዳስ እሊው ጉዳይኻራሳ ካንትኹስ ዳራ አቕኹ ፋኔ?
- ጉዳይኻራሳ ካንትኹስ ሊሊቲ አኺኒስ ዳራ እንዋክስትኹ ፋኔ?

4. ዕፈታኻዳ አግዚንኩ ካልካዋ ካትኹስ ሲፋንኩሳ ዜጌራንኩ ካስካዋ ካሲኻስ ኩስኻኻን።

- እን ካሉ ክይ ዳርማይ?
- ካልሳ ዕፈቶ እርዳትስትኻስ እያዋ ቴኬማማ?
- ሊሊትችንኩ ዳድካስ ትክምዳ እሼማ?
- ይው ዝኩኒዳ ዋትኻ ቴኬምስትኻስ ካሌ?

5. ጉዳይኻራሳ ካንትኹስ ታክስዋንኩ እሊኩ ዕፈትካዋ ሜዋፍካዬስ፣ ጋዚትካዬስ፣ አኹኪ ሜዜትካዬስ ፋቴካማ አንቤፓን።

6. ኻርታ አንቤቢኒስ (ስራስሪ ኻሬ ካሌካማ ኻርታ አንቤባንታ ይስኻዋን)፤ አንዬስኪ አንቤቡኑሳ ጉዳዮ ካንትኹስ ኩስኻኻን።

7. ቴሌቪጅን፣ ራዲዎን፣ አኹኪ ድረጌዕዬስ ጉዳይኻራሳ ካንትኹስ ቹኒታን አኹኪ ካንታን።

8. ስራስሪ ቤናኻዳ ዳራ ዳራ ክንቱኑስታ ኻዬብቴራሳ እምፕልቱ ካንታን፤ ዳራ ካንትኹስ ክንቱኑስታስታ ዳር እንኮክስትኹስታ ሲፋንኩሳ ዜጌሩንኩ ካስካዋ ጉሸቴካማ ኩስኻኻን።

- ክንቲ ይዙኪማ/እሺኾማ?
- ክንቲ ሳሴርማ/እሺኾማ?
- ኮንኪው ክንቲስ ቴኬማንቲማ/እሺኾማ?
- ስራስሪ ሲፈካማ ዳራ ክንትኹ ፋያን?

9. ዓፊኾሳ ካሊኼ አድርዕኻስ ክንቱንኩሳ ዝርዝርካ ካሊቕትካዋ እርዳትስትኻስ ዳራ ክንቱኑስታ አቕኻስ ሲፋንኩ አይኔትካ ካስካዋ ስራስሪዋ ካስታን። ምሳሊስ፦ ካልኩ ፊዳልካ ቱስታው አኺኒስ ዓፊስቴካማ/ሴዲርስትካማ? ዲብቴርትካኻዳ/አኹኪ ክቻክቺዳ ዝኩንኩ ቴርት ምልኻትካ (ሴዛ ትኩሚ፣ ኒዒሊ ባይ፣ ድርቢ ባይስታ ዔጌርኾንኩ) ቱስታው ስፍሪዳ ቱዊካማ? እ.እ.ኮ

10. ስራስሪ እይስትኹሳ ኻን እንዕኻሳ ሲራኒስ፣ ኃርቶ አኹኪ እሊኩ ኻናቕኩ አባልካዋ ካልካሳስ፣ ዙሜ ዓፊኻስ፣ አኹኪ ዙሚ ዲስኻኃ ጉዝማ አሴቴፍኻኻስ እምፕልታ እንዛክስትኻ ፋይስቴ።

11. ስራስሪ ዲዲኻካ ዲዲኻካ ዳብዳብካዋ (ምሳሊስ፦ ኻናቕኩ አባልካስ አኹኪ አዔብካስ) ዓፋንታ አኹኪ እሌትስ አኹኪ ሶኼትስ ኬሴትስቱንኩ ጉዳይካዋ ካንትኹስ አኹኪ እምፕሎ ጉዳዮ ካንትኹስ ዝኩክሳ ካንቴ እ.እ.ኮ ዓፋንታ ይስኻዛን።

ክንታንትካ አንቤባኑሳ ዕፌቶ ዋትኃ ትኩቶ እይካማ አንቤባኑስታስታ እርዳትስታኑስታ ክንታና። ድምክናኪ አንቤቡኒ ዕፌትዳ ስርቴካማ ቴርቱንኩ ዙሚስታ ዓፊኻ ቴግባርካዳ አሴቴፍኃን? እኒኃ ቴግባርካኪ ሲፋንኩሳ ቴክሌልኻዕኻስ ካላና።

- ዕፌት ሲሪስትኹሳ እሜስታ ጉዳይኃራሳ ካንትኹስ ዙሚኻኺ
- አንቤብኻዲስ ፍና ጋሚኻ
- ፋይስታንትካ ካልካዋ ክንትኻስታ ኃጂሶ ካንቴኹስ ዙሚኻኺ
- ቤዲራንባብ፣ ንባብጉዝማስታ አንቤባማ እርዳትስትኻ ካስካዋ ካሲኻስታ ዙርዕኻ
- ዕፌትዳ አዔብካሊ ቤናኻዳ ኩስኻኻ
- ዕፌቶ፣ ኃራጉዳዮስታ ዕፌቱሳ እሜ ካንትኹስ ዓፊኻ
- ዕፌቶ ካንትኹስ ዙማንታ ኃርትአሳባሳ ዲግሳንታ ዔውኻ
- ዕፌትኩ ችብትካዳ አኹኪ እንዕካ ጉዳይከዳ ትኩትቱንኩስታ ቤናኻዳ ኬዊንስትኻስ ካላንኩ ታሪክካዋ፣ ግትምካዋ፣ ታውኔት ዑፍካዋ ኬዊናንታ ዔኻው

ካልካ

ክንታንትካ አንቤባኩስታ ቹኒታንኩ ፅፌትካኻዳ አግፃንኩሳ ስካውካ ስካውካ ካልካዋ ክንትካማ ቱኬምስታና። ምሳሊስ፦

- ካልካውሳ አንቤብስትዌ፣ ኽዮስታ ሊሊትኾኹ ቱኬምስትኾዌ ክንታና፣
- ምስሊ ኽይ ዝኩክ እሊኩ ካልካዋ ክንታና፣
- ቤናኻዳስታ ቤን ሴጋዳ (ምሳሊስ፦ ኾን አኹኪ እምፕልታቹ ዙራሙሪ) ፌዔምስታንኩ ዙሚስታ ፃፊኾ ቱግባርካዳ ካልካዋ ቱኬምስታና።

ሳዋሳው

ክንታንትካ ኮንኪውሳ ልቕ ውክርው ቤንካዋ ምሳሊስ፦ ኒዒሊስታ ሜንች ቹፍ ስምካዋ፣ ኾሺስታ ፌይኹ ጊዝ ግስካዋ፣ ስማጌሌፅካዋ፣ ግሳጌሌፅካዋ፣ ኒዒሊስታ እልቕቲ ዲብቱርትካዋ ቱኬምስትኾዌ ክንታና።

ፃፊኾ

ክንታንትካ አንቤባንኩ ፅፌትካዋ ካንትኹስ ችብትካስታ እንፅካ ጉዳይካዋ ኃርታ አኹኪ ኬችስ ፃፉና። ፃፉንኩ ፁፍካኪላ ሲፉንኩሳ ቱክሌልኾፅኾስ ካላና።

- ሊሊትችንኩ ፅፌትኩ አይኔትካዋ፣ ምሳሊስ ቱሬካንቲ፣ ጌሌፃንቲስታ ዌደዔርኾፃንቲ ፅፌትካዋ ፃፍኾ
- ኃአሳባሳ ፃፉንታ፣ ጋምባንታስታ እትሜትስ ቱርትኹ ዌዋንታ ዌውኾ
- ፁፍኩ ሊሊትችንኩ ኩንካ አሳብካዋ፣ ምሳሊስ ካልካኻዳ ፊዳልካዋ ቱስቲስስታ ክችክቺስ ፃፍኾ፣ ካልካዋ ክችክቺስ አንቤብኾ፣ ደዔኾትካማ ፃፊስቱንኩ ካልካዋ እ.እ.ኮ እርዳትስትኾ

ፋንቲቲ 1 ምግባር ፅንታ

1.1. ሞይስታ ሞዩ ምግባር ፅንታ

1.1.1 አንቤብኛ

ቤደራንባብ

በ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. ሞዩ ምግባር ፅንታሳ ካንትኹስ ታቹኑሳ ድቹዋን?
2. ሞይዳስታ ምግባር ፅንታ ክቻዳ እምፕልትስታ ሊሊት ዝኮውሳ ዔሬማ? ዋትኝ?

ሞይ ስልታኒስ አግስታው፣ ካሊስቶ፣ አቹቶስታ ካሊቹቶ ስሬታ ዔዋማ አድርታው፣ ደሶስታ ኻልት ዝክኹሳ ቹሜትዔ ካሴው፣ ኝርትስስታ ዝብስ ቹቤትስታንቱ ትክሞ እያው እንፅኼኽ። እሊው አኺኒስ፣ ሞይ ሞይቱንካደስ ቻቤልስቶ ያግዑንኩ ቱርት ዝኩክ ሊኪፅካው ኩፕቲ ያክስታማክላ ካፅስቱ። ዋሺኒኪ ሞይ ኺው ያኹኽ ሞዩ ምግባር ፅንታሳ ዛያ። እን ካስትዳ እንፅኺ ስፍሪው ምግባር ፅንት ኽይስታው እንፅኺው ዜርፍስ ቱግባርዳ እሼንኩ ምግባር ፅንታስኩ ሜሜርካው ኩፕቲስያኽ። ምሳሊስ እክምኒኩ፣ ክንትፅኻኩ፣ እግኩስታ ኢንጂኔሪንግኩ ሞይካ አኮሜችስታኑ ኝኩ ያኹንኩ ምግባር ፅንታስኩሳ ሜርህካዋ ስሬታ ዔዊካማኽ።

እምፕል አኪም እንፅኺው ምግባር ፅንት ፌኬዳቲው አኺኒስ አኬምስታንትካ ድኹኑሳ ስርኩኔ እሊኩ አቹስ ፍሻማ ድኹዋታ ማንዲስታላኪ። ቹንዳስቱንካደስ እንኮኹክሳኪ ያኻ ካንትኹሳ ዋሺኔኪ ዲቦ ስርኩኒስ ማንዲኻ ግደኽ። ያኼስን ደንቤንካውሳ ስርኩኔ እሊው አቹስ ድኹኒን፣ "ስርኩኔ ማንዲኻ" ናው እንፅኺው ምግባር ፅንታሳ ፌያፌይኾኻ ንኺያኽ። እሊው ሜካስ እምፕል ማኪናዋ ዔንናው ሜካኒክ አቤሌሸትኹሳ ማኪናዋ ቢካው አኺኒስ ቱንንኻደስኪቻ፣ ማኪና ዋና ዙራማ ይንታታ አሴባማ፣ እሊው ማኪናው አካል አቤሌሸስታታ ዔውኒን፣ እንፅኺውሳ

ምግባር ፅንታሳ ኬቤርዛያ ንኻ ካሊስቱ። እንታኮንኩ ችግርካ ካንትዛኑ አቕ እንፅኺ ስፍራዳ ፌቱራኑ ምግባር ፅንታሳ ሻሪችሳ አኺኔኽ።

ኬዜራንቲ ሜስሪኻናዶስ ማንዲስታንኩ ቱዋ ቱዋ ዲብካ ክቻዶስ እምፕል ኬዜርስታንቲውሳ ሞይ ዳሊኻታሳስታ ሞዩ ምግባር ዝክኹ ያኽኹ ቹሜትኻፅኺያኽ። እሊው ሜካስ እንዛኽስታንቲው ዳሊት ሥሴንስታው እንፅኺ ስፍራዳ አግስታማ፣ ቱግባሮ ዳሊትስ እንዛኽስታ ካሉኒጊያኽ። እንፅኺ ስፍሪዳ ሳትስ አግስታውሳስ ይጉኻ፣ ሳቶ ፌይዛማ ቱኻ፣ እንፅኺ ጊዛሳ አላባሊ ዲብዳ ድፅኻ ኩዊ እንፅኼ ቤዶሌ። እን አኺኒ እንዛኽስታንቲ ኺው ስንፍኒዶስ ጁኽሳ አኬዳማ እንዛኽስታ ካላቲታ ዜዌ።

ሊሊትችንኩ ፅኹርካ ዝኩንኩ እንዛኽስታንትሳ ሜስሪኻናሱ እንፅኺው ኩምችኒዳ ቻኒስቶ ፌቱርኻስ ካላና። ሚንቾ ጊዞ እንፅኺዳ ይጉዋንኩ፣ ጊዞ አላባሊ አኺኒዳ ፌይዛንኩ እንዛኽስታንትሳ ሜስሪኻናሱሳ እንፅኼ ቤዶላና። እን አኽኻስ ሜስሪኻናስኩ አላፍካ ይጉንኩ አቑሳ ድምክኔ እንፅኼ እሊኩ ሞይቴንካ እንዛኽስታንታ ዜዋኑ አኺኒክላ ካንትስቱ። እንታኮው አኺኒ ኩዊ ቲጋንኩ እንዛኽስታንትሳው አይምሩዳስታ አካልዳ ቻኒስቶ ፌቱርኻስ ካሌ። እን ኬሴት ቲጌካማ እንዛኽስታንኩ ሞይቴንካው እንፅኺው ሞራል እታታስታ ቲኑ ችግር ታምባታክላ ዜዌ። ቲጌካማ እንዛኽስታንኩ ሞይቴንካው እንፅኺው ጁትኻኺክላ አችስ አቑ ጉዲስታማጊ ካሌ። ይሴንቱ ምሳልትክላ እንኺስታ ጉዲስትኻስ ካሌ።

ጌሬትኻ፣ አምንስትኻ፣ ውኔቴንትኻስታ ጁትኻኻ ዋሺኒዳኪ ስፍሪዳ እንዛኽስታንኩ እንዛኽስታንትሳዶስ ማንዲስታንኩ እሊኩ ባይርካኽ። እኒኃ ክቻዶስ፤ ጌሬትኻ፣ አቕ እንካንኻ፣ ቱቤቤርኃማ እንዛኸስትኻ፣ እሊኩሱሳ ችግሮ ኃርትታ ዜዋማ ካዕኻ፣ አላፍቶ ፊትኻኻ ናንኩ አግስታና። “አብት ድሱኒ ዳራኪ አታላኽ፣ ቲን ድሱኒ እምፕሎ ዲቦ አቴ፣ ጌሬትቶ አቱኒ ኩዊ ውላዋጊ አቴ” ናው እስቲ ጌሬትቶ ኽስኹስ ጌሌዕኻስ ካላው ምሳለ አኽኻስ ካሌ።

አምንስትኻ እሊው አኺኒስ ዳዶኾ ባይኻ፣ እንፅኺውሳ ሳቶ ኬቤርዕኻ፣ ውኖ ዲብስኻ፣ እንፅኼ ዛንኩዛማ እንዛኽስትኻ እ.እ.ኮ ንኻያኽ። ሞይቴንካ ሜስሪኻናስስታ አጌላጌልስታናኩ አቕስ አምንስታንኩ ያኹኒጊ፣ አቕዶስ ክብሮ አግዛና፤ እንፅኺው ውቴትስ ዶስቴና ያኻና። እንዒኺው ሞራልኪላ ጌርክቺፍ አድርታማጊክላ ካሌ።

ውኔቴንትኻ ዶሜካ እምፕል ሞይቲኒ እንፅኺው ስፍሪዳ አምንስታማ፣ ውንትስ አግስታማ፣ አዶልኼ ባያማ፣ ክችክቺስ እንዛኽስታማ፣ እንፅኼ ብካትስ ፊትኃማ

አግስታ ካሊኼ ካንትዛው ጉድ ምግባሩ ጊሊፅዔኽ። ውንትስ ቴግባርካዋ እንዛኽስታንኩ ሞይቴንካ ኃኩ አላፍካስስታ ዴንቤንካስ አምንስታና።

ጁትኞኛ እሊው እንፅኺ ስፍራሱ ፅኹር ያኹስ፣ እንፅኼ እንካንኛ፣ ካሊስቶስታ ካሊኞቶ እምፕልሳማ አድርፅኛስ ቴግባሮ አኮሜችኛስ ቲጊኛ፣ እንፅኼ ሳትስ አኮሜችኛ፣ ኬፍ ንኹ አይምሩው ልግስዳ ታምብኛ፣ ጌርክ ቺፉ ካሊስቶ ሌጌፅኛ፣ ኪሴ ካንትዛ ካሊዔኽ።

*** ሜስሪኛናስኩ ሞይቴንካዴስ ዳርማ ዳርማ ማንዲስቴ ኒካማ አሴብታን?***

ትክላሊስ እምፕል ሜስሪኛናስኩ አኞዴስ ማንዲስታንኩ ዲብካ ክቻዴስ፤ ውንትስ እንዛኽስትኛ፣ አምንስትኛ፣ እንፅኺ ጊዛሳ ኬቤርፅኛ፣ ዙራሙሪውሳ ዛንኩቶ ማንዲኛ፣ ዝቡሳ አብቶስታ ንብራቶ ዳዴኽኛዴስ ኮቴብስትኛ፣ ሊሊትችንኩሳ ችግርካዋ ኽይኛ፣ ኽሳንትካዋ ኬቤርፅኛ፣ ዴጌጌፍኛኛ፣ ሞዮ ሌጌፅኛ፣ እሊኩዴስ ክንትኛ፣ እንፅኺውሳ ክብሮ እሳንኛኛፅኛ እ.እ.ኮ ስሬታውካ ዲብካኽ።

(የአማራ መልሶ መቋቋምና ልማት ድርጅት፣ 2020፤ ናውዴስ አውኺሾ ዙራማ ካፅስትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትኛ

በ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌት ስሬታስ ውን አኹ አሱ ኒካማ ዙርዚኒዴስ ፋሌንጋ እንት ዙርዛሳ ምክንያትስ ጌዴፍዛን።

1. ውንትስ እንዛኽስትኛስታ አምንስትኛ ሞይቴንካዴስ ማንዲስታዊያኽ።
2. ስርኩኔ ፍሽኛ ሞይው ምግባር ፅንታሊ እምትኃላ።
3. ስልታን ዊን እግስ ካሲስትኛስ ካላላ።
4. ሞይዳስታ ምግባር ፅንታ ክቻዳ ሊሊት ዝኮላኪ።
5. እንፅኺው ኽሳንቲ አኹኪ ፅሊ እላ።
6. ሞይቲኔ ሞይቴና ዜዋው አኞስ ምሳላ ያኻውሳ እንፅኼ እንዛኽስታ ካሉኒጊያኽ።
7. ዳቴንት ሞይው ምግባር ፅንትሊ እምትኃላኽ።

ከ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ውፍስ ዙርፃን።

1. ሞዩሳ እንዳርቶ ኽይትቻዚካማ ጌሌፃን።
2. ሊሊትችንኩ ሞይቴንካውሳ ፅኹሮ ርዳትፃን።
3. ሜስሪቻናስኩ ኬፂራንትካዬስ ማንዲስታንኩሳ ዲብካዋ ጌሌፃን።
4. ቲጋንኩዳስታ ሻኻ ጋንኩ ሞይቴንካ ክቻዳ ዝክኹሳ ሊሊቶ ኽይትቻፃን።

ኬሌቴፍቻፃማ አንቤብቻ

ጃላዳ ዲግኹሳ ፅፌቶ ድምፆ እንኮኽዚካማ ፅምዳ ፅምዳ ታኼካማ ባኔባንቶ አንቤፓን። ካልኩፕካውሳ ቤንቻኼ ሲፍትካማ ቴርት ምልኻትካውሳ ባይሬስታ ውፉ ድምዜቱሳ ሌዜ ማንዲካማ ክችክቺስ አንቤፓን።

1.1.2 ካልካ፣ ፃፌቻ

ካልካ

ሲፋንኩ ካልካስ ዲብቴርቶ ሲራን።

1. አምንስትቻ
2. ቲጋንኩ
3. ጌሬትትቻ
4. ሻኻጋንኩ
5. አላፍት
6. ካሊስት
7. ጁትቻቻ
8. ቻኒስት
9. ካሊቾት

ፃፊኛ

ድርሴቶ ፃፊኛ

ታክስዒ፦

ድርሴቶ ፃፊኛኩ ሜርኽካ

ድርሴት እምፕል ኃሪ ጉዳይዳ ትኩታማ ፃፊስታው ፁፉ አይኔቲያኽ። ድርሴት ፃፊስቱስ ትኩትዳ ቱዋንኩ ሊሊትኾንኩ አችካ ሲፋውስታ ዲግካ።

በ. ቤዴራ ፃፊኛኩ ቴግባርካ

1) **ድርሴቶ ፃፊኾሳ አላሜ ርዳትስትኛ**

እምፕሎ ፁፎ ያኹ ድርሴቶ ፃፊኛዴስ ፍና፣ ፁፍ ያኹ ድርሴት ዋታኮው አላሚስ ፃፊስታው አኽኾ ትንካኪስ እርዳትስትኛ ፋይዔ። ፁፉ አኹኪ ድርሴቱ አይኔት ሊሊትቱስ አላሚክላ እንኺታ ሊሊትቱ። እን አኽኛስ ድርሴት ፃፊስታውሳ አላሜ ጁዒዴስ እርዳትስትኛ ማልኃ ቴኬሜ።

2) **ኃሪ ጎሌልኛ**

እምፕል ድርሴት ፃፊስታው ኃሪ አኹኪ ችብት ፃፉንቱ ዴስፃውስታ ጉሳው ያኻኒ ኬሼ እስታማ አሴብስቱ። እን አኽኛስ ፃፊኛስ አስሜምኃውሳ ኃሪ ጎሌልኛ ድርሴቶ ፃፊኾ ቢዲሪ ቴግባርያኽ። እምፕላኒ እምፕላኒ ፃፉንቲው ፋያ ጋቲታ እይስታው ኃሪዳ ፃፊኾ አኺኒ ፌቴርስትኛስ ካሌ። እንታኮው አኺኒዳ፣ እይስትኹሳ ኃሪ ጉሳው አኺኒስ አቺትኛኛዕኛ ፃፉንቲው/ታው ቢዲሪ እንዕኺያኽ።

3) **ኃሪ ዜቤብዕኛ**

ፃፊስታው ኃሪ ፃፊስታውሳ አላሜ ዋኽትኛፃው አኹኪ ታምብዳ ታምፃው ያኻታ ዔዋማ ፃፊኛ ፋይዔ። እን አኽኛስ ፃፊስታው ፁፉ እሳንቱሳ ልኮ ዖሴንኛስታ ሜቴንኛ ፃፉንቲዴስ ማንዲስቱ። ፃፊስታው ድርሴት ጊዝስ፣ ስፍሪስስታ ካልካው ሜቴንስ ዖሴንስታው አኽኛስ፣ ኃሪ ዜቤብዕኛ ግድ ያኻው አኺኒ ዝኮ።

4) ንባሮ ፋይሻ

ጃላዳ ጌሌፅስቱንኩ ሥሴንስቱኒዴስ ፋሌንጋ ንባርካዋ ፋይሻስታ ኩፕፅሻ ቢዲሪ ቴግባርያኼ። እንዶስ ሲፋው ቴግባር ዴሜካ ንባርካዋ ኃ-አይኔታስ አቺትሻሻፅኼኽ።

5) ቢጋሮ ፃፌሻ

ቢጋር ቸዋ ድርሴቶ ፃፌሻዴስ ፍና ትክላሌ ፀፉሳ አኺኔ ካንትሳው ዝርዝር ንባራ አቺትሻሚ ፅፌትያኽ። ድርሴት ፃፌስትሻዴስ ፍና ድርሴታኻዳ ቱዋንኩ ቸዋ ቸዋ ዲብካዋ ቢጋሩ ንድፍዳ ስሬታ ያኼካማ ቴርታና።

6) አንቤባንትካስታ አውድ

እምፕል ፃፋንቲ አንቤባንትካው ርዳትስትሻ አክማሳ ያቻንታ ማንዲስቴ። አንቤባንትካው ርዳትስትች ልክስ ፀፎ ቴርስሻ ፋይሄ።

ከ. ፃፌች ቴግባር

1) ጂሚሬ ሴቶ ፃፌሻ፦

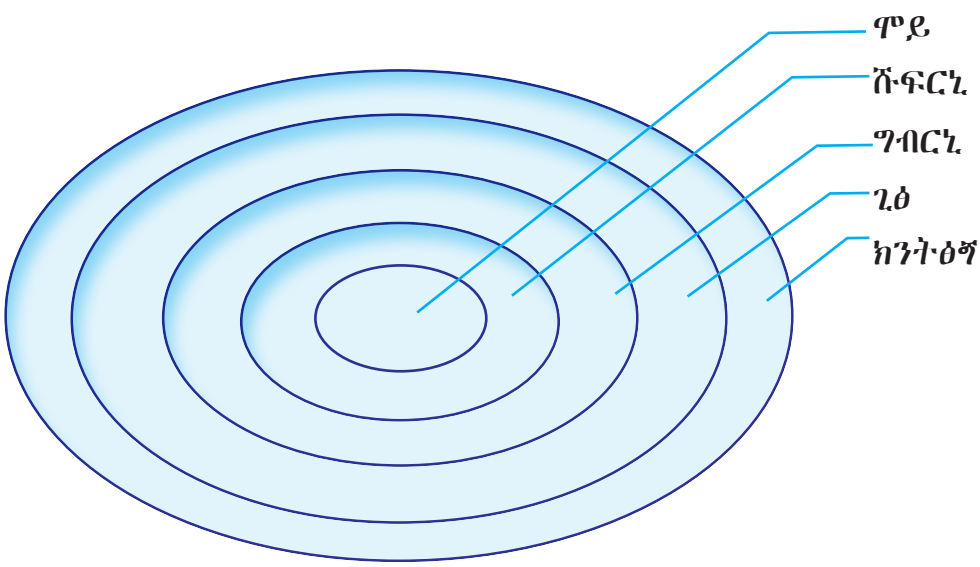
እምፕል ኃሪዳ ሜንችካ አሳብካ ጁሻስ ካላና። አሳብ ዝኮ እስታማ አግስቱክስታጊ ጌሙታ ፃፌሻ ክችክቻ ጋቲዊኽ። ቴኬማውሳ ንባሮ ቴኬማቲውዴስ ጎሌልሻ ፋይሄ። ንባርካዋ ቢጋሩ ንድፍዳ ስርትናና ሴቶ ፃፌኔ። ሴት ፀፍ ክቺያሱ ጂሚሪ ፀፍያኽ።

2) አሊዲ ሴቶ ፃፌሻ

እምፕል ድርሴቱ ሴት ቴርቱንዴስ ፋሌንጋ ሊሊትችንኩ ዳድካስ ፃንኩፅች ቴግባር አኮሜችስቴ። አሊዲ ሴት እምፕል ቼሜትሻኃው ዳድ ካቢትሻኺው ንባብሲያኽ። እንኺ አኺኒስ ፅፌታኻዳ ቱንኩ ቸዋ ቸዋ ጉዳይካስታ ዝርዝርካዳ ጉድኃ ጌሌፅስታያሱ አሳብ ዝኩኒ ክችስሚ ያኽስቴ። ፊዴልካዳ፣ ካልካዳ፣ ዲብቴርትካዳ፣ እ.እ.ኮ ኬርት ዝኩኒጊ ዋኽ ክችስሚ ያኽስታው እን አችዳኽ።

(ደረጄ ገብሬ፤ 1996። ተግባራዊ የፅሕፈት መመሪያ፣ ናውዴስ ኬሽሻኃማ ካፅስትኹ።)

ሲፋማ ዲግኩ ቢጋሩሳ ቲራግድሜ ስሬታ ዔውትካማ አሳብካዋ እሳንሻሚካማ ምክንያትስስታ ውቴትስ አዌኬርችንኩሳ ላኃ ቱንዝካዋ ፃፋን።

1.1.3 ቹኒትሻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትሻ

እንፅኼ አላፍትስ ፊትሻሻ

ቤዶራ ቹኒትሻ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. እንፅኼ አላፍቶ ካዛማ እንዛክስትሻ ካሊስቱ ኒካማ አሴብታናማ? ዋትኻ?
2. ኻርቱዳስታ ይጋሪኩ እንፅክካ ክኾዳ ሊሊትት ዝኮውሳ ዔጌሬማ?

ቹኒታማ ርዳትስትሻ

ፅፈቶ ስሬታ ዔውቴካማ ሲፋንኩ ካስካስ ዙርፅካዋ እያን።

1. እንፅኺውሳ እንዳርቶ ምሳሊስ ርዳትዛን።
2. ይጋሬስታ ኻርቱሳ እንፅኼ እንዛክስትኾሳ አላፍቶ ጌሌዛን።
3. እንፅኺው ምግባር ፅንታ ርዳትሻኼ ፋያውሳ አኺኔ ጌሌዛን።
4. እንፅኼ ፋይስ እንዛክስትኾሳ ትክሞ ርዳትዛን።
5. እንፅኺስ ኔዛኔት አግስታውሳ አኺኔ ኽይትሻሻዛን።

ሳዋሳው

ኮንኪው ውክር

እምፕል ዲብቴርት ስሞ ቼዋናታ፣ ግሶኪ እንዒውዒታ ካፃማ አዌኬርቼ። እሊው ጊሊዒስ ዲብቴርት ስሙ ካልኩፓዬስስታ ግሱ አኼርዬስ አዌኬርቼ። ኬሸኹስ ርዳትስትፃስ ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ምሳልካዋ ካንታን።

1. ሊጊሲሚ እንፃይ ናካ ይንታሺኾ።

   ስሙ ካልኩፓ = ሊጊሲሚ እንፃይ

   ግሱ ካልኩፓ = ናካ ይንታሺኾ

2. አጋሉ ኩሚቺ ክንታንቲያኽ።

   ስሙ ካልኩፓ= አጋሉ

   ግሱ ካልኩፓ = ኩሚቺ ክንታንቲያኽ።

ጃሌንካ ምሳልካ ካንትፃኑ ዲብቴርቶ እሳንፃፃፃማ ክችክቺስ ሲሪፃዬስ ፍና ዲብቴርታኻዳ አግስታንኩሳ ካልኩሳ ቤንካዋ አቾፃ ፋይፃው አኽኾኽ።

1፦ ስምካ

ምሳሊ፦ቢሪ፣ አቺ፣ ብቲ፣ ባርዳር፣ ፃን፣ ካርፃ እ.እ.ኮ እስታንኩ ስምካ ያኻኒስ ግስዬስ አኹኪ ግሱ ካልኩፓዬስ ቤዬርካማ ይንታና። ባንኩሳ ዲብቴርትካስ ቾቺስፅናና ሲፋውስታ ካንትንስ።

1. ቢሪ ክዮ ኹዊ።
2. አቺ ሜብት ኬቤርስታያታ ፋዬ።
3. ብቲ አኽ ኮዒርኽ።

2፦ ስማ ጊሊዒ

ምሳሊ፦ፃርኪ፣ ጎቤዝ፣ ልግዳ፣ ኩሚቺ፣ እንካንታ፣ ዛንዚ፣ ድካ እ.እ.ኮ. ስማ ጌሌፅካ ያኻኒስ ስምዬስ ቤዬርካ ይንቴካማ ስሞ ጌሌፃና። እን ቴግባርዬስ ጁኽስ ካልካ ስማ ጌሌፅካ እስታና። ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ድምክንካ ምሳልካዋ ካንታን።

1. ፃርኪ ዱሪ ናቴ ይንቱኻ።
2. ጎቤዝ ምሽታሪ እንካንስቴ።
3. ኮሚቻ ክንታንታ ይስታታ ዒኒስቴ።
4. ድኪ አቛ ይንቱኻ።

3. ግስ- ዲብቴርቱ ዊድዊዲዳ ቶማ አሳቦ እንዔውኻስ ቴኬሜ።

ምሳሊ፦

1. ካሴች እርባቶ ኹይኽ።
2. ቢተውሽ ኻና ካታ።
3. እርባት ዊድስታ።
4. ባላው እንፅኼ እንፃክስቱስ እሺኽ።

4 ግሳ ጌሌፅካ

ምሳሊ፦

1. ውዴ እኑሳ ቲንቱኻ።
2. እንፅኼ ናካ ጀሜሩና።
3. አስቴር ድክኻ እቲኽ።

አጉቄንካ ምሳልካዴስ ዳድስቱንኩ ካልካ (እኑሳ፣ ናካ፣ ድክኻ) እስታንኩ ግሳ ጌሌፅካ ያኻኒስ ቲንቱኻ፣ ጀሜሩና፣ እቲኽ ናንኩ ዴሜካ እንዔውፅካ ግስካኽ።

5. አምኽፃየንትካ

ምሳሊ፦-ዳ፣ -ስ፣ -ሊ፣ -ሾ ናንኩ አሌዳ ናቔንት ምላድካ ያኻኒስ ኻጂሱ እንፅኺ አምኽፃፅዔኽ።

1. ሳንክዳ
2. አዔብስ
3. ክንታንቲሊ
4. ብቲሾ

በ. ሲፋንኩ ዲብቴርትካኻዳ ዳድስቱንኩ ካልኩፓውሳ አይኔቶ ጌሌፃን።

1. አጋሉ ፃኖ ጀውኾ።
2. ሙሉናሽ አብጂሊዳ ቲሪቴ።
3. ሳቄኑ አቂ ምርኪዳ ታምቤ።
4. ያረጋል ብቴ ቢሪስ አሬሱኻ።
5. ዎርክኔሽ አሬኽትስ ካሴ ዙርዊኾ።
6. ድባን ውኒቲኔ አቄ እንካኔ።
7. አልማዝ ድክኃ ቡዚቲኾ።

ከ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ዲብቴርትካኻይስ ስሙሳ ካልኩፕካዋ ዳድዊካማ ካንትፃን።

1. ሜልካሚ ታብሊ ጉዶ ምግባሮ ጀርካስ ክንትዔ።
2. አጋሉ አይሎ ኩሚቺያኽ።
3. ዎርክኔሽስታ ዘውዴ ኹሉቺፍ ብሽታኖ ማኩታና።

ኻ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ዲብቴርትካኻይስ ግሱሳ ካኩፓዋ ዳድዊካማ ካንትፃን።

1. ትሁን ድክኃ ቄንዳስቴ።
2. ውድኔሽ ጌንዝቦ ካስቲኾ።
3. ፋቱማ ፍታኔ ፈትኾ።

1.2 ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንታ

1.2.1 አንቤብኻ

ቤይራንባብ

ፅፈቶ አንቤብኻይስ ፍና ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. “ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት” ናው ፅፈት ዳራ ጌሌፃውሳይ ዔጌሬ?
2. ኩው ዙራሙሪዳ ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት ዝኩክ አኾ ዝኩናማ?

ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት፣ አቄ እንፅኺው ካንቲይስስታ ፋይይስ ፍልቄ። እንኺ

ምግባር ፅንት እንፃኽስታንትካ እንፃኽስታኑ እንፅኺው ዜርፍዳ አግስትካማስታ እንፃኽስትካማ ውቴትዊና አኽኜ ካንትዔ። እንኺክላ እንፃኽስታንትካ ፌቴራኑ እንፅኺው ጁትፃኺስታ እንካንስ ዖሴንስቴ። ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት ኃርታቕስ፣ ማቤራቕስስታ አጌራው ልግስስ እያው ትክምክላ አይሎ ጉዋል ንኹዊኽ።

ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት ኃርታቑሳ ሚዔ ኬፍፃማ ዝኩዊኔ ኪሽፃፅፃስ ቴኬሜ። እንፃኽስታንትካ እንፃኽስታኑ ሞዩ ዜርፍዳ ግርቦስታ አቕቶ ኽችክቺስ እንፅኺዳ እሽፅፃ፣ ምርቶ ሌጌፃማ ሚዔ ዴሜክፃስ ርዳቴ። ሚዒ ሌጌስኹቺፋ ፃናቑ ዝኩዊኒው አኺኒ ኪስስታማጊ ካሴ። ፃናቑ ፋይ ዋኽትችስ ኃው ሴላምስታ ዴስቲ ማንዲስትኹ ያኼ። እንዴስ ድምክና አቕ እንፃኽስታኑ ሞይዳ ኃርትስ አምንፃችሳ እንኮኽስቶ አድርፃንታ ርዳቴ። እን አኺኒ አቕ ስካዊ እንፅኼክላ ፌቴራንታ ጁትፃፃው አኽፃስ፣ እንፃኽስታኑ ሞይዳ ኬሸኹሳ እንፅኼ እንፃኽስታንታ ካሊዔ።

ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት ማቢሪውሳ ልግሶ ያጌ። ማቤራቑ አባልካ አጌዝኼካማስታ ርዳትኼካማ አኬድስትኹሳ እንፅኼ አብርታ እንፃኽስታንታ ይስፃፃዔ። እምኘልካ ያቑካያሱሳ እሊኩዴስ ክንቴካማጊ፣ ታምባንኩሳ ችግርካዋ ኽይካማ ውቴትዊና ያኻንታ ዔዊ። ግርቦስታ ፋይፃንኩሳ ዲብካዋ አብርታ ቴኬምስታኑ ጊዛይ፣ ሜንቑ ጊዞ ካፃውሳ እንፅኼ ልቑ ጊዝዳ ዊዳንታ ዔዊ። ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት፣ እንፃኽስታንትካ ኃርትስ አምንፃችሳ እንኮኽስቶ አድርዔካማ ኃጂሱሳ ዙራመሬ ኪሳንታስታ ሌጌፃንታ ካሊዔ።

ጉዶ እንፅኺውሳ ምግባር ፅንቶ አድርፁንኩ እምፕልታቕ ካሊስቶስታ ግርቦ አምፕልሴካማ እንፃኽስታኒስ ፋያኑ ግብዳ እሜ ታምባና፤ ቴግባር ውቴታሳክላ ልቑ ጊዝዳ ካንታና። እንፅኺውሳ ሜሳሬ፣ ግርቦስታ ጊዞ እምኘልታ ቴኬምስታንኩ ያኽፃስ፣ ሚንቑ ጌርኮ ዊዳንውላስታ ዴሬፃውሳ እንፅኼ ዴደፃ ጊዝዳ ፃንኩፅካማ ዊድፃስ ካላና። እንታኮው ምግባር ፅንትስ እንፃኽስታንኩ ማቤራቕ እምፕልታቑሳ ታምትኼ ይስፃፃዔካማ፣ ቴቤቤርኼካማስታ አጌዝኼካማ እንፃኽስትኾሳ ዴሶ አድርፃና። እንታኮው አኺኒስ እንፃኽስታንኩ አቕ፣ ዋዳኪ ያኻ ዋኒ እንፅኺስ ውቴትዊንካ ያኻና እስታማ አሴብስቴ።

ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት አጌሩሳ ልግሶ አሬኽፃማ ማቢሪውሳ ልግሶ ያጌ። አቕ እንፅኺስ ውቴትዊንካ ያኻኒስ፣ አጌራኩ ሊሊትችንኩ ሚፅካ ዴሜካና፤ ዝብዴስ አግስታው ሚዒክላ እንኺታ ሌጌሳማጊ ካሴ። ዝብካ ሚንቑ አብቶ አግዔካማጊ ካሱንቺፋ ስካውካ ስርት ልማትካዋ ዋኽትፃፃና። ክንቲፃንካዋ፣ ዳደካዋ፣ ቲንኩሳ ኾትካዋ፣

እ.እ.ኮዋ ግቢታና። እንፅኼ ፋይካስኪላ ስካዌ እንፅኺውሳ ድሎ አግዓንታ ዳዶ ብስካያና። እንታኮው ቱግባር እምፕልታቹ እንፅኺው ምግባር ፅንታ አድርኃማጊ ካሳታ ዔዌ። እንታኮው አኺኒስ እምፕልታቹ ዝኩዊኒክላ ኬሸቻኃማጊ ካሴ።

*** ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት ዝኩቻ ዳርማስ ቱኬሜ?***

ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንታሳ አድርዓማጊ ካስቻ፤ አሲብቻኺስስታ አቾትስ አድርቱንኩ፣ ካሊስትስ ኬፍ ኑንኩ፣ ጉድ ምግባር ፅንት ዝኩክ፣ ቲንዌንስታ ክንቱንኩ አጌራቾት አግስታንታ አጌዜ። እን አኽቻስ ይሴኖ እንፅኺውሳ ምግባሮ ይስቻዓማስታ እሳንቻዓማ ይዎት ኬሸቻኃታ አኬዳማ እንዓክስትቻ ፋይዔ።

ትክላሊስ ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት ኃርታቹሳኪ ያኻ ማቤራቹ ሚዊውሳ ሚንቺቶ ሌጌዔ፤ ይዎቶ ክችክቺስ ጉስቻስስታ ቻናቹሳ ፋዮ ዋኽትቻፅቻስ ካሊዔ። ቻናቹሳኪ ያኻ ማቤራቹሳ ልግሶ ያጌ። እን ምክንያትስ አጌራው አብት ጊዝዶስ ጊዞ ሌጌሳማጊ ካሳው አኽቻስ እምፕልታቹ ዝኩዊኒ ኬሸቻኃማጊ ካሴ። አጌራው አብት ልግሳ ዶሜካ አጌራቾቱሳ ዝኩዊኔ ኪሴ፤ ስርት ልማትካዋ እሳንቻቻዔ። አጌራቾት ክንቲውሳ፣ ቲኑሳስታ ዔጌርኃንኩ ማቢሪኩሳ ግልጋሎትካዋ ያግዓንታ ካሊዔ።

አንቤባማ ርዳትስትቻ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካስካስ ፅፌቶ ስሬታ ዔውትካማ ክችክቹ ዙርዔ እሚኹሳ ጎሌልስታንቱ ጎሌላን።

1. -------- ሞዮስታ ሞይቲኔ ኬሸኹ ውቱትዳ ታምዔ።

   በ. እንፅኺ ኽ. ካሊስት

   ከ. ካሊቾት ቨ. ሞይ

2. ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንቶ አድርዕቻስ ካሊዓቲው ዋሺኒይ?

   በ. ፋይስ እንዓክስትቻ ኽ. እንፅኺስ ጁትቻቻ

   ከ. እንፅኺስ ዝኩክ ካንቲ ኬፍ ንቻ ቨ. ኃርት ይባቺስ እንዓክስትቻ

3. ዶስስ አግስታው ካሊስት አኹኪ ካሊቾት----ያክ።

   በ. ሬዶት ኽ. እንፅኺ

   ከ. ሞይ ቨ. ውቱት

ከ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ፁፍስ ዙርዛን።

1. ይሴን እንፅኺውሳ ምግባር ፅንቶ ንባርካስ ጊዲፍዚካማ ጌሌዛን።
2. ይሴን እንፅኺው ምግባር ፅንት ዋትኃ አድርታማጊ ካሳው አኽኹ ርዳትዛን።
3. ጉድ እንፅኺው ምግባር ፅንት እምፕልታኾስ እያኩሳ ትክምካዋ ርዳትዛን።
4. አቿዳስታ ጉድ እንፅኺው ምግባር ፅንት ክቻዳ ዝክኹሳ ታምትሺ ጌሌዛን።
5. ጉድ እንፅኺው ምግባር ፅንት እላቲኩ አኾኩሳ ፅኹርካዋ ኽይትኻዛን።

ኬሌቲፍኻዛማ አንቤብኻ

ሲፋማ ዲግኹሳ ፅፌቶ ቢካውሳ ክኾክችቶ፣ ፍትኔቶስታ ጊሊፅዒ ማንዲካማ ቤንኩ አዒብካስ አንቤፓን።

ግትም ፅንታ እምንሎ ዲቦ አኹኪ ልኾልኾቴ ጉዋልዛማ ካንትፅኾ፣ አሳቦ ኬፍዛማ ዲግስኾ ካሊስት ዝክኹ፣ ልኾ ጉልልካ ካልካስ ሚንችካ ዲብካዋ አሜካማ እሜው መዚኪው ሌዚ ዝክኹ አኽኻስ እንኮኽቶ ኔክዛው፣ ዲብካስ ዲጊት ዝክኹ ትቤቡ ዜርፍያኽ። ግትምፅንታ አይሎ ክብስቱንኩ፣ ልኾ ካልካስ ሜንኾ አሳቦ ጌሌፅኻስ ካሊዛው ፁፍፅንታሱ ማሊፊያኽ። እሊኩ ፁፍፅንታኩ ዜርፍካዴስጊ ኽስኹስ ጉዋል ንኹ አይል ዝክኹ ፍትሪ ፁፍ ያኹስ፣ እንሳ አይሎ ኩዒ እምንል እምንል ግትሙ ዳድ ቺው ዔጌርዴስ አኹኪ ቤዴርካማ ዲብስስቱንኩዳ ትኩታማ ያግፁኽ አኽኻስ ካሌ። ግትም ፅንታ ብራኖስታ እንኩዊንቶ ፍልኾዛው ጊዝ ቺፋ ቦግቦግናው ኮንኪያኽ። እን ፁፍፅንታሱ ማሊፊ እንኮኽስትዳ ትኩታው አኽኻዴስ ድምክና እሊኩ ትቤብኩ ቤንካታጊ ቸዋ ትኩት አቿያሱ ይዎትዳኽ። አቿ እሌቱሳ ታምቦ፣ እንኮኽስቶ ኔክዛውስ፣ ጉሳውስስታ ዴስዛውስ ሌልስ ዲግሴ።

1.2.2 ካልካ፣ ዛፊኻ

ካልካ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ምሳልካዋ ስሬታ ዔውቴካማ ዲብቴርትካዋ ሲራን።

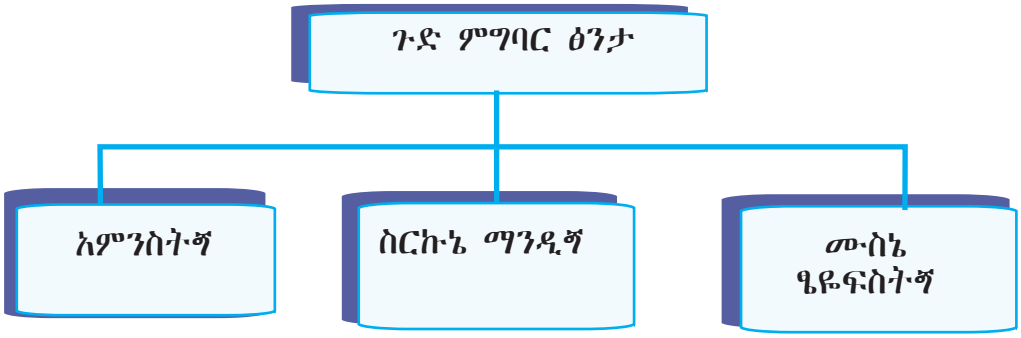
1. ክንቲው <u>ዘርፍ</u> ሌጌሳማጊ ይንቴ።
2. ቸትካ ጀሩ <u>እንካን</u> ዝኩኬኽ።
3. ባላው <u>ኃርት</u> እንፅኻሳ እንካኔ።

4. ሞዮ <u>ኬሽቻቻፅቻ</u> እንፅኺ ዋንኩታሳ ዶሜኬ።

1. ዶስቱና
2. ማቢሪው
3. ማንዲስቱ
4. ውቱዊና
5. አድርዌካማ
6. ቱቤቤርዤካማ

ዛፊቻ

ሲፋው ቲራግድሚዳ ዲጉንኩ ፓርካዶስ እምፕሎ ጎሌልትካማ ኬችስ አሳቦ ፍሽቻቻዊኔዶስ ፋሌንጋ ድርሴቶ ዛፋን።

1.2.3 ዙሚቻ፣ ሳዋሳው

ዙሚቻ

ሲፋማ ዲግሹሳ ታሪኮ ስሬታ ዌውቱካማ ታሪክ ዋንካሳ ዎኬልትካማ ቤናኻዳ ዙሜ ካስቻቻዛን።

ይቹ እያ ጉዝግዳ እምቲታ እንጅኩዊታ ቱሮ ማንዶታጊያኽ። “ዳራ ቹንዳዛማይ አኪም ቻና ቲንቱኺ?” ንኹ ይቹሳ ድንጌትስ። ይቹኪ “አይ እንቲ” ኔታ ካስቲኹ። “ኪራጉ፤ አን አዋይ ዌጌርኹ?” ናታ ዙርፀኻ። ኽስኹሳ አምንፅቻስ ፋታታክላ ጉዝጋኻዳ አኽኼ ቹሜትቻዌታ አሴፓታ ላኺኒ “ግልብት... ግልብት ...”ንኹዋ። ሲፍዛታኪ “ታሪኮ ቹኒትቻ ይው ሜብቲያኽ፤ እንት ቲንቱኽሳ።” ናታ ይቹ አኪምቻና ቲንቱኽሳ ምክንያቶ ድኹታታ ፋቱኻ። ይቹኪ “ኺሜካስ ኩዋ ዳኽፅቻስ” ኒኹ።

“አን ካሜንስታቲታ ኔታማ?” ናታ ልንዶትስ ዙርዛይኹ። ይቹ ኩዊ “ይጋ” ኒኹ። አንኪ ዙርዛታ “ካሜንስታኻኽ” ንኹዋ ድምፆ ኬፍዛታ።

“አራ ካሜንስቱ ጋይ! ይአጌራሳስታ ዎጌኖ አችዳ ታምፅኹ ቲኹዋ ዝኩኻኽ። ውላ አቾጊ ድክካኽ ናታ አምናላኪ። እርኩስካ ዝኩኑሳ ላካ ክዱስካ አቾ ዝኩካ። አሱቲኒስ ውኒቲኒ፣ ካዲያንስ አምንስታንቲ፣ ትቢቲኒስ አዜናንቲ፣ ድኪስ ጉድ፣ ዎልፊኒስ ቻዊ፣ ባሊጊስ ምግባሪኒ፣ ኃራ እንካኒስ እቾ እንካኒ፣ ሼውኪኒስ አሬክቾፃንቲ ፌቴርስታ። አን አቹ ቤዬላቲው፣ አዜብካውሳ ዲኒክዜ እንፅኼ ይው ናቲው፣ ችግር ጊዛይ ታምባው፣ ኽምቢ ብላፅትስ ያኻውላ ቴግባርስ አምናው ሼውሳ አዜቦ ፋቴ።

አጌራስ ውንትስ እንፃኽስታው፣ ቢሮክራሲ አቤሌሻያሱ፣ ዳደኻቲው፣ ሙስኔ ሴብትኃው፣ ዎጌኑ ልግስስታ ዬክትስ ታኬታውላስ እንፃኽስታው፣ ባር ኾቹሱ አሴብኺስ አቤሌሸስታቲው፣ ዝቡሳኪ ያኻ ኺውሳ ባይሎ አድርፃው ጉዶ ይቶፕያውሳ አቹ ካንትቾስ ናፊካ። ድክካ ኃው ኬርትዬስ ክንታንታ አን ሞዬላ አቾታ ክንትፅኼ ፋቴ። ሚንችካ ኽሳንታ አቾ አቲናቲታ ዳኽፅኼ አይሎ ኬዌምኼ። ሜቴናማ ካሜንቾዳ ኩኺ አምኔ፤ ጉድ አፊቴሮ፣ አጌሮ ጉሳንቴ፣ አጌሮ ፅላትዬስ ማንዳውሳ ጀግኔ ውታድሬክላ ካንትቾስ ፋቴ። እን አኽቾስ እያዋ ግድስ ካሜንቴ።”

(መስፍን ሃብተማርያም፣ እፍታ፣ 1993 ናውዬስ ኬሽኃማ ካፅስትኽ)

ሳዋሳው

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልኩሳ ቤንካዋ ቲኪምስቲካማ ዋልታ ዲብቴርትካዋ ሲራን።

-ሾ፣ አጌር፣ ክማኒ፣ ቡኻ፣ -ስ፣ ድኪ

ከ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ምሳሊው ስሬትስ ላኃ ላኃ ዲብቴርትካዋ ሲራን።

ትንኩት፣ ልንቹሽ፣ ቦግ፣ ታንኩ፣ ችግም፣ ዋካክ፣ ምስቹ፣ ኪንክ፣ ጁፃ፣ ሚቹ

ምሳሊ፦1. ሜብራት ቦግ ንኾ።

2. ሜብራቶ ቦግ ፁና።

ኸ. ሜብራት ቦግ ኑኻ እስታ ሜብራቶ ቦግ ፁና ሊሊትታኑ እንዳርማሲ?

1.3 ይሴንቱ ምሳልት

1.3.1 አንቤብሻ

ቤዴራ ንባባ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. እንፅኺው ምሳልት ንሻ ዳራ ንኺይ?
2. እንቶጂሱ ዙራሙሪዳ እንፂኺስ ምሳላ ያኹንኩሳ አቆ ታቄካማ?

አቤባ ሌግስቱክሳ ባንጂ ዎራዳዋ ባይዒታ ድስታታ ካትኹ ቱዋታብሉ ምክንያትስ እሺኾ። ፋታውላ ኽይፀንቲ አኽሻስ ዙራሙሬ ባይዒታ ድስታታ ካትኾ። ዙራሙሪው ባይል ስሬትስ ኽይስቲኹ ጌና ሊጊ ድሚዳኽ። ዒራ ክንዴለ ድሚስ ክችክችካ እሺካያ። እን አኽሻስ ክንዴዋ እንካናላ፤ ኹሉቺፋ ቻካቻክኻና። ድስታታ ሻናቕውላ ካቱስ ኺታላ ቆላማ ሚንች ጊዛይ እንግራ ኺያራሱላ ዙርታታ ዒዊ። ጌርክቺፋ ፌቴርስታው ቻካቻክኺው ካቢትሻኺ አቤባዋ ሜሬርዕኾ።

እምፕላቺ ዎሌንካለ ጌቤላ ፍይታ ሻና ዙርታውላ ቲጉኻ። ሻንዴስ ፍይስ ዋይሻስ ኮዒርቱት አራዴስ ይጎ ዱንጊዳ እንዳራውላ ጌንዜቦ ምቴያኪ። ዳድዳ እንዜሻቱስ ኩዒ አሳብስ ስኾስቲ። ጌቤላ ታምቢታ እምቲኹሳ ዋይታታ ጌንዜቦ አግዒኒዴስ ፋሌንጋ ጌዒንካለ እንዜሻሻስ ዎሴንትኾ።

*** አቤባ እንዴስ ፋሌንጋ ውሻ ካታውሳይ ዒጌሬ?***

ጌዒንካ ካሳኑ ቻግኔ ኬቴሞ እሺኹዋ። ኺኪላ አብርታ እንዜሻትኾ። ቻግኔ ስምስጃጊ ታቕያኪ። ጌዒንካለ አሌቄትሻታታ ቻግኔ ካቱስ ጌዒንካ ክቻዴስ እምፕል ሹማጌልት ንኹ አቒ ውሻ ካታት አኽኼ ታክሲሎ ካሲኾ። አቤባክላ ችግሮ ዛራዛርታታ ድኹቱኻ። ኺኪ ቻግኒዳ ዝኬት ኺቹጃለ ናቕዛት አኽኼ ጌሌዛማ ቴስፌ እይኾ። እንሱ ስሬትስ ቻግኔ ኬቴሞ ታምቡንታ ጊዒኒኪ ኺቹጃለ ታምትሻፁኻ። ጊዒኒቹጃኪ አቤባ እንፅኼ ዴስትምባኺስታ ኺኾዳ ሲኒቢትዒኾ። አንዴስኪ እዋ ታካታ እሊው ሻንዳ ሻንቲ እንዛክስታንታ ዒውታታ ኪዒርዒኾ። ኪዒርስቲኹ ሻን ኩዒ ጌዒርዴስ ቲንቱት አቤባስ አስሜምኻው /አሜቻው እሺያ። ያኹኽ ያካያሱዳ ቻካቻክሻኺ ሚንቻኒ እምኘሎ አርፌ እንዛክስቲታ ባታታ ፍይኾ። አንዴስኪ ሊሊትችንኩ ሻንካዳ ኬዒርስቴታጊ ሜንችካ ቼጌርፅካ አቕኩሳስታ እንፅክካኩሳ ባይርካዋ ማሊኾ።

ዊድዊዲዳ ኪዊርስቲኹ ኻን ኩዊ ውላዴስጊ ኬሸኹ እሺኾ። ኻን ዌንካ ሹኻ ጀርካዋ ንኻኪ ላኃ ኻርጃስታ እምኘላ ኹናዋ ዓይካ። ጀርካኪ ያኼካ ቱዋታብል አቤባሊ ዝክኹ ዲግኻኺ ጉድ እሺኾ። እንፅኼ ትንካኪስ እንዓክስቴትስታ አምንስቴት አክኻስ ውላጊ እንካኑና። ዳሞዜ ባንክዳ ክብስኻስ አኼንካዋ አሜሜችኻፅካይና። ክንቲውሳ ፍሼ ሾፌንካማ ጌርካ ኻን እንፅኻሳ እንዓክስቴታጊ ክሙሳ ክንቱ ክንትኻስ ፊኬዳይና። አቤባ ክንቲስ ኬፍንኹ ፋይስታ ፅሬት ዝኩት አክኻስ፣ ልኟ ጌርካኻዳ አንቤብኾስታ ዓፊኼ ካሊኾ። ኻንዌንካ ኻንዳ ዊኒስዓና። አንቤብስታንኩሳ ሜዓፍካዋኪላ ጀዊካያና። ይስታታ ዊኒስቱት አክኻስ ቤንዴስ ቤኖ ጉዶ ውቴቶ ታጋ ፊታታጊ ዋልታንቱ ቤኖ ታምቢኾ። ቱዋታብልሊ ዴብዳቤ ዓፊታጊ ታምትኻሼ ጀሜርትኾ። እምፕላቺ ኩዊ አቤባውሳ ይዖቶ ኪሳው አኺኒ አግስቱኻ። ክንቲኻና ካቱስ አኟ ኩፔካማ አኟዔ አንቤባና። ኺኪላ ናኟቱታ አንቤብኼ ጀሜርትኾ። አኟዊ ስልታኒ እይስቱኒዴስ ፋሌንጋ ማቢሪስ አቺትሼካማ እንዓክስትኻስ ፋያንኩሳ ዖታትካዋ ካንታው እሺኾ። ቋዊታቋዊቱንትሳ ላካ ዴስቲ ስ�somaኾ ኾክቲኾ። አናኃታዋ ክንቲኹሳ ማሊያ። ኻና ታምቢታ ፉኽ አኟዊ ስሬትስ ሴሌቱንኻስ አሴብቱት አክኼ እንዓክዓንትካስ (ኻን ዌንካስ) ድኹቱኻ። ኃጂኪላ አሳቦ ቻቤልካማ ክስኹሳ ይስኻኻዑና።

ሲፋው ጌርክዳ ቴክኒክስታ ሞዩ ኢንታርኘራይዝካው ልማቱ ሜምሪሾ ካቱስ ኺኃስታ ሜዜጌብስትኻስ ይንቱንኩ ዖታትካሊ ታምትኻቱኻ። አንዴስኪ ስልታኔ ጀሜርትኾ። ስልታኒ ጊዛይ ሚንችካ አዔብካሊ አኟትኻቱኻ። ልኟ ጌርክካው ስልታኒዴስ ፋሌንጋ አዔብካሊ ማቢሪስ አቺትኻቱኻ። አንዴስኪ፣ ቱሼ ቱሸኹሳ፣ ዋይኹሳስታ ጊዑሳ እንፅኼ እንዓክስትኻስ አስሜምኹና።

ጊዑሳ እንፅኼ ጀሜርኻስኪ ጌንዜቦ ኃራ ኃራ ፍሸኻፅካማ ክብስኼ ጀሜሩና። ፍሸኻዑኑ ጌንዜብ ይቢቺ ዳላቲው አክኻስ፣ አሴቡኑውስታጊ እንዓክስትኻስ ካሊዓቲው ያኹኻ። እን አክኻስ ቴክኒክስታ ሞዩ ኢንተርኘራይዝካው ልማት ሜምሪ ጉሼ አግዓኑሳ አኺኔ አሜሜችኻዓያታ ካሴ ዲግስካማ ጉሺ ፊኬድስታይኹዋ። እንስ ይስኻኼካማ አኟቶስታ ግርቦ ቴኬምስትካማ ቱሼ ቱሸካማጊ ዋይኼ ጀሜሩና። ዙራሙሪኩ ማቤራኟኪላ ቱሼ ሚንቺትስ ጀዊካማጊ ይስኻዑና። ማቤራኟ ጌርክቺፋ እያንኩሳ ካንትካዋ ዋታትካ ቻቤልካማ ኬሸኻዓንኩ አክኻስ፣ ቱሺኪላ እንካንስታው ያኹኻ። ቱሸኹሳ እንፅኼ ኃጂ እንዓክስታንኩ አክኻስ እንዓክስታንትካስ ዳሞዜ ፍሻሊን። እን ምክንያትስ ጌቤል ሌጌሳማጊስታ ምርት ዴሜካማጊ ካሳኒ ሊሊትችንኩ ስፍርካዳ ቤንኻኻፅካስታ ዋይፅካ ሱክካዋ ብሱና። እን አኺኒስ ጌቤል ጊዝዴስ ጊዞ ዴሜካማጊ ይንቱኻ።

ጌቤል ዴሜካማጊ ካስኹ ምክንያትስ አግዛኑ ፊቲ ዴሜካኒ እሊው እንፅኺ ዜርፋሳ ብስኻስ ኩስኻኼካማ ፍሽኻዔ ኑኑሳ ብሉኬቱሳ አሚሪትዔ ብሱና። እሊኩ አቾስኪላ እንፅኺውሳ ድሎ ብስካማ ስካውካ እንዛኽስታንትካዋ ኬዔሩና። ቱሺ ኻናስታ ብሎኬቶ አሚሪትዒ እምኘልዳ ኬፍንኹሳ ሚዔ አግዛንታ ዔዋይኽ። ማቢኩ አባልካው ዝኩዊኒ ኪስስቱኻ። አቤባ ኬዔርስትኻዴስ ፍዴታ ኬዔራንታ ታኹኻ። ኺው ይሴንትስ ዝኩዊኒስታ ይዎቱ አኺኒ ኪስስታይኽ።

(8ንቲ ቤንዴስ ኬሽኻኟማ ካፅስትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌት ስሬትስ ካልስ ዙርዛን።

1. አቤባ ድስታታ ካትኹሳ አኺኔ ኽይትኻዒካማ ጌሌዛን።
2. እንቶጂ አቤባዋ ታኹኒ ዳራ ዔውታንንካ አኽኼ ርዳትዛን።
3. አቤባ ድስታታ ካታያ ታኹኒ ዳራ ታካት አኽኼ ጌሌዛን።
4. አቤባ ዋኽትኟይት ኹና አኽኻስ ታምቢኹሳ ካስቶ ርዳትዛን።
5. እንፅኺስ ዋትኟ ውቴዌና አኽኻ ካሊስታው አኽኼ ጌሌዛን።
6. አበባው ይዎት ዳራ ክንትዛው አኽኼ ርዳትዛን።

1.3.2 ካልካ፣ ዛፊኻ

ካልካ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ዲግኹ ምሳሊ ስሬታስ ኩቴ ኽዮ እሜንታ ዔውቴካማ ዲብቴርቶ ሲራን።

1. ታካየ <u>ፋታውላ</u> ኽይስቲኽ።
2. ናኪኒ ዝቤንዳ አክኽካው <u>ዋይሚ</u> ዴሜካማጊ ካስኽ።
3. ብርቱካን <u>ይስታታ</u> ክንቱ ክንቲኽ።
4. አቾ ታምባማ <u>ቾሊኻ</u> ፋይዛላ።

1. ናቾት
2. ስሬትስ
3. ስልታኒ
4. ፍሽኻፅካማ
5. ዝኩዊኒ
6. ሌጌስኻ

ፃፊኛ

ድርሴቶ ፃፊኛ

እንዴስ ኩክሪዳ ምክንያትስታ ውቴትስ ጌዴፍስታማ ዲጉኽሳ ንባሮ ስሬታ ዔውትካማ ድርሴቶ ፃፋን።

1. ቤላይኔሽ አቺኾዳ ኪዒርስቲኾ።
2. አቺው ጌንዜብ ድስኾ።
3. ጌንዜቦ አግዒኾ።
4. አቺ ጌንዞቦ አግዕኻስ ዱቡኻ።
5. ቤላይኔሽ አቺው አኺኒዳ ኪንኬታ ካስቲኾ።
6. ጌንዜብ ድስኯ ድኹኻ።
7. ጌንዜቦ ይትኾ።
8. አቺክላ ዴኔክስትኾ።
9. ቤላይኔሽ አምንስቲኾ።
10. ኬፍቲኒ አች ዝክኹ እንዕኺዳ ሹሙኻ።

1.3.3 ዙሚኻ፣ ሳዋሳው

ዙሚኻ

ጌፊትትዳስታ ድክት ክቻዳ ዝክኹሳ ሊሊትቶ ካንትኹስ ፍናኪ ፅምድስ፣ ሲፍዒካማኪ ኬችስ ኩስኻኻቱኒዴስ ፋሌንጋ ኬቹ ዎኪል/ላ ሜካስ ቤንኩ አዔብካስ ዙሜ ዔፓን።

ሳዋሳው

ሲፍካማ ዲጉንኩ ዲብቱርትካኻዳ ዳድስቱንኩ ካልኩፓውሳ አይኔቶ ጌሌፃን።

1. የሻረግ <u>ኺቹሳ ዔጌርቱ</u>።
2. <u>ኽምብቲኒ ክንታንቲ</u> ቤኖ አራቤሸኾ።
3. ሴሌቱኑንኩ አኾ <u>እንዕኼ ክችክቺስ</u> እንፃክስታና።
4. አጋሉ ግሴኯ <u>ግንብስ</u> ታስኾ።
5. አይናሌም ቤን እንዕኻሳ <u>እምቢታማ</u> ዊድኾ።

ፋንቲቲ 2

ባይልኩ ማኺትካ

2.1 አዊስታ ፊሪሲ

ቤዴራንባብ

ቤዴራ አቾቶ ቲኪምስቲካማ ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. ኩክሪዳ ዲግኹ ስልዴስ ዳራ ርዳትስቲን?
2. አዋኻዳ ፌሬስካ ዋታኮንኩሳ ትክምካዋ እያን ኔን?

ፊሪሲስታ አዊ እንፅኺስ፣ ባይልስስታ ታሪክስ ኩራርኺ ዝኩኬኽ። አዌ እቹዌማ ፊሪሴ ባይኾ፣ ፊሪሴ ዲብሳማ አውዊሳ ዝቦ ባይኾ ኩዊ ላንጊጊ ዋኽካ ያኻቲንታ ዔዌ። አዊው ፊሪሲ ባይልስ፣ ታሪክስስታ ማቤሪው ኩራርኺስ ኽስኹ ስፍሪ ዝክኹያኽ። አዊ ፌሪሴ ፊሪሲሊ፣ ቢሪሊስታ ብቾሊሊ ዔሜዳማ አሬሴ።

ፊሪሴ፣ ሴንቴ፣ ኻሶ፣ ብሽታኖስታ ዬጌራንኩሳ እጂብሻስክላ ቴኬምስቴ። ግድ ሜሳርካስ ግዲንኩ ፌሬስቴንካ ኪሴቶ አጂባኒስ ፌቴርስታው ድባብ አዋዋስ ሊሊቴ ኽዮ እዬ። ድግስ ፊታማ ክቢኒ፣ ኹስታ ዝቕስቱኒ ፌሬስቴኖስታ ፊሪሴ ጋቲታ ዋኒኪ ያኹኒ ግዲታላኪ።

ፌሬስቴንካ ብሽታኖ አጂብኝ ካስሻዬስ ፍና ዬዋንኩ ኩምችንካ ዳርካ ዳርካይ?

ፊሪስቲኒ ብሽታኖ አጂብኝ ካስሻዬስ ፍና ፊሪሴ ሳሙኒስ ቕዬ። እንዬስኪ ሌኮ፣ ልጎሞ፣ ፋርኒሴ፣ ኩሮ፣ ርካቦ፣ ግላሶስታ ዬጌራንኩሳ ሴይፃማ ማልኝክላ ግዲዬ። አዊ ሴያ ችራማ፣ ጋሼስታ ዜንጎ እሜማ፣ ፊሪሲዳ ማቻማ፣ እሊኩ አዬብካሊ ብሽታኖ እጂቤ።

ፌሬስቴንካክላ ጋሊብዊ ስፍሪሾ ሆቲስ ካሳና። አንዬስኪ ባንኩ ፌሬስቴንካ ውታኺ ፌሬስካዋ ፅንጋኽፃቲው አኽኹ ጉችጉችቲው አኹኪ ስግሪው ግልብስ ፌቴሻና። ውታኺ ግልብስ አሜቻው አኽኹ አሬጌጌትሻፁኒዬስ ፋሌንጋ፤ ላኝ ላኝ ጋሌባንትካ ሲፍሻኼካማጊ እምፕል ጋሼ፣ እሊው ዜንጎ እሜማ ጋሌባና። ቴግባሮ ኪስኼካማጊ ባኔ ባንቶ ጋሼ ሴብካማጊ እንክራና። እን ኩምችኒ ካንታንትካስኪ ያኻ ጋሌባንትካስ እያው ዬስቲ ኬፍ ንኹያኽ።

ታሌን ይቶፒያዋ ዎሬርትኹ ጊዛይ አዊኩ ፌሬስቴንካ ፊሪሲስ እሊኩ ይቶፔኩ አቕሊ እምፕልቴካማ ታሌንሊ ሴብትኼካ። ዋሬሞ ይቶፒያ ዊኒኒዬስ ፋሌንጋ አዊኩ ፌሬስቴንካ አዋኾ ዙራኒስ፤ ፊሪሲውሳ ማቢሬ ቲሪትሻዬካማ ዋራዳውስስታ ዞኑ አችስ አሜትቸፍ ኬቤርፅካማጊ አግስታና። ማቢሪው አላሚክላ ዋሬምዳ አሴቴፍችንኩሳ

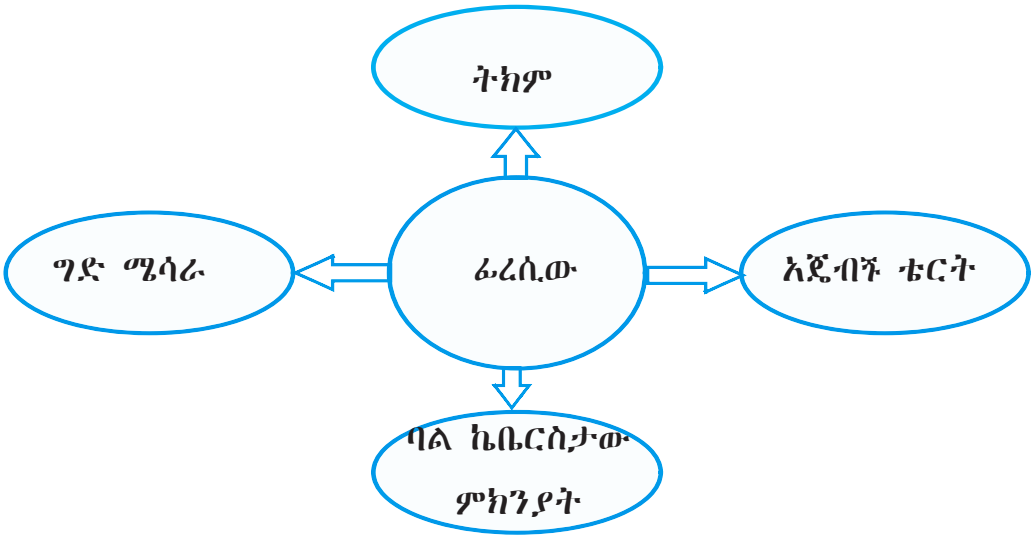
ዝማችካዋ አሴብኞ፣ ፌሬስቴንካውሳ ታምትኞኼ ይስኞዕኞ፣ ጌውስኾንኩሳ አሬክኞዕኼኽ። እን ሚንቺት ኬቤርስታው ማቢሪ አሜትቺፍ ዴሜካማጊ ካሳንኩሳ አባልካዋ እሜ። እንኺ ማቢሪ ዞናኻዳ ዝኩንኩሳ ዋራድካዋ ዙራማጊ አሜትቺፍ ኬቤርስታማጊ አግስቴ። (ሌይኩን ሲሳይ፣ 2012፤ ኬሽኟኞማ አውኺሾ ካዕስትኾ)።

አንቤባማ ርዳስትኞ

በ. ዕፌቱ ስሬትስ “በ” ው ዛንጌርዳ ዲጉንኩስ “ከ”ው ቤንዴስ አስሜምኟውሳ አሳቦ ፋቴካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. አዊስታ ፊሪሲ	በ. ሊሊቲ ግድ ፌቴርስቴ
2. ፊሪስቲኒ ኻሶ አጁቡስ	ከ. አሜትችፋ ኬቤርስቴ
3. ታሊያኑ ውራሪዳ	ኽ. አዊስታ ፊሪሲ አሴቴፍኼካ
4. ፊሪስቲኒው ማቢሪው አላሚ	ቨ. ማልኟ ኩራርኟና
5. ፌሬስቴኑ ማቢሪ	ሰ. ጌውስኾንኩሳ አሬክኞዕኼኽ
	ሸ. አሬክኾንኩሳ ጌውስኞዔ

ከ. ዕፌቶ ስሬታ ዔውቴካማ ቢጋሩ ቴራግድሚዳ “ፊሪሲ” ናው ካልሊ እምትኾንኩሳ ካልካዋስታ ካልኩፓሳ ኽይትኞዓን።

ኸ. ዕፈቱ ስሬትስ ሲፍካማ ዲጉንኩ ካስካስ ክችክቼ ዙርዔ ውፍስ እያን።

1. ፊሪሲ እያኩሳ ትክምካዋ ምሳልካስ ጊዲፍዚካማ ርዳትዛን።
2. ፊሪሲውሳስታ ፊሪስቲኒውሳ ኩራርኼ ንባርስ ኽይትኻዛን።
3. አዋኾዳ ፊሪሲ ዝኮውላስ ይጉኒ ታንባንኩሳ ዳንጉትካዋ ጌሌዛን።

ኬሌቴፍኻዓማ አንቤብኻ

ሲፋማ ዲግኩሳ ዕፈቶ ድሞዖ ኬፍዚካማ ቤንኩ ክንታንትካስ አንቤፓን።

ካልዕንታ ዙሚትኺስ፣ ሴንስትኻስ አኹኪ ዜሚስ ያኼንካዳ አኮሜችስታው፣ ካልስ ፈቴርስታው ውፍዕንታሱ ቤኔኽ። እምኘል እምኘልታቹሳ ባይሉ፣ ዋኅ፣ ዶሶስታ ታሪኮ ፈያፈይኻዕኻስ፣ ሊሊትችንኩ ይዎትኩሳ ዜጌርካዋስታ ዕኹርካዋ ጌሌዕኻስ አቾ ቴኪምስታኑ ትቤቡ ዕንቴኽ። እን ትቤቡ ዕንት እምኘልታቾ ኃው ሊጊሲሚ ጊዙ ታሪክስ አፈሩኑ ማኺቲ ያኹስ፣ ኃው እሌቱ ይዎትስ ናኒስ ዜዋኑ ልቾልቾቲስ ፈቴርስታው፣ ኃው ዙራሙሪሊስታ ዙራሙሪው ፍትሬትካሊ ዜዋኑ ታምትኺስታ ግብሪው ምክንያትስ ኬሴትስታው፣ ሜንች ታምትኺው ኩኘትኺስታ ታምትኺውክላ ዋርቾዜኽ። እን ካሉ ትቤብ ውፍስ ቴኪምስታቲንኩ እምኘልታቾዳ ኃውሳ አይቶ፣ እንዳርቶ፣ እምኔቶ፣ ኑሩውሳ ሴሎስታ ፍልስፍኔ፣ ትክላሊስ አሌሙሳ ካንቴስታ ኺውሳ ማኺቴ ቲኪስታንቲ ክምንትሾ ፈያፈይኻዕኻስ እንክራው ታምብ ኬፍንኹዌኽ።

2.1.2 ካልካ፣ ዛፊቾ

ካልካ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ዛምርካ ካልካዋ ቲኪምስቲካማ ዲብቴርቶ ሲራን።

1. ቼርካታሲ
2. ኖራማንዲ
3. ስልኻዘቺ
4. እምፕላዳዲ
5. ካናጋሚ
6. አቻላኹዊ

ፃፊኛ

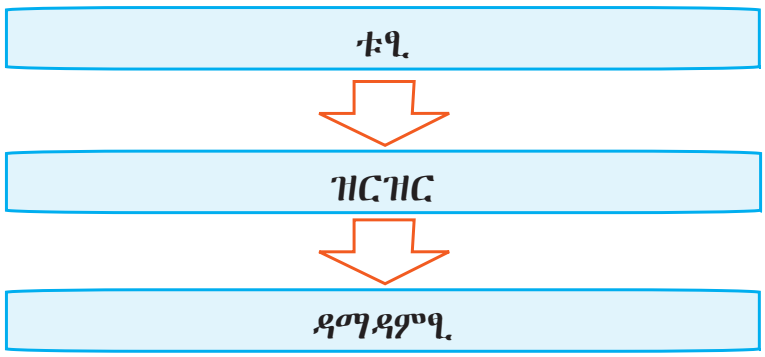
ታክስዊ፦

ድርሴት እምፕል አሳብዳ ትኩታማ ፃፊስታው ፁፌኽ። ድርሴታኻዳ እምፕል አሳብ ዋክትኃማ ፌይትኻኻስ ካላው ሹኻ ውክርካ ዋክትኼካማ ዲጋኒሴኽ። እኒኃክላ፤ ቱዊ፣ ቹዋ አካልስታ ዳማዳምኻዊኽ። ቱዊ ድርሴቱ ጂሚሪ ቤን ያኹስ፣ ድርሴታኻዳ ጁዋውሳ ጉዳዮ ትክላሊስ አኾትኻዌ። ቹዋ አካል ኻሹላ ቱዊዳስታ ዳማዳምዊ ክቻዳ ይንታው ያኻማ አሳቦ ሊሊትችንኩ ንባርካስ ቆቼስፃማ ጌሌዌ። አሊዲዳ ይንትው ዳማዳምዊ ኻሺውላ ቱንዚውሳ ቹዋ አሳቦ ቴክሌልኻፃማ ልሜ።

አጉዊኔ ውክሮ እሚንኩ ሊሊትችንኩ ድርሴትኩ አይኔትካ ዝኩና። እኒኃ ክቻዴስክላ እምፕል ካንትኻኻፃንቲ ድርሴቴኽ። እን ድርሴቱ ቹዋ አላሚክላ ላኃ አቹሳ፣ ዲብካውሳ፣ ንሴስካውሳ፣ ኬቴምካውሳ፣ እ.እ.ኮ ሜሴልኻኼ ያኹ ዌጌርኻኼ ካንትኻኻፃማ ጌሌፅኼኽ። ምሳሊ፦

ባርዳር ኬቴሞስታ አዋሳ ኬቴሞ ካንትኻኻፅናኒ ሚንች ሜሴልኻኺ ዝኩ። ባርዳሩ ኬቴም አማኻሪ ክልል ምንግስቱ ቹዋ ኬቴሜኽ። እንኺስታጊ አዋሳክላ ሲዳማ ክልል ምንግስቱ ቹዋ ኬቴሜኽ። ባርዳር ናቾታዳ ያቾስቱኽ ታናው አይክ ዝኩ። አዋሳ ናቾታዳክላ ያቾስቱኽ አዋሳ እስታው አይክ ዝኩ። እን ያኽኻስ ላኻጊጊ ኬቴምካ ይቶፕያኻዳ ሜሴልኻኺዴስጃላ እንካንስትካ ኬቴምካኽ።

“አዊስታ ፊሪሲ” ናው ኃሪስ አንቤብቱኑሳ ፅፊቶ ሲፋው ቢጋሩሳ ቲራግድሜ ቲኪምስቲካማ ሹኻ ቱንዝካዌና ዝኩኑሳ ድርሴቶ ዴዴኻስትካማ ዛፋን።

2.1.3 ቹኒትኞ፣ ሳዋሳው

ቹኒትኞ

እንጁክ እንክራ

ቤደሐራቹኒትኞ

ሲፋንኩሳ ካልካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. እንጁክ እንክራሳ ሲፍኞቴካ አኹኪ እንክርቴካ ታቹካማ? እንጅኮ እንክራንኩ አጂይ?
2. እንጁክ እንክራ ዋዳስታ ዋኒይ ካስኟው ኔን?

ቹኒታማ ርዳትስትኞ

በ. “በ”ው ዛንጌርዳ ዲጉንኩ አሳብካስ አስሜምኟውሳ ከ“ው” ቤንደስ ጎሌልትካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. ሌንቴቾ ያኹኒ ጎሌልስቴ	በ. ሙቺኞ
2. ትሼ ዝቆማ ችኼ	ከ. አዒስ ዎሴንስቴ
3. ቼፍስ ክቺካማ አቺትኟና	ኸ. እንጁካ እንክርዒ ብቲ
4. ዳቫ እንክርዒ ዳብዚ	ቨ. ኩንቲስኞ
5. ዳቫ ብቲደስ ጅያታ ዔውኞ	ሰ. ምር
6. ቴርቶ ማንዳማ እንክርኞ	ሸ. እንክሪኩ ኬችካ
7. ዳቫዋ እንጁክስ ታስኞ	ለ. እንጁክ

ከ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ቹኒቲኑ ፅፌቱ ስሬትስ ካልስ ዙርዛን።

1. ዋታትካ እንጁኮ እንክራኑሳ ምክንያቶ ርዳትዛን።
2. እንጁክ እንክራስ ትክምዳ እሼንኩ ዲብካ ዳርማደስስታ ዋትኟ ቴርታንኩ አኽኼ ጌሌዛን።
3. እንጁክ እንክራሱሳ አቺትኞኼ እርዳትዛን።

ሳዋሳው

ታክስዒ፦

ጊዝ እምፕል ዒዊ ዋኒ ፌዔምስትኹ አኹኪ ፌዔምስታው አኽኾ ጌሌዓው ግሱ ፅኹሬኽ። ዒዊ ስሬታ ዔውኻስ ጊዝ ሹኻስ ቤንስታማ ካንትስቱ። ጊዝ ፌዔምስታማ ድኽኻ አኹኪ ድኻውላስ ይጉኻ ድኹስታው ጊዝለ ቼሜትኃማኽ። ጊዝዶስ ሴጋ ያኹኽ ዲብ ዝኾላኪ። እን ቤንዳ ኩዒ ቤዶርናና ኻሺሱሳ ጊዞ ካንትኔ።

ኻሺሱ ጊዝ እስታው እምፕል ኻሺሱ ጊዝስ ፌዔምስታው አኹኪ ፌዔምስታማጊ ዝክኹሳ ዒዊ አኹኪ አኺኔ ጌሌዓው ጊዙ አይኔትያኽ። ኻሺሱ እስታው ጊዝ እምፕል አቺ ዒዊ ካንትኹስ ዙሜ ዔዋው ጊዛይያኽ። ግስ "-ጊ" ናው ምላድለ አዌኬርዌ። "ያኽ" ናው ያኺኒ ግስክላ አብርታ አቺትዌ። አሳቦ ኽስኹስ ርዳትስትኻስ ሲፋንኩሳ ምሳልካዋ ካንትንስ።

1. አሌሙ ምሳኽ ኾማጊያኽ።
2. ልክና ቡኖ ጊፊርዔታጊያኽ።

ምሳሊዶስ ካንቱኑውስታጊ "**-ጊ**" አሌዳ ዳንቱና ምላዳኽ። "**ጊፊርዔታጊ**" ናው ግስስ ርዳታ ታኻታ ቱኻስ ዒዊው ጊዝ ኻሺ አኽኾ ምልኻቱ። "-ጊ" ናው ምላድ ኹኾ ዒዊ ዊድስታያሱ፣ ካስኻኻዳ ዝክኹ አኽኾ ጌሌዋዊያኽ። "ያኽ" ኻሺሱ ጊዝዳ ፌዔምስታማጊ ዝክኹሳ ዔዋ ቶኬምቱ። ምሳሊስ ካሳ ክንትዓንቲያኽ።

አጉዊዳ ዲግኹሳ ታክስዔ ስሬታ ዔውቱካማ ኻሺሱ ጊዝስ ሴዛ ዲብቱርትካዋ ዓፋን።

1. ----------
2. ----------
3. ----------
4. ----------

2.2 ሜስኬል

2.2.1 አንቤብኛ

ቤደሬራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዓን።

1. ጉዝጉዝ ዳርማ ዳርማያስ ቴርቴ?
2. ባላፉቺስስታ ጉሚቲስ ያኻው ካኒ ዳርማሱዊይ?

አዋዋ ሜስኬሉሳ ባሎ ኬቤርዕኛስ ሜስኬሩም ላኹዴስ ጀሜርካማ ቴርትኹ ጀሜራና። ኹናኹና ባይሉ ኹኛስስታ ዝቺስ ያኻውሳ ጉዝጉዞ፣ ስልኼ፣ አሪኬ፣ እ.እ.ኮ ቴርስኛስ ኽቴ ናቴ ናኒስ፣ ኛርጃ ዴሜካ አሜት ባሉ ጉሚቲስስታ ባላፉቺስ ያኻው አሲሲውሳ፣ ዓዒውሳስታ ዓሪውሳ ካኔ ኬዋና። ጉሚቲ ቡዚት ንኹ ካኒ ያኹስ፣ ባላፉቺ ዴሜካ እንዑት ንኹ ሊጊሲሚ ቾሸስትኹ ዓሪ አኹኪ አሲሲ አኽኛስ ካሉ። ጉሚቴስታ ባላፉቼ ቾሸኽሳ ምክንያቶ አውጋንካ “ስካዌ አሜት ሴላምስ፣ እንካንኛኺስስታ ዴክስ ቻቤልናታ ያኼምባ” ናው ጉድ ትምናቱ ጊሊዕዒ አኽኹ እርዳትዓና። አዋዋ ድሩዕታዋ ሜስኬሩም 16ዳ ባላፉቼ ኛንቺፉ አብጂሊዳ ሌዋ ዓንጌኻ “ድሩዋ” ንኛስ ቲሪዓና። ሜብራቶ፣ ባላፉቼስታ ሶኼኖ ሲዌ ኛንቺፉ ሙሲሲኒዳ እንዔዋና። ዙራሙሪ ቺፉ ዲሚሬ ዴሜራና። እን ጌርክዳ ክማሪቢስ ኛርጃ ባላፉቼ፣ ጉዝጉዞስታ ስልኼ ኻስካ ካስካማ እሚኑ ስልኺዴስ ዕሌ ክብዕ፣ ጉዝጉዙዴስ ታንኩዕካ ዝጉዊካማጊ “ድሩዋ” ንካማ ባላፉቼ ቴኬላና። እን ያኽስታው “ዜርስቴኽ አሪ ኩፒቴ፣ ሬዴት አግስቴ” እስታማ አምንስታው አኽኛሴኽ። ቴኬልስትኹ ባላፉቺው ቢሊዳኪ “አሪሜ ኩክራ አሬኪ ጃላ” ንካማ አራኻዳ ዝክኹሳ አሪሜ ትስካማ ዴዋና። እንኪ “አሪሚ ድሳታ አሪኪ ላማላማታ” ናው ትምናት አኽኹ አውጋንካ ድኹዋና። እንዴስ ድምክና ድሩዕታዋ ዳንዲ ቺዊ

ዶኬስስታማ ፓቱው አኹ ፃሪው ኻሂስ ቴክሌልስታማ “ድሩፃ” እስታማጊ ክምካስ እይስቴ። እንኪ ይንታው ዝቤን ክምካስ ሲሚቲውስታ ቲኑ ያኻያታ ትምናቶ ጌሌፅኻስ እስታማ አኮሜችስታቄኽ። ዙራሙሪኩ ዋታትካ ክስታንት ታብላኺ፣ ዛኽኺ፣ ዙራሙሪዳ ኬቤርፃኑ አቾኺ፣ ጉሚቴ ኬውካ ካላቲንኩ ሹማጌልካኺ ጉሚቴ፣ ባላፉቼስታ ሜብራቶ እሚካ ካስካማ ኻና ታምባኒስ ጉሚቴስታ ባላፉቼ “ድሩፃ” ንካማ አፍዳ ድርባና። ኻን ቄንካኪ “ሊኻ ሻያ አሜታ ታምን” ንካማ ዎታትካስ ጉዝጉዞስታ ስልኼ እያና። ኹናኹና ዴሜካ ሶኼኖ ግራምቴ እሚካ ካስካማ ድሩፃ ናና። ፓጀስኪላ ጉዝጉዝስታ ስልኺ ዲጋዬ። ግራምቴ እሚካማ ካሳኑ ምክንያት “እንኩዋን ሳኺው ጊዝስስታ ዎርፍስ ታምፅኹዋስ” ናው እንፅኼንት ዝክኹ አኽኼ ቾትካ ድኹዋና። ድሩፅታዋ ክማኒ መሪቺፉ አቾ እምኘልዳ ያኼካማ ፍናፍና ኽሳንቲኽ ኻርጃ ጉሜቴ እሚካ ካስካማ ፃይችኽ ዲሚሪዳ “ድሩፃ” ናኒስ ኻንቄናስታ አብራ ኻንዳ ዝኩንኩ አቾ “ሊኻ ሻያ አሜታ ታምኘ ” ናና። አፍዳ ኩፑኽ ጉሚቲ ክቻዬስ እምኘላዋ ጎሌልካማ ይጉፃንታ ታብሊ አሴሴብፄ። እናፓ ጎሜታ “ድባና ማንዳ” እስቲ። ይንታውሳ አሜቶ ማንዬታ ታምፄት ንካማ እንኩራና።

ኹንታ ሹምቢ ምማሳ ሜስኬሩም 16ዬስ ፍና ኹኻ ሬዬቶ አቲሴ እስታማ አምንስቴ እሺኽ። እን አኽኻስ ሹምቢ ምማሳ “ድሩፃ” ንካማጊ ታንኬንችኽ ጉሚቲዳ ጌሻኑ ድሩፅታዋኽ። ድሩፅች ቴግባር አኮሜችስቴኒዬስ ፋሌንጋ ጉዝጉዝ ዲጌ። ጉዝጉዝ ፄኬስ ስኒ፣ ካምፒሊስታ አዋዚሊ ጉድፓ ታስስታ ዬሬብስታማ እንጂፅስትኹ አብዚዳ ስንክስታማ ቴርቴ። ኩሉ ዙሪሙሪዳ ኩፂ ፓቱው ኻፂዳ ያክስታማ ኹስቴ። ፓቱው ኻፂ ይንታው ጊዝ ሌምሌማ ያኻታ ትምናታ ጊሊፅፄኽ። ጌርክ ፁም ያኹኒኪ ሸሩ ልሻኹዊ ዬሬብስታማ እንጁኽ አብዚዳ ስንክስታማ ቴርቴ፤ አንዬስኪ ኹስቴ።

ሜስኬሩም 17 ቱዋ ሜስኬሉ ባል ያኹስ ሜስኬልታዋ ብቲ ቺፓ ያኹስ ዙራሙሪኩ አቾ ኻን ቺፉ ሜብራቶ እሚካማ ፋና። ስራስሪ፣ ዋታትካ፣ አንቻአንቻስታ ሹማጌልካ ስካዊ አኹኪ እንኩሬ ስዮ ሴይካማ ሜብራቶ እሚካማ ዲሚሪ ስፍራ “እዮሄ” ንካማጊ ካሳና። ዲሜሪዳ ኩፑንኩ አቾ፣ ዲሚሬ ሌዋዬስ ፃንጌካሾ “እዮሄ! ሜስኬል ኾዬ! አሜቶ ጉሻዬ!” ንካማጊ ሹኺኒ ዙሬዙራና። ዙራዙሩኒዬስ ፋሌንጋ ምስራክዬስ ምራብሾ ብስታ ዬውኻስ፣ ላንፓ ኬቻስ ቲሬና። ዳቼርስቱኒዬስ ፋሌንጋ እሚኑሳ ሜብራቶ ዲሚሪዳ “ድሩፃ” ንካማ ሚፃና። እን ኩምችኒ ያክስታው ሜስኬል ቲኖ ምሬቶ እያማ፣ ታምባው ችግርዬስ ፍሻማ፣ እሩብፃ ማቲሳማ ይንታው አሜትስ

ታምባታ ቴሜንኻስያኽ። “ድባንዶስ እርኮስታ ምሬቶ ያጌ” እስታማ ዱሪ፣ ክሚ፣ ውክቲ ታይ አኹኪ ፍያሊ አሬድስቱ። ስልኺ፣ አሪኪ፣ ጉዝጉዝ አኹኪ አብዚ ይንታማጊ ኹስቱስስታ ዝቕስቱስ እሺስቱ። እሊው ሜካስ፣ ሜስኬልታዋ እሉዋው እሪ “ውሳ ድዊ” እስታማ አምንስቱ። እሪ እሉኒጊ፣ ይንታው ጊዝ ጉድ አዝሜሩ ዖርፍ አኽኻ ቴሜንስቱ።

ሜስኬሉሳ ባሎ ኬቤርዕኾ ቱርት እሊኩ አሜትባልካታ እምቢታማ ዊድስታው ጋቲዌኽ። እን አኽኻስ ሜስኬልታዋዶስ ጀሜራማ ትክምቲ ሺሻሳኺስታ ድሚው ቤዶራ ሲፊ ስሬታስ ባኔ እሚካማ ኹሉቺፋ ጌርክሻዶስ ፋሌንጋ “ሜስኬሉ ስልኺ” እስታማጊ ዝቕስቱ፤ ኹስቱ። ዛኻዝሚዲ ታምትኟማ እንክራው ጊዜኽ። እን አኽኻስ አዊው ማቤራቕኻዳ ሜስኬል ታምብምባ ጎሜጅዌ።

(አዊ ባቱማ፣ ሜስኬሉ ኬቤርኻኺ፣ ዕፌትስ አሜቕታ ያክስታማ ቱርቱክ)።

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዕፌት ስሬታስ ፁፍስ ዙርዛን።

1. ጉሚቲስታ ባላፉቺ ቕሸስታውሳ ምክንያቶ ኽይትኻዛን።
2. ባላፉቺ አብጂሊዳስታ አራኻዳ ቲሬውሳ ምክንያቶስታ ቱርቶ ርዳትዛን።
3. ሜስኬሉ ባልዳ ኹኑሳስታ ምሽታሩሳ ተግባሮ ምሳልካስ ጊዲፍዚካማ ጌሌዛን።
4. አብዚዳስታ ጉዝጉዙ ክቕዳ ዝክኹሳ ቱርት እምፕልቶስታ ሊሊትቶ ኽይትኻዛን።
5. ትክላሌ ሜስኬሉሳ ቱርቶ ምሳልካስ ቕቒስዚካማ ርዳትዛን።
6. ሜስኬል ኬቤርስቱስ አሜተባልስ እስታማ ኬውስታው ካኒ ሚንቺታ ካዌንዳ ጉዳቶ ታምዜማ? ኽይትኻዛን:: ሜፍቲሳ ዳርማይ?

ኬሌቴፍኻዛማ አንቤብኻ

እንዶስ ሲፋማ ዲግኹሳ ዕፌቶ አሬኽትስ፣ ክችክችትስስታ ቢካው ጊሊዚስ ቤንኩ አዜብካስ አንቤፓን።

ይሴን እንዕኺው ባይል አቕ እንዕኺስ ዝኩክ ካንቲዶስስታ ፋይዶስ ይንቱ። እንታኮው እንዕኺው ባይል አቕ እንዛኽስታኑ እንዕኺው ዜርፍዳ አማስታማስታ እንዛኽስታማ ውቴትዌና አኽኹ ካንትዜ። እንዛኽስታንትካ ፌቴራኑ እንዕኺው

ጁትቻኺስስታ እንካንስ ሥሴንስቱ። ኃርታቹስ፣ ማቤራቹስስታ አጌራው ልግስስ እያው ትክም ጉዋል ንኹዊኽ።

ይሴን እንዕኺው ባይል ኃርታቹሳ ሚዔ ኬፍዛማ ዝኩዊኔ ኬሽቻዕቻስ ቱኬሜ። እንዛኽስታኑ ሞዩ ዜርፍዳ ግርቦስታ አቹቶ ኽችክቺስ እንዕኺዳ እሸዕቻስስታ ምርቶ ሌጌዛማ ሚዔ ደሜክቻስ ርዳቱ። ሚዒ ሌጌስኹቺፋ ዝኩዊኒው አኺኒ ኪስስቱ። ቲኑ፣ ክንቲውስታ እሊኩ ዝኩዊኒስ ፋይዛንኩሳ ዲብካዋ ዋኽትቻዕቻ ደስቲንካ ቻናቹ ፈቴሬ። ቻናቹ ፋይ ዋኽትችስ ደሜካ ቻናአቹ ሴላምስታ ደስቲ ዝኩዋ። ደስቲና አኽቻኪ እንዛኽስታኑ ሞይዳ ኃርትስ አምንቻችሳ እንኮኽቶ አድርዔ።ስካዌ እንዕኼ ፈቴርቻስ ጁትቻዛው አኽቻስ፣ እንዛኽስታኑ ሞይዳ ኬሸኹሳ እንዕኼ እንዛኽስትቻስ ካሊዔ።

2.2.2 ካልካ፣ ዛፈቻ

ካልካ

በ. ዳድስቲንኩ ካልካስ ቱዊ ኽያሳ እያን።

1. ጋሪዒ ቹርኮ <u>ሼንቴርኺ</u>።
2. ማንዲስ ብቴ <u>ሊኩኻ</u>።
3. ላኹዛንቲ ፍርድቻናዳ <u>ካራካርኃማ</u> ዊዕኽ።
4. ውግሊ ጊዊቺዳ <u>አቡታ</u>።
5. ልክኒ ቻኖ <u>አሴማማ</u> አግዑኻ።

ከ. ዕፈቱ ስሬትስ ሲፉንኩ ካልካስ ቱዊ ኽያሳ እያን።

1. ቴርትቻ
2. ድሩዕቻ
3. አውጋንካ
4. ትምናት
5. ሬያትስ
6. ዲሚሪ
7. እንኩሪ
8. ጉዝጉዝ
9. አብዚ

ፃፊኛ

ሲፍካማ ዱጉንኩሳ ንባርካዋ ስሬታ ዔውቴካማ ሹኻ ድርሴትኩ አካልካ ዝኩኑሳ ካንትኛፃንቴ ድርሴቶ ፃፋን።

1. ውታድሪስታ ጊዚኒ
2. ኬቴምስታ ጌዔር
3. አራሸስታ ሹፌር
4. ስልኺስታ አሪኪ
5. አብታሚስታ ድኺ

2.2.3 ዙሚኛ፣ ሳዋሳው

ዙሚኛ

አዋኾዳ ሜስኬልስ ያኽስታውሳ ትክላሌ ቴርቶስታ አኮሜችስታውሳ ምክንያቶ ካንትፃንኩሳ ምሳልካዋ ጉሸትማጊ ኬችስ ኩስኛኝን። አብርታ አስሜምኛቱንሳ አሳቦ ኩዚ ኬቹ ሥኬላንቲ/ታ ሜካስ ቤናኻዳ ዙሜ ዲግሳን።

ሳዋሳው

ፌይኹ ጊዝኑ እምፕል ዚዊ እንደስ ፍና ዔውስታማ ፌዔምስትኹ አኽኹ ጌሌፃው ጊዙ አይኔትያኽ። እንሳ ግሶ ምልኻታው ሊሊቲ ምላድ እላቲውያኽ።

1. አካሉ አይኝ ታያዋ ዋይኾ።
2. አስካል ክንቴ ክንቲኾ።
3. ልክኒ ዴብዳቤ ፃፉኻ።

ፌይኹ ጊዝ እቺውስታ ዲጊው እስታማ ቤንስቴ። ፌይኹ ዲጊው ጊዝ እምፕል ዚዊ ዲጊ ጊዝደስ ፍንዳ ፌዔምስትኹ አኽኹ ጌሌዔ።

1. አያሌው እምፕሎ ፊሪሴ ጀዋ።
2. አቤባ ኹኻ ጉሌንትካዋ ግቢቴ።

እቺው ፌይኹ ጊዝ ጌሌፃው እምፕል ዚዊ እምልፕ እሊው ፌይኹ ዚዊደስ ቤደራማ ፌዔምስትኹ አኽኾኽ።

1. ካሳ ሞባይሎ ጀዋሺኾ።
2. እኖጂ ካኔ ፌሌፅናሽንኾ።

ጃላዳ ዲጉንኩ ምሳልካው ስሬትስ እቺውሳስታ ዲጊው ፌይኹሳ ጊዞ ካንትዋንኩ ዋልታ ዲብቴርትካዋ ዋፋን።

2.3 አዋዋት ድጋጋ

2.3.1 አንቤብኛ

ቤደራንባብ

ቤደራ አኞትደስ ጅይካማ ሲፍንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዋን።

1. አዋዋትሳ ድጋጋዋ ታቼካማ?
2. ድጋጋ ግቢስቴው ዳርማደሲይ?

አዋዋ ኃትሳ ድጋጋዋ ዋኒ ቴኬምስቱንታ ዝቤኖ እንግራ ካሳማ ታምባ ካላው አቺ ዝኮላኪ። ኹንቴንካ አዋዋ ድጋጋዋ ሊሊትችንኩ ባይልኩዳስታ ማቢሪኩ ልኞልኞትካዳ ትክምዳ እሸዋኒስ ሴኛካ፤ ናካክላ ያኹኒ ግልጋሎቲዳ እሸዌካማጊ አግስታና። እናኃ ድጋጋ አንኩቲው ኻዊደስ፣ ቢሲደስ አኹኪ ኹርማደስስታ አኒኒደስ ግቢስትኛስ ካሊ። እን ካስትዳ ሳሴርካ ያኹንኩ ዲብካ ትክምዳ እሺኛስ ካላና።

አዋዋት ድጋጋ ግቢስቲስ ፌታኩ ቤዬራሲፍካ ዳርካ ዳርካይ?

ድጋጋ ሊሊትችንኩሳ አችካዋ ፌታታ ግቢስቲ። ጂሚሪዳኪ ዜንጋ ታኻት ካና ቡዚ ቻፌ ሜካስ ክችክቻ ታኻታ ላቼታ ክችክችካ ማሌፍካሾ ፓኺ። አንዬስኪ ሴንቴክስቲት ዜንጋዳ እንፀትስ ፋኪስትካማ ቴርቱንኩ ላቼታ አኒኒኩ ዜንግካ ፓኺት ዜንግቲ ቻፋዳ ሴኬክስታንትታ ዌውስቴካማ ዳሪስታና። ዜኔፍጃቲንታክላ ኹርሚስ ትኬካማ እንዌውስታና። እንታኮው አኺኒስ ድጋጋው ውክር ማሌፍስቱኒዬስ ፋሌንጋ፣ አኹስ ዳሴቾስታማ ቻፊዬስ ክችሾ ሴንቴክስትኹሳ ኹርሜ ማንጌርታ ቴኬምስትኻስ ድጋጋዋ ግቢትች ካስት ጀሜርስቴ። ክቻክቺ ቤን ኩዊ ላቼታ ዜንግካሊ ትንካኪስ ግድማ እንዊውስታማጊ ውክር ማሌፍስቴ። እን ዊድስቱኒዬስ ፋሌንጋ፣ አንኩቲውሳ ኻዌ ዳሪስቱንኩ ኹርምካሊ ግዲፃማ ቴሌፍች እንፅኺ ጀሜርስቴ። ቴሌፍኻስ ቴኬማው ዊሲፊክላ ግቢስታው አኒኒዬሴኽ። ክችዳ ታኻት ኩባ ዌጌራ ግዳክላ ግቢስቴው ኹርሚዬስስታ አንኩቲው ኻዊዬሴኽ።

እንፅኺ ዊድስቱኒዬስ ፋሌንጋ ፊያፌያማ ኹርሚው ኬሌም ስንክስቴ። እንታኮው ካስትስ ግቢስቲት ድጋጋ እሬስታ አዌ ጌጌውኻስ፣ እቾ እልዬስ ዊኻዋ ጋሬድኻስ እ.አ.ኮ ቴኬምቴ። ድጋጋ አዋዋስ ኩፒች፣ እምፕልቱ፣ ሴሌቴንች፣ ኽሳንትቱ፣ አቩቾችስታ ቴክሌልች ምሳላ ታኻታ ቼፍስቲ። አዋዋው ባይልሊ፤ ስልታኒሊስታ ታሪክሊክላ ጉዋል ንኹ ኩራርኺ ዝኩቴኽ።

(አዊ ዞን ባይልስታ ቱሪዝሙ ሜምሪ፤ ኬሽኻኃማ አውኺስ ቴርቱኽ)

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ዙርዛን።

1. አዋዋትዛ ድጋጋዋ ግቢትኻስ ትክምዳ እሼንኩሳ ዲብካዋ ዛራዛራን።
2. ድጋጋዋ ግቢትኻኩሳ አችካዋ ቤዬራሲፊስ ርዳትዛን።
3. ፋብሪኪስ ግቢስታው ጃንችሊዳስታ አዋዋት ድጋጋ ክቻዳ ዝክኹሳ ሊሊቶ ርዳትዛን።
4. አዋዋ ኃት ታፍ እንፅኻ ታኹትሳ ድጋጋዋ ቴኬምስታኑ ዋኒስታ ዳርማስ አኽኹ ጌሌዛን።

ኬሌቴፍቻፃማ አንቤብቻ

እዕምዳ ዕምዳ ታኼካማ እምኘልካ አንቤብታኒስ እኪኩ ዴኪካዋ እሚካማ እንዶስ ሲፋማ ዲግኹሳ ዕፌቶ ድምፆ እንኮኽሂካማ አንቤፓን። እምኘልካ አንቤብታኒስ እሊኩ ኩሂ ካልኩፓውሳ ክችክችቶስታ ቴርትምልኻትካ ማንዲስትካማ አንቤብስትኼ ሲፍቻኺኒስ።

ሉሲ ኹንቴና አኽቻዲ አሌምዳ ዌዶዴርፓንቲ እላቲት ዲኒክዔት ይቶፒያት አቺው ይጉዋ አካላኽ።ኹንቴና እውትኪላ እንዶስፍና ይቶፒያዳኪ ያኻ ባርኾቼዳ ሊሊትችንኩ ጊዛኻዳ አግስቱንኩ ይጉካ አካልካዶስጊ ሊጊሲሜ ድሜ ቼፌዒት አኽቻሴኽ።ሉሲው ድሚ 3.2 ሚሊዮን አሜትዶስጃላ ያኹኽ አኽኼ ሳይንስኩ ምርምርካ ቼሜትቻዕካ። ሉሲ አግስቲኹ ይቶፒያው ዝልግሚ ሼሬንችቆ አፋሩ ክልልዳ “ሃዳር” እስታው ቤሬኽቱ ዙራሙሪዳኽ።አግስትች ካስትኪላ እምፕላኒሱ ኬሴት ያኻውላስ ልቡስ ልቦ እሺኾ።ማራማርፓንቲው ኬች አ.ዝ.ቼ 1972-1974 ስፍሬ ግሻማስታ ሊሊትችንኩ ፓፅኩሳ ቤንካዋ ኩፕፃማ ናኬና ሉሲዋ ምርምሪስ አግፅቻስ ካላ።

2.3.2 ካልካ፣ ፃፌቻ

ካልካ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካልካዋ ዲብቴርታኻዳ ሊሊቲ ቱዊ ኽይ ዝኮታ ዔውቴካማ ፃፋን።

ምሳሊኦ አሌሙ አቺውሳ ጌንዜቦ ኹኻ። “ኹኻ” ናው ካል ይጉፁኻ አኹኪ ዙርፃውላስ ይጉኻ ናውሳ ኽዮ እሚ።

- ጉችቆሲ አቼ ኹኻ። (ካፅኾ)
- አጋሉ ቱሼ ኹኻ። /ሜጌብስትኾ/

1. ኬውትኾ
2. ቲሪኾ
3. አዊ
4. ክብሪ
5. ድጋጋ
6. ስልታኒ
7. አሌስኾ
8. አሸኪሪ

ከ. “በ” ስራዳ ዲጉንኩ ካልካስ “ከ” ው ዛንጌርዴስ ኩቱ ኽዮ እሚኹሳ ፋቴካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. ኮሬምኾ	በ. ኬችልዊ
2. ኻሻኻሸኾ	ከ. ብኩስትኾ
3. ሴንስዊ	ኸ. አፔስኾ
4. ስኽትኾ	ቨ. ሜልካማ
5. ሻንጊ	ሰ ቼዲኒ
6. ሼጋ	ሸ. እጂቲኾ
7. ሸንትሪ	ለ. ኹኻ
8. ሉስትኾ	አ. እንግልቢችኺ

ዛፊኻ

ቢሪውሳስታ ፊሪሲውሳ ሜሴልኻኼ ካንታውስ ካንትኻኻዛንቱ ሹኻ ቱንዚዌና ድርሴቶ ዛፋን።

2.3.3 ዙሚኻ፣ ሳዋሳው

ዙሚኻ

ባይልኩሳ ማኺትካዋ አንኬባኬብኻ እያውሳ ትክሞ ካንትኹስ ኬችስ ኩስኻቴካማ ታምቢኑሳ አሳቦ ቤንኩ አዜብካስ ካልስ ጌሌዛን።

ሳዋሳው

ትንቢቱ ያኹ ፍንሾሱ ጊዝኑ እምፕል ድርጊት ጌና ፌዜምስታያሱስታ ፍንሾ ፌዜምስታው አኽኹ ጌሌዜ። እን አሳቡ ጁዚዴስ ጅይካማ ሲፋንኩ ምሳልካው ስሬትስ አንኮ ምሳልካዋ ዛፋን።

1. ካሳ ቻ አዚኒሾ ካሳውያኽ።
2. አቤባ ፋሌንጋ ኮሌጅሾ ካታቴኽ።

ፋንቲቲ 3

አቾትኩ እሴትካ

3.1 ማቢሪው ዝኩዊኒኩ አቺትቾቾካ

3.1.1 አንቤብቾ

ቤደራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. ማቢሪው ዝኩዊኒ ንቾ ዳራ ንኺይ?
2. ኩው ዙራሙሪዳ ማቢሪው ዝኩዊኒኩ አችትቾካ ዝኩናማ?

“አቿስ እጹ አቿያኽ” ናው እስቲ፣ ማቢሪስ አቺትቾችንኩ አቾ ጌርክቺፍ ዙማኻዳ ቱኬምስታኑ ፍልስፍኔኽ። እንኺ አሴብቾኺ ኃርታቾ ክቻዳ እምኔት ዝኩዋታስታ ታምትኺ ይስችኽ ያኻታ ዌዋው ኃሪ ጉዳያኽ። አዋኾሱ ማቢሪ ዝኩዊኒው አቺትቾኺ አቾ እዝንዳኪ ያኻ ዴስቲዳ ፋይፃውዳጊ እምፕልትስ ዴጌፍኼካማ ዝኩዋንታ ዌዋ። እን ዲጊጊፍቾኺ እምፕልታቿ ክችክችትስ ዝኩዋንታ ዌዋው ቴርትያኽ። አዋኾስኩ ማቢሪኩ አቺትቾኺኩ ውክርካ ክቻደስ፤ እድር፣ ኩብ፣ ውቢሪስታ እርዕባኒ አግስታና።

እድር እምፕል ማቢሪው አቺትኺ ያኹስ ኬቴምዳኪ ያኻ ጌዌርዳ ሚንቺትስ ቲሪትኃው ማቢሪው ኾትያኽ። እንታኮው እቺትኺ ሚንቺኒ ችግር ታምቡክሳ ቾናቿ ጌንዜብስ፣ ግርብስስታ አይኔትስ እርዳትቾስ አሴብስታማ ቲሪትኃውያኽ። እንኺ አቺትቾኺዳ አባልካ አስሜምችኑኩ ዝርዝርካ ሜሜርካስታ ዴንብካ ዝኩዋኑዊያኽ። ውላጊ አባልካኪላ ማቢሪው እግስስታ ዴምብስ ክምስታንኩ ያኻና። እድርኩ አባልካ ችግር ታምብኹ ቾናቿ ሴንቲዳ አግስትች፤ እድሩሳ ፍሼ ኬይችስታ እንፅኺስ አጌዝች ግዴቲ ዝኩኪያኽ። ውላጊ አባልካኪላ እድርዴስ ያግስታንኩሳ ትክምካዋ ክቻ አግፅችሳ ሜብቶ ዓይካ። እምፕል ዙራሙሪዳ ዝኮንኩ ዚሪቾቲኒ አችዴስ ኬፍቲኔ

አቾ ኺስታ ዝኩንኩ እምልፕታቾ ቴቤቤርኼካማ፣ ዲጊጊፍኼካማስታ ዲግቾኼካማ ዝኩዋኑ ማቢሪያኽ። እምፕል ሙሪዳ ሊሊትችኽሳ እምኔቶ ሲፋንትካ ዝኩኒውላ እድርኩ አባልካ አኽቾዴስ ጌጌውስታላ።

ላፓንቲ ማቢሪው አቺትኺ ዴሜካ ኩብያኽ። እንኺ አቺትኺ እምፕልታቹ ፋይስ ሜሴሬትስታንኩ ማቤርካዴስ እምፕሌኽ። እን ማቢሪ አባልካው ይጋሪ አስሜምኺስ እግስታ ዴንብ ቴርታማ፣ ፓው ዝኩዊኒ አቻታስታ ሚዊው አኺኒታ ሶኼትስ፣ ላፓ ሶኼታስ አኹኪ አርፊስ ኩፕቲ ካስቾኼ። እንኺ ጌርክዳ ጌንዜብ ኩፔ። አባልካዴስ ኩፑኹ ጌንዜብክላ አዊ ታስስታማ ታምብኹ አባልስ ኬይስታው ያኼ።

ኩቡ አቺትቾኺዳ ኩፕዋንቲ፣ ዋፊ፣ ዳኺስታ አባልካ ዝኩዋና። ኩቡ ውክርዳ አባልካ ይጋሪስ ፍሻኑ እግስታ ዴንብ ዝኮ። አዌ ፍሸኽ፣ ኪዊኽ፣ ስካውካ አባላካዋ ቻቤልኽ፣ አዌ ፌይዋማ እሊውስ አባልስ ዋይቾኩ ቴርትካ ዴንብዳ ዋፊስትካማ አግስታና። ኩብ አባልካው ኬይኽ አክምዳስታ ፍካዴንትዳ ይኹዊቺዳ ስርቱኽ ማቢሪው አቺትኺያኽ። እምኔቱ፣ ሞይው፣ ኮንኪውስታ ዜሩ ሊሊትት ዝኮውላስ አቾ እምፕልዳ አሴቴፍቾዋው እሳን ማቢሪው ዝኩዊኒው አቺትኺያኽ።

ውቢሪ እሊው ማቢሪው እችትቾኺ ያኹስ ዋፊስትኹ እግስታ ዴምብ ዝኮውላስ አቾ አስሜምኼካማ እንዋኽስታኑ ቴርት ዝክኹ ማቢሪው ውክርያኽ። ውቢሪ፣ ዎሴንስቱኽስታ ኪስፓቲው ቼፍ ዝኩክ አባልካስ ሜሴሬትስታላኽ። ጋያላ ፋይዋንቲ ያኻማ ያግስታኒ ውዳጅካስታ ድንግር ዝኩክ አቾ አቺትፓኑ አኺኒክላ ዝኩዌ። ውቢሪው ቾዋ አላሚ እንፅኼ ይጋሪስ እንዋኽስትቾ ያኻማ ኹንስታ ቾርጃ ፓራ ፓራ አችትቾቾስ ካላና።

ትክላሊስ ውቢሪስ እንዋኽስትናኩ ኩምችንካ እርሺ፣ ዜሮ ዜርቾ፣ ችቺ ኪዳ፣ አሪሚ፣ እፅድ፣ ቾን ግብራ፣ ኪድ እ.እ.ኮ ኹንስታ ቾርጃ ይጋሪስ እንዋኽስታኑ ማቢሬኽ። ኹን ይቢችካ ዴሜካ ትቱ ሴግቾ፣ ቾን ግቢትስቱስ አኾ ችምቢቾ፣ አሬ ሱግቾ፣ ፍችቾ፣ እንጂፅቾ፣ ኻሱሳስታ ማቢሪውሳ እንፅኼ አጌዝቾ እ.እ.ኮዋ ኮንኩሳ እንፅኽካዋ እምፕልታ እንዋኽስቱካማ ልቻ ጊዝዳ አኮሜችካማ ዊዳና።

1. ማቢሪኩ አቺትቾካ ፋይዋኑ ዳርማስ ዳርማሲይ?
2. ላምቡ አንቤብቱኑዴስ እንዳራይ እርዳትስቲን?

እርፅባኒ እሊው ሜካስ እምፕልታቾ ክቻዴስ ፓርታቾ ያኹኽ ችግርዳ ቱዋኒስ ላቾቋማ ፍሸቾስ አቾ ጌንዜቦ ፍሸቾዊካማ ርዳታኑ ማቢሪው አቺትቾኼኽ። እምፕል

አቿ እሊው አቿዳ ችግሮ ታምፁኒ፣ ቴፌትሩው አዳጊ ታምባኒ አቿያ ርዳቴ ፋያው አኺኒ ዝኮ። እን ታምቡኽ ችግር አክምዴስ ጃላ ያኹኒ፤ ኛን ዓይችኒ፣ ክምካው ዓኛ ኬውስቱኒ፣ እርሺው ቢሪ ክሩኒ፣ ሴብል ድሱኒ አኹኪ ሌግስ ዓይችኒ፣ አብት ዳዴኽስቱኒ፣ አቿው አካልዳ አኹኪ ንብሬትዳ ጉዳት ታምቡኒ እርዕባኒ ካሲስቴ። ዋሺኒኪ አቿያ ዛኽ ዝሜዱሳ እቿዌ እንኩዋኻማ አክም ፌኬዳውሳ ላካ ጌንዜቦ፣ ትክልቴ፣ ቼርኮ፣ አሬ፣ ክምካዋስታ ዔጌራንኩሳ ፍሽኛዓማ ችግር ታንቡክስ ርዳቴ። እንዴስ ድምክና አቿ ዝኩዔ ኛኖ ግቢቴካማ ዳቿርዓኒስ፣ ስካዌ ጊያ ብስካማ አቿትኛዓኒስስታ ኛኖ ፍሻኒስ ዛኽ ዝሜድ ኩጌካማ ቲሪትኛኛዒስ ካሊስትኹላካስጊ ጌንዜብስ አኹኪ አይኔትስ ፍሽኛዔካማ ርዳታና።

(አማኻሪው ዝቡ ባይልስታ ኮንኪ ናውዴስ ኬሽኛኟማ ካፅስቱኽ፣ 2001)

አንቤባማ እርዳትስትኛ

ፅፌቶ ስሬታ ዔውትካማ ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ፁፍስ ዙርዓን።

1. “አቿስ አቿ እጁዋኽ” ናውሳ ፍልስፍኔ ኽይትኛዒካማ ዓፋን።
2. እድሩሳ አቺትኛኼስታ እያውሳ ትክሞ ርዳትዓን።
3. ኩቡሳ እንዳርቶስታ ማቢሪው ትክማሳ ጌሌዓን።
4. ውቢሪውሳ ትክሞ ርዳትዓን።
5. እርዕባኒ ፋይዓው ዋኒ አኽኼ ጌሌዓን።
6. እድርዳ፣ ኩብዳ፣ እርዕባኒዳስታ ውቢሪ ክቾዳ ዝክኹሳ እምፕልቶስታ ሊሊትቶ ጌሌዓን።
7. እኒ ማቢሪ ዝኩዊኪው አችትኛኻ እላ ያኹኒ እምፕልታቾ ዋታኮው ታምትኒ ዝኩኛስ ካላው ያኽኼ እሳንትስ ጌሌዓን።

ኬሌቴፍኛዓማ አንቤብኛ

ኬችስ ታኼካማ ሲፋማ ዲግኹሳ ፅፌቶ ቴርት ምልኻትካዋስታ ካልኩኻውሳ ቤንኛኼ ሲፍትካማ ድምፆ እንኮኽዒካማ ባኔባንቶ አንቤፓን።

ሹማጌልካውሳ ጌርኮ ኬቤርዕኛስ አግስቲንኻ ኪቢርስቲንኻ ሹማጌልካስታ አጌር አቿት ክቤብኩ አባልካ፣ ቲኖይን! ዋታሲኒቢቲን? አቤባ ምትኩ እስቴ። አንቱኽኪ እንዓኽስታንትካውስታ ማቢሪ ጉዳዩ ቢሩዴስያኽ። አንቱኽ አላሚኪ ሹማጌልካዋ ካንታውስ እንቶጂሊ ኩስኛኼ ዔውኛስያኽ። ጉድኟ ሲፍኛኛታና ናታኪላ አምኔ።

እኖጂሱ ባይል ስሬትስ እንፃንትካ ኽሳንትካዋ ኬቤርዕሻ እይስቱ። ድሚስ ኽሳንኩሳ አቆ ትትኒስ ዙሚትሻዕሻ፣ ቻቤልሻ፣ ሌንጌድዕሻስታ ዋሺኒዳኪ አኺኒዳ ቢዲሬ እይሻ ማንዲስቱ። ዙራሙሪዳ ዝኩንኩ ሹማጌልካ ታብልካስታ ቹትካ ውላጊ ኬቤርስትሻ እይስታኩዊኽ።አኹኒ እንትኾናዳ አኹኪ ዙራሙሪዳ አግስታንኩሳ ሹማጌልካዋ ዋትኃ ኪቢርዌንኩ አኽኼ ድቹዋን...ጉዶ ኒካኽ። ዙሚኑውዳጊ አስሜምዌ።

ሹማጌልካ ዋታትካታ ጎልማስካ እሺኑ ድሚዳ አጌራስስታ ዛኽስ ቱኬማንኩሳ ቴግባርካዋ አኮሜቹንኩ እሳን ይሞቱ ዴስ ዝኩክያኽ።ኃጂሶ ኬቤርዕሻ ንሻ እንኃርታሳ ኬቤርዕሻ ንሻያኽ።

3.1.2 ካልካ፣ ፃፊሻ

ካልካ

በ. ሲፋንኩ ፃምርካ ካልካስ ምሳሊው ስሬትስ ዲብቴርቶ ሲራን።

1. አልጋኔሽ <u>ክንቲሻና</u> ካትኾ።
2. ልክና ጀውቱኽ <u>ቤርጋይታ</u> ቡቹካ።

1. ሻናቹ
2. ኃሪቹንዛ
3. ዛግራማንዲ
4. ቹርካሳኺ
5. ታይካማንዲ

ከ. ሲፋንኩሳ ፃምርካ ካልካዋ ቲኪምስቲካማ ማቢሪው ዝኩዊኒው አችትሻኃሳ ካንትፃንታ ዔውቴካማ ዲብቴርቶ ሲራን።

1.ጌርክቺፋ
2.አዋኾ
3.እምፕልታቹ
4.ዙራሙሪ
5.ቤዬራሲፊ
6.ዛኽ ዝሜድ

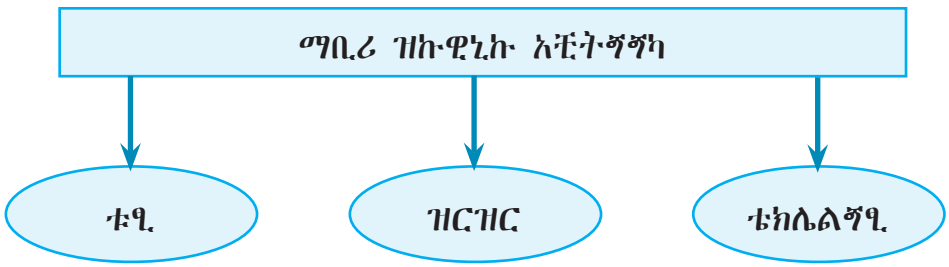
ፃፊሻ

ጋማጋማንቴ ድርሴቶ ፃፊሻ

ድርሴቶ ጋማጋምፅካ ሊኪፅካ

1. ኃሪው ስሬትስ ፃፊሻ፤
2. ቱንዚውሳ ስር አሳባሳ ግልፅስ ጌሌፃ ካሊሻ፤
3. ቹዋ አሳቦ ዝርዝርካ አሳብካሊ ኩራርሻፅኹ ካስት ዝኩሻ፤
4. አሳቦ ስብክልፃማ አችትሻፅኹሳ ካስቶ ፌቴርሻ፤
5. ካልካዋ ቱዊው አኺኒስ ቴኬምስትሻ፤
6. ካልካዋስታ ዲብቴርትካዋ አንቤባንትካ ርዳትስታንኩ አኽሻ፤
7. ዲብቴርትካ ዋኽትችንኩ አኽሻ፤
8. ዲብቴርትካዳ ቼዋናስታ እንዒውዒ ግስ ዝኩሻ፤
9. ቴርት ምልኻትካዋ ክችክቺስ ቴኬምስትሻስታ
10. አሳቡ እምኘልትስታ ታምትሻኺ ዝኩክሳ ቱንዝካዋ አዊኬርሻፅሻ ናንኩዊኽ።

“ማቢሪኩ ዝኩዊኒኩ አቺትሻሻካ” ናው ኃሪስ ዲጉኽሳ ፅፌቶ ሲፋማ ዲግኹሳ ቲራግድሜ ስሬታ ዒውቴካማ ግምጋሚኩሳ አሳብካዋ ቢጋሩ ቴራግድሚዳ ፃፋን። አንደስኪ ፃፊኑ ቤደራሲፊስ ግምጋሚኩሳ አሳብካዋ እንኩርቴካማ ሴዛ ቱንዚዊና ጌሌፃንቴ ድርሴቶ ፃፋን።

3.1.3 ቹኒትኻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትኻ

ሹማጌልቱ ፍት

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. እንቶጂ ዝኬኑ እምፕልታቾዳ ጌውስችንኩ አቾ አሬክጀኑ ዋትጀይ?
2. እንቶጂሱ ዙራሙሪዳ ሹማጌልካ እርኮ ጉሳኑሳ አኺኔ ታቹካማ?ክይትኻዛን።
3. ኩክሪዳ ዲግኹ ስል ዳርማዳ ትኩታውሳይ ዌጌሬ?

ቹኒታማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ውፍስ ዙርዛን።

1. ፍትኩሳ አይኔትካዋ ጌሌዛን።
2. “ግሴኻ ቺዕኻዒታ ቤፌ” ናውሳ ፍትሊ እምትኻዒካማ ርዳትዛን።
3. ባይሉ አችስ ፍት አሬጌጌትጀውሳ አኺኔ ርዳትዛን።
4. ባይልኩ ፍታ እይዕካዳ ካንትስታውሳ ችግሮ ርዳትዛን።
5. ዝቤኑ ፍት ቴግባራሳ ጌሌዛን።

6. ባይሉ ሸምግልኒው ካስትዳ ካንትስታንኩሳ ዳንጉትካዋ ጌሌፃን።
7. ባይሉዳስታ ዝቤኑ ፍት ክቻዳ ዝክኹሳ ዔጌርቻኼስታ ሊሊትቶ ርዳትፃን።

ሳዋሳው

ኒዒሌስታ ሚንቾ ቼፎ ቱኬምስትቻ

ታክስዒ፦

ሚንቾ ጊዞ ቼፍስታንት ኔዒልካ ስምካዳስታ ስማ ጌሌፅካዳ ሚንቺቶ ካንትዔት ምላዳ"-ካ " ዴሜክስቱኒ አን ስም ያኹ ስማጊሊዒ ሚንች ቼፉ ስምሾ ያኹ ስማ ጊሊዒሾ ኪስስቱ።

ምሳሊ፦ኒዒሊ ቼፍ ሚንች ቼፍ

- ✓ ካል----------ካልካ
- ✓ ክማ/ክሚ----------ክምካ
- ✓ ታያ/ታይ----------ታይካ
- ✓ ካን---------- ካንካ

"-ካ" ምላዳዋ ስምካዳስታ ስማጌሌፅካዳ ዴሜክትካማጊ ሚንቺቶ ጌሌፃንኩሳ ፅካ ካልካዋ ፃፋን።

3.2 አካል ጉዳቴንቱ ይሴንት

3.2.1 አንቤብቻ

ቤዴራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. ስልዴስ ካንቲካማ ርዳትስቲኑሳ ቤንኩ አዔብካስ ድቾዋን።
2. አካል ጉዳቴንካስታ ጉዳቴንካ ያኼካያስኩ እንፃኽሳታኑ እንፅኺው ዜርፍዳ እንፃኽስታና ኒካማ አሴብታናማ?

ጃሚላ ጋዜቴንቱ ሞይቴና ታኹስ አካል ጉዳቲኒ ያኹኽ አቱ አሌሙሊ ዔውቱኽ ዙማ ዙርዒ እንዶስ ሲፋውስታ ዲጋ።

ጃሚላ፦ እንስ ካሲስታ ዙርዒስ ፍካዶንቶ ይቱኑውስ ሼውዶስ አሜሴጌኔ።

አሌሙ፦ አንክላ አሜሴጌኔ።

ጃሚላ፦ እንቱው ክምንቱ ስፍሪስታ ልግስኒ ዋዳይ?

አሌሙ፦ ካሜንስትኹ ደሴ ኬቴማኻዳኽ። ልግስኒኪ ይቹስታ ይታላሊ፣ ላኃ ኹናኹንሊስታ ላኃ ኞርጃ ሴንካሊያኽ።

ጃሚላ፦ እን ናካ ዝኪኑ ስፍሪሾ አንትኞስ ካሊኑ ምክንያት ዳርማይ?

አሌሙ፦ እኑሳ አንትኞስ ካሉኽ እንዓኺታስ እምፕሎ ልኮ ማኪናው አዳጊስ አቱኒዶስ ፋሌንጋ ድምክኔ እክምኔ ሲፍኞኞስ ናታኽ። እንዶስ ጃላኪ ኞናቾኪ ያኼካ ዙራሙሪው ዝብ አን ጉዲስቱኒዶስ ፋሌንጋ ይዳ እሚካሺኑ ካንቲ ዛቢትኾክስታ ቺጊርዒ እሺኾ። ይኩ ኞናቾኪላ አቺ ካንታቲታ ንካማ ኞንዳ ቤፍዓሺና።

ጃሚላ፦ እኑሳ ቲንቱኑዶስ ፋሌንጋ እምፕልታቾ አካል ጉዳቴንካስ እያኑ ካንቲ እንዳራይ ዔጌሬ?

አሌሙ፦ ውኖ ዙሚኞስ፣ አንቱኽ ዙራሙሪዶስ ኬሻውሳ ዔጌራላ። ሜንችካ ዙራሙርካ ምስልካ ዔጌራና። ቢዲሬ አንቱታ ናቾዓውሳ አታታ ብሽታኑ አብጂሊዳስታ ዳድዳ ቺኞስ ዳሬግስታሸቱኻ። እንሳ ኑስ ኩዒ ሜንችካ አዜናንኩስታ እርዳታንኩ አቾ እላኪ ንኞ ጋቲውያኽ።

ጃሚላ፦ ናካ እንዳራ እንዓክስቲካማጊይ አግስቴኑ?

አሌሙ፦ ኞሺካ ፅሮቴ ፋ። ቤዶርኑስ ኩዒ እምፕል ሹራቡ ፋብሪኪዳ ኬዔርስታታ 30 አሜታሳ ዳሊትስ አጌላጌላ። ማሽንካዋ ልቾልቾፅኞዳስታ ቴጌንኞዳ አሴሜርኃታ እንዓክስታ። ምስጉና አቾታክላ ሼሌምስታ። እንፅኺዳኪላ አይሎ ዶስቲኒ እሸቱኻ። ትዳር ዌናስታ ጀርካ ታላኽ። ዝኩዔ ኞኖጊ ግቢታታኽ ኞናቾ ቺትኞዓዊ። አክምታ እንዓክስትኹ ባታታ እንፅኼ ናካታ ይሞ ጎሌላስኩኒ እንሳጊ እግዓላ እሸቱኻ።

ጃሚላ፦ እንቱ አካል ጉዳቴንት ጌጌዋውላስ ይዝኩካ እንፅኽካ ይጉዋኑውላ እንዓክስቲካማ ውቴትዌና ታኼካ። እሊኩስ እንዳራ ኩስኞዔን?

አሌሙ፦ አን እንፅኺዳ ኬዬርስቱስ ልቕ ደሞዚሴኽ። ይምዴስስታ አቺውሳ ታፎ ካንትሻዴስ ኬሼ ናታ ይኃርኃሳ አምንዓታኽ ቱኽ። እን አኽሻስ አካል ጉዳቴንት ንሻ እንዓኽስታቲው ንሻ ጋቲዊያኽ። ኪቻካ ኺኃርትኃሳ አምንዓማ ካንቴ ክችሳማ ርዳቲ ያኽስታያኒ ክምንትስ ያኻውሳ ኽሳንቴ እንፅኼ እንዓኽስትሻስ ካሌ። ዝክንኹ ዙራሙሪዳ እንፅኼ ናኪናውላስ አክምታ እንዓኽስትሻ ፋይዬ።

ጃሚላ፦ ፉሪ ጊዝስ እንዳራ እንዳራይ እንዓኽስቴን?

አሌሙ፦ አን ናካውላ ያኹኒ ካላውሳጊ እንዓኽስቴ። ምሳሊስ፦ ጎርኩሳ ቴክልካዋ ቴኬሌ፤ ዶርካዋ ሩብዬ፤ ጊዞ አግዑስ ሜዓፍካዋ አንቤፔ። ስፖርቱሳ እንክሬ ካንቴ።

ጃሚሊ፦ እሺኹስ እጂሻኺስ አይሎ አሜሴጌኬ።

አሌሙ፦ አንኪላ አሜሴጌኬ።

(አጌርአቾታስታ ምግባር ፅንት ክንቲ 8ንቲ ቤኑ ሜዓፍዴስ ኬሸሻኃማ ካፅስቱኽ።)

አንቤባማ ርዳትስትሻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌት ስሬትስ ዑፍስ ዙርዓን።

1. አሌሙው ይዎትዴስ እንዳራ ክንቲንኻ አኽኼ ጊሌዓን።
2. አሌሙዋ አካል ጉዳቴንትስ ታምፅኹ ዳርማይ?
3. እንታኮውሳ አዳጌ ኬኪትሻስስታ ይጉፅሻስ እንዳራ ዬውሻ ማንዲስታው አኽኼ ጌሌዓን።
4. አካል ጉዳቴንካኩሳ ሜብትካዋ ኬቤርፅሻ እያውሳ ትክሞ ርዳትዓን።
5. እንት ዙራሙሪዳ አካል ጉዳቴንካስ ዬውስታው አንኬባኬብሻኺ ዝክኼ ጌሌዓን።
6. እንቶጂ አካል ጉዳቴንካስ ዋታኮውሳ አንኬባኬብኼ ዬውሻ እይስቱ ኬን?

ኬሌቴፍሻዓማ አንቤብሻ

አጉዊዳ “አካል ጉዳቴንቱ ይሴንት” ናው ኃሪስ ዲግኹሳ ዙማ ዙርዬ ጀሚላታስታ አሌሙታ ታኼካማ ድምፆ ፍሽትካማ አንቤፓን። አንቤብኾሳ ክችክችቶክላ እንዴስ ፍናስታጊ ጋማጋምሻኃን።

3.2.2 ካልካ፣ ፃፊቾ

ካልካ

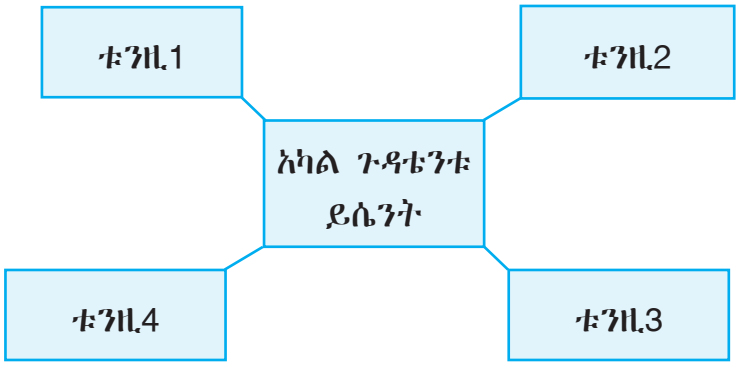
ሲፋንኩ ፃምርካ ካልካስ ዲብቴርትካዋ ሲራን።

1. ታፎእሳን
2. እሎፅባብ
3. እሎድሚ
4. እንጅኮካንቲ
5. ካንታባይ
6. ታፎሊጊሲሚ

ፃፊቾ

ድርሴቶ ፃፊቾ

“አካል ጉዳቴንቱ ይሴንት” ናው ፓሪስ ዲግኹሳ ዙማ ዙርዌ አንቤብቱኒዶስ ፋሌንጋ ጋማጋምቱኑሳ ካንቴ ሲፋው ቢጋሩ ቴራግድሚዳ አሳብካዋ እንኩርቴካማ ቴርትስ አቺትችኽሳ ሴዛ ቱንዚዊና ድርሴቶ ፃፋን።

3.2.3 ዙሚቾ፣ ሳዋሳው

ዙሚቾ

ሲፍካማ ዲጉንኩ አቾትኩ እሴትካዴስ አምፕሎ ጎሌልትካማ ቤናኻዳ ዙሜ ቄፓን።

1. ዙራሙሬ ፓርቱ ፋይስ ዋንኩዕቾ
2. ቸጌርስቱንኩሳ አቾ ርዳትቾ
3. ማኪናኻዳ ዳግዳግካስስታ ዎሌጅካስ ዎምቤሮ ባይዕቾ
4. ክንትዋንትካዋ ኬቤርዕቾ እ.እ.ኮ

ሳዋሳው

ፌይኹ ሳዋሳው ቤንዳ ካንትንኹስታጊ ናቼንታ ምላዳ “-ካ” ዋ ዴሜክናና ኒዊሌ ስሞ ሜንች ቸፉ ስምሾ ኪስናኻ ያኽኼ ክንቲካ። እሊው ዳድስ አውፓኻዳ ሚንችቶ ጌሌዋው ምላድ ግልዕስ ካንትስታውላ ሚንችት ጌሌዕስታው አኺኒ ዝኮ።

ምሳሊ፦

አቺ/አቾ =አቾ

ኹና=ኹናኹና

ድኾሪ /ድኾራ= ድኾር

ስር/ስራ= ስራስሪ

አጉዊዳ ዲጉኽ ምሳሊ ስሬታስ ሚንችቶ ካንትዋንኩሳ አንኮ ኔዊልካ ካልካዋ ፋቴካማ ፓራፓራ ካልካዋ ሚንች ቸፍሾ ኪሳን። ኪስቱንኩ ሚንች ቸፍካ ካልካስክላ ዲብቴርቶ እንዋኽስቲካማ ኽዮ ካንትዋን።

3.3 አላፍቶ ፊትኞኛ

3.1.1 አንቤብኛ

ቤዴራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. አላፍት ዳርማይ?

2. ጉቡስታ ምልጂ ዝብዳ ችግሮ ታምዛና ኒካማ አሴብታናማ? ዋትኝ?

አላፍት ንኛ አጌራቾቱሳ ታምቦ ቴንኬካማ አቾኛ ንኚያኽ። አላፍቶ ጌፊትትስስታአምንስትኞስ ፊትኞኛ አጌራቾዴስ ማንዲስታዊያኽ። ሊሊትችንኩ ሞይኩ ካሊስትካስታ ክንቲኩ አችካ ዝኩኑሳ ላካ፤ አላፍትኩ አይኔትካስታ አችካኪላ እንኚታ ሊሊትችንኩዊያኽ። ዋዳኪ አላፍቱ አችዳ ዝክኹ አጌራቾ ቴግባሮ ዳሊትስ አኮሜችኛ እምፕልታቾስ እያው ትክም ኬፍ ንኹዊያኽ።

ድምክኒስኪላ አላፍት እንፃኽስታኑ ሞይዳ እንዕኼ አክምስ ውቴት ዝኮታ ዔዋማ ፌዔማ ካሊዔኽ። አላፍቶ ፊትኞች ቾዋ ታምብ አጌራውሳ ልማቶስታ አድርቶ አግኞያኽ። እንታኮው ልግስስታ አድርትኞ ይንታው እንዕኺስያኽ። አን አኽኞስ እንዕኺውሳ አላፍቶ ቻቤላማ እምፕሎ ቴግባሮ አኮሜችኞስ ኃርቱሳስታ ማቢሪውሳ ግዴቴ ፊትኞኃ ካሊኞ ፋይዔ። ኃርቱሳስታ እምፕልታቾሳ ዴክቶ ቾሜትኞዛማ፣ አጌሮስታ አጌራቾቶ ጉዳው ዎሺኒኪ ዴስዴስ አኹኪ ድኪ ዲብዴስ እቾኞ አላፍቱ ጊሊዕዒያኽ።

ኃርቱ አላፍት ውላጊ ድሚታ፣ ካሊስትታ፣ እንዕኺው ታምብታ ፊትኞናው እጉስታ ሞራሉ ግዴቲያኽ። እንፃኽስትናው ሞዩ ዜርፍታ አላፍትኪላ እንኚታ ሊሊትኞስ ካሌ። ኃርቱ ዴክትስ ቾኔክስትናውስታጊ እሊኩ አቾ ዴክትስክላ አሴብኛ ፋይዔ። ምሳሊስ አኪምካ ሞዩስታ ሞራሉ አላፍትስ ቾንዳስቴንካዋ ኃኃራስታ አንኬባኬብኞስታ ርዳትኞ ማንዲስቴ። ክንትኞ ክንትዕኾ ካስትዳኪላ፣ ክንትዛንትካ ክንታንትካዋ ክንቴ ቻቤልኾ አኺኒታ ርዳትኞ፣ ክንቲው ዛንኩት ቾሜትኞኃታ ዔውኞ፣ ቾጌርስቴንኩሳ ርዳትኞ ዜዌትሩ ቴግባር ያኼ እስታማ አሴብስቴ።

*** “እንቶጂ እንፃኽስቱኑ እንፅኺዳ ክችክቺ አላፍት ዝኩንኻኽ” እስቲኒ አስሜምሻታኑሳ ዔጌሬማ?***

ዋሺኒኪ አቺ ኺው ያኹኽ እንፅኺው አላፍት ዝክኹያኽ። እንፅኺው ካሊስትስታ ካሊቾትክላ አቺ ዴሱ ሊሊትታ እንኺታ ሊሊቴኽ። እንታኮው ኃርቱ አላፍትስታ ካሊስት ዋሺኒዳኪ እንፅኺው ዜርፍዳ ካንትስቱ። አቺያ ሞይ ፌኬዳው ዳድስ ካሉኽሳ ላካ እንፃኽስቱኒ፣ ኼዋኪ ያኻ ሜስሪሻናሳ ቴኬሜ።

አቾ እምፕልታው ዝኩዊኒስ አሜቻው ያኻታ ቴኬምስታንኩ ጉዳይካዳ ካፃኑ ውሳኒ እምፕልታው አላፍት እስቴ። አጌራውሳ ዝኩዊኔ ማንዲሻ፣ ምንግስትኩስታ ዝብኩ ንብራትካ ድኻቲንታኪ ያኻ ድሳቲንታ ሜኬትሻ፣ ቴኬማቲንኩሳ ቴግባርካዋ ሴብትሻሻስታ ዔጌራንኩ ቴግባርካጊ እምፕልታቾኩ አላፍትካኽ።

ውላጊ ማቤራቾኩ አባልካ ዙራመሪዳ ሴላሞ አግሻስ እምፕልታ እንፃኽስታንታ ማንዲስቴ። እን ያኽስታው ምክንያት ሊሊትችንኩ ጊዝካዳ ታምባንኩ ችግርካ ማቤራቾኩሳ አባልካዋጊ ካንታንኩ ያኽኹ ቼሜትሻ ፋይዔ።

ትክላሊስ አላፍቱ እንኮኽስት አጌራቹሳ ታምቦ ቴንኬክካማ ያቾንኩ ኃርታቾኩ አኹኪ ማቤራቾ ፅኹሪያኽ። አላፍቶ ቻቤላማ ፌዔምሻስ ጌሬትትስስታ አምንስትሻስ ኃርቱሳኪ ያኻ እምፕልታቹሳ ቴግባሮ አኮሜችሻ ፋይዔ። እን ካስትዳ ዋሺኒኪ አቺያ ኺውሳ አላፍቶ ቻቤላማ ፌዔምሻ ግደያኽ።

(ምግባር ፅንቱ ክንቲ 7ታንቲ ቤኑ ክንትፃንትካው ሜፃፍዴስ ካፅስትኹ 2003)

አንቤባማ ርዳትስትሻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ፁፍስ ዙርፃን።

1. አላፍቱሳ እንዳርቶ ምሳሊስ ጌሌፃን።
2. ኃርቱ አላፍት ፊትኃሳ ንባርስ ጊዲፍዊካማ ርዳትፃን።
3. ዋሺኒኪ አቺ አላፍቶ ቻቤላማ ፌዔምሻ ዳርማስ ቴኬማው አኽኹ ጌሌፃን።
4. አላፍት እንኮኽስታኩ አቹሳ ባይሬ ጌሌፃን።
5. አላፍቶ ፊትሻኽ ዊዲ ታምብ እንዳርማ አኽኹ ርዳትፃን።
6. እን ፅፌትዴስ ዳራ ርዳትስቲንኻ አኽኹ ጌሌፃን።

7. እንቶጂ ናካ ክንታንትካ አኽሻስ እንቶጂሱ አላፍት ዳርማ አኽኼ ኽይትሻፃን።

3.3.2 ካልካ፣ ፃፊሻ

ካልካ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ፃምርካ ካልካስ ዲብቴርቶ ሲራን። ካልካ ዲብቴርታኻዳ እሜኑሳ ኽዮክላ ጌሌፃን።

1. አኹኮርሻ
2. አሪዊራ
3. ሻይቻና
4. እርሺብታ
5. ካርቻእፃ
6. ኮርኮሩቻና

ፃፊሻ

ሲፋማ ዲግኹሳ ፅፌቶ ጋማጋምትካማ ታንቢኑሳ ካንቴ ስሬታ ፔውትካማ ጌሌፃንቴ ድርሴቶ ፃፋን።

ቴክኒክስታ ሞዩ ኢንተርኘራይዝካው ልማቱ ፅፌት ቻናዬስ ይንቱኽ ሞይቲኒ፣ ድምክኔ እንፅኼ እንፃኽስታማ ሚዒ ዋትኃ ሌጌፅቻ ካሊስታው አኽኼ እይኹሳ ጊሊፅዒ ቹኒቱና። አንዬስኪ አባልካ ሚዒውሳስታ ፍሺውሳ ልኪቴ አሴልፅካማስታ ዝክኹሳ ካፒታሎ ምንግስትስ አቾዒካማ፣ ጉሼ አግፃኑሳ ዳዶ አሜሜችቻዑና። ሆቴሉ እንፅኺው ዜርፍዳ እንፃኽስትቻስ ዒኒስፅካማስታ ጉዳዮ ሲፍቻኃው አካልስ ዲግስካማ ፌኬድስታይኾ። ክብሱኑ ጌንዜብዬስ ድምክና ባንክዬስ ጉሽትካማ እንፅኼ ጀሜሩና።

ዙራሙሪ ጐቤናንትካዬስ ሚዒ አግስታው ስፍሪ አኽሻስ ሆቴል ጐቤናንትካውሳ ፋዮ ዋክትቻፃውስታ አቾ ማንዳማ ግቢስትቻ ፋይስቴ እሺኾ። ልቾ አሜትካ እታጁቻዬስ ፋሌንጋ፣ ሆቴሉ ግብሪ ዊዲስታማ ፋይስታንኩሳ አክኽካዋ ዋክትቻዒካማ እንፅኼ ጀሜሩና። ሆቴልዳ እንፃኽስታንኩሳ እንፃኽስታንትካዋ ኬዒርቻ ፋይፃው አኽሻስ እንዬስ ፍና እንፅኼ ጀሜራንታ ይስቻዑንኩ ማቢሪኩ አባልካ ክቻዬስ አቾትስታ አክም ዝኩክሳ እንፅኺኩ ዌዋንካ/አላፍካ ዔውና። አዒብካስኪላ እንፅኺውሳ ድሎ ፌቴሩንኩ አኽሻስ ዬሱና። ሆቴልኪ ዳቼርስታማ እንፅኼ ጀሜሩስ ዙራሙሪኩ ማቤራቾስስታ ጐቤናንትካስ ጉድ ፍትኽዒ ስፍሪ ያኹካ።

ልቾ ሚዒስ ጁንኩሳ አንኮ አባልካ ኽሳንትካ አብትዌና ያኼካማ ኃኃራዬስስታ ቻናቾዬስ

ፌይካማ እሊኩውሳ ይዎቶ ኪስኻስ ካሌካ። እሊኩ ዙራሙሪኩ ዝኩዋንትካኪላ ኃጂሶ ምሳላ ዌዊካማ እንዕኺስ ኪስስትኻ ካሊስታው አኽኼ ኃኃርታሳ አምንዔካማ እንዕኺዳ ቱዊካ። እንዕኼ ኬቤርዓማ እንዓኽስትኻ ዋክትኻኹ ዝኩዊኒዳ ታምዓው አኽኼ እድርኩ አባልካ ምስክርካኽ። አባልካ ይስካማ እንዓኽስቱና፤ እንዕኺስ ፊቴ አግዑና፤ ፊቲስኪ አይሎ ኪስስቱና። አን ፌይዑኑ ይዎቱሳ እታጁኼ ፌይካማ ኽሳንቲ አችዳ ታምብኻ አይሎ ዴሳንታ ዌውካ። ኃኃርትኃዴስ ድምክና እሊኩ አቾስ እንዕኺውሳ ድሎ ፌቱርካማ ኬሸኹሳ ይዎቶ ዝኩዋንታ ዌውንኩ አኽኻስ ማልኃ ዴሱና።

(8ንቲ ቤን አውኺው ሜዓፍዴስ ኬሸኻኃማ ካዕስትኹ)

3.3.3 ዙሚኻ፣ ሳዋሳው

ዙሚኻ

ዙሚውሳ ዑፎ ቴርሳማ ዲግስኻ

ጃላዳ ዓፊች ቴግባርስ ዲግኹሳ ዕፌቶ ስሬታ ዌውቴካማ ርዳትስቲኑ ላካሳ ቤንኩ አዔብካስ ዙሚስ ዲግሳን።

ሳዋሳው

ሊሊትችክ ዳድስ ሚንች ቸፍሾ ኪስስታንኩሳ ዕካ ኔዔልካ ካልካዋ ፋቴካማ ኃራኃራ ካልካዋ ሚንች ቸፍሾ ኪሳን። ኪስቱንኩ ሚንች ቸፍካ ካልካስክላ ዲብቴርቶ እንዓኽስቲካማ ኽዮ ካንትዓን።

ፋንቲቲ 4 ዴዴኛ ልቦለድ

4.1 ዋቢኹዳ አቢ እላ

4.1.1 አንቤብኛ

ቤዴራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዋን።

1. ታቹንኩሳ ብላት ዙምካዋ ዛራዛራን።
2. ስካውካ ብላት ዙምካዋ እቹታን።

ላኃ ቡርካ አንጉችካ ካዊንዳ ዝኮሺና። እምፕል አንጉቺ ባርቹዊ እሊው ኩቢ ብቲ ካላቲው ኽብዔ ግሻው ዋርኬኽ። እንኺ አንጉቺ እምፕላኒ ኮያኒ ድምፅ ብቱ አምፖ ታምፅኾ። አንጉቺ ኩቢ ብት ቤርቤራ ላኬዊኽ። ምርክታኒ አዔቦ እቹዊማ ኹስታውሳ ፋይኃ እምፕል አቺኾ ቱና። አንዴስኪ ታንኩታንኩዊኔ እሼ አግዛኒስ አይሎ ዴሱና። አግዑኑ ዳብዚዴስ ጉሸካማጊ እርኩዊስ እሼ ኬኬርዕካማ ማስኮትስ ሳቹና።

ሙሪዴስ ባኑሳ እቺኒዴስ ፋሌንጋ እምፕል አንጉቺ "አብርታ ኹንስ" ናማ እሊውሳ አንጉቺ ሳኖ እሚኾ። ሴሜራጋው ላኃንቲ አንጉቺ ኩቢ "አኻላኪ አን አግዑኽ እሺ ድንጉሊ አኽኻስ ይባቺኽ ኹኻስ ፋታው" ኑስ ንዴትስ ዙርዕኾ። እን አሜሎ ስንክርክሪ አንጉቺ ኩቢ "ቤንታይዕ" ናማ ድክኃ ጌዊስችኻ። ጊዊ ብራማጊ ካሳማ ኃስኃዋ ይንግስ አሞቺርችና፤ እርኩዊስ እኻትኻችና። ብሪ ክቢምባኺስታ አሬፊዕችና።

*** ዕፈታኻዳ ይንቱንኩሳ ስካውካ ብላት ዙምካዋ ዛራዛራን***

እምፕል ብላዕ ውግሊ አንጉችካውሳ ጊዊ ቤፍታማ ካንታሺኾ። አንዴስኪ አንጉችካሾ

ዲግቻ ናማ “ዳርማይ ጌውስቻታኑ?” ኑስ ካሲኾ። ሼው ቲሪኹ አንጉቺ ኩዊ “አን አግዑኽ እሺ አይሎ ድንጉሊ። ኺት እሻ ኩዊ ፅላ። እን አኽቻስ እኑውሳ ኹኔጉ ቤንቻናና አብርታ ኹቻስ ካሊናላኽ” ናማ ውግሊውሳ ሼዎ ድኾቻስ ሞኬርኾ። እሊው ፅላ እሻዋ አግዑኽ ሼዎ ድኪ አንጉቺ ውኖ ካዳማ “ድንጉሌ እሼ አኩኻ አኔኽ። ይዴስ ግርብስ ኪማማ ካፅኾጉ፣ እሺ ይውያኽ ” ናማ ማልኃ ቱሪኾ። ውግሊክላ “እንግዲካ አን እሼ ቤንቻዪስ” ናማ እሼ ሚንዛንስ ሜንዜንኼ ጁሜርኾ። አንዴስኪ ላኃ እሼ ሚንዛንስ ሊካኒ እምፕል ኽስኾ። ውግሊክላ “ክችክቺ ያኻታ ኽስኹዴስ ባኑሳ ጉሻታ ኹዋይስ” ናማ እሼ ኹኻ። እንግራ እሼ ሚንዛንስ ሊኩስ እሊው እሺ ኽስኾ። “እጆታን ቻሺኪላ ክችክቻ ያኻታ እንዴስ ባኑሳ ጉሻታ ኹዌስ” ናማጊ አምፕላኒ ሌዋሾሱዴስ እሊው ጊዝስ ዓንጌኻሾሱዴስ ጉሻማጊ ጉርቾፅኾ።

እንታ ኮው ካስትስ አይሎ ልቻ እሻ ይባቻ ቲጉኻ። አንጉችካ እንሳ ማሉኑ ጊዛይ አይሎ ሌንደዱና። ኃስኃዋክላ ካንትቻችና። እምፕል አንጉቺ ዊዊፌ ቱሪዛማ “እኖጂ አስሜምቻናናኽ ቤንቻቻኔ፣ እኖጂሱሳ እሼ ይፅ” ንኾ። ውግሊክላ “ ጌው ኽቱ፣ ጂሚሪዳ አቤሌሽትካ። ቤናታ ዊትምባ ኺስታ ማንታን። ዲቦ አካኻ ኒኒ ኩዊ እንቶጂ ታቼካ” ኑኒዴስ ፋሌንጋ “ፊቲስቱኑሳ እሼ ቤንቻፅቻስስታ ዳኺቻስ ዴሬትኹሳ ላካሳ ጌና ኹዋኻኽ ናማ” ውላዋ ዊዳኻስኾ። ድንጉሌ እሼ አግዑኽ አንጉቺክላ አይሎ ፅዊስታማ “ዋዊኹዳ አዊ እላ” ናማ ትኽትኹኻ። ፅላዋ አግዑኽ እንኺስታ “እሺ እልዳ ዙሩስማ ይጉዌና...ዋይ አን ዋንዱ...አይ ዳራይ ዌዌ ቻሺ ታንኩ ብችኪቻ.... እንት አንጉቺ እንዴስ ክንቲ!.” ናማ ይንቱኑ መሪሾ ዙሩና።

አንቤባማ ርዳትስትቻ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካስካስ ፅፌቱ ስሬትስ ዙርዌ እያን።

1. አንጉችካ አብርታ አስሜምኼካማ ኹዊካያሱ ምክንያት ዳርማ ያኹታ ርዳትዛን።
2. ፅፌታኻዳ “ሼው ቲሪኹ አንጉቺ’ ናው ዳራ ካንትዛው አኽኼ ጌሌዛን።
3. ውግሊ “ዲቦ አካኻ ኒኒ ኩዊ እንቶጂ ታቼካ” ናማ አንጌራጌርኹሳ ምክንያቶ ርዳትዛን።
4. እምፕል አንጉቺ “ዋዊኹዳ አዊ እላ” ናማ ትኽትኹኽሳ አኺኔ ኽይትቻቻዛን።
5. አንጉችካውዴስስታ ውግሊው ታሪክዴስ ዳራ ክንቲንኻ አኽኼ ጌሌዛን።

ኬሌቴፍቻግማ አንቤብቻ

ሲፋውሳ ዕፌቶ ካልኩፓውዳስታ ዲብቴርቱ ዊድዊዲዳ አንቤብኼ ቲሪዚካማ፣ ቴርት ምልኻትካዋስታ ፁፉ ድምፁሳ ሌዜ ማንዲካማስታ ድምፆ እንኩዋኽዚካማ ፍትኔትስ አንቤፓን።

ፁፍዕንታኻዳ ሳሊስታንኩ ታሪክዊንካ እን አሌምኩ አቾታጊ ፓጂሱ ያኹኽ ዝኩዚ ዝኩክያኽ። ቱትፓንኩ፣ ካሜናንኩ፣ ዝቓንኩ፣ ኾንኩ፣ ክራንኩ፣ ድክታምካ፣ ክኽሌንካ፣ ባኩንካ እ.እ.ኮ ያኼካማ ሳሊስታና። ንሴስካ፣ ትንኩል፣ ባኩንት፣ ሜልካምካስታ ድክካ ዲብካጊ ታሪክዊን ያኼካማ ይንትቻስ ካላና።

ዴራሲ ታሪክዊንካዋ ኩቲስስታ ኩታጋው አኺኒስ ሳላማ ዲግስቻስ ካሌ። ኩቲ እስታው ሳሊትኺዳ ዴራሲ ታሪክዊንካውሳ እንዳርቶስታ አይቶ ሴንዛንቲ ሜካስ ድኹስቴ። ታሪክዊንካውሳ ትክላሊ አኼናሳ ዜሬጌፋማ ዲግስቻስ ካሌ። ኩታጋቲው ታሪክዊንካው ሳሊትኺ ኩዚ ታሪክዊን ሊሊትኾንኩ ቴግባርካስ አሴቴፍቻፓንታ ዔዊ። ታሪክዊንካውሳ አይቶስታ እንዳርቶ ማሊቻስ ካሊናው ፓጂ ቱዋኑ እንፅኺዴስስታ ልቾልቾቲዴሰ ጁክስያኽ።

ልቦሌዱ አሌማኻዳ ሳሊስታንኩ ፌርጃ ሜንችካ ታሪክዊንካ አካሉ፣ ሞራሉ፣ ማቢሪው ሼውፅንታሱስታ እሊኩ ታሪክዊኑ አኼንካ ዛራዛርስትካማ ዲጋና። ታሪክዊንካ ልቦሌዳኻዳኪላ እሳኖ ስፍሬ እሚካማ አሴቴፍፓና። እሊው አኺኒስ ፌርጃ እምኘልካ ያኹንኩ ታሪክዊንካ ኩዚ ውትኽትኺ እሚስታ ፁኹር ካንትስታቲኩ፣ አካልስኪ ያኻ ግብርስ ታምትፓኑላ ስምስ ኺኹቺስ አቾትፓንኩ፣ ድርሴታኻዳ ዝኮኩ አሴቴፍኺ ልቓ ያኹክ ታሪክዊንካኽ።

4.1.2 ካልካ፣ ዛፊቻ

ካልካ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ብላት ዙምካስ ኽዮ እያን።

1. ላሌቾኾ
2. ላንዚኒ
3. ላንፅዚፅ
4. ልኩቲኒ
5. ልኮፓሪ
6. ልጉም

ከ. ዕፈቱሳ ቱዊ ኽያሳ ስሬታ ዌውቱካማ “በ”ው ዛንጌርዳ ዲጉንኩ ብላት ዙምካስ አስሜምፆውሳ ኽዮ “ከ”ው ቤንዴስ ጎሌሌትካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. ቡር	በ. አይሎ ዴዴቻ
2. ብቲ አምፕ	ከ. ቼኔክዕኾ
3. ብት ቤርቤራ	ኸ. አዜንዕኾ
4. ሳቹካ	ቨ. አሜሎ ድኪ
5. ሳኖ እሚኾ	ሰ. ጌሬትካ
6. ስንክርክሪ	ሸ. ጎሜጅኹ
7. ሼው ቲሪኹ	ለ. ፉካ
8. ሼዎ ኹካ	አ. ውላ
	ገ. ሜልካሚ

ኸ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ብላት ዙምካስ ዲብቱርቶ እንፃኽስታን።

1. ፉሩካ
2. ፊፍሪ
3. ፍኽዕኾ
4. ዑሊኺኒ
5. ዑቹ
6. ዑችኹካ
7. ዒቢ
8. ዒዒ

ፃፊቻ

ዲብቱርቶስታ ቱንዜ ኩራርቻዓማ ጌሌዕቻስ ካይቻዓንትካ ካልካ ትክምዳ እሼና። ምሳሊስ ጂሚሪ አሳብዴስ ሲፋማ ይንታው ጉዳይ ዝኮው ጊዛይ “ሲፍዓማ” ናው ካል ትክምዳ እሺቻስ ካሌ። ኹንቲኔ አሳቦ ቶኬምቻስ ፋይስቱስ “ቢዲሪዳ” ናውሳ ቱኬምስትቻ ካሊስቱ። ጂሚሬ አሳቦ አሬጌትቻዓማ እሊውሳ አድርዕቻ ፋይዑስ “እን አኽቻስ” ፌሬስዕናካ ያኽኑኒ ቻሹላ “ያኼስን፣ ያኹኒሊላ” እ.እ.ኮ ናኩሳ ቱኬምስትቻስ ካሊስቱ። ምሳሊስ፦

ልክኒ ምካዮ ዛኹካ። ሲፍዓማኪ ካኔ ምካይስ ኮቹካ። አንዴስኪ ሚቲሌ ቱኬምስታማ ካኔ ፓኽዕኾ። ያኼስን ድርትኒው ምክንያትስ ሜንቾ ፍልዔ ፌሌዓ ካላያኪ። እን ያኹኒውላ ፌሌዕኹ ፍልዒ አርፌ ታምዔ።

“እንፅኺ” ናው ኃሪስ ዲግኹ ቢጋሩ ቲራግድሚው ስሬትስ ካይቻቻዛንትካ ካልካዋ ቲኪምስቲካማ አንኩዋ ቱንዝካ ዝኩኑሳ ሴንሳንቱ ድርሴቶ ዛፋን።

ቢጋሩ ቲራግድሚ

ኃሪ	እንፅኺ

ቱንዚ 1ው ቹዋ አሳብ

ዝርዝርካ ——————————————————————

——————————————————————

——————————————————————::

ቱንዚ 2ው ቹዋ አሳብ

ዝርዝርካ ——————————

——————————

——————————::

ቱንዚ 3ው ቹዋ አሳብ

ዝርዝርካ ——————————

——————————

——————————::

ቱንዚ 4ው ቹዋ አሳብ

ዝርዝርካ ——————————

——————————

——————————::

ቱንዚ 5 ቴክሌልቻዚ

4.1.3 ቹኒትቻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትቻ

ክችክቺ ፍርድ

ቤደራ ቹኒትቻ

1. ካዊንኩ ንሴስካ አብርታ ዝኮና ኒካማ አሴብታናማ?
2. ንሴስካደስጊ ብላፅትስ አቾስቴት/አቾስታው አዩይ?

ቹኒታማ ርዳትስትቻ

ቹኒቲኑ ፅፌት ስራትስ ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፁፍስ ዙርፃን።

1. ውጂው እንችቹዊንቱ ጁፒ ዳርማ አኽኹ ጌሌፃን።
2. ካራካርቻኺው ካስትዳ ንሴስካ እዩኑሳ አሳቦ ጋማጋማን።
3. ቾቻው ምስክርትደስ ክንቲኑሳ ጌሌፃን።

ሳዋሳው

ታክስፒ፦

ዲብቴርት፦ እምፕል አሳቡ ዊድፒ አኹኪ ፉሪፒያኽ። እምፕል አሳብ ዋክትቻማ ዲጉኒደስ ፉሌንጋ እሊው አሳብ ይንቴምባ ዔውስታው ፋሪያኽ። ዲብቴርት ሲሪስታው ካስት ሲፋውስታ ያኼ።

ስም + ግስ

እን ንቻ ስም ግስደስ ቤደራማ፣ ግስ ኩፒ ስምደስ ፉሌንጋ ይንቴ። ስሙ ካልኩፓ ግሱ አኼር እንታኮው ቤደራሲፊስ ሲፍቻኼካማ ይንታኒስ ሲራኑ ውክር ዲብቴርቴኽ። ማሊፊ ስሬታ ያኽስታማ ካንትስቱስ፣ አውኒ ኮንኪው ቴርት ፊኬዳው ዳድስ ሊሊትችንኩ ካልኩፕካ አቺትኼካማ ዲብቴርቶ ሲራና።

ዲብቴርት ሊሊትችንኩሳ ማሌፍካዋ ዛያ። እኒኃ ክቻዴስ እምፕል ዋኾ አሳቦ ጌሌዕዄኽ። ዋኽ አሳብ ዳራ ንቻ አኽኼ ሲፋንኩሳ ምሳልካዋ ስራ ዄውናና ካንትንስ።

1. ፉቺ አቺ
2. ግንብስ
3. ግሴኼ ታስኾ

እኒ ሹካጊ ካልኩፕካ ሊሊትችንኩዋኽ። ጂሚሪ ስሙ፣ ላኃንቲ አምኽቻዛንቲ፣ ዊድዊዲ ኩዒ ግሱ አኼርያኽ። እኒኃ ኃራ ኃራ ያካኒ ካልኩፓ አሳባሳ ጌሌዛና። አኼር አሳባክላ ዋኽ ጋቲውያኽ። እንዴስ ጁኽስ ካሴ ሲፍዕቻ ይጎላኪ። ጂሚሬ ካልኩፓሳ ምሳሊታ ካዕኑኒ “ፉቺ አቺ” እኑኒ ቹኒታው አቺ፣ “ፉቺ አቺ ዳራይ ዄውኽ?” ናማ ካሲቻ ይጎላ። ፉቺ አቺ ንቻዴስ ይጎ አቺ ካንትኹስ ዲብስስትኹ ዲብ እላኬኽ። “ግንብስ” እናና ቲሪኑኒ፣ ቻሺክላ “ግንብስ ዳራይ ዄውኽ?” ናው ካሲ ጁዊ። ካሲ ጁቻ ዳንጉ አሳብ ዝኩኼ ምልካታውያኽ። “ግሴኼ ታስኾ” እሊው ሜካስ ኃርትስ ድኹስቱኒ “አይ ታስኹ?” ናው አሳብ ጁቻ ይጎላኪ። ካሲ ጁዋው አሳቡ ዳንጉት አኹኪ ኬርት ፌቴርስቱስ ያኽቻስ፣ ካልኩፕካዋ ዳንጉካ ንቻስ ካሊስቱ። አኼርካዋ አውኺ ኮንኪው ቴርት ፌኬዳው ዳድስ ማቼንስኑኒ፣ ”ፉቺ አቺ ቻሴኼ ግንብስ ታስኾ::” ናውሳ እሳኖ ውክሮ አግዕኔ።
ቻሺ ኩዒ ኺኒስኩ ካስካ ጁዋላኪ። እርግት ቹኒታንቲ ዋኒ፣ ዋዳ፣ ዋትኃ፣ አሊ ታስኹ? ናማጊ ማራማርቻስ ካሌ። እንታኮንኩ ካስካ ኩዒ ይጉዋቲንኩ ጋቲንኩዋኽ። ውክር እሜኩሳ ይጉዋቲንኩሳ አዌኬርኃንትካዋ ዋኽትቻዛማ እሚኹ አኽቻስ ርዳትስትቻስ ቼጌርዛላኪ። ጃላዳ ዲግኹ ዲብቴርቱሳ ማሊፌ ካንትኑኒ፣ ጂሚሪዳ ላኃ ቹዋ አኼርካው አቺትቻኺ ያካማ አግዕኔ። ካልኩፕካዋክላ “ፉቺ አቺ፣ ግንብስ፣ ግሴኼ ታስኾ” ናንኩ ያካና።

ሲፋንኩ ዲብቴርትካው ውክርዴስ ካልኩፕካዋ ፍሻን።

1. ኽሳንቲ ቻን ዋይስታ።
2. አጌኝ ቻኖ ግቢቱካ።
3. ወንዴ ውጂ ትይትስ ኩካ።
4. አባትና ፊሪሲስ ጋሌብኾ።

4.2 ጉላሌው ስካራሚ (ቤን ላኹ)

4.2.1 አንቤብቻ

ቤደራ ንባብ

ቤደራ አቕቶ ጁትቻዕቻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. ዝቕ አቕያሳ ዳራይ ቴቄ ኒካማ አሴብታን?
2. ዝቓንኩ አቕ ዋታኮንኩሳ ዕኹርካዋ ካንትዛና ኒካማ አሴብታን?

ጉላሌዳ ታባጁ ስታው ዱራ ጊዚኒ እሺኾ። ሙሪዳ ልክዴስ ፌይኹ "ስካራሚ" እስታማ አቕስቱ። ኃሪ ቴቴፋሳ ማኩራቺቲስታ አኹ ኬክዛ ያቕካያኪ። ስግላ ጁዋማ ዙማላ። ዝቕኹሳ ቱርሙሶ ክምብሩኒዴስ ፋሌንጋ ኩዚ ጃሎ ኑስ ፍሻው ድምዕ ፌሬንጁ ግሴቻ ድምዕዴስ ቡዚቱ። ያቕኽስኪ ያኻ ያቓያሱውስ ሴላምቱ እዬ። አግዑኽሊጊ ኻራ እኾኺስ ክምዜ። ዋሺኒስኪ አቕስ ውታድሪውሳ ሴላምቱ እዬ። ሴላምቲሊ ድምዕ እንኮኽስቱ። ኽምቢዴስ ፋው ድምዕዴስ ኩዚ እምፕሎ ካሎ ማሊቻ ካሊስታላኪ። ዋኒኪ ያኹኒ ጉላሌኩ አቕ ስካራምካኩሳ ሴንካዋ ሴንሳኑ ታባጁዳኽ።

እሪ ፍንጁክ አቕ እሪዴስ እንጉታኑ ታባጁት ክይ ቻናዳ እሺኾ። እንዴስ ጁኽስ "እን ቻን አዊይ?" እስታኒ ታባጁኾ፣ ታባጁ ዋሺኒይ? እስቱስ ቻሺውላ ዱራ ጊዚኒ እስቱ። "ዋሺኒ ዱራ ጊዚኒይ? እስቱስ ኩዚ ጉላሌው ስካራሚ እስትቻ ይጉዋላኪ" ናማጊ ኚኃርትኃሊ ዙሚትቻቼ ጀሜርኾ። "ዋይ አን ታባጁ አቤሌሸስታኽ!" ናውጃማ "ቻኑ ክብርስ ኑስ ዝቕኼ ባይቻ ፋይቄ" ናማጊ አሳቦ ጉሻ ድርብኼ ጀሜርኾ።

ታባጁ ቻኖ ብሳማ ቱኻ። ባኑሳ አሴባውጃማ "ዝቕቻዴስስታ ባይቻዴስ እምፕሎ ጐሌልቻ ግዴኽ" ንኾ። "ቻንዳ ዝክኹ ዝቕጊ ፋማ ክቢስ፤ ኩራዝኪ ያኻ ክብራት ቻንዴስ ፋማ ዝጉስትስ። ስካራሚኾዳ ዝቕስታ ሌግ እምፕልዳ ዝኩዋላ! ... እንኪ አሱዋኽ" ናማ እኾኺኾ። "ታምቢቲምባ ጃጊ ናካ ሴኬራታ አንቱኒ ጐላሌ አኾኺኼ ባያላኪ። አብኖ ብኩስቻዴስ ይጐ ጉላሌዳ ዳር ሞያይ ዝኮ። ፌያ ካሲጊ ኚውሳ ዲብሴ" ንኾ አሳብስ ስኾስታማ።

አፍሾ ዝጉቄሺኩሳ ቱርሙስካዋ ኻርሊ ቱምቱምናማ ውላዋ ሌኬምኾ። እምፕሎ ኩዒ እሳንሾ ዲግሳማ ኻሪሳኒ ውስኪ ያኻማ አግዑኻ። እንዶስ ጁክሳ አቿ እንኮኻቲታ ዔዋማ እኾኺኾ። ቱርሙሱሳ ኪንዶ ዝቿኒዶስ ፋሌንጋ ኩዒ እኹቱ ካሊኼ አቱኻ። "ጉለሌ ኹራ፤ አን ባርዛፍ ስራዳ እንጅኮታ ዝቿኒ ታዜባው ዝኩቄይ" ናማ አሴብኾ። ቱርሙሶ ናቾፃማ ሹኻ ቿፃ ያኻውሳ ሲፍቻፃማ ዝቾኾ። አንዶስኪ ቱርሙሶ አርፋስ ጌጌርፃማ ካንትኾ። "ቱርሙስ ሺሻሳ ዝቾ" ናማ እኹቲስ ፌኔዱኻ። "እንዶስኪ ብርችቾ ያግቻ ፋይፃላኪ" ናማ ቱርሙሶ ቡችቡችዕኾ። ሌዋ ኒንዲፊስ ብቱ ሞሬኬዝስታማ ይጎንቱ "ኮዋ ኩዒ እምፕል ዱሪስ ኪሳታ እምፕሎ ሞዮ እምታኻክ። ውስኪው ፓቾክላ ዋይሚ ዝክኹ አክቻስ ዝጉስታላኬክ" ንኾ።

ቱርሙሱ ዝቿ ዊድስትምባኺስታ ካኒ ስራዳ እንጅኮማ ሲጃራዋ ክንቢዶስ ጐሌላያኪ። ታባጀ አይሎ ዶሬታሺኾ። እንዶስ ጁክስ ድክፃ ጌምኹሳ እሬ፤ ኩሬ፤ ጉንጊትኼጊ እንኮካያኪ። እምፕሎ ዲቦ ኩዒ እንኮኹኻ። ጅሜስታ እልልቱ እንኮኹክሳ ዔጌርኾ። "አይፃ ዝቾኹ ዝቿው አይል ያኻውላስ ይጉዋላ" ናማ አሴብኾ። "እን እብዶትጉ ስካር ጋቲዌክ" ናማ ዙራማ ኹሩኻ። እንግራ ቾኒትኾ። እርዳቲውሳ ክልኾ እንኮኹኻ። ኻግዶስ ፕራማ ጌሙኑዶስ ፋሌንጋ ቻኖ ልምቻስ ጊዞ ካፃያኪ። ድንጉሊ ብኑ ዙራዳ ቲሪካማ ኬሌኻሺንኩ አቾ አኹ ዋኻማ ሼጐሌትሳ እንፃኻዋ ካፅኼ ድኹና። አንዶስኪ አንቲሌቾስታማጊ ባምቢኼ ጀሜርኾ። እሊኩ አቾ ኩዒ አኹው ጋምቲዳ ቲሪካማ ካንታሺና። ሚንዞ አኻ ቱዋማ እጂኒዶስ ፋሌንጋ ፊቻናማ "አግዑኻማኒ" ናማ ዳሪዳ ዝኩንኩ አቾስ ድምፆ ኬፍፃማ ዲብስኾዋ። አግዑታ አኻክቶስ ባምባማ ያግዕኹሳ ቡታ ዳሪዳ ቲሪቾ ናማ ቡክ ዲቡ ይዝኩት ምክንያትስ እሜ እቱኻ። "ግርሜ ፍሸኾ" ንካማጊ ጉላሌኩ አቾ እኹቲስ ፊሬሱና። "እንቶጂዶስ አኹ ካዕኹ አቿማ ግርሜይ?" ንቻስ ልንዶትስ ካሲኾ። እንግራ እኾኺካማጊ አምፕልታ "ግርማዋ!" ኑና። ታባጀ ኩዒ ማልፃ ትሻማ ብብርኾ።

(ተመስገን ገብሬ፣ 1941፤ ክንቲስ እሜቻታ ያክስታማ አውኚሾ ዙራማ ቱርትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትቻ

በ. ሲፋንኩ ካስካዴስ ክችክቹ ዙርዔ እሚኹሳ ፊደሎ ጐሌላን።

1. ጐላሌኩ አቾ ታባጀስ እያኑ ካንቲ እንዳራይ ዔጌሬ?

   በ. ስካራሚስታ ኩምኔጌራጋው

   ከ. ቻኖ ግቢታማ ዝክኹ ኩሚቹ

   ኸ. ፌያ ካሴ ሌንጌድዓው ድባኑ አቾ

   ቨ. ባምቢቻዳኪ ያኻ ጊዕዳ ክቹው እላቲው

2. ታባጀዋ ካንታውስ ክችክቹ ዋሺኒይ?

   በ. ዝቾኯ ባይቻስ ዌሴና ካሌ

   ከ. ዝቾኯ አሜል ባይዓቲዊ

   ኸ. ዝቓቲታ አኪም ጌጌውኹዊ

   ቨ. ዝቹ ሚንቺሳንቲ

3. ጐላሌኩሳ አቾ ካንታውስ ክችክቹ ዋሺኒይ?

   በ. ኻሮ ጌርኮ እንዕኻ እንካንካ

   ከ. ሜሼቴ ዋይቻስ እታ ጆንኩ

   ኸ. ሞያ ጋንኩ አብኔንካ

   ቨ. ሙሬ አዊካንኩ ኬሌኻንትካ

4. ታባጀ አኹዳ አንቴሌቾስታማ ፍሸኹ ዳራይ?

   በ. ካርኯ ኸ. አሴ

   ከ. ግርሜ ቨ. አቹ

5. ታባጀዋ ሌንደዴዕኹ ምክንያት ዳርማይ?

   በ. አቹ እኹቲ ኸ. ድርትኒ

   ከ. አኹው ቓቹዕት ቨ. ግርማው ኽሪ

ከ. ዴዴቻ ልቦሌዶ ስሬታ ዌውቱካማ ታሪኮስታ ውክሮ ሲፋው ዳድስ ካንትዋን።

ልቦሌዱ ኃሪ	
ዋኒ፣ ዋዳስታ ማቤራዊው ውንት	
ታሪክ ዊንካ	
ታምቡንኩ ችግርካ	
ችግርዴስ ፊቻስ ዌውኽ ጂሚሪ መኪሪ	
ላኃንቲ መኪሪ	
መኪሪው ውቴት	
ዊድዊዲ ሜፍቲ	

ኬሌቴፍቻዋማ አንቤብቻ

ሲፋማ ዲግሹሳ ቱንዜ ስሬታ ዌውቱካማ ድምፆ ኬፍዊካማ ቤንኩ አዌብካስ አንቤፓን።

ልዝብስ

ሴንቲ ኮዌራታ

ግድ ሜሳራሳ አንቴራታ

እል ብራናዴስ ዌክ ዋታ

ማሬም ዱንጋሳ ፌቴራታ

ጉንኪኒ ክቻዳ ጊሊታታ

ጎቤዝታ

እኾኽታ ፍርፍራታ

ይኮላኽ ዴውስታታ።

(ስለሞን ደሬሳ)

4.2.2 ካልካ፣ ፃፊቻ

ካልካ

“በ”ው ዛንጌርዳ ዲጉንኩ ካልካስ ምስሊ ኽያ ያኻንኩሳ “ከ”ው ቤንዴስ ፋቴካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. ጉምጅኒ	በ.ናኼስትኾ
2. ጉዳይ	ከ. ዛኬርትኾ
3. ጋሌብትኾ	ኸ. ፅድፌት
4. ጋምፕርትኾ	ቨ. ሹሚቲኾ
5. ጌቤልቲኾ	ሰ ጊቻቱኻ
6. አቱኻ	ሸ. አፊሜፅ
	ለ. ቴግባር
	አ. አሜችኾ

ፃፊቻ

ታክስዊ፦

ዴዴቻ ልቦሌድኩ አላብካ

ታሪክ፦

ታሪክ ጊዝስታ ስፍሪስ አቺትቻችንኩ አኼንካው ሴንስቻኼኽ። ዴዴቻ ልቦሌድ ፃፊስታው ቹዋ ዲብክላ ያኽስታማ ካፅስቱ። ታሪክ እን አሌምዳ ዝኩንኩ አቾዳ ታምባው ኪሴት ያካማ አቾኩ እሌት ይዎትኩ ልቾልቾትካዴስ ኩንትብ ናማ ካፅስትቻስ ካሌ። ያኼስን እን አሌሙ ይዎት ኩዊ ዝኩታ ይንታላኬኽ። ዴራሲ ዊ-ፋያው አኺኒስስታ ዴዴቻ ልቦሌዱ ውክር ፋያው ማሊፊስ እንግራ ፌቴራማ አኹኪ እሊውሳ ማሊፌ እሜታ ዔዋማ ማሌፍዔ።

ዋኒ ዋዳስታ ማቢሪው ውንት፦

እምፕል ዴዴቻ ልቦሌዱ ታሪክ ካስቻኝው ስፍሪስ፣ ጊዝስስታ ማቢሪው ውንትሴኽ። ዴዴቻ ልቦሌዳኻዳ ሳሊስታንኩ ታሪክ ዌንካ እን አሌምኩ አቾታ ንሴስካታስታ እሊኩ ዲብካታ እንጅኩዔ ስፍሬ ዓያኩንኩዊያኽ። ዔውካዋክላ ፌዔማኑ ዴራሲ ጎሌልኹስስታ ዴዴቻ ልቦሌዱ ማሊፊስታ ውክር ፌኬዳው ዳድሴኽ። ታሪክ ዌንካ ማሌፍስቱኑ ዝቤን፣ ማቢሪው ታሪክ፣ እምፕልታቹ ይኮኖሚ፣ ባይልኩ አኼንካ፣ ዎሬም፣ ስዴት፣ ሜጌብቻኺ፣ አይማኖት፣ ድኽት፣ ሞኺት፣ ኑሩው አች እ.እ.ኮ ዴዴቻ ልቦሌድኩ ማቢሪው ውንትኩ አካልካኽ።

ታሪክ ቄና፦

ዴዴቻ ልቦሌዳኻዳ ሳሊስታንኩ ታሪክ ዌንካ እን አሌምኩ አቾታ እቹዒ ዝኩክ ሊሊትካ ዲብካዋ ፌዔማንኩ፣ ዝቓንኩ፣ ኹዋንኩ፣ ክራንኩ አቾኩ ዎኪልካኽ።

ችብት፦

ችብት ታሪክዴስ ዔሜቾስታማ ፋውስታ ፌያፌይኝው ልቦለዱ ኩፒ እሜኽ።

እምፕሎ ሴኖ ዓፊኒዴስ ፋሌንጋ ታክስዔ ስሬታ ዔውቴካማ ሲፋውሳ ቴራግድሜ ዋኽትቻዓን።

ኝሪ	
ታሪክ	
ዋኒ ዋዳስታ ማቢሪው ውንት	
ችብት	

4.2.3 ዙሚኝ፣ ሳዋሳው

ዙሚኝ

ዓፊኑ ሴኑሳ ታሪኮ፣ ዋኒ ዋዳዋ፣ ማቢሪውሳ ውንቶስታ ታሪክ ዌንካዋ ካንትኹስ ቤንኩ ክንታንትካስ ካልስ ጌሌዓን።

ሳዋሳው

ሲፋንኩ ዲብቴርትካኻዳ አዌኬርኾንኩሳ ስምኩሳስታ ግስኩሳ ካልኩፕካዋ ጎሌልትካማ ፍሻን።

1. ጌፊታ ኹና ቲንቱኻ።
2. አስማር ቼርኮ ቹዊኾ።
3. ሊጊሲሚ አቹ ድክኃ ድኾፊ ታስኾ።
4. እን ቢሪ ማልኃ ሴሜታ።

4.3 ጉላሌው ስካራሚ (ቤን ላኃ)

4.3.1 አንቤብቻ

ቤዴራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ቤዴራ አቾቱ ስሬትስ ካልስ ዙርዛን።

1. ጉላሌው ስካራሚ (ቤን ላኃ)ናውዳ ዳርማ ጌሌፅስታውሳይ ዔጌፊ?
2. ታባጁዳ ዳርማ ታምባውሳ ዔጌፊ?

ታባጁ ሴኬርዛው ዲብዴስጊ እቺቻስ ፅፊቶ ዔውኒክላ ዝቹ ቲሪዛ ካላያኪ። ታባጁ ኩዊ ላኃኒቾ ዝቾማ ዝቹ ቻና ይንቱኻ። ሴኬርቻስ፣ ዔጌርቻስስታ ልንዴትዴስ ፊቻስ ኑስ ዝቹ። እንዴስ ጁኽሳ ቻንኩ ስራቴንካጊ ኺኾዳ ኬዔርስትኹ ፋያላኪ። ኺኾዳ ዝኩኹ ውርዴትታ ካንታና። ሚፅቻስ ታሜቱት ኹናጊ "ዝቹ ባቲቲዬስ ሚፅናላኪያኽ" ንካማ ካስካ። ሴንቤቲኩ ማቤርቴን ይጎኑላስ ናኬካ። ታባጁ ኩዊ እንኺሳጊ ዳርማታውላ ቼፋላኪ። ናኑሳ ናውሹኒ ኺ ዳር ቼጌርኹይ! ጌንዜቦ ዓያ፤ አብታሚያኽ። ሴኬርቻኪላ አብታምካዊኽ። ታባጁ ሴኬራማኪ ሚንቼኒ ማኪና ሴግዳ ፍያ እሹቲኹዊኽ። ሴኬራማ ሳቼናዴስ ኒኩስ ስሪቻናዳ ቻማ ኺኃራሳ አግዛ። ሴኬራማ ጋኺዳ ቱዋማ ጉላሌኩ አቾ ፍሸካ። ቻኖ ታምብኹ አታማ ባቡሩ ዳድዳ ኹራስኩስ ኩሪ ሴግዳ እንዜኃ ያቾ።

እንኺጊ ውርዴት ክብር አካላኪ። ድኺ ጌንዜብ እላቲው አኽቻስ ኺኃራሳ ክብርስ እንኩሬ። አብታሚዳ ኩዊ ጌንዜብ ዝኩኒውላ ኃሪ ማንዳላኪ። እንኺሳጊ አሴብኾ። "አብታሚኪ ያካ ድኺ ኺኃራዴስ ኽስኹ ያካታ ማንዲስቴ" ንኾ። ታባጁ ዴኬክስታማ

ቻኖ ግቢቱኒዶስ ፅክራ ሱኺቲ አርፋዶስ ፋሌንጋ እንዳራውላ ዝቓያኪ። ቻኑ ክብርስ እስቱስ ዝቔ እርም ናማ ባይኾ። ፌይኹሳ አሴባማጊ እርም ንኾ። አቤሌሸኹሳ ድሎ አሴባማ "ኹናዋ ሚዛያኪ፤ ጀሮክላ ካሜናያ" ናማ አይሎ አዜንኾ። ግሴቻካ እቻትኝኒስ ካንታማ "ይው አሜል ግሴቻ እሺኾ። " ናማ ኺኝራሳ ኻኼርኾ። ጎጃም ኝርጌ ተጉሌትስታ አምቡ ጌሾ ዲግሴ። ሆላንዱ ቢራው ፋብሪኪ ቢራዋ ፍሼ። ስኮትላንድዳ ውስኪ ዔሜቔስቱ። አራዳዳ እንጆኩኽ እንኺጊ አቔ ዛንቔንታንቱኽ።

ስካራሚ ታባጂስ ኩዒ ጌንዜብ ዝኾኩስ አኹ ዔዊንታላ። ኻግዳ ኹራማ አሴባኒ ዝቔ እርም ናማ ባዩኒዶስ አሜትስታ ሲስታ አርፋ ያኻ። ፌይኹሳ ጊዞ ታክሱስ ፊኹዊ አቤሌሸስትኾ። ኽምቢ ምርርኾ፤ "አምፕላኒ አን ይቢቺ ዝቔኒ ዳራይ ጉዶ" ናማ አሴብኾ። ያኼስጉ ዝቔ ቻና ካስቻስ ሳቔናዶስ ጁቻስ ቡንክትኹኻ። ዊዲዳኪ ታባጂ ዝቔ ቻና ካስኹ ዶክስ ያኼስ ቲኾዋስ ያቓያኪ።

ዝቓው ያኹኒጊ ላኃ ሊኻ አሜትዶስ ፍና ያኽስታ እሺኹስታ አርሜንቱ ክዛትስ ታፍስታ ልኩ ኬውስትቻዳ ታምቤ፤ "አናዊ አኬልኹ ካኒ ክልዕምዳ ኬዌልስቱ" ናማ አሴባያኪ። እምፕል ስካራሚ አሜትስ ዋሳላካሳ ካኔ ልኩስ ዊዳው አኽኼ ዋይሚስ አሴባያኪ። አሜችኹ ዱንቲኒ አኽቻስክላ ጌንዜቦ ፋይዌ።

*** እንዶስ ሲፋማ ታባጂ ዳራ ያኻውሳይ ዌጌራ?***

ባካላች አምባየው ዝቔ ቻናሱሳ ዳራጁ ፋማ ቱኽ ጊዛይ ምንጊስኩ ስካራምካ ታባጂው ታንጌልዳ ሴፌሩና። ዝቔስኪ ያኻ ክልኽስ ማቕዶስ ጌማውላ ሴኬርኾ። "እንፃኺቱ ዝቤን ፌያኽ፤ ኝሬ ካሌታ እንዚቻ" ንካማ ጌምዑና። ባያና እስታው አቔ "አስ ይውሳ ምርኩዜ እሚት" ናማ እይቻስ ሞኬሩስ፤ ታባጂ ቻቤልቻስ ታፎ ቤቱርኹ ሞኬሩስ፣ ግምባርስ ብቲዳ ኽምብኽምባ ቴኬልስትኾ። ቻንዌናክላ "ጊዝ ክምኹ አኽቻስ ጉሸትካማ ውታኺዳ ዝጉቲካ ባታን" ኔታ አዜዜትኾ። ታባጂዳ ኺኾሱ ቻኑ ዳብዚ ድስኾ። ልኮ እንግርዶስ እምፕል አይል ዝኩኽ ዲብ ታስኾ። ፍንዳ ውግሊው ፍር ቻቤልኾ። ልኩ ብርችቔታ ዳኹንኾ። ኹሩታ ሲዚ ጌርካ ያኹኻ። ልኩ ኪሪዒቲታ ማኹርስትኾ። ምንግስቱ አምቡላንስ ጉሸምባኺስታ ቤሴቔስ ቱኻ። አኪምካ "ግርብዶስ ኬውስትስ" ኑና። እሊው ኩዒ "ላኃንቱ ሴኬራቲታ ትኾዶስ ናቔቂታ ኬፕስ" ናማ ትኹ ናቔቂማ ኬውኾ። "ኬውስትኹሳ ልኮ ሚንዛንትካማ ዳጉልፃን" ናማ ቔንዳስፃንትካዋ አዜዝኾ። ኝጂኪላ አዜዝስቱኑውስታ ዌውና። እንኺ ካስትዳ ኝዕዳ ጌውስኹንኩ ግሴቻካ ሴግዳ ዖሬራኒስ ካንትኾ። እሜ ኪንካማ ጁኻ። እንኺጊ ያኽስቱኽ ቲኹዋስ አኽኹ ማሊኹ አቱኻ። ኻግዶስ ጁዋማ ኺትሳ ስራቴናዋ

ትሩነሾ “ይዳ ውኻ ልኩዊይ ዝክኹ” ናማ ካሲኾ። ትሩነሸክላ “ምንጊ ውኻ ልኩ ዝኩኻይ?” ኔታ ካስቲኾ። ኬሌኻማ “ላኃ ... ላኃ... እሺኾ” ንኾ። “ይራሳ ሊጊዒት እሎዋ ሴዛዴስ ኽስኹሳ ልኮ ዓታያኪ። ኩው ልኩክላ ሴዛኽ” ኒኾ። “ውኖኽ ናው እንጃ” ናማ ትኽትኽንኾ። “እርግት ላኃ ልኩያኽ ዝክኹ” ኔታ ዙርዒኾ። ታባጁ ልኮ ኩንቲሳማ ዝክና ችኹኒውላ ታምብኼ አቱኻ። አምፓ ካንታማጊ “ዝቔ እያስ ክርቻ ንዒኽ” ንኾ። ትሩኔሸክላ “ጌርክ ፌያውያኽ” ኒኾ።

(ተመሰገን ገብሬ፣ 1941)።

አንቤባማ ርዳትስትቻ

በ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ክችክቹ ዙርዔ እሚኹሳ ፊደሎ ጐሌልትካማ ዙርዋን።

1. ዝቔቻ ታባጁዳ እንዳር ችግራሳይ ታምዛሺኹ?

   በ. ኩሪ ባያኻዳ ቺቻስ ምክንያት ያኻሺኾ። ኸ. ጋኺዳ ችክዛሺኾ

   ከ. ስሪ ቻና ሚዛሺኾ ቨ. ውላጊ ዙርፅካኽ

2. ሲፋንኩ አሳብካዴስ ፅፌት ስሬትስ ክችክቹ ያኻያሱ ዋሺኒይ?

   በ. ቻኑ ክብርስ ኑስ ዝቔ እርምናማ ባይኾ።

   ከ. ማቔዴስ ጌማውላ ሴኬርኾ።

   ኸ. ታባጁ ኹናዋ ሚዛያ።

   ቨ. ዝቔ ባይኒዴስ አሜትስታ ሲስታ አርፋ ያኻ።

3. “ልኩ ብርቔቔታ ዳኹንኾ” ኑስ እንዳራ ንቻስ ፋያማይ?

   በ. ታኼርትኾ ኸ. አካላቶ ካሊኼ አቱኻ

   ከ. ዱንቱኻ ቨ. ኃሬ ካሉኻ

4. ሲፋንኩዴስ ታባጁ ቲኾስ ካንትኹ ዋሺኔይ?

   በ. ዝቔ ዝቔስ ከ. አቔሊ ጌውስኾስ

   ኸ. ልኩ ኮቺስቱስ ቨ. ጌሬዳሊ ዙሚትኾስ

ከ. ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ፅፌቶ ስሬታ ዌውቴካማ ዙርዛን።

1. ታባጀ ኹናዋ ሚዛቲውሳ ምክንያቶ ርዳትዛን።
2. ታባጀኩ ቹዋ ቹዋ ፅኹርካ ዳርካ ዳርካ ያኽኹ ጌሌዛን።
3. ታባጀዳ ታምቡንኩሳ ኬስትካዋ ኃው ጁዚሊስታ ዊዲሊ እምትኞዚካማ ርዳትዛን።

ኸ. ፅፌቱሳ ታሪኮ ዋልታ ዲብቴርትካስ ዲዲኞዚካማ ዛፋን።

ቨ. እንዴስ ሲፋማ ታሪክስ ጁዛ ያኻንኩ ዲብካ ዲግካ። ምሳሊው ስሬትስ ጀሜርስቱንኩ አሳብካስ ዊድዛ ያኻንኩሳ ፅፌትዴስ ፋቴካማ ዋክትኞዛን።

ታባጀ ዝቓው	ሴኬርኞስ
	ዴስንኹሳ ዜጌርኞስ
	ልንዴትዴስ ፊኞስ
ታባጀ ሚንችኒ ሴኬራማ	•
ታባጀኩ ፅዜትኩ ጌሌፅፅካ	•
ታባጀ ኻግዳ ኹራማ አሴባኒ	•
ታባጀ አሴባያስኩ አኼንካ	•
ታባጀዋ ኹሩታ ይጉዋታ ዜዋንኩ ካስትካ	•
ታባጀ ቲኾስ ካንቱክ ኬሴትካው ቤዴራ ሲፊ	•

4.3.2 ካልካ፣ ዛፊኞ

ካልካ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ዲብቴርቶ ሲራን።

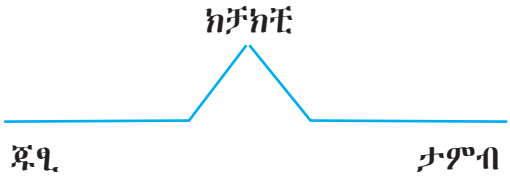
1. አዌክኞ
2. አሌሜቻንቲ
3. ሾሜትኞ
4. ታንኩፅኾ
5. ፅዚስትኾ
6. ስካር

ፃፊቻ

ሲፋማ ዲግኹሳ ታክስዔ ስሬታ ዔውቻስ ካይቻቻፃንትካዋ ቲኪምስቲካማ፣ ውክሮ፣ ጋቺትዔስታ ችብቶ እሚኹሳ እምፕሎ ሴኖ ፃፋን።

ታክስዒ፦

ውክር፦ ምክንያትስስታ ውቴትስ አቺትችንኩ አኼንካ ሴንስታኑ ዳብዚያኽ። ልቦሌዱ ውክር ታሪኮ፣ ጋቺትዔ፣ ጁዔስታ ዊደ ደሜካማ እሚ።

ጋቺትዒ፦

ታሪከዊንካ ዝኩቻስ ናኒስ ፋይፃንኩሳ አግዕቻስ፣ ቱሜኑኑሳ ሳኪትቻዕቻስ፣ ፋዮ ዋክትቻዕቻስ፣ ሼዎ ታምዕቻስ እሊኩሊ ጋቺትቻና።

4.3.3 ዙሚቻ፣ ሳዋሳው

ዙሚቻ

ዴዴቻ ልቦሌድኩሳ አላብካዋ ካንትኹስ ቤንኩ አዔብካስ ካልስ ርዳትፃን።

ሳዋሳው

ሊሊትችንኩሳ ካልኩፕካዋ እሚንኩሳ ዋልታ ዲብቴርትካዋ ፃፋን።

ፋንቲቲ 5 ዝብ

5.1 ዝብ ሚንችታስኩ ጁፅካ

5.1.1 አንቤብኛ

ቤደራ ንባብ

ቤደራ አቕቶ ቲኪምስቲካማ ሲፋንኩስ ካስካዋ ዙርዛን።

1. ዝቡ ቼፍ ንኛ ዳራ ንኺይ?
2. ዝቡ ቼፍ ሚንቺት ደሜካማጊ ካሴ ኒካማ አሴብታናማ?
3. ዝብ ሚንቺታስ ጁዛ ያኻንኩ ምክንያትካ ዳርካ ዳርካይ?

እን አሌምዳ ዝቡ ሚንችት አሬኽትስ ሌጌሳታ ዌዋንኩ ማቢሪኩ፣ ይኮኖሚኩ፣ ባይልኩስታ እምኔትኩ አኼንካ ሜንችካኽ። ዝቡ ሚንቺትስ ጁዛ ያኻው እምፕል ምክንያት ዚሪቕቲኒ ክንቲው ልግስ ዝኩኼኽ። ሌጌሱንኩ አጌርካዳ ክምንቱ ሚንቺት ልቕኽ። እንታኮንኩ አጌርካዳ እምፕልታቕ ሜንችካ ጀርካዋ ካሜንኼ ፋያላኪ። ያኼስን ሌጌሴካያስኩ አጌርካዳ ክንቲውስታ ስልታኒው አች ዜሬቕቲኒ አኽኛስ እንታኮው አሲብኺ ካንትስታላኪ። እን አኽኛስ ጀርካዋ ካሜንኼ አኺኒ ጌርክቺፉ ሌጌሳማጊ ካሳዌኽ።

*** እሊኩ ዝብ ሚንቕታ ዌዋንኩ ዲብካ ዳርካ ዳርካይ?***

ላቕንቲ ዝቡ ሚንቺትስ ጁዒ ምክንያት ቸዋ ታብል ጀርካውሳ ግርቦ ቴኬምስትኛስ ፋያንኩ አኽኛያኽ። ሌጌሴካያስኩ አጌርካኩ ቸዋ ታብል ስራስሪውሳ ግርቦ ቴኬምስታና። ሚንች ዝብ ዝኮው ጌዌሩ ዙራሙሪዳ ስራስሪ አኾ ችምባና፤ ክምካዋ ማንዳና፤ ካኔ ሌኬማና፤ ጌርክ እንፅካሳ እንዛኽስቴካማጊ ቸዋ ታብሎ ቴኬማና።

ስራስሪው ክንቲ ግዶቲታ ካፅስታኑ አጌርካዳ ኩሚ ስራስሪ ሚንቾ ጊዞ ፌይፃኑ ክንቲኻናዳኽ።

ኹናኹናዋ ክንትፅኼ ባይኻክላ እሊው ሹኻንቲ ዝብ ሚንቺታሱ ጁዒኽ። ኹናኹና ክንቲውሳ ድሎ እግፃኑላስ ይጉኒጊ ኻርጂስ ኽይስታና። አንዶስኪ ጁርካዎ ካሜንኻስ ጌዶድስታና። ስራስሪው ክርኹ ሜቴን ሚንቺኻክላ ሴዛንቲ ዝብ ሚንቺታሳ ኬፍዛው ምክንያትያኽ። ቹዋ ታብል ክሩንኩሳ ስራስሬ ቲኪኻስ ናኒስ ሜንችካ ጀርካዋ ካሜናኑ አኺኒ ፌቴርስቴ።

አይማኑትኩ ኾትካ ምኔቶ ሲፋንትካ ጀርካዋ ካሜናንታ ፌኬድኻክላ እሊው አንኮንቲ ዝባ ሚንቺሲ አኺኒያኽ። አይማኖትኩ ኾትካ ዋሺኒኪ አቺ ካሜናታ ፌኬዳና። ኃኩ ምኔቶ ሲፋንትካ ክምንቶ ቲሪፃውሳ እጆ ካፃቲንታ አዊጌዛና። እንዶስ ድምክና ክምንቱ ቹፍኻዛዊ ሴል ዝኮውላስ አኹኪ አቾስታውላስ ይጉኻ ዝብ ሚንቺታስ ጁዒ ያኻው ዋልታንቲ ምክንያቴኽ። ዊድዊዲ ዝብ ሜንቺታሱ ጁዒ ኻሹላ ፅሮቲው ዋስትኒ ዝኮውላ ይጉዜኽ። ሌጌሳንትካ አጌርካዳ ዝኮንኩ እምፕልታቾ ሜንችካ ጀርካዋ ካሜናኑ ሶሌጃኒ ዔዊራንታ አሴብካማጊያኽ። ሌጌሱንኩ አጌርካዳ ኩሚ ፅሮቲው ዋስትኒ ዝክኹ አኽኻስ እንታኮው አሲብኺ ካንትስታላኪ።

(ኢፌዴሪ ፍትህ ሚኒስቴሩ ሴኔድዴስ አስሜምኃታ ያኻማ ካፅስትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትኻ

በ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ፁፍስ ዙርፃን።

1. ዝቡ ሚንቻትስ ጁፅካ ያኹንኩሳ አኼንካዋ ካንትኻኻዚካማጊ ርዳትፃን።
2. እንቶጂ ዝኪኑ እምፕልታቾዳ ዝባ ሚንችስፅካ ያኼንካዋ ጌሌፃን።
3. ፅፌታኻዳ ምክንያትስስታ ውቴትስ ታምትኃንኩሳ አኼንካዋ ፍሸትካማ ርዳትፃን።

ኬሌቴፍኻዚማ አንቤብኻ

አጉዊዳ ዲግኹሳ ፅፌቶ ፅምዳ ፅምዳ ታኼካማ እምኘልካ አንቤብታኒስ እሊኩ ዶኪካዋ እሚካማ ድምፆ እንኮኽዚካማ አንቤፓን። እምኘልካ አንቤብታኒስ እሊኩ ካልኩፓውሳ ክችክችቶስታ ቴርትምልኻት ማንዲስታማ አንቤብስትኼ ሲፍኻኺኒስ።

ከ. ፅፌቶ ስሬታ ዜውቴካማ “በ”ው ዛንጌርዳ ዲጉንኩ ካልካስስታ ካልኩፕካስ

ሜሴልቻውሳ “ከ” ዛንጌርዶስ ፋቱካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. ስራስሪውሳ ግርቦ ቱኬምስታና	በ. ጌዜር
2. አጌርካዳ ሚንች ዝብ ዝኮው	ከ.ኹናኹና ኽይስታና
3. ክንቲ ግዶቲታ ካፅስቱ	ኸ. ሴሌቱንካያስኩ ዝብካ
4. ክንቲው ድል ድሳኒ	ቨ. አኾ ችምቢቻ
5. አይማኑትኩ ኾትካ	ሰ. ክምንቶ ዶጌፋና
	ሸ. ክምንት ቲሬታ ፋያና
	ለ. ሌጌሱንኩ አጌርካዳ

ኸ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካስካ ፅፌት ስሬታስ ክችክቹ ዙርዔ እሚኹሳ ጎሌልስታንቱ ጎሌላን።

1. ጀርካዋ ካሜንች አኺኒ ጌርክቺፉ ሌጌሳማጊ ካሳው ምክንያት ዳርማይ?

   በ. ክንቲው እሳንቻ ኸ. ካዊኑ ድስቻ

   ከ. ምርቱ ሌጌስቻ ቨ. ክንቲስ እይስቱኽ ትኩት እንዒቻ

2. ዝብ ሚንቺታሳ ኔኬትቻስ ክችክቻ ያኻያሱ ዋሺኒይ?

   በ. ቻርጃዋ ክንትፅቻ ኸ. ኹናኹኖ ክንትፅቻ

   ከ. ናቾትቻዓማ ካሜንቻ ቨ. ስልታኒታ ሌጌፅቻ

3. ሚንች ዝብ ዝኮው ጌዜሩ ዙራሙሪዳ ስራስሪ ሚንቾ ጊዛይ አኮሜቻቲኑ ዋሺኔይ?

   በ. ይሳማ ዒኒስኯ ኸ. አኾ ቺምቢኯ

   ከ. ካኔ ሌኬምኯ ቨ. ክምካዋ ማንዲኯ

4. ክምንታ ቺፍቻቻዒ ሴል ዝኮውላስ

   በ. ክርቻ ሚንቺ ኸ. ስዶት ዝኩዌ

   ከ. እዝብ ሚንቺ ቨ. ውላጊ

5.1.2 ካልካ፣ ፃፊኛ

ካልካ

በ. ሲፋንኩ ካልካስ ኩቲ ኽያሳ እያን።

1. ሚንቺስኾ
2. ፌኔቼቕትኾ
3. ኒኒቲኾ
4. አሌሜችኛ
5. አሌልፅኾ
6. ክችስኾ
7. ግዙቴና

ፃፊኛ

ሴንሳንቲ ድርሴቶ ፃፊኛስታ ጋማጋምኛ

ታክስዒ፦

ሴንሳንቲ ድርሴት እሊኩ ድርሴትኩ አይኔትካዶስ ሊሊታው ጊዝዳ ያኹ ስፍሪዳ ትኩታማ ያኹኽሳ ኬሴቶ ጌሌፃው አኽኛሴኽ። ዒዊ ጊዝዳ፣ ስፍሪዳስታ አኺኒዳ ትኩታማ ኬሴትካዋ ቤዶራሲፊስ ዲጌ። አችስ አኾ ካስኛኃንኩሳ ኩምችንካዋ ቤዶራሲፊስ ሴንስች ኩምችኔኽ። ፅፌቱ እሚክላ ዶራሲ ፌቴርኹ አኹኪ እን አሌምዳ ኬስትስትኹ ውን አኽኛስ ካሌ።

ምሳሊ፦

ቾትባና ክዳሜታዋ ሳቼናዶስ ጂይታ እላፎ ቼስቲኾ። ሲፍዔታ ኩርሶ ቴርስታታ ኹይኾ። አንዶስ ፋሌንጋ ጌቤላ ካትኾ። ጌቤልዶስ ዱኒዜ፣ አቲፊስታ ጉባፊ ጀውቱኻ። አንዶስኪ ጌርክ እሻ ያኻኒ ኛና ዙርትኾ።

ሴንሳንቴ ድርሴቶ ጋማጋምፅካ ኩፕካ ጉዳይካ

በ. ኃሪ ማንዳማ ዛሬኛ።

ከ. ቱንዚውሳ ቹዋ አሳቦ ግልፅስ ካንትፅኛ።

ኸ. ቹዋ አሳቦ ክችክቺ ዝርዝር አሳብስ ጌሌፅኛ።

ቨ. አሳቦ ምክንያቱ አሴብኛኺ ያኹክ ዳድስ አችትኛፅኛ።

ሰ. ክችክችካ ካልካዋ ቱኬምስትኛ።

ሸ. አንቤባንትካ ርዳትስትኛስ ካላንኩሳ ዲብቱርትካዋ ቱኬምስትኛ።

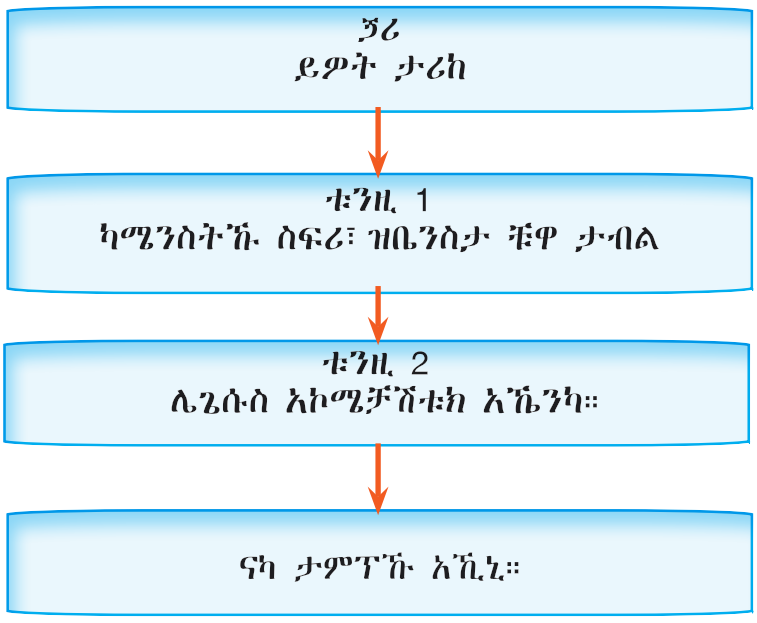
ለ. ዋክትኹክሳ ዲብቱርቶ ቱኬምስትኛ።

አ. ኼዋናስታ እንዒውዒ ግስ ዝክኹሳ ዲብቱርቶ ቱኬምስትኛ

ገ. ክችክቹ ቱርትምልኻቶ ክችክቺ ስፍሪዳ ቱኬምስትኛ።

ነ. አሳቡ እምኘልትስታ እምትኛኺ ዝኩክሳ ቱንዝካዋ አዌኬርኛፅኛ

ጃላዳ ዲግኹሳ ምሳሌስታ ሴንሳንቲ ድርሴቱሳ ጋማጋምዒ ቲኪምስቲካማ ሲፋው ኃሪስ ቤዶራሲፌ ማንዲካማ ሴንሳንቱ ድርሴቶ ዛፋን።

5.1.3 ቹኒትኻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትኻ

ክምንቱ ምታኒ

ቤደራ ቹኒትኻ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካውሳስታ ካልኩፓውሳ ኽዮ ጌሌፃን።

1. ዝብ
2. ኻናቹ ልኪቲ
3. ዝብ ክምንቱ አክም
4. ግርድፊ

ቹኒታማ ርዳትስትኻ

በ. ቹኒቲኑ ፅፌቱ ስሬትስ "በ"ው ዛንጌርዳ ዲጉንኩ አሳብካስ አስሜምቻንኩሳ "ከ"ው ዛንጌርደስ ፋቴካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. አቹ ኩፕቴኽ	በ. ባይል ምክንያታሱ ውቴትያኽ
2. ባይልኩስታ ይኮኖሚኩ ፅኹርካ	ከ. ዝቡሳ አኺኔ ሥሴናና
3. ጁርካዋ ካሜንኙ ፋይ	ኽ. ግርድፊ ክምንቱ ሊኪፂ
4. ዝብ ክምንታሱ አክም	ቨ. ኹናኹናው ቹፍዳ ትኩቴ
5. ይዎትስ ካሜንስቱንኩሳ ስራስሬ ካንትፂ	ሰ. ክምንቱሳ ልኪቴ ኬፍፂ
6. ካሜናንኩሳ ኹናኹናዋ ጁፃ ፂፂ	ሸ. ዝብ

ከ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ቹኒቲኑ ፅፌትዳ ስርቲካማ ዙርፃን።

1. ክምት ልኪቲውሳ እንዳርቶ ጌሌፃን።
2. ክምንቱሳ ልኪቴ ኬፍፃንኩሳ ዲብካዋ ርዳትፃን።
3. ግርድፊ ክምንቱ ልኪቲ ዳራ ካንትፃው አኽኙ ርዳትፃን።

ሳዋሳው

ዌዋንቲስታ ዌውስታንቲ ግስካስ ዲብቴርቶ ሲሪኻ

ዌዋንቲ ዲብቴርት

ታክስዊ፦

ዌዋንቲ ዲብቴርት፦ ዊዌ ካንትዓው ግሱ ካልኩፓ ዝክኹ ዲብቴርቴኽ። ዲብቴርቱ ዌዋና ዊዌ ፌዌማንቴኽ። ዊዌ ፌዌማው ኺኻራ አኹኪ እሊው አዂ አኽኻስ ካሌ። እሜ ኽስኹስ ርዳትስትኻስ ሲፋንኩሳ ምሳልካዋ ካንታን።

1. አልማዝ ጌቤላ ካትኾ።
2. አጋሉ ካኒዳ ማቹካ።
3. ካሴች ክንቲኻና ትይኾ።
4. ካሳ እንጅኩዊዬስ ጁካ።
5. ዓንክ ልችስቱካ።

ላንቡ ካትኑክ ምሳልካ እምፕል አዂ ኺኻራዳ ዊዌ ፌዌማው አኹኪ ዌዋና እሊው አካልስ ፌዌምስትኹሳ ዊዌ ቻቤላንቲ አኽኼ አቴታንኩዋኽ። አንታ ኮንኩ ግስካክላ ጉስስታቲንኩዋኽ። አምኽኻዓንቲውሳ ካልኩፓሳ ዋኽዓንቲታ ካዓና። አጉዋንካ ምሳልካዳ ዌዋና ያኼካማ ያግስታንኩ ስምካጊ ዊዌ ያኹ ግሶ ፌዌማንትካኽ። እን ያኽኻስ ውላ ዲብቴርትካጊ ዌዋንትካ ዲብቴርትካኽ። ያኼስጉ ግስካ ኩዊ ካይኻኻቲንኩዋኽ። እሊው ዳድስ ካይኻኻንትካ ግስካ ኩዊ ስሙሳ ካልኩፓሳ ዋኽዓንታ ዌዋካማ ካዓና። ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ምሳልካዋ ካንታን።

1. ክንታንቲ ዬብቴሮ ቼዬድኾ።
2. ግባር ብቴ አሬሱካ።
3. አናዊ ኻኖ ግቢቱካ።
4. አይቼሽ አንኬ እንጂዊኾ።
5. ሞላ ካኔ ፌሌፅኾ።

ቹዶድኾ፣ አሬሱኻ፣ ግቢቱኻ፣ እንጂቢኾ፣ ፌሌፅኾ ናንኩ ካልካ ካይቻጋንትካ ግስካኽ። ካይጋኒስክላ አይ እንዳራ ዬውኽ? ናው ካሲስ ዙርዋ ያኻውሳ ስሙሳ አኼሮ ካዋና።

እይስቱንኩ ምሳልካው ስሬትስ አንኮ ዬዋንትካ ዲብቴርትካዋ ዋፋን።

1.----------

2.----------

3.----------

4.----------

5.----------

5.2 ዝብ ሚንቺታስታ አይር ስንክርስታ

5.2.1 አንቤብኾ

ቤዶራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዋን።

1. እንቶጂሱ ዙራሙሪዳ ዝብ ሚንቺታ ካንትስቴማ?
2. ዝቡ ሚንችት እምፕልታቾዳ ታምዋኩ ችግርካ ዳርካ ዳርካይ ኒካማ አሴብታን?

አሌሙ፣ ቾትባናስታ ይታክቱ እምፕል ኬቴምዳ ዝኮንኩ ምንግስትኩ እንዋኽስታንትካኽ። አሌሙ ክትዋንቲ፣ ቾትባና ኔርሳ፣ ይታክቱ ኩዊ ግብርኒት ሞይቴናኽ። ቡንዳ ታምትችኑ ሜካስ፣ ዙራሙሪው ዝብ ሚንቺታሱሳ ቴንኮ ካንትኹስ ኩስቾቼ ጀሜሩና።

አሌሙ “አቺያስ ፅንኩት አይር ይዎትያኽ። ብቲዳ ዝኩዋታ ዬዋው፣ አሬ ዋግዋው፣ ፅንኩቶ አኾ ዝቓው፣ ዋንኩትኹ አይር ዝኮኔኽ። ያኼስን እን አሌምዳ ዝቡ ሚንችት ሌጌሳማ ካስች ምክንያትስ፣ ዙራሙሪው አይር ሊሊትችንኩ ዳድካስ ስንክርስታማጊ አንትቾ እያዋ አሴሴብዋማጊ ይንታ። ፍንዳ ጉድ ዲብ ካንትስታላኪ” ንኾ አይሉ ዶኔክስታማ። ይታክቱክላ “ ውንያኽ አሌሙ። ፅንኩት አይር ብቲዳ ኔፌሳው ጊዛይ ፍትሬትስ አግስታንኩስታ አቾስ ቴርቱንኩሳ ሊሊትችንኩሳ ኬሚካልካዋ

ኩፕፃማ እሚ። እኒኃ አቓ ፌቱርካ ፃምካ ዲብካ አይርሾ ቱዊካማ ዕንኩት አይርሊ አሌቜትኃኑ ጊዛይ፤ አይሩ ስንክርስትኻ ፌቱርስቱ። አንኚ አቜ ሚንችትዴስ ጁኼኽ" ኔታ አሳቦ ይስኻቺኾ።

አንዴስኪ አን ዲብስስ አን ዲብስስዳ አሌመስታ ቾትባና ልኺትኻችና። ይታክቱ ክችዳ ትያታ "እጂት እንትኪና። ድሎ አግቢያስቲ ቾትባና ዲብስትስ። እን ቴንክ ድክኃ አሴሴብውኒክላ ቹኒትኻኻናና ድብስኻናኒ ዲቦ ኽስኹስ ቹሜትኼኽ" ኔታ አሲሲብዔ ይትኾ። ቾትባናክላ "እሊው ሜካስ ዝቡ ሚንቹት ዴሜኩስስታ አቜ ስልታኒ እሳንኃማጊ ካሱስ፣ አይላ አግዕቢው ቴኬምስትኻኺው ካስትዳ አክኽካው ቴኬምኻኺ ፋይ አይሎ ዴሜካማጊ ካሴ። እንዴስ ጁኽሳ አይሎ ጉዳንትካ ኬሚካልካ አሜሬትስታንታስታ ዙራሙሪው አይራኻዳ ቱዋንታ ምክንያታ ያኻና" ኔታ ትክዔታ ዲብስትኾ።

አሌሙ ኺሜካስ አሳቦ ቻቤልፃማ "አን ይሾስ ዴሜካው ዲብ፣ ኬፍቲኒ ስልታኒው አችዳ ታምቡንኩ ዝብካ አይሮ ስንክራንኩ ኢንዱስትሪኩሳ ፃምካዋ ብቲሾስታ አይርሾ ባይፃና። አይሮ ስንክርኾ ካስትዳክላ ቹዋ ሚኔ እንክራና። ያኼስን አይር ድንቤሮ ካያማ እንዜኃው አኽኻስ እሊኩሳ ዝብካዋ ድክኃ ጉዴ። እኖጂክላ እንታኮው ችግርስ ኺሲስትኔ" ናማ አሳቦ ቴክሌልኻውኻ።

ዊድዊዲዳኪ ይታክቱክላ "እሊው አኺኒስ ዝቡ ሚንችት ዴሜካማጊ አንትች ምንያትስ ካዌንካ ቻፋቻፍስታና፤ ሌግስ ማምስታና፤ አንዴስኪ ብቲ ዝባቴ። ካዌንካው ሼቴፍስትኻ ኽብዒ ሻራሻርስታታ ዔዊ። ብቲ ካቢስታማጊ አሬስስቴ። ኩሪክላ አሉሞ ኽብዔ ቹፃማጊ ካዔ። አንዴስኪ ብቲው አሉምት ኔኬታማጊ ካሳኒ አሬ ዋግፃላኪ። እንኺሱ ካስትስ ግብርኒው ምርትክላ ኔክቴ፤ ዝብ ኾውሳ አቴ" ኔታ ርዳትዒኾ።

ቾትባናክላ ይታክቱውሳ አሳቦ ይስኻኻዕኻስ "እን አኽኻስ አሌምዳ አይር ስንክርስታታ ዔዋንኩ አኼንካዴስ እምፕል አቜ ሚንችትያኽ። እንዴስ ጁኽሳ አይሩ ስንክርስትኻ ብቲዳ እንኩዊንት ዴሜካታ፣ አዞኑ ቢዒ ሳሳታስታ አሲዱ እሪ ፌቱርስታታ ዔውኻስ ካሌ። አይሩሳ ስንክርስትኼ ሜኬትኻስ ዝብ ሚንቹቱሳ ልግሶ ቹፍኻኻ ፋይዔ" ኔታ እንቓስታታ ርዳትዒኾ። ይታክቱ " ውላጊ ኒኑ ውኔኽ። ብቲዳ ዝጉዊስታንታኩሳ ኮርሻ ማርሸካዋ እንግራ ቴኬምስትችሳ ሴሎ ፌቱርኻ እሊው ሴልያኽ። ዝብካ ልቓ አይልስ ሜንቾ አሜሬታንታ ካሊዕኻ ሜፍቲ አሳባ አኽኻስ ካሌ" ኔታ እሌቱሳ ኩስኻኼ ልምትኾ።

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዕፈቱ ስሬትስ ዑፍስ ዙርፃን።

1. ዝቡ ሚንችት ዙራሙሪው አይሩ ስክርስትኻስ ዝክኹሳ ሚኔ ጌሌፃን።
2. ዝቡ ሚንችት ምክንያትስ ይንታው አይሩሳ ስንክርስትኼ ቼፍኻኻዳ ኻርታቹሳ ታምቦ ጌሌፃን።
3. ዝቡ ሚንችት ምክንያታስ አይሩ ስክርስትኻዬስ ድምክና ዙራሙሪዳ ይንታንኩሳ ችግርካዋ ኽይትኻፃን።
4. እንቶጂ አግስቴኑ ዙራሙሪዳ ዝብ ሚንቺታ ምክንያትስ፣ አይር ስንክርስታው አኺኒ ካንትስቴማ? እንሱ ውቴት ዳርማ ያኹኽ?

ኬሌቴፍኻፃማ አንቤብኻ

አጉዊዳ ዲግኹሳ ዕፈቶ ካልኩኻውሳ ቤንኻኼ ማንዲካማስታ ድምፆ እንኮኽዚካማ ክንትፃንቴ /ታዋ ሲፍትካማ ድምፆ ኬፍዚካማ አንቤፓን።

5.2.2 ካልካ፣ ፃፌኻ

ካልካ

በ. “በ”ው ስርዳ ዲጉንኩ ካልካስ ኩትካ ኽይካ ያኻንኩሳ “ከ”ው ዛንጌርዬስ ፋቴካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. ቴጌዬርትኾ	በ. ዕዚስትኻ
2. ጌውትኾ	ከ. ኹኻ
3. ኒኒትኻ	ኸ. አለጊቲኾ
4. ናዝግኻ	ዘ. ታሜታንቲ
5. ታምፃንቲ	ሰ. ሊጋ
6. ቺርቹዋ	ሸ. ኔፈግትኾ
	ለ. እንጂኒ

ከ. ሲፋንኩ ካልካስ ኩቲ ኽያሳ እያን።

1. ላልጋንቲ
2. ስንክሪ
3. አሬባሬብትኾ
4. አሬምትኾ
5. አሬግታ
6. አውጋኒ

ፃሬኻ

በ. ሲፋማ ዲግኹሳ ሴንሳንቱ ድርሴቶ 5.1.2ዳ ዝክኹሳ ጋማጋምዔ ቲኪምስቲካማ ጋማጋማን። አንዶስኪ ጋማጋምቱኑሳ አሳቦ አቺትኻዒካማ እንግራ እንኺሳ ድርሴቶ ዶዶኺዒካማ ፃፋን።

ኽታዊኒ ጊዝዳ ንሴስካ እምፕልታ ዝኮኒስ እሺና። ጌርክዶስ እምፕላቺ ችግር ታንባው ጉዝማ ንሴስካውሳ ችግሮ ኽያውሳ፣ ቺዕኻውሳስታ ሊሊትችንኩሳ አኼንካዋ እንፃኽስታውሳ ውግሌ ሹማና። እን ጉዝማ ዛግሪ ውጂዶስ ጌንዜቦ ጉሽታማ ዙርፃላ ናማ ቼጌርዔ። ውጂ፣ ዛግሪ ቤፍታማጊ ቼጌርዓው ጉዝማ ውግሊስ አቢቱቱ ዲግሴ።

ውጂ "አባ ውግሊ፣ ዛግሪ ቼጌርስትኹ ጉዝማ ይዶስ ጌንዜቦ ጉሽታሺኾ። ያኼስን ዙርዔይዕ ናኒ እያላ ናማ አይሎ ቼጌርዔ፤ አዶር ዙርዔይዕ። " ናማ ካሲኾ። ዛግሪ ኩዒ "ይፃኻ" ንኻዶስ ይጎ ዙርዓያውላስ ዩጉዌ። ዲቦ ካንትኻስ አባ ውግሊ፤ እሉዋዋ፣ ታያዋ፣ ፍያላዋ፣ ይንፃዋ፣ ውኼስታ እሊኩሳ ንሴስካዋ ኩፓንታ እቹዊኾ። እቹስቱንኩ ንሴስካጊ፣ እርሺው ስፍሪ ዳብዚዳ አግስታው ድንጉሊ ካኒ ስራዳ ኩፑና። አባ ውግሊክላ ውጂዳስታ ዛግሪ ክቻዳ ፌቱርስትኹሳ ጊዌ ካንትኹስ ኩፕናንታካስ ዲግስኾ። ኩፕናንትካ ኩዒ ውጂ አይሊኒ አኽኻስ ኮው ንካማ አሳቦ እይኻስ ጅፊስታና። አንዶስኪ ዛግሪ ጌንዜቦ ዙርዒቲዬስጊ ዳርማ ያኽስታው አኽኹ ዖሴንኻስ እሉዋ አሳቦ ይታታ እድል እይስትኾ።

እሉዋክላ "አባ ዛግሪ ቺጊርስቴታ ካዒኹሳ ጌንዜቦ ውጂስ ዙርዔይ። ዙርፃቲኻ ታኹኒ ኩዒ ውጂስ ኹስትኻስ ጊዲድስቲ። አባ ውጂክላ ዛግሪ ጌንዜቦ ዙርዒቲዬስጊ ኹያኻ" ኔታ አሳቦ ይትኾ። ውላጊ ንሴስካ እሉዋው አሳብስ አስሜምኾና። ውግሊ ኩዒ ውሳኒስ አስሜምኻያኪ። አይሎ ሼው ዱንታ፤ አዜናክላ። አላፊ አኽኻስ ውሳኔ ኩዒ ሻሪኻስ ካላላ። ዊድዊዲዳኪ፣ እምፕል አሳብ ይንታይኾ። ሲፍፃማኪ ውግሊ ዛግሬ አቹዌማ እንታ ንኾ። "አባ ዛግሪ፣ ውጂስ ኹስቴታ ውሳኒ ፌያሬይኻ። ኹስትኾ ቴግባር ካስኻውላስ ካኔ ካንት። ካኒ ኩውዳ እንግርዳኽ። አንክላ እሊኩ ንሴስካ

ሥሴኑሳ ኬቤርፃኻ አኽፃስ ኹስትፃዴስ ፍና እንግርዳ ዝክኹሳ ካኔ ካንት።" አንዴስኪ ዛግሪ ውግሊ ንኹሳ አሳቦ ቢካው ዳድስ ቼሜትኾ። ፅሌ ስኻውላስ "ኔይ" ናማ ፕራማ ካኒዳ ማቹኻ። ሳባሳብስታሺንኩ ንሴስካጊ እምቢቱካማ ፕናውጁና። ውጂክላ አይሎ ሌንዴድፃዴስ ይጎ እንዳራውላ እግፃውላስ ይንቱኽሾ ዙርኾ።

ከ. ፋቱኑሳ ፓሬ ጎሌልትካማ ሴንሳንቱ ድርሴቶ ፃፋን።

5.2.3 ዙሚፃ፣ ሳዋሳው

ዙሚፃ

ዝብ ሚንችትስ ጁፃ ያኹንኩሳ ዲብካዋ ኬችኩ አባልካሊ ዲብስፃፓን። አንዴስኪ ኬችስ ታምቢኑሳ አሳቦ ቤንኩ አዜብካስ ካልስ ርዳትፃን።

ሳዋሳው

ዜውስታንቲ ዲብቴርት

ዜውስታንቲ ዲብቴርት፦ እንታኮው ዲብቴርት ዜዋንቲ ዲብቴርታኻዳ እሺኹ ግሱ ካልኩፓ ካይፃፓንቲ ያኹስ ስሙሳ አኼሮ ጉስስታንታ ዜዋማ ዲብቴርቶ አዋኬርፃባሺኹዴስ ኪስስትኹዋኽ። ኪስስቱስክላ ጉስስታንቲ እሺኹ ስሙ አኼር ዜውስታንቲ ዲብቴርቱ ቼዋና ያኼ። ዜዋንቴ ግሶ ዜውስታንቲ ግስሾ ኪስቱት ውክራክላ -ስት- ኔት ዳንትሳንታ ታኼ።

ምሳሊ፦

ዜዋንቲ ዲብቴርት	**ዜውስታንቲ ዲብቴርት**
1. ክንታንቲ ዴብቴሮ ቼደዴኾ።	ዴብቴር ቼደዴስትኾ
2. ግባር ብቴ አሬሱኻ።	ብቲ አሬስስትኾ፤
3. አናዚ ፃኖ ግቢቱኻ።	ፃን ግቢትስትኾ
4. አይቼሽ አንኬ እንጂዚኾ።	አንኪ እንጂፅስትኾ፤
5. ሞላ ካኔ ፌሌፅኾ።	ካኒ ፌሌፅስትኾ።

6. ዙራሙሪኩ አኞ ካዊኖ ሼቴፍካ።	ካዊን ሼቴፍስታ።
7. ዕላትካ አጌራዋ ዎሬርካ።	አጌር ዎሬርስታ።
8. ብርኬ ቱቤ ሱግታ።	ቱቢ ሱግስታ።
9. ኬቤድ ዶብዳቤ ፃፋ።	ዶብዳቢ ፃፊስታ።

ጃላዳ ዲግኹሳ ታክስዔ ስሬታ ዔውቴካማ አንኮ ዔውስታንት ዲብቴርትካዋ ፃፋን።

5.3 ዝብ ቼፋው ልግስኩ ችግርካ

5.3.1 አንቤብኞ

ቤዶራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. ዝቡ ቼፍ ልግስ ንኞ ዳራ ንኞይ?
2. ዝቡ ቼፍ ሚንችት ችግሮ ታምዔ ኒካማ አሴብታናማ?

ዝቡ ቼፍ ዶሜክኞ ማቢሪውሊስታ ይኮኖማው ልግስሊ ሜቴቴንጃውላ ይጉኒጊ ኞናቜ ዶክትዳ፣ ማቢሪው አግልግሎትዳ፣ ቲንዳስታ ይኮኖሚዳ ሊሊትችንኩሳ ችግርካዋ ፌቴርኞስ ካሌ። ኬፍቲኒ ክምንቴ ሜቴን ዝኮኒ ቻኒስት ቤዶራማ ካንትስታው ኞናቜ አችዳኽ። ሜንችካ ኞናችኩ አባልካ ዝኮኒ፤ ሴግዳ ሴግዳ ካሜንስቴንኩ ጀርካዳስታ ካሜናንኩ ቸትካዳ ክርኾሳ ሜቴኖ ዶሜኬ። እን አኺኒ ድኽካ ያኹንኩ ኞናችዳ ኬሴትስቴኒ ኩዔ ክርች ሜቴን ሜንች እፅፍ ያኼ። ሜቴቴንችኽሳ ምግቦ አግዟቲንኩ አኽኞስ ካሜንስታንኩ ስራስሪዳ ቢካው ይዝኩት ዝኮቲታ ዔዋ፤ ቸትካዋኪ ስራስሬ ክችክቺስ ፃኹዟቲንታ ዔዋ። እንዶስ ድምክና ቸትካዋስታ ጀርካዋክላ ክርኞስ ዳሬጌ።

ዝቡ ቼፍ ሚንችት ዝክኹ ቲኑሳ አቾውላ ዝኩታ ማንዲኞስ ካሊፃላኪ። ቲኑ ኹት ድምክንካ ሜሳርካዋ፣ ሞይቴንካዋስታ ጌንዜቦ ፋያው አኽኞስ ዋክትኞፅኞስ ቼጌርስቴ። ዝቡ ሚንቺት አሬክትስ ዶሜኩስ ቲኑ አቾ ኬሸኞፅኞስኪ ያካ ዋክትችክ ቲኑሳ ግልጋሎቴ እይኞስ አይሎ ቼጌርፃው አክኼ ማሊኞ ፋይዔ።

ዝብ ቼፋሉ ሚንችት ይኮኖሚዳ ጉዋል ንኹሳ ቻኒስቶ ታምዔ። ኬፍቲኒ ክምንቴ ሜቴን ናቜንትካውሳ ቼፎ ዶሜካው አኽኞስ፣ ኩታቢዳስታ አሜሬትች ቴግባርዳ እሼውሳ ካፒታሎ ማናማንፃማ ይኮኖሚውሳ ምርቶ ኬርቼችዔ። እን ያካው፣ ዝቡ ሚንችት ዶሜኩስ አቜ ፍጆቲክላ አብርታ ዶሜካው ያክኞሴክ

(8ንቲ አውሺው ሜፃፍዴስ ኬሽቻማ ካፅስትኹ)።

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ፁፍስ ዙርዛን።

1. ዝቡ ቼፍ እምፕልታቹ ማቢሪውሊስታ ይኮኖሚው ልግስኒሊ ታምትቻውላ ይጉኻ ዳር ችግራሳ ታምዛው አኽኹ ጌሌዛን።
2. ዝቡ ቼፍ ሚንችት ኻናቹ ዴክትዳ፣ ቲንዳስታ ይኮኖሚዳ ታምዛኩሳ ችግርካዋ ኻልትስ ኽይትኻዚካማ ርዳትዛን።
3. እንቶጂ ዝኬኑ ዙራሙሪዳ ዝቡ ሚንችት ታምፅኹሳ ችግሮ ምሳልካስ ጊዲፍዚካማ ኽይትኻኻዛን።

5.3.2 ካልካ፣ ዛፊኻ

ካልካ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ኩቲ ኽያ ያኻውሳ ካሎ እሚኹሳ ፊዴሎ ጎሌልትካማ ዙርዛን።

1. ቤኑኻ

   በ. ማቲስኾ ኸ. ዴሜክኾ

   ከ. ሚንቺስኾ ቨ. ኬኬትኾ

2. ሊጊሲሚ

   በ. እንካንስቲ ኸ. ቲሪስቲ

   ከ. ሼጊ ቨ. ልግዲ

3. አሬክኻፅኾ

   በ. ጌውስኻፁኻ ኸ. ጋቺትኻፁኻ

   ከ. አስሜምኻፁኻ ቨ. ታስኻፁኻ

4. ኪማንታ

በ. ዶሜካንታ ኸ. እያንታ

ከ. ዳቼራንታ ቨ. ካፃንታ

5. ካዱኻ

በ. ዲግኾ ኸ. አሱቱኻ

ከ. ዙርፅኾ ቨ. እይኾ

ከ. ሲፋንኩ ካልካስ ኩቲ ኽያሳ እያን።

1. ግልጋሎቲ
2. ሚንችት
3. አግሌልኾኻ
4. ሜቱን
5. ኬሽፃፅኻ
6. ቹትካ

ፃፊኻ

ፋታኑሳ ኃሬ ጎሌልትካማ ሹኻ ቱንዝካ ዝኩኑሳ ሴንሳንቱ ድርሴቶ ፃፋን።

5.3.3 ዙሚኻ፣ ሳዋሳው

ዙሚኻ

ዝቡ ቼፉ ሚንችት እምፕልታቾዳ ታምፃኩሳ ችግርካዋ ካንታውስ ኬችስ ታኼካማ ንሳሮ እንት ክንቲኻናስ ዲጋው ኬቤሊዶስ ኩፕፅኻስ አችትኻዚካማ ሪፖርቶ ቤንኩ አዜብካስ ካልስ ዲግሳን።

ሳዋሳው

ዜዋንቲ ግስ ዝኩክሳ አንኮ ዲብቴርትካዋ ፃፋን። እኒኃ ዲብቴርትካዋክላ ዜውስታንትካ ዲብቴርትካሾ ኪሳን።

ፋንቲቲ 6 ቤሬኽት

6.1 ካዌኑ ድስኻ

6.1.1 አንቤብኻ

ቤደራንባብ

ሲፋንኩ ቤደራ ንባብኩሳ ካስካዋ ቤደራአቕቶ ቲኪምስቲካማ ዙርዛን።

1. ፅሬቱሳ ፓሬስታ ስሎ ካንቲካማ ፅሬቱ እንፅኼንት ዳርማ አኽኻስ ካላው አኽኼ ጌሜታን።
2. ካዌኖ ማንዲኻ እይስታው አዩይ?

ፉሪው ጌርክ አኽፃስ አቱ አጋሉ ናካ እርሺ እንዕኻሾ ካስካያ። ጌውስችንኩሳ አቆ አሬክፃፅፃስ አዔብካሊ ኬዔሮ እሚካ። አዔብካ ይንቲኒምባኺስታ ፃኑ ፍንፍኒዳ ዝኪት ጉምችላዳ እንጅኩሳማ ማንዲትጃና። ካይፅካማ ባንኩሳ ቴክልካዋ ካንታኒስ ቤደርኹ ታክስት ጁትፃችኻ።

ናካ አሚቲዳ እንሙሪዳ ዝኩዋንኩ አቑ ቸፍ ልቓ እሺኹ አኽፃስ ጉጅካ ግቢስቱኑ እቺት እቺት ንካማ እሺኾ። አቱ አጋሉ ጌና ላኼታስታ ሶኼታ አሚቲ ጀር ያኼካማ፣ ኃታላ ካዌናካስ ካስካማ፣ ሽንኩሪስቴ፣ ግምሴስታ እሙዌ ሌኬምካማጊ ኹፃኒስ እሺና። ጉብዝኒው ድሚዳኪላ አዔብካሊ ያኼካማ ድብ ካዌኖስታ እንኩዋኻኑ ቮኽካውስታ ንሴስካውሳ ድምፆ ደኔክፃኒስ እሺና። ጊዝደስ ፋሌንጋ ኩዒ ዙራሙሪዳ አቑ ቸፍ ደሜካማጊ ይንቱኽ አኽፃስ እርሺው ብቲ እሳንፃኾኻ፤ ኩክሪስትካ ብትካ ይጉዋኑላ አሬስስቱና፤ ሌግካናስ፣ ፃን ግብራስስታ ዔጌርቻንኩ ቴግባርካስ ካዌን ካታካትስታማ ማናማኑኽ አኽፃስ ዝሮ ድኾዋው ዜሚስ ደስፃሺንኩ ቮኽካ ዙራሙሬ ባይፅካማ ሴደድስቱና። ኩክሪስትካ ብትካ አሬስስቱንኩ አኽፃስ እሪስ ብቲ ኹስታማ አሉምት ኔኬታማጊ ይንቱኻ። ዊ/ሩ አላምኔሹ ድንጌቶ ታምብፃ አቱ አጋሎ ስኾስቱኑ ምንጊሱ ታክስትደስ ዙራንታ ዔውኻ።

አቱ አጋሉ እንጅኩኑደስ ጁዌካማ ዊ/ሩ አላምኔሸሊ ሴላምቱ ኪስፃኼካማ እሊው አዔብ ይንቴምባ ፉሪፃ ንካማ እጂንታ እንጅኩዔ ካንትፁና። ዊ/ሩ አላምነሽ “ዳርማይ ዲኪቲ ጋቲኻማ? አሴብትኹሳ ዔጌርቴ” ኔታ ካስቲኾ። አቶ አጋሉኪ “መሪው ፃኑ ሚንቺትስታ ሌግካናው ካዌን ማናማንፃ ጌሬማማጊን” ኑና። ዊ/ሩ አላምኔሽ “እንሳሳ ዳራይ እዬስ ድኹቴ፤ እንታፋስ ዔውኑኽሳ። ጊዝ ቸፋ ታብልካ ኩስፃፁኑሳ እንኩዋኽናላ እናና ዙራሙሬ ናኺሲ ብቲ ያኻታ ዔውኑኻ። ጋያኪ አን ዎታት ግብርኒ ልማቱሳ እንፃኽስታንቴ ታክስቴማ? “ካዌን ካታካትስቱስ እሪ ድሴ፤ ብቲኪ አሉምቶ አቴ፤ ዜሩኑ ምርት ኔኬቴ፤ ሲፍፃማኪ ድኽት ይንቴ” ናማጊ ጊዝቸፋ ድኹዊሸኾ። “ምንጊ ዳዶ ካኑስ ሚንዲ ሚንዲስ እንዜፃናኻ አኽፃስ ድርትኒ እንኩዋኽስታላ እሺኾ። ፃሺ ኩዒ ካዌንጊ ውላ ድስኹ አኽፃስ አዋ ዝክኹሳ አይሎ እኖጂዳ ጊምዒ። አን ኹንቲኒ ዙራሙሪ ቤሬኽታማ ካንቱስ ግርምዔ። ጊዝ ቸፋ እሉስ እሺኹ እሪ ኔኬትኹ አኽፃስ ባጊ ውኺኒ ቤደሉንኻ አኽጄ ታክስቴማ? እኒሪ ክምካስ ክዮስታ አኾ ፋያ እቺካማ ካሳኑ እንሱውስ ምክንያቲስ ጋውማ?”

“እያዋ ሌንደድፃው አን ውዳኒው ዙሪዳ ጎግልስታሺኹ ድባኖ ታምብፃ ያኹኽ ጎግሊያኽ። ናካ አንጊ ይጉዋማ ድኽት ፃሪዳ ማቻታ ዔውኑኻ። ጊዝ ቸፋ ስራስሪስታ

ሹማጌልካ ቹንዚስ ዊኪስታና። እንኺስጊ ካሲስትናኻ እኖጂያክ። እን አክኻስ እንሳ ዙራሙሬ ምንጊሱ ይዞቲሾ ዙርዕኾ አላፍት እኖጂሱያክ" ንካማጊ ዙሚትኻኒስ ሹማጌልትኻስ አብራ ካሳንኩ ኻአዬብ ይንቱንኩ አክኻስ እምትኼካማ ካሱና።

(8ንቲ ቤን አውኺው ሜፃፍዴስ ኬሽኻኻማ ካዕስትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትኻ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካስካስ ዕፌት ስሬትስ ክችክቹ ዙርዬ እሚኹሳ ጎሌልስታንቱ ጎሌልትካማ ዙርዳን።

1. አቱ አጋሉ ጌና ላኼታስታ ሶኼታ አሚቲ ጀር እሺኑ ጉዝማ ዳራ ዬዋኒስ እሺን?

   በ. ግምሴ ሌኬማኒስ ኸ. እሙዊ ሌኬማኒስ

   ከ. ንሴስካው ድምዕዳ ዴኔክስታኒስ ቨ. ውላጊ ክችክችካ

2. ዊ/ሩ አላምኔሽ "ዳርማይ ዲኪቲ ጋቲኻማ? አሴብትኹሳ ዬጌርቱ" ንካማ ካሴኒ አቱ አጋሉ ዳር ዙርዳሳ እያን?፡

   በ. ሌግ ካናው ካዊን ማናማንኹ አክኼ ኸ. ቻኻው ድምዕ ጌሬምዑክ አክኼ

   ከ አላምኔሹ ሴላምቲዳ ጌሬምስትካማ ቨ. አላምኔሽ ድንጌቶ ታምቤኒ

3. አቱ አጋሎ ሌንዴድዕኹ ዳርማይ?

   በ. ሙሪ ድስኻ ኸ. ኻኑ ሚንችት

   ከ. ጉጅ እቲኻ ቨ. ካዊኑ ሊሚኻ

4. ካዊን ካታካትስቱስ ታምባቲው ኬሴት ዋሺኒይ?

   በ. እሪ ድሴ ኸ. ሙሪ ኔኬቱ

   ከ. ብቲ አሉምቶ አቱ ቨ. ዜሩኑ ምርት ኔኬቱ

5. ዕፌቱ ስሬትስ ዙራሙሬ ምንጊሱ ይዞቲሾ ዙርዕኾ አላፍት አዊይ?

   በ. ካዊኖ ካታካታንትካው ኸ. እኖጂሱ

   ከ. ምንግስቱ ቨ. ኬቤሊው

6. አቹ ቼፍ ዶሜካማጊ ይንታኒ

በ. እርሺው ብቲ እሳንሼ። ኸ. ብቲው አሉምት ዶሜካማጊ ይንቴ።

ከ. ኩክሪስትካ ብትካ አሬስስታላ። ቨ. ድርትኒ እንኮክስቴ።

7. አቱ አጋሉ “ባጊ ውኺኒ ቤዶሉንኻ አኽኼ ታክስቴማ?” ኑኑ ዳራይ?

በ. አኹ ድስኼ ኸ. ብቲ እሳንኼ

ከ. ቻኻ ሚንቺኼ ቨ. አቾ ሴዶድስትኼ

8. አቱ አጋሉ እርሺ እንፅኻዳ ካስካያሱ ምክንያት ዳርማይ?።

በ. አላምኔሾ አግፅኽስ ኸ. ግብርኒውሳ ሞይቲኔ ማንዲኽስ

ከ. አቾ አሬክኽፅኽስ ቨ. ውላጊ ዙርዛ ያኻና

ከ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዕፌቱ ስሬትስ ፁፍስ ዙርዛን።

1. አቱ አጋሉው ቤዶርኹሳ አኺኔ ታክሳታ ዔውኽሳ አኺኔ ጌሌዛን።

2. አቱ አጋሎ ጌሬምፅኹሳ አኺኔ ርዳትዛን።

3. ኩክሪስቲ ብቲ ይጉዋውላ አሬስስታታ ያኽስቱኽሳ ምክያቶ ጌሌዛን።

4. “እንሳ ዙራሙሬ ምንጊሱ ይዞቲሾ ዙርዕኾ አላፍት እኖጂሱዋኽ” ናውሳ አሳቦ ርዳትዛን።

5. ካዌኑ ድስኽ ታምዛኩሳ ችግርካዋ ጌሌዛን።

ኬሌቴፍኽዛማ አንቤብኽ

ሲፋማ ዲግኹሳ ግትሞ ኪሊቲፍኽዚካማ ቤንኩ አዔብካስ አንቤፓን።

ኾቻስታ ውጂ

እንኘላቺ ውጂስታ ኾቻ ጌውስዌካማ

“ማልኃ ናኪኾ” ናማ ውጂ ቆሊትኃማ

አይሎ ልካጋታ ሚንኾኽ ሲሚቲ

ቡኪኽ እንዳራይ ዔዌ ዋትኃይ አሚሊቲ

እርኩዌ ካንትፅኽስ ይንጐ ፍሻማጊ

“አው ናቴ” ናማጊ ፋይኹዋ ታይኽስጊ።

ቾቻክላ ጌምታውላ ብቲዳ

ልችስትኹ እምቲኾ ጌምታውላስ ካኒዳ

እያዋ ኪዒኾስ ዋትኃይ ካሊ?

ኩስ ክምስታንኩ ሞቹቻይጂሶ

ፋቱኒ ካታታ ኬጌኻ ኃጂሶ።

(ከበደ ሚካኤል)

6.1.2 ካልካ፣ ፃፊኾ

ካልካ

ካልካው ፍካሪ ኽያ

እምፕልካ እምፕልካ አውኺኩ ካልካ ፍካሪ ኽያሳ ፃይካ። ፍካሪ ኽይ ካሉ አቾስቱኽ ኽይደስ ድምክና አግዕናው እሊው ኽዬኽ። ምሳሊስ፦ ካርኾ ናው ካሉ እማሪ ኽይ ኾኖ ግቢትኾስ አኹ ካቤ ካቢኾስ፣ ሁዋልኮ ግቢትኾስ አጌላጌላው ዔዔር ዲብ ያኹስ ፍካሪው ኽይ ዴሜካ ሼዎ ይሌን፣ ሼው እምቢታማ አግስታቲው፣ ይዝኩዊ... ንዔኽ።

ምሳሌ ስሬታ ዔውትካማ ሲፋንኩ ካልካስ ፍካሪ ኽያሳ እሚኹሳ ዲብቱርቶ ሲራን።

ምሳሊስ፦ ቹቺ= አክማ ጋው

አያሌው ቹቺ ያካማ እንፅኺዴስ ፍንጅስትኽ።

1. ቹን
2. ሙሪ
3. ሌግ
4. ችካሊ
5. ችሪ
6. ኩምፓላ

ፃሬኻ

ጌሌፃንቲ ድርሴት እምፕል ዲቡሳ እንዳርቶ፣ ባይሬ፣ አይኔቶ፣ ማሊፌ፣ እንፅኼ፣ እ.እ.ኮ. ኽይትኻኻፃው ድርሴቱ አይኔትያኽ። እሊው አኺኒስ እምፕሎ ፍትሬቱሳ አኹኪ አቓ ግብሬ ዲቦ ዳርማ? እንዳር ንኻይ? ግቢትስቱኹ እንዳርማዬሲይ? ዋትኻይ ግቢትስታው? ዋታኻይ እንታ አኽኻስ ካላው? እንዳር ትክም አኹኪ ጉዳት ዝክኹይ? እ.እ.ኮ ናንኩ ካስካስ ክችክቼ ዙርዔ እያው ድርሴቱ አይኔቲያኽ።

ይቶፒያውሳ ዝብ ሚንቺታሳ ካንትፃው ቱራግድሚውሳ ንባሮ ስሬታ ዔውቱካማ ጌሌፃንቱ ድርሴቶ ፃፋን።

ኻንስታ ዝብ ቼፍስቱኽ ም.ኣ.	ፆቲ	ዝቡ ሜቱን ቼፍስ	ፐርሰንትስ
1984	ኻርኻ	20062490	50.3
	ኹን	19806082	49.7
	ድምክኒ	39868572	100
1994	ኻርኻ	26910698	50.3
	ኹን	26566567	49.7
	ድምክኒ	53477265	100
2007	ኻርኻ	37296657	50.5
	ኹን	36621848	49.5
	ድምክኒ	73918505	100

(2007 አ.ዝ.ቼ. ኻኑስታ ዝቡ ቼፍ ቲክሊልኻዒ ንባር)

6.1.3. ቹኒትኻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትኻ

ዝባቴ ብቴ ችግኝስ ሴይዕኻ

ቤዼራ ቹኒትኻ

ሲፋንኩ ቤዼራ ቹኒትኻኩሳ ካስካዋ እንቶጂሱሳ ቤዼራ አኾቶ ቲኪምስቲካማ ዙርፃን።

1. ዝባትቱንኩሳ ካዊንካዋ ዋትኃ ቲኪኻስ ካሊስታውሳይ ዔጌሬ?
2. አኾ ችግኞ ቴኬላኒስ አኽዳ ዋታኮውሳ ቴስፌ እሜኑሳይ ዔጌሬ?

ቹኒታማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዕፌቱ ስሬትስ ዑፍስ ዙርፃን።

1. ዝኩዋንትካኩ ችግርካ ሚንቹካማኒ ካሱኑሳ ምክንያቶ ርዳትፃን።
2. “ዙራሙሪኩ አኾ አኽ ችምቢኻስ ስግላ ካስካማ ዙራኑ ጌርክሻስያኽ” ናውሳ ኽይትኻፃን።
3. ዙራሙሪኩ አኾ ድባኖ ሜሬርፃኑሳ አኺኔ ጋማጋማን።
4. ግባርካ እርኬኖ እንፃኽስትካማ ችግኖ ቴኬልኼ ጀሜርካያሱሳ ምክንያቶ ጌሌፃን።
5. እን ዕፌትዳ ጆኽሳ አሳቦ እንቶጂሱ ዙራሙሪው አኺኒሊ ታምትኻፂካማ ኽይትኻፃን።

ሳዋሳው

ታክስዒ፦

ፈይኽ ጊዝ ቤንዳ ሊሊትችንኩ ካልኩፓኩ አይኔትካ አዋኬርቼካማ ዲብቴርትካ ሲሪስታንኩ አኽኹ ክንቲካ። አውኺ ኮንካኻዳ ትክምዳ እሼንኩ ዲብቴርትካ አግልግሎቱውስስታ ውክሩ ሊኪዒስ ላኃስ ቤንስትኻስ ካላና። እን እንዒ ቤንዳ አግልግሎትዳ ትኩታንኩሳ ዲብቴርትካዋ ካንትንስ።

በ. አታቲው ዲብቴርት፦

እምፕሎ ዒዋ አኹኪ አኺኔ ካንትኹስ ይጋንቱ አኹኪ ጋቲውቱ ካንቱ ዲግሳው ዲብቴርቱ አይኔትያኽ። እንደስ ሲፍና አታቲው ዲብቴርትስ ምሳልካ ያኻንኩሳ ካንትንስ።

1. ትሩኔሽ እምፕሎ ጋኖ ስለኼ ፋዝጋስ ዚኪቲኾ።
2. ኮሌች እንፅኺው ዝቤንስ ሹኻፅካ ችግኽካዋ ቱኬልኾ።
3. ካሳ ፊሪሴ ጀዋያኪ።
4. አልማዝ ዱኒዜ፣ አምሌስታ ሹምቤ ጀውቱኻ።
5. አያል ኺታላሳ ዔጌርቱ።
6. አማኑ ክምካዋ ማንደ።
7. ስራስሪ ቤንዳ ዝኩና።

ታክስዔ ስሬታ ዔውቱካማ ፅካ አታቲኩሳ ዲብቴርትካዋ ዓፋን።

6.2. ቤሬኽት

6.2.1 አንቤብኽ

ቤደራ ንባብ

1. ቤሬኽት ዳርማይ ኒካማ አሴብታን።
2. ቤሬኽቱ ምክንያትካ እዳርካ እንዳርካይ ኒካማ ጊሚቱን?
3. ሲፋማ ዲግኹ ስልደስ ዳራ ርዳትስቲን?

ቤሪኺ አይሎ እንኩዊንቱስታ ካጊ አይሩ እግልቱኽ። እን አይር እግልቱ ኬፍቲ 500 ሜትርዬስ ኩክራኽ። አሜቱ ክችቲኒ እሪው ሊኪቲ 500 ሚሊ ሜትር ያኼ። አሜቱው ክቺቲኒ አይሩ እንኩዊንቱ ልኪቲ ዬሜካ 30 ዲግሪ ሴንቲ ግሬድዬስ ጃላ ያኹታ ጂአግራፊ ድኹዌ። ቤሬኺ ሚንኾ ጊዞ አቾስታው አይሊኒ ንፋስስ፣ ኬፍቲኒ እንኩዊንቱ ልኪቲስ፣ እንዒ ቻቼዕትስስታ ዕሊ ጉንኪኒው ሜቴንሲያኽ።

ይቶፒያው እንኩዊንቱ ልኪቲ ስፍሪዬስ ስፍሬ ሊሊትቱ። ቻኒስቶ ታምዓንኩ አኼንካዬስ ጉንኪኒው ሸፋኒያኽ። ዳሚኒው ሸፋን ዝኩኻ ብቲስ እንኩዊንቱ ጋሪድዒ ያኻማ አጌላጌሌ። እንታስቱስ ጌርካ አዋዬስ ብቲሾ ይንታው እንኩዊንት ዋኽስ ዋኾ ብቲዳ ታምባቲታ ሜኬቱ። ኻራ ዳሚኒ ዝኩኒ ዬሜካ ብቲ ጌርካ አዋዬስ አግዑኽሳ እንኩዊንቶ ብቲዬስ እቼማ ዙሪ አይርሾ ካሳቲታ ዒዌ። እን አኽኻስ ጉንኪኒው ሸፋን ዝኩኻ አኹኪ እላ አኽኻ ይቶፒያው እንኩዊንቱ ልኪቲው ሜቴን ስፍሪዬስ ስፍሬ ሊሊት ዝኩዋታ ዒዌ ንኺያኽ።

ጉንኪኒው ሸፋን ችኽ ዋርፍዳ ይቶፒያኩ ኬፍቴንካ ስፍርካዳ ኬፍቲኔ ቻኒስቶ ቺዒ። ይቶፒያ ችኹ ዋርፍዳ ኩቴ አዋውሳ እንኩዊንቶ አግዔት ታኹኒውላ አዋው እንኩዊንት ዳሚኒስ ስኾስታማ ይጉዋው አኽኻስ፤ ኬፍቴንካ ስፍርካው እንኩዊንቱ ልኪቲ እንዒ ያኼ። ይቶፒያ ኩቴ አዋውሳ እንኩዊንቶ አግዔው ሜጋቢትዬስ

ጉንቤቶኺስታ ዝኩንኩ ዋርፍካዳኽ። እኒ ዋርፍካዳ ይቶፒያኩ ኬፍቴንካ ስፍርካዳ ጉንኪኒው ሸፋን እላቲው ያኽኻስ፣ እንኩዊንቱ ልኪቲው ሜቴን ኬፍ ንኹ ያኼ። ይቶፒያኩ ሰሜን ምስራክስታ ዳቡብ ምስራክ ዜሬቕቴንካ ስፍርካ አኽኻስስታ ፅንኩት ድቡ ድባን ዝኩክ አኽኻስ፣ እንኩዊንቱ ልኪቲ እላቲኩ ስፍርካሊ ካንትኻኽስ ኬፍ ንኹ ያካማ አግስቱ።

ይቶፒያው ጌርኩ ክችቲኒ እንኩዊንት ልኪቲ፣ አሜቱ እንኩዊንቱ ልኪቲ ሜቴንዬስ ኽሴ። እንኩዊንቱ ብትንትኪ ስፍሪዬስ ስፍሬ ኬፍ ንኹሳ ሊሊትቶ ዓይኹዊያኽ። ምሳሊስ ጌርኩ ኬፍቲኒ እንኩዊንቱ ሜቴን ደቡቡ ምስራክስስታ ሳሜን ምስራክ ዜሬቕቴንካ ስፍርካ 37^{0}c ዬስ ጃላ ያኹስ ኬፍቴንካ ስፍርካኪ ዬሜካ 10-15^{0}c ኺስታ ታምባና። ጌርኩ እንኩዊንቱ ሜቴን እንኺታ አርፊዬስ አርፌ ሊሊትቱ። ምሳሊስ ሜጋቢትዳ፣ ማዚዳስታ ግንቦትዳ ውላ ይቶፒያኩ ስፍርካዳ ኬፍንኹ እንኩዊንቱ ሜቴን ሜዜጌብስታኩ ዋርፍካኽ።

ይቶፒያው ዋርፉ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ሜቴን አርፊዬስ አርፌ፣ ስፍሪዬስ ስፍሬ ሊሊትቱ። ሚንችካ ኬፍቴንካ ስፍርካዳ 0^{0}c ኺስታ ታምባው ዚሪቕቲኒ ዋርፉ ክችቲኒ እንኩዊንት ዳርዬስ ትሮኺስታ ሜዜጌብስቱ። ማልኃ አይሎ ዚሪቒቲኒ ዋርፍ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ሜቴን ዜሮ ዲግሪ ሴንቲ ግሬድ አኹኪ አንዬስ ኩክራ ያኹስ፣ ሳሜን ምራብ ጎንዬርዳስታ ጎጃምዳ፣ ክችቲኒ ሸዋዳ፣ ዬቡቡ ምስራክ አሩሲዳስታ ባሌኩ ኬፍቴንካ ስፍርካዳ ትርዳ ሜዜጌብስቱ። ኬፍቲኒ ዋርፉ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ልኪቲኪ ዬሜካ 30 ሴንቲ ግሬድዬስ ጃላ ያኹስ ምራብዳ፣ ሰሜን ምስራክዳስታ ደቡብ ምስራክ ዜሬቕቴንካ ስፍርካዳ ሜጋቢትዬስ ሴኔኺስታ ሜዘጌብስቱ።

አሜቱ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ልኪት ስፍሪዬስ ስፍሬ ሊሊትቱ። እንዒ አሜቱ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ሜቴን 100 ^{0}c ሴንቲግሬድ ሰሜን ምራብስ ክችቲኒስታ ደቡቡ ምሰራክ ኬፍቴንካ ስፍርካዳ ሜዜጌብስቱ። ኬፍቲኒ አሜቱ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ሜቴን 350^{0}c ሰሜን ምስራክ /ዳሎልዳ /ሜዜጌብስቱ። ዳሎል ይቶፒያዳ ማልኃ እንኩዊኒ ስፍሪያኽ።

ይቶፒያው ጌርኩ እንኩዊንቱ ሜቴን ቱሳስስ፣ ትርስስታ የካቲትስ አዋ ደቡቡ ዱሚ ኬምፕ አናትዳ ታኻት አኽኻስ ይቶፒያዳ ሳኑ ዋርፍ እስቱ። እን ጉዝማ እንኩዊንቶ አፊናማ እሜው ዳሊ ዳሚኒው ሸፋን እላቲው ድቩ ድባን ዝኩዊ። እን ምክንያትስ አዋዬስ ብቲሾ ታምባው እንኩዊንቱ ሜቴን ኬፍ ንኹዊያኽ። ኻራኪ ዬሜካ ብቲዬስ ፍልቕማ ዙራውሳ አንኩዊንቶ አፊናማ ይጉባው ዳሚኒው ሸፋን ዝኩዋቲው አኽኻስ ብቲው እንኩዊንቱ ሜቴን ኔኬቱ። እንዬስ ጁኽሳ ሳኑ ዋርፍዳ

ይቶፒያው ጌርኩ እንኩዊንቱ ሊሊት ውላ ይቶፒያኩ ስፍርካዳ ኬፍ ንኹዊያኽ።

(ማይቢሪው ሳይንስ ክንቲው ቤን(2007) ናውዴስ አውኺሾ ዙራማ ካዕስቱኽ።)

አንቤባማ ርዳትስትኾ

በ. አጉዊኒ ፅፈቱ ስሬትስ በ"ው" ዛንጌርዳ ዲጉንኩ አሳብካስ አስሜምኾውሳ "ከ"ው ቤንዴስ ፋቱካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. እንዒ አሜቱ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ሜቱን	በ. ድቡ ድባን ዝኩኾ
2. ይቶፒያዳ ጋያ አይሉ እንኩዊኒ ስፍሪያኽ	ከ. ኻራ
3. ብቲሾ ታምባው እንኩዊንቱ ሜቱን ኬፍኔ	ኽ.ደቡብ ምስራኩ ኬፍቱንካ ስፍርካዳ
4. ብቲው እንኩዊንቱ ሜቱን ኔኬቱ	ቨ. አርፊዴስ አርፌ ሊሊትቱ
5. ሚንኾ ጊዞ አኾስታው አይሊኒ ንፋስሴኽ	ሰ. ሜጋቢት- ሴኔኺስታ
6. ይቶፒያው ክችቲኒ ዋርፉ እንኩዊንቱ ሜቱን	ሸ. ዳሎል
7. ኬፍቲኒ፣ ዋርፉ ክችቲኒ እንኩዊንቱ ልኪቲ	ለ. ቤሬኺ

ከ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዙርዛን።

1. ቤሬኽቱሳ ቹዋ ጉሸዔ ጌሌዛን።
2. ቤሬኺ አኾስታው ዳርማስ አኽኹ ካንትዛን።
3. ጉንኪኒው ብቲ እንኩዊንታቲታ ዒዋውሳ አኺኔ ርዳትዛን።
4. ዳማኒው ሸፋን ዝኩኾ ብቲስ እያውሳ ትክሞ ጌሌዛን።
5. ይቶፒያዳ እንኩዊንቱ ሜቱን ኬፍ ናውሳ አኺኔ ርዳትዛን።
6. ይቶፒያዳ ኬፍቲኒ እንኩዊንቱ ሜቱን ሜዜጌብስታውሳ ጊዞ ምክንያስ ርዳትዛን።
7. አሜቱ እንኩዊንቱ ልኪቲው ሜቱን ሊሊታውሳ ምክንያቶ ጌሌዛን።

ኬሌቴፍኞዓማ አንቤብኞ

ጃላዳ ዲግኹ ዕፈትዴስ ላኟ ቱንዝካዋ ዕምዳ ዕምዳ ታኼካማ ቢካው ፍትኔትስ፣ ክችክችትስስታ ጉድ ጊሊዚስ ባኔ ባንቶ አንቤፓን። ኬሌቴፍኞዚካማ አንቤብኾሳ ካስቶክላ እንቱስ እንቶ ጋማጋምኟን።

6.2.2 ካልካ፣ ዓፊኞ

ካልካ

በ.ሲፋንኩ ካልካስ ፍካሬ ኽያሳ ቱራግድሚዳ ዲግኹ ምሳሊ ስሬታስ ዓፋን።

ቱ.ቹ	ካል	ፍካሪ ኽይ
	ዚጊኒ	ጎጉኒ
	መ.ቻቺ	ዲብቲኒ
1	ፉሩኻ	
2	ብኩ	
3	እኹዊ	
4	ሌግ	
5	እኻኺ	
6	ብቲ	
7	አኹ	
8	ግሴኞ	

ከ. ሲፋንኩ ካልካስ ፍካሪውሳ ኽዮ እሚኹሳ ዲብቴርቶ ሲራን።

ምሳሊ.ሹማጊሊ ቹንዳስታ ሴኔቤታማ ናካ ስግላ ፉሩኻ።

1. ዕኻራ 2. አኹ 3. ዱጊኒ 3. ልኻኽ 4. ቹዋ

ዓፊኞ

ሲፋማ ዲግኹሳ ድርሴቶ ጋማጋምትካማ ግምጋሚውሳ አሳቦ ስሬታ ዔውኞስ ጌሌዓንቱ ድርሴቶ ዓፋን።

ዙራሙሪ ሜንቾ ጊዞ አሬስስትኹ ያኻማ አሉምት ኔኬትኹ ምክንያትስ ምርቶ

እያላ ንኹ አኽሻሲ ግባርካ ቹጌርስትካ። ዜሩኑ አሪ ፈያፈያማ እሉዋው እሪው ኩሪስ ቹዕስታማ ካዕስቱ። ሳኑ ሶርፍዳ ንሴስካ ዝቓኑሳ አኾ አግላ። ዙራሙሪዳ አግስቱት አላው አኹው ሚንቺት ኔኬታማጊ ካስኾ። ሙሪኩ አቕ አኾ ችንቢሻስ ስግላ ካስካማ ዙራኑ ጌርክሻሴኽ።

ብቲ አሉምቶ አቲሻ ምክንያትስ ምርት ኔኬታ፤ አኹ ድሳ። ትክላሊስ ዝኩዋንትካኩ ችግርካ ጌርክዬስ ጌርኮ ሚንቺካማጊያኽ። ዝኩዋንትካ ኩዊ ችግርካውሳ ጁዌ አቕኼ ካሌካያ። እንኺታ ድባኖ ሜሬርዕካማጊ ዝኩዋና። እን ጉዳይ ካዊን ልማቱ ሞይቴና ታኹትሳ ሞኒዋ አሴብፃማጊ ካስኾ። እምኻላቺ ዙራሙሪኩሳ ዝኩዋንትካዋ ኩስሻዕሻስ ኩንቱ እቹቲኾ። ዝኩዋንትካ ኩንቲውሳ ሳቶ ኬቤርዕካማ አግስቱና። ሞይቴና ኩስሻኺው ኃሪ ጉዳይ ዙራሙሪው ልማት አኽኼ አቕትሻዊኾ።

አንዬስኪ ዙሜ እንታ ኔታ ጀሜርትኾ "ካንቴኑውስታጊ ዙራሙሪዳ ካንትስታው ክይኪ ያኻ ኻዊ እላ። ክምካ ጋፃኑ ክይ እላ። ዝቕናውሳ አኾ ሼውታ አግዕናላ። ትክላሊስ ዙራሙሪው ምንጊሱ ልምላሚ ናካ እላ። ችግሮ ፈቴርኑኻ እኖጂ አኽሻስ ኽዮኪላ እኖጂ ፋይሻ እይስቱ። እን አኽሻስ ዙራሙሬ እሺኹ ይዞቲሾ ዙርዕሻስ እኖጂሱሳ ዕሬቶ ዌውሻ ፋይዌ" ኔታ ጊሊዊኾ። ኩፑንኩ አቕ ኃውሳ ኃውሳ አሳቦ ጌሌፁና። አሳቦ ኪስሻችኒዬስ ፋሌንጋ ጂሚሪ እንዕኺ እሪስ ቹዕስታማጊ ዌሬግስታውሳ ኽብዌ ኩንፃማ እሚሻስስታ ሶኼንቶ ማንዳማ እጂዕሻስ እርኬኖ ግቢትሻ ያኻታ አስሜምችና። እን እንዕኺዳ ውላ ማቤራቹ አባልካ ቤንሻሻ ማንዲስታኩ አኽኼ ዙሚትሻችና። ዊድዊዲዳኪ እንዕኼ ጀሜርሻስ ኬዌሮ እሚካማ አግሌልችና።

ኬዌሩው ጌርክዳ ድሚ እንዕኺስ ታምቡኩጊ እንዕኺስ ፋይዛንኩሳ አዶሜ፣ ባዲሌ፣ ችካሌ እ.እ.ኮዋ እሚካማ እንዕኺው ስፍሪዳ አግስቱና። ጋያኪ አካልጉዳት ምክኒያትስ ምርኩዚስ እንዜጃው አቱ ዋንዬ ካርችሳ ካቤ ካቢች ካሊት ዝኩኽ አኽሻስ ቤዬራማ ስፍሪዳ አግስታ። ኺው ቤዬራማ አግስትሻኪ እሊኩስ ሜንፌሱ ይሴንት ያኹኻ። እንኺ ጌርክዳ ውላ አክምታስታ ካሊትታ እንዛክስታኒስ እሺና። እንሱ አይኔትስ ኬውሻዛኑላ ሹኻ ጌርኮ እንዛክስቱና። እንዛክስቱኑሳ እርኬኖ ካንዳ ዙሬ ዳራዳርስታማ ካንታኒ ዬስቱ ፈቴራይኾ። እርኬኑሳ እንዕኼ ዊዱኒዬስ ፋሌንጋ ይንታው ችክዳ ችግኖ ቱኪልሻስ አስሜምሼካማስታ ሶሴንካማ አግሌልችና።

ፈል ትክላው እንዕኺዬስ ቤዬርናማ ባንኩ ዝኩዋንትካ ፈላ ቲኪልዌ ፍሮ ግሹና። ኬዌሩ ስሬትስ ችኽ ቱኽ 2ንቲ ሶኼትዳ ዝኩዋንትካ ትሩንባስ እቹስቱና። አስሜምሺው ስሬትስ ጂሚሬኪ ውላ ዝኩዋንትካ ፈል ፈሉኽ ስፍሪዬስ ካላኑሳላካሳ

ፈሎ እሚካማ ካንዳ ፉና። ካንዳ ታንቡንታ ቴቤቤርቻፃንትካ እንፅኺውሳ ቤንቻኼ ዌውካይና። ባንኩኪ ፈሎ ዲግሳኒስ እሊኩኪ ግሽስታማ ቴርቱኽ ፍራኻዳ ፈሎ ቴኬልኼ ጀሜሩና። እን አኺኒስ እርዳትቻኼካማ ዳርማኪ ድርትናጋቲታ ሊሊትችንኩሳ ፈልካዋ ቴኬሉና። ዊድዊዲ ጌርክዳ ፈሎ ቴኬልኽ እንፅኺ ድኹታ ዬዬኼ ሳቶ ካፅካ ኩስቻኼካማ “ ፈልስታ ስራስሬ እንኬባኬብኼ እንካናና” ናው እስቲ ስሬታስ ባኔ እሚካማ ፈልካዋ አንኬባኬብቻስ ዎሴኑና።

ችግር ክንትፁክ አኽቻስ ውላጊ እይስትኹሳ አላፍቶ ፊትቻቻስ ፅሬቶ ዌውና። ዙራሙሪዳ አግስታንኩ ንሴስካኪላ ካንዳ ካቲንታ ዌውቻስ ቺትቻቻዌ ዬንቦ ፍሹና። ካዌኑ ልማቱ ሞይቴና ፈልካ ቴኬልስቱኒዬስ ፋሌንጋ ሲፍቻኼ ዌውኼ ኬውቻዊያ። አርፊቺፋ ቴኬልስቱንኩ ፈልካ ክቻዬስ ዋሳላካ ካጉንኩ አኽኼ አዌብካሊ ታኻታ ቼፍታታጊ ድስኹስ ትኮ ቴኬልካማጊ ዙራሙሬ ቤሬኽትዬስ ማንዱና።

6.2.3 ዙሚቻ፣ ሳዋሰው

ዙሚቻ

6.2.2ዳ ዓፊቻ ስራዳ ዲግኹሳ ፅፈቶ ስሬታ ዌውቴካማ ቺሚቲኑሳ እሜ ኬችስ ዲብስቻኻን።

ሳዋሳው

ካሲው ዲብቴርት

ታክስዊ፦

ካሲው ዲብቴርት ኼዋናሳ አኹኪ ዋኽፃንቱ አኹኪ ግሶ ምልኻታውሳ ዊዌ አኹኪ አኺኔ ካንትኹስ ዙርዌ ፋያማ ካስስትቻስ ካሌ። ካስካክላ ላኻ አይኔትካኽ። ጂሚሪ ይጋ ያኹ ጋቲው/እላ ናውሳ ዙርዌ እይፃንኩ ያኹስ ላኻንቲ ዬሜካ ዬዬኼ ያኹ ዝርዝር ንባሮ እይፃንኩ ካስካኽ። ዬዬኼ ዙርዌ ፋያንኩ ካስካ ዋኒ፣ አይ፤ ዋዳ፣ አሊ፣ አዋ፣ ናንኩሳ ካልካዋ ቴኬምስታንኩዌኽ። ዝርዝሮ ንባሮ አግፅቻስ ዬሜካ ዋትኻ፣ ዋ፣ ዳር ምክንያታይ እ.እ.ኮ ናንኩሳ ካልካዋስታ አኺርካዋ ቴኬምስትኔ።

ይጋ ያኹ ጋቲው/እላ ናውሳ ዙርዌ ፋያንኩ ካስካ

ምሳሊ፦

1.ካሳ ይንቱኻማ?

2. ካሌች ክንቲኻናዬስ ቲንቱኻማ?

3. እንት ምሳኾ ኹይኹዋማ?

4. እን ሜፃፍ ኩውማ?

5. አን አቚ ክታላማ?

ዬዬኼ ያኹ ዝርዝሮ ንባሮ ፋያንኩ ካስካ

ምሳሊ፦

1. አማኑ ዋኒ ይንቱኽ?

2. ፋዝጋው ባልስ ዳራይ ጃውቱኽ?

3. እንት ዋዬሲይ ቲንቱኺ?

4. አይኃ ዳራ ዳራ ዔውቱስ እሸቲኹ?

5. ኤች አይቪ ኤድስ አቚይሪዳ ታምፃኩ ጉዳትካ ዳርካ ዳርካይ?

አጉዊኒ ታክስዒው ስሬትስ ላኻጊጊ ካሲኩ አይኔትካስ ኃራ ኃራ አንኮ አንኮ ዲብቱርትካዋ ሲራን።

6.3 ፅዔት

6.3.1 አንቤብኻ

ቤዬራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. እንቶጂሱ ይዎታኻዳ ፅዒስፃው ዲብ አግፃ ያቚኻማ?

2. ፅዔት ዳርማዳ ታምፃውሳይ ዔጌሬ?

ፍካዱ ካሜንስትኹ ጃላኩክሪስቲ ያኹኽ ስፋሪዳ አግስቱት ፅላ ሙራዳኽ። ሙሪዬስ ዲጊ እችትዳ ፅላ ካዌና ዝኬ። ምንጊ ካዌናኻዳ ባንኩ እሙዊኩ፣ ፃዒኩ፣ ዳምዒኩስታ እሊኩ ቱክልካ እሺና። እምፕላኒ እምፕላኒ ክምካዋ ማንዲኽስ ኃኾዬስ ፌኬካማ ቤፍታዋ እንክራኑኪ ያኻ ፌያፌያማ ኩፓ ኩፔ ሌኬምካማ ኹዋኑ እንኺ ካዌንዬስ

እሺኾ።

ጊዝቺፋ ዙራሙሪዳ ዝኩዋንኩ አቕ ቺፍ ሚንቻማጊ ይንቱካ። አቕ ሊሊትችንኩሳ ፋይካዋ ዋክትቻዕቻስ ናኒስ ጊዝቺፋ ካዌኖ ሼቱፉና። ቻኖ ግቢትቻስ፣ ሌግካናስ፣ ሊሊትችንኩሳ አክኽካዋ ግቢትቻስ ካዌኖ ካታካታና። እን ምክንያትስ ዙራሙሪ ናኼስታማጊ ይንቱካ። ጋያኪ ኬሴሎ ኬሴልዓንኩ አቕ ኹሉቺፋ ካታካታንኩ አኽቻስ ችግር አይሎ ባሳማጊ ካስኾ።

ፍካዱ ካሜንስታማ ሌጌስኹ ዙራሙሪ ናኼስትች ምክንያትስ ኽብዒ ኩሪስ ዊድስትኹ አኽኼ እንዓኺትዴስ ጀሜራማ ማላማጊ ሌጌሳ። እርሺው ብቲ ፋይስታውሳ ምርቶ እይቻስ ካላላ። ክምካስ ክይ ዋጋላኪ። ብቲ ዋሺኔኪ አሪውሳ ዜሮ ዋግዓላኪ። እን አኽቻስ ዙራሙሪኩ አቕ ምርኪስስታ ድኽትስ ዳሬግስትካማ አይሎ ቼጌርስትካ። ቻናቕ ምርኪስ ድካኒስ ችግምናማ ካንትቻ ካሊዓላ ንኹ ኚው አዔብ እንፅኼ ፋይኃ እሊውሳ ስፍሬ ካሳማ ዙራውላ ይጉዋ።

ፍካዱ እምላንቲ አቹሳ ክንቴ ክንቱኽ ካሜንስታማ ሌጌስኹ ዙራሙሪዳ አግስታው ክንቲቻናዳኽ። ላኃንቲ አቹሳ ክንቴኪላ ክንቱኽ ኃኾዴስ ዲጊ እቺታዳ አግስቴት ዋራዳት ኬቴማዳኽ። ክንቲዴስ ድምክና ፍካዱ ቻናቕ እንፅኺስ ርዳታሺኾ። ቹዋታብል ሊፌካማ አሜሬቱኑ ምርት ኔኬትኹ ብቲው ናኼስትቻስታ አሉምቶ አቲች ምክንያትስ አኽኼ ርዳትስታ። እን አኽቻስ ፍንሾ ክንታው ክንቲስ ዙራሙሬ ኪስቻ እይስታው አኽኼ ኚኃራስ ካሎ ቱዋ። እን አኺኒዳ ዝኮኩስ 12ንቴ ቤኖ ዊዳማ ፌቴንስትኹ ፍታኒስ ዩኒቨርስቴ ሚዕዓውሳ ውቴቶ ያጉካ። ያጉኽ ውቴትስ አይሎኪላ ዴሱካ። እሺኹ ዕዜትዴስ ጁዋማ ካዌን ልማቱሳ ክንቴ ክንትቻስ ዎሴንኹ አኽቻስ ዎንዶ ገነት ኮሌጆ እምፕላንቲ ዜዋማ ጎሌልኹዋ። ኚው ጉላሊ ስሬትስ ሜዴብስትኹ አኽቻስ ዴስቲኒ ያኹካ። ክንቴ ይሳ ኚኒሳማ፣ ካዌን ልማትስ ኬፍንኹሳ ውቴቶ ሜዜጌብዓማ ዲግሪስ ዳቹርስትኾ። ዳቹርስትኹ ሞይስኪላ እንፅኼ እሚኽ።

ፍካዱ እንፅኺው አሌምዳ ዝኮኩስ ሊሊትችንኩ ባርኾቹኩሳ አጌርካዋ ካሳማ ጎቤንችሳ ድሎ አግዔ። ውላጊ ጉቤኑክ አጌርካ አምሎ ሴይካማ ካንታኒ ሜንፌሱ እሺቻ እሚኽ። ይቶፒያውሳ ሌምሌማ አኽኾስታ ቱፌትሩውሳ አብቶ ካንታውስ ጅመንኩ ጅማንትካስታ ፌቴሪው እንፅኺስ ዜጌቡንኩ ትቤብ ዕንታኩ አቕ ቻሺ ዝኩኽሳ ውኖ ክችክቺስ ጌሌዕካያስኩ አኽኼ ርዳትስትኾ። ይቶፒያ ኹንታ ካዌን አብትስ አዲልስቲት እሺቲት አኽኼ ታሪክዴስ ርዳትስቱኒውላ አብቶስታ ሌምሌማ ታኹታ ማንዳማ እጂዓ ካሊኼ አቲቻ ሌንዴድዔ።

እንስ ፅዚስታማ ካሜንስትኹ ዙራሙሪዳ ዝኩንኩሳ ዋታትካዋስታ ጎልማስካዋ ካዊን ልማቶስታ ዙራሙሬ ማንዲኹ ካንታውስ ክንትፅኽስ ኬቤሊው ቺፅኻዓንቲ ሜካስ ኩፕፀኻ። ኩፑንኩ አቾኪላ እቹስቱኑ ጊዝስታ ስፍሪዳ አግስቱና። ኺኪላ ሴላምቴ እያማ ይንቱክሳ አላሜ አቾትኻዓማ ክንትፅኹ ጀሜርኾ። "ቤዬር ኑስ ኹንታዬስ ጀሜራማ እን ዙራሙሪ ካዊንስ ሾፌንስትኹ፣ ምርት አይስኪ ፊታሺኹ አኽኹ ቹዋ ታብል እንክርዓኪስ ሌጌስና። ኻሺ ኩዒ እኖጂ ጀርካስታ ጀርጀርካ ታምብንኹዳ ካዊንካ ቻፋቻፋስትካማ፤ ካዊን ኬኬታማጊ አንትች ምክንያትስ ኽብዒው አሉምት ዊድስታማ አሬ ዋግፃላ ንኾ። ሜንች ድርትኒስ አግስታው ምርትኪላ ጌርክዬስ ጌርኮ ኬኬታማጊ ይንቱኻ። ጌርክቺፋ እሉዋሺኹ እሪ ድሳማ ዙራሙሪ ባጊስ ታስስትኹ ጀሜርኾ። እን ችግርስ ጁዒ ምክንያት ሙሪዳ እሺንኩሳ ካዊንካዋ ካታካትኑኻስታ ኩክሪስትካ ብትካ ይጉዋኑላ አሬስኑኻ አኽኻስያኽ" ናማ እያውሳ ጊሊፅዔ ዊድኾ። ኩፑንኩ አቾኪላ አሳቦ ይስኻዑና። ዊድዊዲዳኪ ድዑኑሳ እንግራ ሊሚፅኻ ማንዲስታኩ አኽኹ አምኑና። "ድስኻስ ምክንያትካ እኖጂ አኽኻስ ዙራሙሬ አንኬባኬብናና፣ ካዊንካዋ ማንዲናናስታ ዙርዕና ሊሚፅናና፣ ክይኩሳ ስፍርካዋ ክምካው ኔክትኻኺዬስ ጌጌውናና ዙራሙሬ ምንጊሱ ይዙቲሾ ዙርዕኔ" ንካማ ካሉ ቱና። ፍካዱኪ ኺው አሳብ ቻቤልስቶ አግዑኽ አኽኻስ አይሉ ዬሱኻ።

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌት ስሬትስ ዙርዓን።

1. ካዊንካዋ ጉዳትዬስ አኹኪ ካታካትስትኻዬስ ይጉፅኻስ ዙራሙሪኩ አቾዬስ ማንዲስታው ዳርማይ ዔጌሬ?
2. ካዊኑሳ ማንዲኻኼስታ አንኬባኬብኼ ካንታውስ እንቶጂ ፍንሾ ዳራ ዔውቱካ ካሌኑሳይ ዔጌሬ?
3. ፍካዱ ካሜንስትኹ ስፍሪውሳ አኺኔ ጌሌዓን።
4. አቾ ካዊኖ ሼቱፋኑሳ ምክንያቶ ርዳትዓን።
5. ታሪክ ዊናስኩ ዙራሙሪኩ አቾ ድኽትስ ዳሬግስቱኑሳ አኺኔ ኽይትኻዓን።
6. ፍካዱ ግብርኒውሳ ሞዮ ክንታታ ጌዬድፅኹሳ ጁዒ አሳባሳ ኽይትኻዓን።
7. ታሪክ ዊናሳ አይሉ ሌንዬድፅኹ አኺኒ ዳርማ አኽኹ ርዳትዓን።
8. ፍካዱዳስታ ዋታትካ ክቻዳ ካስኻችኽሳ ኩስኻኼ ጌሌዓን።

6.3.2 ካልካ፣ ፃፊኛ

ካልካ

በ “ው” ዛንጌርዳ ዲኩንኩ ካልካስ ፍካሪ ኽያ ያኻንኩሳ ከ “ው” ቤንደስ ፋቴካማ ድንግርሳን።

"በ"	"ከ"
1. አንኪሚ	በ. ዳዲኺ
2. ፕንምኑኻ	ከ. ጋብጋብፅኾ
3. ዋፅስኾ	ኽ. ኩሩኻ
4. ሱትሱቲ	ቨ. ቻቱኻ
5. ልችስትኾ	ሰ. ክብስኾ
	ሸ. ናኺሲ

ፃፊኛ

“ቴፌትሩውሳ አብቶ ማንዲኛ” ናውስ ዲግኹሳ ፅፌቶ ጋማጋምትካማ አግሂኑ ግምጋሚው ካንቲስ ጌሌፃንቴ ድርሴቶ ፃፋን።

ኬቴመ ናቾትዳ አግስታው ኩር ብቲያኽ። አኽዳ ሊሊትችንኩሳ ቴኬልካዋ እሜ። እምኘልካ እምኘልካ ዙራመሪኩ ዝኩዋንትካ ቤፍትስ ካስካማጊ ሌግስ ያኻውሳ ካኔ ሌኬማና። ንፋስስ እታንኩሳ ቴክልካዋ ኬትፃማ ጉዳትዴስ ሜኬትኛስ ፅሬት ያኽስታያሱ አኽኛስ ዳዲኺስ ሲሳያ ያኼካ። ካዊኑ ክቻክቺስ ፌታት ፅላ ብና ዝኬ። ያኼስን ፃንኩትትስ እምስቴያስቲ አኽኛስ ችክችኩኽ ካናኻሂስ አቢሊሸስቴ።

ዙራመሪ ቴፌትሩው አብትስ አዬልስትኹ ያኹኒውላ አቱ እጅጉ ፌያፌያማ ስፍሪሾ ካሱስ ዴስ ንኛዬስስታ ፍትኽ ንኛዬስ ኪቻ ኪፊስታማስታ ሌንዬዳማ ዙሬ። እምኘላቺ አቱ እጅጉ እንሳ ካዊኖ ካታካታማ አቺሊ ኩስኛኛስ አሴብኽ። እንሳኪ ሼው አዬብ ያኹኽ አቱ ስንሻውስ ኩስኛፁኻ። ሺው አዬብኪ እንዳራኪ አሳቦ ዲግስኛዬስ ፍና ስፍሬ ካንትኛስ ፋዩኻ። እንስኪ አሴሜምሼካማ ኬዬሮ እሚና። ኬዬሩው ጌርክዳ ላንጊጊ ስፍሪዳ አግስቱና። ካዊን ዝክኹ ብቲው እንጅኩዊ ኬቴሞ እቺዬስ ካንትኛስ ካሊዬ። ካዊን ሊሊትችንኩ ቴፌትሩኩሳ ቴክልካዋ ዓያ። ቴክልካው አይኔትኪላ ሊሊትችኽያኽ። እምኘልካ እምኘልካ ሚንኞ ጊዞ እጂንኩ አኽኛስ ኃጂሱ ቻፊ እሳናማ ሜንዳ ያኻማ አጌላጌላ። ጋያኪ ብኑ ጌምኛኺ አሜቻውያኽ። ያኼስን

ብኑ አኹው ቤን ትክሞ እያታ ያኻማ ቱርታያኪ። ትክላሊስ ስፍሪ ሚንኾ ጊዞ ግልጋሎቱ እያውላ እጂኹያኽ።

ዙራዙርካማ ካንቱኒዬስ ፋሌንጋ አቱ ስንሻው “እንኩዋኽቱኻማ ይው አዔብ! እኒ ካንካዋ ኪውኻ ፋይላላኪ። ቴክልካዋ ዎይታታ አግዔው ዋይሚ እለቲያኽ፣ ቦቱ እዬስ ክራይኻዚኒ ኩዚ ዙራመሪው ማበራቾስ ቴኬማውሳ ሜንኾ እንፅኼ እንዛኽስቱ፤ ላንጊጊ አግስታው ሚዚዬስ ቴኬምስታንትካ አኽኔ” ናማ ጌሌዛይኾ። አቱ እጅጉኪላ አሳብዳ አስሜምኾኻ።

አቱ ስንሻው አስሜምኾኑ ስሬትስ ስፍሬ አሬኬብስትኾ። ጂሚሪዳ እቱንኩሳ ቴክልካዋ ኬትፅኾ። አንዬስኪ ብናኻዳ ዝክኹ ዛሚስታ ኽብዚ ዔሬግስታታ ዔውኻ። ሲፍዛማኪ ብኖ ቴኬምስታማ ሊሊትችንኩሳ አቤብካዋስታ ካንትስታኒስ ዬስዛንኩ ቴክልኩሳ አይኔትካዋ ቴኬልኾ። ዎሴንስትኹ ስፍሪዳ አቕግብሪ አይኮ ቱርሳማ ሊሊትችንኩ አሲኩሳ ዜርካዋ ሚፅኾ። ዎሴንስትኹ ካዊኑ ቤንዳኪ ጎቤናንትካዋ ዬስፅኻስ ካላንኩ ካዊንኩሳ ንሴስካዋ ያጋማ ስፍሪስ ሊሊቱ ግዶ እይኾ። ትክላሊስ ስፍሬ ቤዬርኹሳ አኺኔ ኬሸኻዛማ ቱሪስቶ ጉሳው ብቲ ያኻታ ዔውኻ። ፍትኽዚስ ያኻንኩሳ ጉጅካዋ ግቢታማ ዊዱኒዬስ ፋሌንጋ ሊሊትችንኩሳ አክኽካዋ ዋኽትኻፁኻ። ፍትኽዚ ስፍሪዳኪ ሌንጌድካዋ ቻቤላንኩሳ እንዛኽስታንትካዋ ኬዔራማ እሊኩ አቕስ እንፅኺውሳ ድሎ ፌቱርኾ።

ሲፍዛማኪ ፍትኽዔ ፓርኮ ዳቔርፅኻስ ቤዬራቱርቶ ዔውኻ። ዙራመሪኩ ዝኩዋንታካስ እቔስቲውሳ ዬብዳቤ እይኾ። ድቕርኪ ሌንጌድካው ፉሪ ጌርካሳ ግምትዳ ሚዛማ አድጉዊ ጌርካስ ያኻታ ዎሴንስትኹዋ። እን ጌርክዳ ቱዋ ኬቤርስትኹ ሊንጊዲ ኻናቕሊ ያኼካማ ሳትስ አግስቱና። ስፍሪዳ ታምባኒስ ካንቱኑሳጊ አምንኻስ ቼጌርስቱና። ዙራዙርካማ ካንታኒስ ማልፓ ጌሬምስቱና። እቔስቱንኩ ሌንጌድካ ልቡስልቦ ስፍሪዳ አግስቱና። ግብጂ ዔውስታማጊ ክብሩ ሊንጊዲ ያኹንኩ ስፍሪው ቼዋና አቱ እጅጉ እክድ ስሬታስ ዙሜ ዔዋንታ ጋቤዝስቱና።

አቱ እጅጉ “እን ስፍሪ ይው ይዞቲ ስራዳ ያኻማ እንዳርኪ አንኬባኬብኺስታ ኬሸኻኺ ያኽስታያውላ ሴቻኹያኽ። ናካ ኩዚ ይው አዔቡ ይሴንትስ ስፍሪ ማንዲስታማስታ አንኬባኬብስታማ እን አችዳ ታምባ። ይው እል ካንታያሱሳ አዔቡ እልስ ካንታ ካሉኻ አኽኻስ ዬስቴና አቕ” ናማ ዙሜ ዊዱስ እሊኩ ሌንጌድካ ቻባቻብካይና። እሌትዳ እሺኹ እንክሪስታ ቱርት ማልፓ ግዲታው እሺኾ።

ፓርክ ዶስዓውስታ ግዶው ያኻማ ቱርቱኽ አኽኻስ ዙራሙሪኩ ማቤራኾ ፍትኽኺታ ቴኪምስታና። ኬቱሙ ዋልዳኪ ያኻ ዙሪዳ ይንታንኩ ኺኻርካ ፍትኽናና። ስራስሪ ስፍሪዳ አግስቴካማ ፒንትኾታና። ካዊንኩ ንሴስካስታ አኹዋኻዳ ዝኩንኩ አስካ ዙራሙሪስ ሊሊቴ ግዶ እይካ። ፓርክዶስ አግስታው ሚኺሊላ አብትዊናስ ቺትኻኻኺ ያኻ። (8ንቲ ቤን አውኺው ሜዓፍዶስ ኬሽኃማ ካዕስትኹ)

6.3.3 ዙሚኻ፣ ሳዋሳው

ዙሚኻ

“ቴፌትሩውሳ አብቶ ማንዲኻ” ናው ዕፌትዶስ ቺሚቲኑሳ አሳቦ ኬችስ ኩስኻቱኒዶስ ፋሌንጋ ቤንኩ አዔብካስ ዙሚስ ጌሌዓን።

ሳዋሳው

ማዜዝቱ ዲብቴርት

ታክስዒ፦

ማዜዝቱ ዲብቴርት እምፕል ዔው ፌዔምስታታ ያኹኪ ፌዔምስታቲታ እይስታው ትዛዜኽ። አዜዛንቲ አዜዙስክላ ማዜዝቱ ዲብቴርታኻዳ ኺዋና ያኻው ላኃንቲ ሜደቡ ስም ያኹ ስምባና ያኹስ ቼፍክላ ኒዒሊ(እንት) ያኹ ሜንች(እንቶጂ) አኽኻስ ካሌ። ያኼስን እን ስም ያኹ ስምባና ሜንኾ ጊዞ ኬሴትስታውላ ማዜዝቱ ግስስ ይኾቺስ ትዛዝ እይስቴ።

1. አኾ ኻታው! (እንት አኾ ኻታው።)
2. ፊሊፅ! (እንት ፊሊፅ።)
3. ዳዶ አቢሊሼኪ! (እንት አቢሊሼኪ።)
4. እንጅኩዋን! (እንቶጂ እንጅኩዋን።)
5.. አሬ ኪታን! (እንቶጂ አሬ ኪታን።)

ታክስዒው ስሬትስ ኒዒሊስስታ ሜንችቼፉ ኼዋናስ ኃራኃራ ሴዛ ሴዛ ማዜዝትኩሳ ዲብቴርትካዋ ሲራን።

ፋንቲቲ 7 ስራስሪው ግርብ ዊዳ

7.1 ስራስሪው ግርብ ዊዳሱ እንዳርት

7.1.1 አንቤብኻ

ቤዶራንባብ

እንቶጂሱሳ ቢዲሬ አኾቶ ቲኪምስቲካማ ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. ስራስሪው ግርብ ዊዳ ንኻ ዳራ ንኺይ?

2. ስራስሪው ግርብ ዊዳሳ ካንታውስ እንዶስፍና እንኩዋክትካ ታቹናማ?ጌሌዛን?

ቱቤቤርችንኩ ምንግስትካው አስሜምኺ ስሬታስ 18ቲ አሜታዶስ ኩክራ ያኹንኩ አኾ ስራስሪ እስታና። ይቶፒያው ኻናኹ እግክላ እንሳ ድሚውሳ ድንጋጌ ቻቤላማ ዔዶክዛ። ስራስሪው ግርብ ዊዳ ንኻ አጌራ ዒዲክዒኹ ዚሪኾቲኒ ድሚው ጌዶብዶስ ኩክራ ያኹንኩ ስራስሪ እንዛክስታንታ ዔውኻያክ።

ቹዋታብል ስራስሪው ልግስስ ኬፍንኹ አላፍት ዝኩኬክ። ስራስሬ ጉድ ምግባርስ ሌጌዛማ ዎግ ማሬግስ ታምዕኻ ስራስሬኪ ያኻ ቹዋ ታብሎ ቱኬሜ። ስራስሪው እንዕኺ ቲንዊና ያኻማ አኮሜችስትኻስ ካላውሳ አኺኔ ፌቱርኻ ኻናኾዶስ ማንዲስቱ። ስራስሪ ኃው አላሉ ልግስታስታ አይምሩው አድርትታ ኻንዳኪ ያኻ እንዕኺ ብታዳ ሳሴርካ እንዕክካዋ እንዛክስታንታ ዔውኻ ፋይዔ። ሊሊትችንኩ ድሚኩ አችካኻዳ ዝኩንኩ ስራስሪ ሌጌሳኒስ ኻናኾኩሳ ቺዕኻዕካ ቱግባርካዋ ኃጂሱ ድሚ ታንቡስ እንዛክስታንኩ አክኻስ፣ ሊሊትችንኩሳ ሞይካዋ እንዛኺታስ አድርዛንታ ዔውኻ ኩስኻስቱ። ስራስሪ ኻናኾ አጌዛኑ ጊዛይ እንዛክስታንኩ እንዕክካ ኩዒ ሳሴርካ ያኻንታ ማንዲስቱ። እንዕክካዋ ዶስኻኻዕች ካስት ስራስሪውሳ ክንቱ፣ ቲኖስታ ልግሶ ጉዳቲው አክኾ ቤዶራማ ፌቱሽኻ ቹዋታብልዶስ ማንዲስቱ። እንታኮው አኺኒስ

ሞዮ ዶስቻዕቻ ይንታው ጊዝዳ ማቢሪውሳ ይዎቶ ኬሽቻዔካማ፣ እንዕኼ እንካናንትካ ያኼካማ ሌጌሳንታ ኬፍንኹሳ ታምቦ ዔዊ። እንታኮውሳ እንዕኼ እንዓኽዕናው ጊዛይ፣ እንዕኺው ቴግባር ክንቲዶስ ይጉዓቲው ያኽኼ ቼሜትቻዕቻ ግዶኽ። ስራስሪውሳ ዋሺኬኪ ልግሶ አዊካንኩሳ እንዕኽካዋ እይቻ ኩዒ ኾታብልዶስ ኮቴ ማንዲስታላኪ። ዋሼንካኪ ስራስሪ ኾታብሉሳ አንኬባኬብኼ ፋያንኩ አኽኼ ማላማ ስራስሬ አንኬባኬብቻ ፋይዔ።

ስራስሪው ግርብ ዊዳ ስራስሪው እንዕኺዶስ ሊሊቴኽ። ስራስሪው ግርብ ዊዳ ስራስሬ ጉዳውሳ እንዕኼ እንዓኽዕቻ፣ ክንቲዶስ ይጉዕቻስታ ቲንስ፣ አካልስ፣ አይምሩስ፣ ሜንፈስስ፣ ሞራልስስታ ማቢሪው ልግስስ ዕንጋኻ ያኻንኩሳ እንዕኽካዋ እንዓኽዕኼኽ። እንዶስ ድምክናክላ ስራስሪው ድሚ እንዕኺስ ታምባውላ፣ ግርብ ይሳውላ፣ አይኪ ርዳታውላስታ ስልታኒ እይስታውላ ግድስ አኮሜቻኑ ቴግባርያኽ። እንዕኽካ ይዝኩላ አኽቻዶስ ድምክና ሜንኾ ሳቶ ፉራ ጋቲታ እንዓኽዕቻስታ እንዓኽስቴኑ እንዕኺስ ክቻ ያኹኽ ግርቡ ዋይሚ ኬይስታውላ ይጉዔኽ (አመለወርቅ አጎናፍር፣ ኢፌዲሪ ቴክሌላንታ አካቢ እግ፤ 2008)።

አንቤባማ ርዳትስትቻ

በ. ዕፌቱ ስሬትስ በ“ው” ዛንጌርዳ ዲጉንኩ አሳብካስ አስሜምቻንኩሳ “ከው” ዛንጌርዶስ ጎሌልትካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. አንኬባኬብኼ ፋያና	በ. ቻን አቾዶስ ማዲስታላኪ
2. ኬፍቲኒ አላፍት ዝኩኬኽ	ከ. ግርብ ዊዳ
3. ይዝኩላ እንዕኽካዋ እንዓኽዕቻ	ኽ. ቱዋታብል
4 ማቢሪው ልግስስ ዕንጋኼኽ	ቨ. ስራስሪ
	ሰ. ኽሳንትካው ቴግባር

ከ. ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ቱዊው ስሬትስ ዑፍስ ዙርዓን።

1. ስራስሪ እንዓኽስታንኩሳ ውታኺኩሳስታ ቻንኩሳ እንዕኽካዋ ጌሌዓን።
2. ስራስሪው ግርብ ዊዳሳ ምሳሊስ ጊዲፍዒካማ ርዳትዓን።
3. ስራስሪው ግርብ ዊዳስታ ስራስሪው እንዕኺ ክቻዳ ዝክኽሳ ሊሊቶ ርዳትዓን።
4. እንቶጂ እንዓኽስቴንኩ እንዕኽካውሳ ይዝኩቶስታ ሳሴርቶ ርዳትዓን፡

ኬሌቴፍቻፃማ አንቤብቻ

ሲፋማ ዲግኹሳ ፅፌቶ ፅምዳ ፅምዳ ታኼካማ ድምፆ ኬፍዚካማ ባኔ ባንቶ አንቤፓን። እንቶጂሱሳ ንባቦክላ እንቱስ እንቶ ጋማጋምፓን።

ብርችቹውስታ ቱርሙስ ቻቻቲ፣ ትሩንባው ቱ...ቱ...ቲ፣ ዝቡ ጋጋቲስታ፣ ሺንኪትኺ፣ ዝቺው ኽሪሊስታ ጉንኪኔ ዌጌራው ሲጃራው ትሺሊ አሌቺትፓማ ገነት ዎቴሉሳ አዳራሼ ብቲውሳ ሲዎሎ ዌጌርፅካ። ኹኑ ጉትቺ፣ አብል፣ ሴንድኩስታ እንኮኺኩ ችርስፅካ፣ ምሽታርኩ ሼሚዝካዳ ዝኩንኩ ኩልፍካ፣ ሻምካውሳ ብራኖ ካፅካማ ዙርፅካማ ዋውራና። ውላጊ ፊኹዋኑ አዳራሻካዳ ጋቺትፓውሳ እንኩዊኔ አይሮኽ። እንኩዊንትኪ ያካ ኹኑ ሽቱስታ ቻርጃው ስስቺስ ሜሬዝስትኹ እንኩዊኒ አይር ሌጉ ዋላፌንታ እቺስ አቺውሳ ፍኖ ጌሬፌ። ዋላፌን እንኮክስታው ስካውካ ይንቱንኩስጉ እጂንኩስ እንዳራውላ ጌዊራላኪ (ከአድማስ ባሻገር፣ 1962፣ 32)።

7.1.2 ካልካ፣ ፃፌቻ

ካልካ

በ. “በ”ው ዛንጌርዳ አግስታንኩ ካልካስስታ ካልኩኻስ ፊሪስዊ ኽያሳ “ከ”ው ዛንጌርዳ ዝኩንኩዶስ ጎሌልትካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. ማንዲስትቻ	በ. ኬሸኹ
2. ባስኹ	ከ. ኬዌልፅቻ
3. ዊኪስታው	ኽ. ኪፊስቱኻ
4. እጐ ፍሻ	ቨ. ጉዲስታቲው
5. ኬውቻፅቻ	ሰ. እጐ ሻራ
6. እጋፌይ	ሸ. ባይስትቻ
7. ፒንትቾቱኻ	ለ. እጐ ኬቤርዓው

ከ. ሲፋንኩ ቢጋርኩሳ ቲራግድምካዋ እይስቱንኩ ምሳልካው ስራትስ ክችክችካ ፌሬስፅካ ካልካስ ዋኽትቻዊካማ ፃፋን።

ካል	ፊሪስዊ ኽይ
ሌጌማማ	ደዶቻሳማ
ቱኬሜ	
ቲንዌና	
ሳሴርካ	
ጉዳቲው	
ቤደራማ	
ድክት	
ድምክኒ	

ፃፊቻ

ስራስሪኩሳ ሜብትካዋ ዛራዛርቱኒዶስ ፋሌንጋ አሳብካዋ አችትቻዊካማ ጌሌፃንቱ ድርሴቶ ፃፋን።

7.1.3 ቹኒትቻ፣ ሳዋሳው

ስራስሪኩ ግርባ ዊድዕካ እንዕኽካ

ቤደራቹኒትቻ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. ስራስሪኩሳ ግርብካዋ ዊዳንኩ እንዕኺኩ አይኔትካ ዳርካ ዳርካይ ኒካማ አሴብታን?
2. ግርባ ዊድካ እንዕኽካ ክቻዶስ ስራስሬ አይልስ ጉዳው ዋሺኒይ?

ቹኒታማ ርዳትስትቻ

ቹኒቲኑ ዕፌቱ ስሬትስ ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ውፍስ ዙርፃን።

1. ጌፂርዳስታ ኬቴምዳ ስራስሪ እንፃኽስታንኩሳ እንዕኺኩሳ አይኔትካዋ ካንትቻቻፃን።
2. ትብኾዳስታ ቻኾዳ እንፃኽስታኩ ስራስሪኩ እንዕኽካ ክቻዳ ዝክኾሳ ሊሊትቶ ርዳትፃን።

3. ትብሾዳ ኬዬርስቱንኩ ስራስሪዳ ካፅስታንኩሳ ክዓትካዋ ጌሌዓን።
4. ስራስሪው ግርቡሳ ዊደ ይጉፅሻስ ካፅስትሻ ገዘኩክሳ ሜፍትካዋ ርዳትዓን።

ሳዋሳው

በ. ሲፍካማ ዲጉንሳ ዲብቴርትካዋ አታቲው፣ ማዜዝቱስታ ካሲው ኒካማ ሜደፓን።

1. እንት ካኔ ፊሊፅ!
2. ውኻ ታይካዋይ ጀውቱን?
3. አላሚቱ ስልኼ ዚኪቲሽ።
4. ክምካዋ ማንቲ!
5. አልማዝ ዋኒ ቲንቱኽ?

ከ. ሲፋንኩሳ ይጋንትካ ዲብቴርትካዋ ጋቲውቲ ዲብቴርትሾ ኪስትካማ ዓፋን።

ምሳሊ፦

ይጋንቲ ዲብቴርት	ጋቲውቲ ዲብቴርትሾ ኪስስቱስ
አልማዝ ዶብዳቤ ዓፌ።	አልማዝ ዶብዳቤ ዓፊያኪ።
አስራት ካኔ ጀውሾ።	አስራት ካኔ ጀዋያኪ።

1. አቤባ እርባቶ ኹያ።
2. አስማር ናካ ይንቱ።
3. ምንትዋብ ዶብዳቤ ዓፌታጌኽ።

ኽ. ሲፋንኩ ጋቲውትካ ዲብቴርትካዋ ይጋንትካ ዲብቴርትካሾ ኪስትካማ ዓፋን።

1. ቼኮል ፍታኔ ፌያያኪ።
2. ታጀ ቡኖ ጊፊርዊያኪ።
3. ባላይኔሽ ክንቱ ክንቲያኪ።
4. ቤላይ አፊ ፍችዓያኪ።

7.2 ስራስሪኩ ግርብ ዊዳስኩ ምክንያትካ

7.2.1 አንቤብኛ

ቤደራንባብ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ እንቶጂሱሳ ቤደራአችቶ ቲኪምስቲካማ ካልስ ዙርዛን።

1. “ስራስሪኩ ግርብ ዊዳስኩ ምክንያትካ” ናው ኃሪ ዳራ ጌሌዛው አኽኹ ጋማን።
2. ስራስሪው ግርብ ዊድስታታ ዒዋንኩሳ ምክንያትካዋ ርዳትዛን።
3. ስራስሪው ግርብ ዊዳ ስራስሪዳ ታምዛኩሳ ችግርካዋ ጌሌዛን።

ስራስሪው ግርብ ዊዳ ሜንችካ ሌጌሴካያስኩ አጌርካው ችግሬኽ። ሳኻራዴስ ኩክራ ዝኩንኩ አፍሪካኩ አጌርካዳ ኩዒ አይሎ ባስኹ ችግር ያኻማ ካንትስታዊኽ። ይቶፒያኪላ ናኪኒ ጊዝዳ እንታኮው ችግርስ ዒኪስቴታጊ አግስቲ። ስራስሬ ግርብ ዊዳስ ታምዛንኩ ሜንችካ ምንያትካ ክቻዴስ እምፕል ድኽቴኽ። ሌጌስኻዳ ዝኩንኩ እምፕልታች ዝኩዊኔ ድኽትስ ሺንካንኩ አኽዛስ ኑሮ ኬሽዛፅዛስ ናኒስ ስራስሬ ድማ ጋቲታ እንፅኺዳ ሚዳኒስ ካንትስቴ። ድኽት ዝክኹ ዛናችዳ ቹዋታብል ምግቦ፣ ስዮስታ ሊሊትኃንኩሳ ፋይካዎ ዎክትዛዒካማ ጀርካዋ ሌጌፅዛስ ቼጌርስታና። እንዴስ ጁክስ ጀርካስ ኬሸኹሳ ይዎቶ ቱሜንካማ ”ይራሳ /ይጃሳ ክንትፅካያና፣ እንፅኼ ዴስዛዛፅካያና” ንካማ ጀርካዋ ዛክስኪ ያኻ አዲጊስ ፌይፅካማ እያና። ያኼስን ስራስሪ አሴብስትኹሳ ክንቴስታ ስልታኒውሳ ድሎ አግፅዛዴስ ኪቻ ኬፍንኹ እንፅኺው ቻኒስትስስታ ግርቡ ዊዲስ ዳሬግስታና።

ስራስሪዋ ግርብ ዊዳስ ዳሬጋንኩ ምክንያትካ ዳርካ ዳርካይ?

ስራስሪክላ ኃው ፋይስ ኃኃርትኃስ ኬሸኹሳ ዝኩዊኔ ፋይኃ ዙራሙሬ ባይካማ እንፅኺ ፋያ ካሳና። ካሱኑ ዙራሙሪዳኪ ይዎቶ እጂፅዛስ ናኒስ አክምዴስ ጃላ ያኹኽ እንፅኺዳ ቱዛስ ጌዴድስታና። እን አጌራዳ ሜንችካ ስራስሪ ዛናካዳ ታምባንኩ ቻኒስትካስ ሺንኪስትካማ ዛናቜሳ ዝኩዊኔ ኬሸዛፅዛስ እንዛኽስታንኩ እንፅኽካዳ አሴሜርኼካማ ግርብ ዊዳስ ዳሬግስታና። ቹዋታብል እጋሬይ ዳድስ ስራስሬ እሊው ስፍሪሾ ካዛንኩ አካልካስስታ ኃርታች ምክንያትስ ስራስሪ ባስኹ ግርብ ዊዳስ ታምባንታ ዳሬጋንኩ አኼንካ ሜንችካኽ።

እሊኩ ስራስሬ ግርብ ዊዳስ ዳሬጋንኩ ምክንያትካ ባይልሊስታ ዴስሊ እምትችንኩ ዲብካኽ። ምሳሊስ አደልኻስታ ዖቲው ሊሊት ስራስሪው ግርብ ዊዳ ኬሴትስታታ ኃው ታምብ ዝኩኬኽ። ካቢትችኽ ቸዋታብሉ አሲብኺክላ ስራስሪዋ ግርቡ ዊዳስ ታምላው ጉዳይያኽ።

ስራስሪ ቸዋታብሉ ሺንኪትስስታ ቻኒስትስ ፋያቲኑሳ ስፍሬ ካሳና። ካላቲኑሳ እንፅኼ እንፃኽስታና፤ ይቢችትስክላ ዳሬግስታና። እንዴስ ጁኽስ ኃኃርትኃሱሳ ዝኩዊኔ ጉስኻስ ቼጌርስታና። ጊዝቺፋ ታምባንኩ ቤደልካስስታ እንፅኺው ቻኒስቱ ምክንያትስ አካልስታ አይምሩ ጉዲስቱ። ዊድዊዲዳኪ ኻናቾዳኪ ያኻ አጌራዳ ናቼንትካ ያኻና።

እጋፌይ ዳድስ አቾ ካይኻፃንኩኪላ ስራስሪው ግርብ ዊዳስ ቸዋ ምክንያትካኽ። ስራስሪዋ አትሌልስካማ አኹኪ ዳደኼካማ እሊው ስፍሪሾ ካፅኻስ ኃጂሱሳ ፋዮ ዋኽትኻፅኻስ ቱኬምስታና። እሊኩ አቾኾዳክላ ኬዔርፅካማ ዳሞዜ ቻቤልካማ ኃጂሱሳ ዝኩዊኔ ጉሳና። እሊኩ ዴሜካ ኃኾዳ አቺ ካንታቲታ ዒጋሬ ልምካማ ሜንች ሳትስ ሊሊትችንኩሳ እንፅኽካዋ እንፃኽፃና። እሊኩ እምፕልታቾ እንኺታ ስራስሬ አኾ ቡፅካማጊ ኽሳንትካሊ ችቺ ሉሳንታስታ ቡዋንታ ዔዋና። ሻሙንቱሳ እንፅኼ እንፃኽስታንኩ ስራስሪክላ እንኺታ ሚንች ሳቶ ፅባብ ኻናኻዳ ትቤብካ ስይካዋ ግቢታና። እንፅኺ ትኩቶ ፋያው አኽኻስ አዋውሳ ብራኖ አግፃቲኑ አኺኒ ፌቱርስቱ። ዝኬካማ እሼንኩ አኽኻስ ኃፅ ጉዲስቱ፣ እል ዳጋዳጌ፣ እኒስታ እሊኩ ዴሬራብችንኩ ችግርካ ስራስሪው ቲንዳስታ አካልዳ ኬፍንኹሳ ቻኒስቶ ቺፃና። እንፃኽፃንትካው እሊው ችግርክላ ሳቶ ማንደልካማ ስራስሪስ ምግቦ ዲግስካያላ። ዲግስካያኑ አራኾውላ ስራስሪውሳ ድርትኔ ቲካው ያኻማ አግስታላኪ።

ትክላሊስ ስራስሪ አጌራዋ አሬኬብስታንኩ አኽኻስ ታምባንኩ ግርብ ዊድካዴስ ኔፃ ዔውኻ ፋይዔ። እን አኽኻስ ግርብ ዊዳስ ጁፃ ያኹኽሳ ድኽቶ ድፅኻስ ቸዋታብሉሳስታ ማቤራቼሳ ካንቱ ኪስኻ ፋይዔ። ኪሲ ይንቱኒዴስ ስራስሪ ቸዋታብሉ አንኬባኬብኺ ያኽስታያማ፣ ክንቲውሳ ድሎ አግዔካማ ሌጌሳና። ዴስቲስ፣ እንካንስስታ ቱትኻኺስ ሌጌሱንኩ ስራስሪ አሴሜርችኑ ዜርፍስ ውቱትዌንካ ያኼካማ ኃኃራስ፣ ኻናቾስስታ አጌራው ልግስስ ኃውሳ ታምቦ ዔዋና።

(አመለወርቅ አጎናፍር፣ ኢፌዲሪ ቱክሌላንታ አካቢ እጋ፤ 2008።

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌት ስሬታስ ፁፍስ ዙርፃን።

1. ኻናቹ ድክት ስራስሪው ግርብ ዊዳስ ጁፃ ያኻውሳ አኺኔ ርዳትፃን።
2. ስራስሪ ኃታፋስ ቹዋ ታብሎ ባይካማ ካሳኑሳ አኺኔ ጌሌፃን።
3. ባይልስታ ዴስ ስራስሪው ግርብ ዊዳስ ምክንያታ ያኻውሳ ኬሴቶ ክይትኻፃን።
4. ስራስሪ ዙራሙሬ ባይፅካማ ካሳኑሳ አኺኔ አላሚው ሳኪትኺሊ ታምትኻፂካማ ጌሌፃን።
5. እጋፊካ ዴላልካ ስራስሪዋ አትሌልስካማ ግርብ ዊዳሱ ቴግባርሾ ሚፃኑሳ አኺኔ ጌሌፃን።

7.2.2 ካልካ፣ ፃፊኻ

ካልካ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ፌሬስፅካ ያኹንኩሳ ጎሌልትካማ ዙርፃን።

1. ቓቒፂ
   - በ . እንኩዊኒ
   - ኸ. ትርቾሺ
   - ከ. እኹምፃንቲ
   - ቨ. ቾፓንቲ
2. አሬክኻ
   - በ. ጊኻኻ
   - ኸ. ፃዴፍኻ
   - ከ. ጎሚጅኻ
   - ቨ. ስክኻ
3. ታክስትኾ
   - በ. ማሊኾ
   - ኸ. ቼሚቲኾ
   - ከ. ዜኔግትኾ
   - ቨ. አስቴዌልትኾ
4. ፌትኾ
   - በ. ቲጉኻ
   - ኸ. ካትኾ
   - ከ. ካይኻቱኻ
   - ቨ. ክትኾ

5. ኪማንቲ

በ. ኬንቱ ኸ. አትሌልሳንቲ

ከ. ዳዲኺ ቨ. ቻዊ

6. ዔዊንታቲው

በ. ልኼት ዌና ኸ. ታምታቲው

ከ. ልንጎጋው ቨ. ሌዛጋው

7. ማሬግ

በ. ስልታን ኸ. ውርዴት

ከ. ሹሜት ቨ. ክብር

8. ስሌት

በ. አፉዊ ኸ. ዛኽስትኹ

ከ. ጉድም ቨ. ኬዋሊ

9. ግልፅ

በ. ውትኽትኺ ኸ. ፍትኺ

ከ. ካንትስታንቲ ቨ. ቤፍታያሱ

ዛሬኛ

እንቶጂ ዝኬኑ ዙራሙሪዳ ስራስሪው ግርብ ዊዳስ ምክንያትካ ያኻንኩሳ አኼንካዋ አቺትኛኺካማ ሹኻ ቱንዚዊና ድርሴቶ ዛፋን።

7.2.3 ዙሚኛ፣ ሳዋሳው

ዙሚኛ

እምፕልካ “ስራስሪው ግርብ ዊዳሳ ቲሪዕኛስ ካሊስቱ” ናውሳ አሳቦ እሊኩ ዴሜካ “ስራስሪው ግርብ ዊዳሳ ቲሪዕኛ ካሊስታላ” ናውሳ አሳቦ ዴጌፍትካማ ካራካርኛዌ ኬችስ ካስኛኛዛን።

ሳዋሳው

ሹኻ ሹኻ አታቲኩሳ፣ ማዜዝትኩሳስታ ካሲኩሳ ዲብቴርትካዋ ሲራን።

1. አታቲው ዲብቴርት ----------

   ----
2. ማዜዝቱ ዲብቴርት ----------

   ----
3. ካሲው ዲብቴርት ----------

7.3 ስራስሪው ግርብ ዊዳ ታምፃኩ ችግርካ

7.3.1 አንቤብኛ

ቤደራንባብ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. ስራስሪው ግርብ ዊዳ ታምፃው ችግር ዝኩቄ ኒካማ አሴብታናማ? ዋትኝ
2. ስራስሪው ግርብ ዊዳስ ዊኪስቱንኩሳ ስራስሬ ካንቲካ ታቑናማ?

ስራስሪው ግርብ ዊዳ ሌጌሳ ታምብካዳ አካሉሳ፣ አይምሩውሳስታ ማቢሪውሳ ቻኒስቶ ታምዔ። እንታኮው እንፅኺ ጂሚሪዳ ዊካው ስራስሬኽ። ኝጂዳ ታምባንኩ ችግርካ ክቻደስ ቸዋ ኩዒ ቲኑ ጉዳቴኽ። ይዝኩካዋስታ ቼጌርፅካ እንፅኽካዋ እንፃኽስታኑ ካስትዳ ቲኑ እክል ታምቤ። እን ጊዛይ ጊዝስ ቲኑሳ አግልግሎቶ አግዓቲንኩ አኽኛስ ቲንዳ ቴንኮ ጉሴ።

ስራስሪው ግርብ ዊዳኻዳ አግስታንኩ ስራስሪ፣ ኬሸኛስ ካላቲኑ አይምሩውስታ አካሉ ጉዳቴንካ አኽኛስ ካላና። ችግር ስሮ ኪፃማጊ ካሳኒ ክርኛስኪላ ታምባና። ስራስሪው ግርብ ዊዳ ሰራስሪ ክንትችሳ፣ እንክርችሳስታ አንኬባኬብኺውሳ ድሎጊ አግዓቲንታ ዔዋ። እን አኽኛስ ስራስሪ ስርቱሳ ዝቤኖ ቢካው አኺኒስ ካንታኑላስ ይጉዋና። ስራስሪ ሊጊሲሚ ጊዝስ ግርብ ዊዳኻዳ ዝኮንኩ ያኸኒጊ፣ ፍንኩሳ ቴኬማንትካ አኼንካዋ

ካንትኾሳኪ ያኻ ሞኬርኾሳ እድሎ አግዛቲንኩ አኽሻስ ቲባኒው ዙሪዳ ቱዊካማ ይጎንታ ዔዊ።

ስራስሪው ግርብ ዊዳ እምፕልታኾዳክላ ጉዳቶ ታምዔ። ውላዶስ ጃላ እጋፌይካ ስራስሬ ካይኻኻዛንትካው ሚንችኻ ላኃ ዳድካስ ችግርካዋ ፌቴሬ። እምፕልታኾኻዳ ስራስሬ ካይኻዛንትካው ሚንቺት ዝኩዋኒ፣ ላኹኪ ዙራሙሪዳ እጋፌይካ ዋንጀልካ ፌቴርስታንታ ዔዊ። እንታኮንኩ አኾ ድንቤሮ ካያንትካ አኽሻስ፣ አዴጌንካ ያኹንኩሳ ዎንጀልካዋ እሳንኻኻዛና። ስራስሪኪ አዴጌንካስታ ዎልፎ እምዛንኩሳ ዴንዜዝዛንትካ ዲብካዋ ቴኬምስትኼ ጀሜራንኩ አኽሻስ ሊሊትችንኩሳ ዎንጀልካዋ ፌዔማንታ ዳዶ ብሳና። ስራስሪ አግዛኑሳ ጌንዜቦክላ ዎልፋ እምዕካ ዲብካዋ ጀውኻስ እሸዛንታ ጌደዴስታና።

እጋፌይካ ስራስሬ ካይኻኻዛንትካው ሚንችኻ ፌቴራው ችግርዴስ ላኃንቲኪ፣ አጌራው ይኮኖሚው ልግስዳ ጋቲውቲ ያኹኽሳ ቻኒስቶ ታምዕኼኽ። ሌጌሳ ታምብካ እጋፌይካ ዳድካስ ባርኾቼ ካሳንኩ ያኽሻስ፣ ፍንሾዳ አጌራዋ አሬክብስታንኩሳ አሜሬታንትካ እምፕልታኾ አግዕኻ ማልኃ ቼጌርዔ፤ ሊሊትችንኩ ሜስሪ ኻናዳ እንዛኽስታንኩ ሞይቴንካ ዋኽትኼካማ አግስታቲኑ አኺኒ ፌቴርስትኻስ ካሌ፤ ፋብሪኪዳ እንዛኽስታንኩ ግርብ ዝኩክ ዋታትካ ድሳና።

ስራስሪው ግርብ ዊዳውሳ ችግሮ ቲሪዕኻስ ካሊዛንኩ አጌራኩስታ አሌማቡቾኩ እግኩ ድንጋግካ ዝኩና። ያኼስን፣ አጌራው እግዳ ፊዚምዚው ችግር ዝኩኻ ምክንያታስ፣ ችግሮ ስርዴስ ቲሪዕኻስ ካሊስታያኪ። እን አኽሻስ ችግር ሳሴርታውላ አኹኪ ቲሬውላስ ላንኩሳኺስታ ስሮ ኪዛማ አግስቴ።

(ፍትህ ሚንስቴሩ ሴኔድዴስ ክንትዕኻስ አስሜምኟታ ያኽስታማ ካዕስትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዕፈቴ ስሬትስ ፁፍስ ዙርዛን።

1. ስራስሪው ግርብ ዊዳ ሌጌሳ ታምብካዳ ታምዛውሳ ቻኒስቶ ምሳሊስ ጊዲፍዚካማ ጌሌዛን።
2. ስራስሪው ግርብ ዊዳ እምፕልታኾዳ ታምዛኩሳ ችግርካዋ ኽይትኻዛን።
3. ስራስሪው ግርብ ዊዳሳ ዎንጀሎ ሲሪኾ አኺኒሊ ታምትኻዚካማ ርዳትዛን።

4. ስራስሪው ግርብ ዊዳሱሳ እንዕኼ ቲሪዕኻስ አይ እንዳራ ፊትኻኝው አኽኼ ርዳትዋን።

5. እንቶጂሱ ካንቲስ ስራስሪው ግርብ ዊዳሳ ዋትኝ ኽይኻስ ካሊስቴኔን? ኽይትኻዋን?

7.3.2 ካልካ፣ ዓፈኻ

ካልካ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስስታ ካልኩፕካስ ፌራስዕካ ያኹንኩሳ ጎሌልትካማ ዙርዋን።

1. ትማሲ
   በ . ድካሚ ኸ. ልንቑሽቑሺ
   ከ. ግርባጋው ቨ. ይሴን
2. አኩሚቺኾ
   በ. ዊዲኾ ኸ. ባትኾ
   ከ. ቴርስትኾ ቨ. ዳማዳምትኾ
3. ማቹካ
   በ. ብጉካ ኸ. ፉካ
   ከ. ጌምኾ ቨ. ሌጌሱካ
4. ማሊኻ
   በ . ዜኔግኻ ኸ. ሺሸኻ
   ከ. አቾኻ ቨ. ቹሜትኻ
5. አፍሊኒ
   በ . ዎሊጂ ኸ. እንኩዊኒ
   ከ. ሌጌሳታንቢ ቨ. ሊጊ
6. ድኺትኻ
   በ. አቲኻ ኸ. አግዕኻ
   ከ. ቹጌርስትኻ ቨ. ምርክትኻ

7. ታንኬንቻዕኾ

በ. ስንዕኾ ኸ. እምትቻዕኾ

ከ. ብብርዕኾ ቨ. ዛይቻዕኾ

8. ዲብስኾ

በ. ዙሙኻ ኸ. ቾፑኻ

ከ. ኬሌኹኻ ቨ. ላፋላፍኾ

ዛፊቻ

እንዴስ ኩክሪዳ ዲግኹሳ ኃርት ይዎት ታሪካሳ ጋማጋማን። አንዴስኪ ግምጋሚኩሳ አሳብካዋ አቺትቻዚካማ እሳንቻቻዕኾ አኹኪ ዌቤብዕኾ ሴልስ ድርሴቶ ዛፋን።

አዲስ አለማየሁ ካሜንስቱኑ ኺቹሱ ዊ/ሩ ዴስታ አሌሙው ክምንት ስፍሪ ያኹክዳ እንዶዳም ኪዳናምሬት እስትኹ ስፍሪዳክ። ኃ ኪሳኪሱ ቻናቾ ያኹንኩ ላኃ ቹዋ ታብል ክቻዴስ ካሜንስቱንኩ አክቻ ድኹስቴ። እንዶዳም አግስቴው ዴብራማርኮስዴስ እሸዕኺ ዳዳሳ ካዛው ጎዛምን ዎራዳዳክ። ኃ ታብላ አለማየሁ ሰለሞን ዩፍታየ ንጉሴዋስታ መላኩ በጎሰዎ ዌጌራንኩ ቢርኩሳ አቾ አፌርቱት ዳብራ ኤሊያስኩ አቾ እሺና።

አዲስ እን አጌራሱሳ ክንቴ ፆማ ድጉዋዋ ኺስታ «አባባ» ናንኩ ዜሚኩ ክንትዛንትካ ያኹንኩ ኃቹስ ታላዴስ ሚንኾ ጊዞኺስታ ክንቱና። እንኺ ጊዝዳ ዙራሙሪኩ አባላምካ እንክራንኩ ሊሊትችንኩ እንክርካ ሜሌልዕካማጊ ሌጌሳታንቤ አዲሶ ክዛትስ ታምዛሺንታ ድኹስቴ።

ዜሚው ክንቲዴስ ፋሌንጋ ጂሚሬኪ ዳብራ ኤሊያስዳ፣ ሲፍዛማኪ ዳብራዋርክዳ፣ ዊዲዳኪ ዲማ ጊዮርጊስዳ ክኔ ዴዴቾ ጊዝስ ዌክ ዕካማ ያቹና። ክኒውሳ ክንትዛንቴ ሲፍካማ ኃ አዌብካሊ አዲስ አባባሾ ሲፍካማ ካሳኒስ፣ ሰላሌ እስታው ስፍሪዳ ባይካማ ሹሜትስ ዳብራብራንሾ ካሱና። አዲስስታ እሊኩ አዌብካ ክንታንትካሊ እንዝኼ ጀሜርካማ አዲስ አባባዋ ታንቡና። ፉሪዚኪ ክድስት ማርያምቲ ዴጃሳላማ ታኹካ።

አዲስ አለማየሁ አዲስ አባባዳ ስኹኑ ላኼታ አሜታካዳ ላኃዋኪ ስዊድኑ ሚሲዮንዳ ፊይፀና። እሊውሳ ጊዞ ኩዚ ተፈሪ መኮንን ክንቲ ቻናዳ እንግሊዝኛው ዜርፍስ 3ንቲ ዴስ 6ንቴ ቤኖ ኺስታ እይስታሺኹሳ ዝቤንኼ ክንቴ ዊድቻስ እሸፀና። አንዴስኪ ዴዴቻት ንኹሳ ክንትዕኾሳ ኮርሶ ሲፍቻኼካማ ልቾ ጊዞ ስዊድኑ ሚሲዮንዳ ክንትፀና።

አዲስ አለማየሁ ክንታንቲ ያኹኑ ዝቤንዳ ጀሜርካማ ድራማኩሳስታ ሜዝሙርኩሳ ግትምካዋ ፃፋሺና። ሚንቾ ጊዞ ሴቻካማክላ ባርኾቹ ካሱና።

ዳሩ ዎርፍዳ 1936 ም.አስ ባርኾቹዶስ ኃ አጌራሾ ዙርካማ ፅፌቱ ሚኒስቴር ስርዳ ጋዚቲው ቤን ስራዳ እንፃክስቱኒዶስ ፋሌንጋ፣ ባርኾቹው ሚኒስቴርሾ ካይኾና። ጂሚሪ ባርኾቹሱ እንፅኺው ምድብ ኢያሩሳሌምዳ ይቶፒያው ኮንሲሊ ያኼካማ፣ ሜጋቢት 20 ጌርክ 1937 ም.አዶስ ናሲ 08 ጌርክ 1939 ም.አኺስታ ለንደንዳ ይቶፕያው አምባሳዳር ያኼካማ እንፃክስቴካ። አጌራኻዳ ዶሜካ ሚኒስቴሩ ማሬግስ ቹዋ ዳይሬክቴራ አኽፃዶስ ክንቲው ሚኒስቴር ዶታዋኺስታ፣ ይካቲት 02 ጌርክ 1953ዶስ አምሊ 26 ጌርክ 1953 ኺስታ ፕላኑስታ ልማቱ ሚኒስቴር ያኼካማ፣ ዊዲዊዳኪ እጎ ዎሴንች ኩስኺ ኞናዳ አባላ አኽፃስ 1966 ም.አሜትዳ አቢዮት ፌኔዶምባኺስታ አጌሌጌልካ።

7.3.3 ዙሚኞ፣ ሳዋሳው

ዙሚኞ

ስራስሪዳ ታምባንኩ ግርብ ዊዳስኩሳ አይኔትካዋ፣ ጁፅካ ዲብካዋ፣ ታምፃኑሳ ችግሮስታ ሜፍቲ አሳባሳ ካንትኹስ አሳብካዋ አቺትኞኪካማ ቤንኩ አፂብካስ ዙሜ ዲግሳን።

ሳዋሳው

ይጋንቲስታ ጋቲውቲ ዲብቴርት

በ. ሲፍካማ ዲኩንኩሳ ይጋንትካ ዲብቴርትካዋ ጋቲውቲ ዲብቴርትሾ ኪስትካማ ፃፋን።

1. አሌሙ ምሳኽ ኹዋ።
2. ማሚት ቻ ቲንቴ።
3. አቤባ ሜፃፎ ፃፌታጌኽ።

ከ. ሲፋንኩሳ ጋቲውትካ ዲብቴርትካዋ ይጋንትካ ዲብቴርትካሾ ኪስትካማ ፃፋን።

1. ካሳውን 10ንቲ ቤንሾ ፌያያ።
2. ይሻሙሽ ትልፎ ቴሌፋላ።
3. ዳውድ ኩርሶ ኹዋማጊ እሺያ።

ፋንቲቲ 8 ሴላም

8.1 ሴላምኩ ስርትካ

8.1.1 አንቤብኻ

ቤዴራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዙርዛን።

1. ሴላም ንኻ ዳራ ንኾይ ዔጌሬ?
2. ሴላሞ አቲሳንኩ አኼንካ እንዳርካይ ኒካማ አሴብታን?
3. ሴላም ዝኮውሌስ ይጉኒ ዳርማ ታምቤ ኒካማ ጊሚቴን?
4. ሴላም እላ ያኹኒ ኻሺ እንቶጂኪ ያኻ እንቶጂስኩ ክንትዛንት እን ቤንዳ ያግስትኻስ ካሌናማ?

ሴላም እምፕልታኾስታ ኻናኾ እንካንኻኺስ፣ እምፕልትስ፣ አስሜምኻኺስታ ኬቤርኻኺስ፣ ዝኩኾ ውቴትያኽ። እን አኺኒ ጋቺትኺስታ ዎሬም እላቲው አኽኾ፣ አኾ ክቻዳ ዲግኻኺስታ ቲትኻኺ ዝኩኾ ምልኻቴ። እንዴስ ድምክና ሴላም ዎሬም እላቲው ዎርፍ አኹኪ አኾ አዊክስታኑላስ ይጉኾ ኔዛኔት ያኽስታማክላ ካዕስቴ። እርክ፣ ዔዕቲስታ ርጋቲ ናውሳ እሜክላ እሚኻስ ካሌ።

እሊው አኺኒስ ሴላም ዋኽት፣ ሳኪትኺ፣ እምፕልት፣ ውላቴዊ ዴክት እስታንኩሳ አኾኩሳስታ ማቤራቹሳ ትክላሌ አኺኔ ካንታው እሚያኽ። እን አኽኻስ እምፕልታኾ ክቻዳ ጋቺትኻኺ ዝኮውላስ ይጉኻ ሴላሙ ምልኻት ያኹስ፤ ሴላም ኺኃራስ ኩዊ ዴስቲ ዝኩዌናሱ ስርት አኽኻስ ካላላ።

አኞ ትክዕካማ ሴላሞ ፋያና። እንዶስ ጁኽሳ ሴላሞ ካንትኹስ ሜንችካ ሜዝሙርካዋ ዜሜርካ፤ ባንኩ ዶሜካ ጅምካዋ ጅሜካ፤ እሊኩኪ እንኺሶ ሴቤክካ፤ ሴላምስ ናኒስክላ ይዎቶ ጌቤሬካ፤ ሴላሙሳ አይሮ አግዕኻስ ዙራሙሬ ባይዕካማ ሴዶድስትካ። አጌርዳ ሴላም ዝኩኼ ካንትዛንኩ አኼንካዶስ እምፕል ድሚስ ሺንኩንኩ ሹማጌልካ አዳባይዳ እንጅኩካማ ካንትስትካ ካሊቼኽ። ሴላም ቱትኻኺስ፣ እንክርኻኺስ፣ አሳቦ ይጋርታማ ዋኻ ዔውኻስ አውጋንካዋ ትክዛማ ፋዬ። ድሚዶስስታ ድርትኒዶስ ጁኽሳ እሊኩሱሳ ርዳቱ ፋይኒክላ፤ ሹማጌልካ አብጂሊዳ እንጅኩካማ ምንጊሱሳ ሴላሞስታ እርኮ ሴንሳና። ሴኻኹ ሴላሙሳ እሴቶ ጀርካስስታ ጀርጀራስ ክንትዛና። ሴንስስታ ታሪክስ አጌሩሳ ጌድሎ፣ እንካኖ ካንትዕካማጊ ሴንሳና፤ ታሪኮክላ እንኩራና።

እን አኽኻስ ሊጊሲሚ ድሚስ ባሬክስትኻ አዶልስትኻ ሴላም ዝክኹ እምፕልታቹ ጊሊፅዒዶስ እምፕሌኽ። ሊጊሲሜ ድሜ ችሪሊ አዶልስትኻ ድባንዶስ አግዕናው ስቶቲ ይቢቺ ያኻውላስ፤ ኃሬ ካሉኽ አጌርስታ ምንግስት ዝቡሳ ዶክቶ ማንዲፃኒስታ ቢካውሳ ዝኩዊኔ አሜሜችኻፃኒ ይንታውያኽ። ሴላም አቲኻ ዝኩዋኒ አሜቻውላስ ይጉኻሊ እምፕልታማ፣ አቹ ይዎት ዶዶኻቴ።

ውታኺዳ እንክራንኩ ስራስሪ አግስትኻ፣ ላኃንቲ ሴላም ዝኩዌናሱ ካንትዕዒያኽ። እንክሪ አቺ ይሪሱ ጋያኪ ስራስሪው ፍትሬቱ ቤሬኬትያኽ። ስራስሪ ያቲው፣ አይማኖቱ፣ ኬሌሙ፣ ዜሩ፣ ይኮኖሚውስታ እ.እ.ኮው ሊሊት ዝኮውላ ኔፃኔትስ እንክራና። እንታኮው አፍሌንቱ እንክሪ ሴላሙ ቤሬኬትያኽ።

አንቤባማ ርዳትስትኻ

በ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዕፌቶ ስሬታ ዔውትካማ ፁፍስ ዙርፃን።

1. ሴላሙሳ እንዳርቶ ምሳሊስ ጊዲፍዒካማ ጌሌፃን።
2. ይዎቱ ታምብ ሴላም አኽኼ ርዳትፃን።
3. ሴላምኩሳ ጌሌፅካዋ ኽይትኻኻፃን።
4. እንቶጂሱ ዙራሙሪዳ ዝክኹ ሴላሙሳ አኺኒ ጌሌፃን።
5. ሴላም ዝኮታ ኩው ታምብ ዳርማ አኽኼ ርዳትዒ።

ከ. ሲፋንኩ ካስካስ ክችክቼ ዙርዔ እሚኹሳ ጎሌልስታንቱ ጎሌላን።

1. ሴላም ዝኮታ ኃርት አቾዶስ ዳርማ ማንዲስቱ?

   በ. እሊኩሱሳ ሜብቶ ኬቤርዕኼ ባይኻ

   ከ. አቾ ባያማ ጌንዜቦ እንካንኻ

   ኸ. ዙራሙሪዳ ሴላም ዝኮቲታ ዔውኻ

   ቨ. ዙራሙሬ አዊካንኩሳ ዲብክዋ ዔውኻዶስ ኮቴብስትኻ

2. ሴላም ዝኮቲታ ዔዋው ሲፋንኩዶስ ዋሺኒይ?

   በ. ባኩንት ኸ. ሼውኬና ያኽኻ

   ከ. ውኔቴንት ቨ. አምንስትኻ

ኸ. ጃላዳ አንቤብቱኩሳ ፁፎ ሹካ ዲብቴርትካስ ቱክሌልኻዓን።

8.1.2. ካልካ፣ ፃፊኻ

ካልካ

በ. ሲፋንኩ ካልካስ ፅፊት ስሬታስ ቱዊ ኽያሳ እያን።

1. ሴላም
2. እምፕልትስ
3. ጌቤርካ
4. ጋቺትኺ
5. ኔዓኔት
6. ውላቱዊ
7. ሹማጌልካ
8. ምንጊሱሳ
9. ችሪሊ

ከ. ሲፋንኩ ካልካስ ፅፊት ስሬትስ ዲብቴርቶ ሲራን።

1. ድርትኒ
2. አውጋንካ
3. ሴኻኹ
4. ዲግኻኺ
5. አፍሌንት
6. ዎሬም
7. ዶዶኻቱ

ፃፊኛ

ቱርት ምልኻትካዋ ቱኬምስታማ ፃፊኛ

- ✓ ኒዒሊ ባይ (፣)፦ ዛራዛርስታንኩ ካልካውዳስታ ካልኩፓውዳ ክችዳ ቱዊ።
- ✓ ፃምሪ ባይ (፤)፦ ኃሬ ካሉንኩ ላኃ ዲብቱርትካ እምፕሎ ዳሌ አሳቦ ጌሌፃኒስ ቱኬምስትናው ቱርት ምልኻቱኽ።
- ✓ ሴዛ ትኩሚ (።)፦ ኃሬ ካሉኽ ዲብቱርቱ አሊዲዳ ቱዊ።
- ✓ ካሲ ምልኻታ (?)፦ ካሲው ዲብቱርት ዊድዊዲዳ ይንቱ።
- ✓ ዲኒክዒ ምልኻት (!)፦ ኬፍ ንኹሳ እንኩዋኽስቶ ምሳሊስ ዶስቱ፣ ማቹኾስታ ዶኔክስትኼ ካንትፃው ዲብቱርቱ አሊዲዳ ቱዊ።
- ✓ እስቲ ምልኻት (“ “)እሊው አቹ ዙሙኽሳ ያኹ ፃፉኽሳ ገዙታ ካልስ ካሎ ካፅኑስ ትክምዳ እሺ።

ሲፋንኩሳ ዲብቱርትካዋ አስሜምኃንኩ ቱርት ምልኻትካስ ዋኽትኾዒካማ ፃፋን።

1. ስራስሪ ዋሺኒዳኪ እንፅኺዳ ኬዔርስታቲንታ እግ ፌኬዳቲው ያኼስን አክምዶስጃላ ያኹንኩሳ እንፅኽካዋ እንፃኽስታኒስ ካንትስታና
2. አቹ ዳባዳብስቱስ ዋዳ እሸቲኹዋይ
3. ጀሩ ፅኹር ሌጌፃንቲታኽ ናና ዊዛሩ ውቢት
4. ዎይንሸት አልማዝ ጅብሪል ቢያድግልኾስታ አስቱር ስራስሪውሳ ሜብቶ ካንታውስ ኩስኾችና
5. ስራስሪው ግርብ ዊዳ ይጉዊስ
6. ሻሙንቱ እንፅኺ ቡኾ ታክሲው ርዳቲ አኽኾ ስራስሪው ግርብ ዊዳ ካስኾኻኩ እንፅኺኩ ዜርፍካኽ

8.1.3 ቹኒትኻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትኻ

ብቕላስ ኮዔራ

ቤደራ ቹኒትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዓን።

1. “ብቕላስ ኮዔራ” ናው ጃሪ ዳራ ጌሌዓውሳይ ዔጌራ?
2. አጌር አቕቱ ሸምግልኒ ዋትኃ ካስኻኃውሳይ ዔጌራ?

ቹኒታማ ርዳትስትኻ

በ. ክችክቹ ዙርዔ እሚኹሳ ፊደሎ ጎሌልትካማ ዙርዓን።

1. ኬሴሳንቲ “ኔኻጌርስ” ኑስ ዳራ ንኻስ ፋያማይ?

በ. ሹማጊሌ ፋቱስ ኸ. ሹማጊሊ ይንቱስ

ከ. ሜሴኬርፅስ ቨ. ውኖ ድቑዊስ

2. ሹማጌል ቤደሌንቱ ሺሻኑ ዋትኝይ?

በ. ልኞልኞቲስ ኸ. ሴይትኻኺደስ

ከ. ካሲው ዙርዊደስ ቨ. እንጅኩዊደስ

3. እምፕል አቿ ቤደልስታንቲ ያኻማ አግስቱኒ ሹማጌል ዳራይ ዌዋን?

በ. ቤደሌንቲ ካሴ ካሳታ ዌዋና።

ከ. ቤደሌንቲ ካፅኹሳ ንብራቶ ዙርዓታ ዌዋና።

ኸ. ቤደሌንቲ ካቦ ቤደላቲታ ካሎ ሚፅዓና።

ቨ. ውላጊ ዙርዋካ ያኻና።

4. "ብቲው ጉሪንቿ ዋዳይ" እስትኹ ምክንያት ዳርማይ?

በ. ብቲውሳ ጉሪንቿ ካንትኻስ ፋያማ

ከ. ብቲውሳ ጉሪንቿ ሹማጊሊስ ካንትዓኻ ናማ

ኸ. አቿውሳ ዙርሜ ማሊኻስ ፋያማ

ቨ. ብቲውሳስታ አቿውሳ ጉሪንቿ ካንትኻዓዓኻ ናማ

5. ቸኒቲኑ ፅፌቱ ስሬትስ ኬሴስስታንቲ ዳዲኺ ጋቲው አኽኹ ርዳትስቴኑ ዳርማሲይ?

በ. ብቲውሳ ጉሪንቿ ካንትፅኹ አኽኻስ

ከ. ቤዋውሳ ቸፎ ማሉኽ አኽኻስ

ኸ. አሊዲዳ ዙርፅኹ ዙርዊ ክችክቺ ያኽኻስ

ቨ. ኬሴሳንቲ ማሩኽ አኽኻስ

ከ. ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ዙርዓን።

1. እምፕልታቾ ዳኒስታንኩ ባይልኩሳ ቺፅኻፅካዋ ዛራዛራን።
2. ባይልኩ ቺፅኻፅካውሳ ቴግባሮስታ አላፍቶ ጌሌዓን።
3. ሹማጌልካ እምፕልታቿሳ ፍቶ አሬጌትኻዓኩሳ አኺኔ ርዳትዓን።
4. ሹማጌልቱዳስታ ዝቤኑ ፍርዱ እንፅኽካ ክቻዳ ዝክኹሳ ታምትኻኼ ጌሌዓን።
5. ኬሴሳንቲኪ ያኻ ኬሴስስታንትካ ሹማጌልካው ፍንዳ ቲሬኒስኪ ያኻ ካራካርቻኒስ ዌዋንኩሳ ኩምችንካዋ ርዳትዓን።

ሳዋሳው

ዛምሪ ዲብቴርት

ታክስዒ፦

ዛምሪ ዲብቴርት ንኻ ላኻ ያኹ ላኻዶስ ጃላ ያኹንኩ ኔዒልካ ዲብቴርትካ (ኔዛ አኼርካ) ዛምሪ ባይስስታ ዛምርሳንት ካልካስ እምትኻኹ ዲብቴርት ንዒኽ።

ምሳሊ፦

1. ታዶል ጌቤላ ካስኾ፤ ዒቹ ኩዒ ኻንዳ ቲጉኻ።

   ታዶል ጌቤላ ካስኾ። (ኒዒሊ ዲብቴርት/ኔዛ ካልኩፓ)

   ታዶልቹ ኻንዳ ቲጉኻ። (ኒዒሊ ዲብቴርት/ኔዛ ካልኩፓ)

አጉዊኒ ምሳሊው ስሬትስ ሶኼታ ዛምርካ ዲብቴርትካዋ ኟራኟራ ሲራን። ሲፍዒካማኪ ሲሪንኩ ዲብቴርትካዳ ኬችስ ኩስኻኟን።

8.2 ሴላምኩ አይኔትካ

8.2.1 አንቤብኻ

ቤዶራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. ሴላምኩ አይኔትካ ውኻ ኒካማ ጊሚቴን?
2. ሴላም ዋትኟ አንትኻስ ካሌ ኒካማ አሴብታን?

አኾ ሴላምስ ኬፍ ንኹሳ ትኩቶ እይካማጊ አግስታና። እን ያኹኽ ምክንያትዶስ እምኘል አዒያሱ ኬፍኒቲ ፋይ ሴላም አኽኻሴኽ። እሊው አኺኒስ፣ አዒያ አሜሬታማ ኾው፣ ጊዕሳማ ፊቲሳው፣ ካሜናማ ሌጌዛው፣ ክንታማ ዳዒርስታው ሴላም ዝኮኔኽ። ሴላም ብቲዳኪ ያኻ ባርዳ ዝኩዋንኩ ፍትሬትካስጊ ፋይዔ። እን አኽኻስ አዒው ዜርጊ ሴላምስ ሊሊቴ ትኩቶ እዩስ ካንትስቴ።

ሴላም አኽቲኒስታ ሴግቲኒ እስታማ ላኟስ ቤንስታማ ካንትስትኻስ ካሌ። አኽቲኒ ሴላም ሸብርዶስ፣ አጂዶስ፣ እንችዒዊንትዶስ፣ ዋዕዋዒኻዶስ፣ ሳሲትኻዶስስታ

እሊኩሳ ፍቺኻዴስ ኔዛ ያኽኻዳ ትኩቱ። አኽቲኒ ሴላም አቹ ጉድ አሲብኻኼኽ። እንታኮው ሴላም ካሊትኻኺስ፣ ርዳትኻኺስ፣ ትቤብስስታ ዔጌርኻንኩስ አድርቱ። እምፕልታቹ አኽቲኒ አሴብኻኺ ሴላማ ያኻኒ፣ አጌርካ፣ እምፕልታቾ፣ ኬቤልካ፣ ዎረዳ፣ ኻናቾስታ እሊኩጊ ሴላማ ያኻና። ኻን ግቢትስቱስ ዊዳፊ መሲሲኒ ፋይዛውስታጊ፣ ክችኾኩሳ እምፕልታቾ ሜሴሬትኻስ እንኺታ ሴላም ቹዋ ስርት ያኻማ አግስቱ።

አኽቲኒ ሴላም ክቺኩ ያኻኒ ሲግቲኒ ሴላም አሬጌትኾታ ምክንያታ ያኼ። ሲግቲኒ ሴላም እምፕልታቾሊ፣ አጌርሊስታ አሌምሊ እምትችንኩ ዲብካዳ ትኩቱ። ሲግቲኒ ሴላም ይጋንቲስታ ጋቲውቲ እስታማ ጌሌፅስትኻስክላ ካሌ። ይጋንቲ ሴላም ማቤራቹ እምፕልትዳ፣ ፍቱ ክችክችትዳ፣ ውዳጅትዳ፣ ክችኾክ ማቢሪው ቱርትዳ፣ አቾቱ ሜብት ኬቤርስትኻዳ፣ ልማቶስታ ልግስኔ ቹሜትኻፅኻዳ ትኩቱ። ዎሬሞ ጁትኻፅኻ፣ ፍቺኻ፣ ማቤራቾ አዊክኻ፣ ፍቶ ዛቢትኻፅኻ፣ ሽብሮ ጉሽፅኻ፣ አቾ ኾኩሳ ሜብትካዋ ቱኬምስታቲንታ ጌጌውኻ ቹዋ ቹዋ ጋቲውቲ ሴላምኩ ጌሌፅካኽ።

አኽቲኒስታ ሲግቲኒ ሴላምካ ኾስኾዋ እምትችንኩ ያኽኻዴስ ድምክና ማልኾ ዴጌጌፍኾና። ላንጊ ሴላምኩ አይኔትካ አሬጌትኾኒስ፣ ኾርታቾስታ ማቤራቾ ሴላማ ያኻና። እን አኺኒዳ ማቤራቹ ዴክት ኾርታቹ ሴላም ዝኮታ ኬፍ ንኹሳ ሚኔ እንክሬ።

ዋሺኒኪ ሴላሙ አይኔት አሬጌትችስ እምፕልታቾ አብርታ ጌቤልታና፤ አሬሴካማስታ ጊፅሴካማ ኹዋና። ምንግስትኩ እንፃኽስታንትካ እንፅኽካዋ ቢሩዳ ቢካው አኺኒስ አኮሜቾና። አቾስታ እሊኩ ፍትሬትካጊ ሴላምስ ዝኮና። ሴላምስ እሺካማስታ ቹካማ ሴላሙሳ አይሮ ፊኹዋና፤ ሴላምስ ዜሜራና። ሴላም አሬጌትኾኒ አቾ ክቾዳ ዲግኻኺ፣ እንካንኻኺ፣ ቱቤቤርኻኺ፣ ርዳትኻኺ ፌቱርስቱ፤ አቾክላ ሊጊሲሜ ድሜ ዝኮና፤ ዴስቲስ ብቲዳ ዝኩዋና።

አንቤባማ እርዳትስትኻ

በ. ሲፋንኩ ካስካስ ፅፌት ስሬትስ ዙርዌ እያን።

1. አቾ ሴላምስ ኬፍ ንኹሳ ትኩቶ እያኑሳ ምክንያቶ ጌሌፃን።
2. አኽቲኒኪኩሳስታ ሴግቲኒ ሴላሙሳ እንዳርቶ ምሳልካስ ርዳትፃን።
3. አኽቲኼስታ ሲግቲኔ ሴላሞ ካንትኻኻዊካማ ጌሌፃን።

ከ. ሲፋንኩ ካስካስ ፅፌት ስራትስ ክችክቼ ዙርዔ እሚኹሳ ፊደሎ ጎሌላን።

1. ሴላሞ ካንታውስ ክችክቻ ጋቲው ዋሺኒይ?

   በ. አይኪ አቺ ሴላም ዝኮታ ፋዬ።

   ከ. አቺ ሴላም ዝኮታ ፋያላ።

   ኸ. ዙራሙሪ ሴላም ያኻኒ አጌር ሴላማ ያኼ።

   ቨ. ቻናቾ ሴላማ ያኻኒ ዙራሙሪ ሴላም ያኼ።

2. አኽቲኔስታ ሴግቲኔ ሴላሞ ካንትኹስ ክችክቼ ዋሺኒይ?

   በ. አኽቲኒ ሴላሞ ጋቲታ ሴግቲኒ ሴላም ዝኩቻስ ካሌ።

   ከ. ሴግቲኔ ሴላሞ ጋቲታ አኽቲኒ ሴላም ዝኩቻስ ካሌ።

   ኸ. አኽቲኒስታ ሴግቲኒ ሴላም ዴጌፍቻንኩያኽ።

   ቨ. ሴግቲኒ ሴላም አኽቲኒዳ ስርታላኽ።

ኬሌቴፍፃማ አንቤብቾ

ሲፋማ ዲግኹሳ ፅፌቶ ኬርታ ጋቲታ ፅምዳ ፅምዳ ታኼካማ ጉድ ጊሊዚስስታ ቢካው ፍትኔትስ ባኔ ባንቶ አንቤፓን። እንቱስ እንቶክላ ጋማጋምቻን።

ድቦ ካዊኖ ዔጌራውሳ ዚዚፌ ጎፌርፃ። ሹኻ አኹኪ ሲዚ ጌርካሱ ድሚ ዝክኹ ስድዲ፣ ቹፅዳስታ ሲዚ ማዜንታ ኮችኮችዳ ካንትስቱስ፣ ፓፅዳ ዎሬሩንኩሳ እቻካዋ ዔጌሬ። አበራው እላፍዳ እሺ ካንትስታላ። ቹፅዳ ዝኩንኩ ፓፅካ ካርቻታ ቲሪካማ አቺዳ ፍትፍትፃና። ዴፍዜፅስታ ጌማማ ቹትርካ እሳንካ ያኹንኩሳ ቹችካዋ ዎናፍታ ኬፍ ዝክ ፃማጊ ቡዝካ ኬምፔርካዋ ጌቱማማ፣ አንቤብቾ ሚንቺታዴስ ጁክስ ድሚቱንኩሳ ክቻክችካ እልካዋ ውልብ ውልብ ፃማጊ አንቤቤ።

(በአሉ፣ 1962፣ 17)።

8.2.2 ካልካ፣ ፃፊሻ

ካልካ

በ. ሲፋማ ዲግኹ ግትምዳ ዳድስቱንኩ ካልካስ ቱዊ ኽያሳ እያን።

ላኃ ባኹካ አቾ ዳድስ ፌያኒሲ፣
ብቲዴስ ካንቱና አክኺ ብልችኑሲ።
ቤዴርካ ካስካማ ስፍሪዳ ታምብካማ፣
ልኺትቻችና አን ጉሸስ ... አን ጉሸስ ንካማ።
ታስቼካማጊ ፅፊስ ፉንቻርሲ፣
እምንል ኪማኻስኾ ኽሳማ ግርብሲ።
ግርቢስቲ ኪሙኺ ካንታኒ እርጋማ፣
ዙራዙርቻፃኒ ጌሌቤትቻፃማ፣
አክኼ ያግፁኻ ሹካት ያኻማ።
ኪማማ ጉሸኹዊ፣
አቺ ራሱ ባኹዊ፣
ዳራ ሹካታዊ?
(ከበደ ሚካኤል፣ 1955፣ አውኺሾ ኽይስታማ ዲግኹ)

1. ፌያኒስ
2. ብልችኑስ
3. ልኺትቻችና
4. ታስቼካማ
5. ጌሌቤትቻፃማ
6. ሹካት
7. ኪማማ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ዲብቴርቶ ሲራን። ሲሪኑ ዲብቴርትዳ ፃዩኑሳ ኽዮኪላ ፍሽትካማ ካንትፃን።

1. ካሊትቻኺስ
2. ትቤብስ
3. አኽቲኒ ሴላም
4. እንችቹዊንት
5. ዋዕዋዕቻ
6. ፍቺቻ
7. ዎሬም
8. አዊክቻ
9. ዛቢትቻዕቻ
10. ጌጌውቻ

ዛፊቻ

8.1.2 ዛፊቻ ስራዳ ዲግኹ ታክስዒዳ ስርቲካማ ሲፋንኩሳ ዲብቱርትካዋ ክችክቺ ቱርት ምልኻታሳ ቲኪምስቲካማ ዋኽትቻዛን።

1. አን ክቱኒዴስ ክምባኺ ዋጊቲን ኒኹ ድኾራ
2. ዎልፍ እን አጌራዳ እንካን ታንኮታ ቻናቾ ፌሬሳንታ ስራስሪ ዳድዳ ፋንታ አይምሩ ዛቢትቻታ ድንጌቶ ክራንታ ምክንያት አኽኹ ሞይቴንካ ድኹዋና
3. እያ ጌሬምዛው ኑሩው ክብርናቲያኽ ካኒ ድሳኒ ኪሴሎ ቱኪምስትኔ እንኺ ድሳኒ ዴሜካ ካኔ ቱኪምስትኔ ሜብራት ድሳኒ ሻማዋ ቱኪምስትኔ ሻማው ዎይሚ ኩዒ እምፕላኒስ አምፖ ታምባ
4. ዎልፍ ኪሾስታ ቻኖ ካግሴ ቻናቾ ፌሬስዔ ይኾቻ ዔዋ ቲኖ ዛቢትቻዔ ክርቻስክላ ታምዕቻስ ካሌ
5. ክልኽስ አዔብካዋ እቹቱታጊ አው አው ናቱ እኒቲያኽ ስራኪ እሳይ ድባን አግዕኑኻኽ ኒኾ

8.2.3 ዙሚቻ፣ ሳዋሳው

ዙሚቻ

“ሴላምኩ አይኔትካ” ናው ኃሪዳ ዲግኹሳ ዕፌቶ አንቤብትካማ አግዒኑሳ ስካዊ አቾቶ ካንታውስ ኬችስ ታኼካማ ባኔ ባንቶ ኽይትቻዒካማጊ ዲብስቻኃን።

ሳዋሳው

እልቾቲ ዲብቴርት

ታክስዒ፦

እልቾቲ ዲብቴርት

እምፕሎ ዲብቴርቶ እልቾቲ እዛው ቹዋ ዲብ ላፓስታ አንዶስ ጃላ ያኹንኩሳ ግስካዋ እሚቼኽ። እንኺ ዲብቴርታኻዳ ያግስታንኩ ግስካዶስን ዶብቴርቶ እንዒዋው ኩዒ እምፕል ግስ ይኾቺ ያኹስ የጉዋንቲ እምፕል ግስ ያኹ እምፕልዶስ ጃላ ያኹንኩ ግስካቲ ዳንቴንካኽ።

ምሳሊ፦

1. ዶስታ ይንቱታ ምሳኾ ኹኻ።

ኹኻ---ዲብቴርቱ እንዒውዒ ግስ

ይንቱታ---ዲብቴርታኻዳ ዳንቴንቲ ግስ

2. ዶስታ ይንቱታ ምሳኾ ኹዋማ ፉሩኻ።

ፉሩኻ---ዲብቴርቱ እንዒውዒ ግስ

ይንቱታ---ዲብቴርታኻዳ ዳንቴንቲ ግስ

ኹዋማ---ዲብቴርታኻዳ ዳንቴንቲ ግስ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ዲብቴርትካዶስ እልቾቲ ያኹክሳ ጎሌልትካማ ፍሻን።

1. አካሉ አይፓ አዲስ አባባዶስ ይንቱኻ።
2. ልክና ሱክዶስ ኒዒሌ፣ ቻሞ፣ ካልሴስታ ሻሾ ጀውቱኻ።
3. ቢሪ ጀንጅስ ሴብኹ ግልጌል ክርኾ።
4. ካኔ ፌሌፃታ ማልፓ ዶሬትኾ።
5. አባት ጉሚቴ አኬላማ ሳንዱኮ ግቢቱኻ።
6. አቤባ ብኮ ብኩስታታ ቱሼ ቱሸትኾ።
7. ዋታኮው ድኪ አቿይና!

ከ. ሴላ እልቕትካ ዲብቱርትካዋ ዛፋን።

1. ----------
2. ----------
3. ----------
4. ----------

8.3 ሴላምኩ ውክርካ

8.3.1 አንቤብኞ

ቤደራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. “ሴላሙ ውክር” ናው ዕፈቱ ኟሪ ዳራ ጌሌዛውሳ ዔጌሬ? ፡
2. ሴላምኩ ውክርካው ቴግባር ዳርማ ያኼ ኒካማ አሴብታን?

አዋኾዳ ዝኮንኩ ጌዔርኩ አቕ ኟስኟዋ ጌዊስኟቲንታ ዝክኹሳ አብቶ አብርታ ቴኬምስታንታ፣ ዙራሙሪው ልማትዳ አሴቴፍኟንታ፣ ዶስቲዳኪ ያኻ እዝንዳ አብርታ ያኻንታ ካሊዛንኩ፣ ሴላምስታ ፍት አሬጌትኟታ እንዛኽስታንኩ ማቢሪኩ አቺትኞኻ ዝኩና። እኒኟ ክቕዶስ ሴላምኩ ምሳልካ ያኹንኩሳ አኹ ታብላሳስታ እረኛ አባቴ ሲፋውስታ ካንትኞስ ካሊኔ።

ጂሚሪ ማቢሪው ውክር “አኹ ታብላ” እስታማ እቚስቴ። አኹ ታብላ ዙራሙሪዳ አግስታውሳ አኾ ዶዶካማ አኾቲስ ቴኬምስትኾሳ ቴግባሮ ቺዕኞዛው አላፊያኽ። እን አኽኞስ አኾ አኾቲስ ቴኬምስታንኩ አቕ ኩጌካማ አባልካዋ ቺዕኞዕኾ አክም ዝክኹሳ ኩምኔጌራሜ አቚ ጎሌላና። እን አኹ ታብላ አኹ ዶዶክ እንዕኻሳ ቴቤቤርዕኾሳ፤ ይጉክሳ ኪዚኾሳ፤ ዶዶኩሳ ዶክቶክላ ማንዲኾሳኪ ያኻ፤ ማንዲስታታ ዔውኾሳ አላፍቶክላ ዛያ።

አኹ ታብላ ዶዶክዶስ ይንታው አኹ ውላስጊ ታምባታ ዔዛ። አኹ ውላስጊ ቱሮ ማንዳማ ታምባውሳ አኺኔክላ ሲፍኞዜ። ችግርካ ፌቱርስታኒስ እሜ ርምጀ ካዛማ ዲብካዋ ክችሴ። ዋሺኒኪ ጋቺትዚ ፌቱርስታኒ፣ ኻሮ ጌርኮ እንዛኽስታማ ዙራሙሪውሳ ሴላሞ አሬጌትኞዔ። እንዶስ ጁክሳ አኾቲስ ሊሚዛንኩ እምፕልታቕ

እንካንቼካማስታ ቴቤቤርቼካማ አሜሬታንታ ካሉኽ ላካሳ እፕምልታቕ ብካትስክላ ጉሴ።

ክምካዋስታ ክምካ ዊናሳ ቺትቻፃው አቺ ዶሜካ እረኛ አባቲ እስቴ። እን አቺክላ አኹ ታብላስታጊ ጎሌልስታው ዙራሙሪኩ አቕሴኽ። እረኛ አባቲ አክቻስ ጂማሪ ሊኪፂ ታጌሳንቲ፣ ጊሪቲ፣ ዝቺው ዖልፍ እላቲው፣ ክምካ ዝኪኹ፣ ቺዕቻዕኹ ካሊስት ዝክኹ አክቻ ቢዲሪዳ አሬጌጌትቻቼ።

እረኛ አባቲው ስልታኑ ጊዝ ላኃ አሜታኽ። ኺኩ ቹዋ ቹዋ ቴግባርካ፣ ኹር ኹርስታታ አሜሜችቻዕቻ፣ ቴሮ ማንዳማ ፍፃንትካዋ ሜዶብቻ፤ አባላሜ ኬፂራማ ክምካዋ እምፕልታ ማንዲስታንታ ፂውቻያኽ። አባላሚስ ዶሞዜ ኬይቻ፣ ኹዖውሳ፣ ዝቕውሳስታ ቕውሳ ቻኖ ሜዶብቻክላ እሊው እንዕኼኽ። እረኛ አባቲው ቴግባር አቕ አስሜምቼካማ፣ ቴቤቤርቼካማስታ እንካንቼካማ ሴላምስ ዝኮንታ ካሊዕኺያኽ። እሊው አኺኒስ ቻሹላ ሞሬዕኩ አቕ ጌንዜቦ ፍሽቻፂካማ አሜትቺፋ አምሊ 8ዳ ክምካስ ቺፊንቲ ቺፊስታታ ፂዊ። እረኛ አባቲስ ቺትኃንኩ አቕኩ ቻንኩ ንሴስካጊ ታዩ ብሪ ኔክፃታ ፂውስታና። እን ብሪ ክምካ ዶክስ ዝኮንታ ፂዊ እስታማ አምንስቴ።

ትክላሊስ ላቻጊሱ ውክርካው ቹዋ አላሚ ዖኬሉንኩ አቕ ሴላም አሬጌጌትኃታ ካሊዕኺያኽ። ቴቤቤርቼካማ ዝኮንታ፣ ማቢሪው ታምትኺ ይሳታ ፂውችሳ አላፍቶ ቡዊካማ ቴግባርካዋ አኮሜቻና። ዖኬላኑ ዝብስክላ ማልኃ እንካንስታና፤ ኬቤርስታና።

አንቤባማ ርዳትስትቻ

በ. ሲፋንኩ ካስካስ ዕፌቱ ስሬትስ ዙርፂ እያን።

1. አዋዋ አኹ ታብላሳስታ እረኛ አባቴ አዊኬርቻፃኑሳ ምክንያቶ ርዳትፃን።
2. አኹ ታብላ አኮሜቻኩሳ ቴግባርካዋ ዛራዛራን።
3. እረኛ አባቲው እንዕኺ ታምባሳ ኽይትቻፃን።
4. እረኛ አባቲውዳስታ አኹታብላሱዳ ቴግባር ክቻዳ ዝክኹሳ እምፕልቶስታ ሊሊቶ እርዳትፃን።
5. እንታኮንኩ ውክርካ አግስታኑላ ይጉዋኒ ታምባውሳ ችግሮ ጌሌፃን።

ከ. “ከ”ው ዛንጌርዳ ዲጉንኩሳ አላፍትካዋ “በ”ው ቤንዳ ዲጉንኩ ቴግባርካሊ ድንግርሳን።
አላፍትካዋ እምፕላኒዲስ ጃላ ቴግባርሊ ድንግርሳን።

“በ”	“ከ”
1. አባላሜ ኬፄራማ ዳሞዜ ኬይቾ	በ. እረኛ አባቲ
2. አኹ ደዶክስታታ ቴቤቤርቾዕቾ	ከ. አኹ ታብላ
3. ፍፃንትካዋ ቴርስ ቴሮ ሜደብቾ	
4. አኹሳ ቴሮ ጉስቾ	

ኬሌቴፍቾፃማ አንቤብቾ

ሲፋማ ዲግኹሳ ዕፈቶ ቴርትምልኻትካዋ ሲፍትካማስታ ድምዑሳ ካኔ ማንዲካማ ዕምዳ ዕምዳ ታኼካማ ባኔ ባንቶ አንቤፓን። እምፕልካ አንቤብታኒስ እሊኩ ቹኒቲካማጊ ኬርት ዝኩኒ ጋማጋማን።

ዎርፍ ይካቲቲ ጌብሬሉ ዊዚሚ ስግሌኽ። ቻኽካ አዋ ፍይኒደስ ፋሌንጋውላ ኻችርኼ ጌና ጀሜርካያ። ዝክንኹ አሬሩ አውራጃኻዳ ኩልቢ ኬቴምደስ ሲዚ ሳቱሳ ዳዶ ካዔት እምፕላ ኩፕ ኒት መራዳኽ። ዝክኑት ክይ ቾናኽ። ላኃ አብጁልካዋ ፃታ። እምኘል አፍሾ እሊው ኩዒ እንጂዒ ቾናሾ ካዔ። እንጂዒ ቾናኪላ ዕላስ ካንትስቲ። ቾና አጊሪኾ ታኹኒክላ ሜስኮታ ዝኪት ታኹስ አይሎ ግዶ ፃታ።

/መንግስቱ ለማ/።

8.3.2 ካልካ፣ ፃፈቾ

ካልካ

ሲፋንኩ ካልካሊ ምስሊ ኽይ ዝኩክሳ ካልካዋ ሴላምኩ ውክርካ ናው ኃሪስ ዲግኹ ዕፈትዶስ ፋቴካያን።

1. ጉስቾ
2. አቺትኺ
3. አኾ ቲሪዕቾ
4. ቢዲሪ
5. እምፕልትስ
6. ባኔባንቶ
7. አሬድስታታ
8. ጎሌሉንኩ

ፃፊኛ

ቱርት ምልኻትካዋ ክችክቺ ስፍሪዳ ቴኬምስትኛ

ሲፋንኩ ቱርትምልኻትካ ክቻዴስ ክችክችካ ያኹንኩሳ ጎሌልትካማ ቱንዛኻዳ ዝኩንኩሳ ቼፍካዋ ቲካን።

“	”	፣	/

ካዋኑ ኽይ 1 ይቶፒያው እግ ካዋን ልማቶ 2 ማንዲኹስታ ቴኬምስትኛኹ ካንታውስ ፍሸኹ አዋጁ ቼፍ 542 3 1996 ካልካው ኽይ ቤን ቱንዚ 23 ስሬታስ 4 ካዋን 4 ንኛ ቴፌትሩስ ዋጉንኩ አኹኪ ቴኬልስትካማ ሊሙንኩ ሚንችትስ ቴክልካስታ እሊኩ ካኒው ባይሪ ዝኩክጊ አግስታኑ ቴክልካው ኩኘቲ ናውስ ጌሌፅስታ። 5 ቴክል 5 ናው ካል ዴሜካ አይኔትስ 6 ድሚስስታ ልኪቲስ አጉሌልስታውላ ካኒው ባይሪ ዝክኹ ቴክል ያኹስ አኒኒ 7 ሸሜል 7 ዜንባቢስታ ሚኒስቴር ሜስሪኛና ቴክል ናማ እቹዊውሳ ቴክሎ ዴሜኬ ናውስ ቶሬጌምስታ።

8.3.3 ዙሚኛ፣ ሳዋሳው

ዙሚኛ

እረኛ አባቲስታ አኹ ታብላ አኮሜቻንኩሳ ቴግባርካዋ ካንታውስ እንቶጂስ አሜቻው ዳድስ ንባሮ ኩፕዪካ አችትኛዪካማ ቤናኻዳ ሪፖርቶ ዙሚስ ዲግሳን።

ሳዋሳው

አንኮ ፃምርካ ዲብቴርትካዋስታ አንኮ እልቾትካ ዲብቴርትካዋ ሲራን።

ፋንቲቲ 9 አይሩ እግልት

9.1 አይሩ እግልት

9.1.1 አንቤብኻ

ቤደራ ንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. አይሩ እግልት ንኻ ዳራ ንኾይ ዔሬራ?
2. አይር እግልታ ኪስስታታ ዔዋንኩ ዲብካ ዳርካ ዳርካይ ኒካማይ አሴብታን?

እምፕል ሶሴንስቱኽ ፅባብ ስፍሪዳ ደደኻ ጊዝስ ካንትስታው አይሩ ኪስስትኺ አይሩ አኺኒ እስታማ እቑስቱ። እንክላ ሳትስ፣ ጌርክስ፣ አርፊስ፣ ሶርፍስ አኹኪ አሜትስ ካንትስታንኩ እንኩዊንት ልኪታሳ ያኹ ቓቑፅታሳ፣ ንፋሱሳስታ አይር ሺንኪትኺ አኼናሳ ካንትዔ። አይሩ አኺኒ ጌርክቺፋ ኪስስትኻስ ካሌ።

አይሩ እግልት ኩዒ ሶሴንስትኹ እሳን ስፍሪዳ አኹኪ ክልልዳ ሊጊሲሚ ጊዝስ ኬሴትስታው እንኩዊንቱ፣ እሪው ሜቱኑ፣ አይር ሶኼንታሱ፣ ንፋስ አሬኽታሱ እ.እ.ኮ ክቓክቺ ውቱትያኽ። አይር እግልት ሜንችካ አሜትካስ ኩፑክሳ አኹኪ ሜዘጌብስትኹሳ አይር አኼናሱ ትክላሊ ክቓክቺ ኪሳሳ ምልኻቱ። አይሩሳ እግልቶ ቢካው አኺኒስ ርዳትስትኻስ እንዑኒ 35 አሜታኻዳ ዙራሙርካኩ አይርኩ እምካ ሜዘጌብስታንታ ማንዲስቱ። እን አሌሙ ዙራሙሪዳ ኬሴትስታንኩ አይር እግልትኩ እምካ ዝኩዋኑ ጊዛይ፣ ሊሊቲ ዔጌርስታ ማሊፊ ዝኩክ አይር እግልትካ ፌቱርስታና።

አይር እግልት አቕ ዝኩዊኒ ሴላሳ ቢካው አኺኒስ ጉሳንታ፣ ጌርክቺፍ ኬሴትስታንኩ አዳግካዶስ ማንዲስታንታ፣ ዙራሙሪው አይርዳ ታምባንኩ ችግርካውሳ ጁዔስታ

ውቴቶ ዊኒስካማ ያቻንታ፣ ስርትኩ ያኹንኩሳ ንባርካዋ አግዕሻስ ቴኬሜ።

አይሩ እግልቱ ኪሲ ጌርክካዳስታ አርፍካኻዳ ኪስሻኃው ንፋሱሳ፣ እሪውሳ፣ እንኩዊንቱሳስታ ቾቹዕኾሳ ኪሴ ያኹስ፣ ኪሲክላ ጌሌዕስታውስታ ዖሴንስታው ብቲ እንጅኩዋው ዳብዚስያኽ። ዙራሙሪ አይራኻዳ አግስታንኩ እንኩዊንቶ ኩፕዛንኩ ጋዘካ ልክዴስ ጃላ ኩፒሻ አይሩ እግልት ኪስስታታ ምክንያታ ያኻና። አቺ ሊሊትችንኩ ምክንያትካስ ካርኾሳ ክሴሎ፣ ፍትሬቱሳ ኔዳጆስታ ጋዞ ኹሉቺፋ ቴኬምስታው አኽሻስ፣ ካርቦንዳይ አክሳይድ አይርሾ ባይስታታ ዔቄ። አን አኽሻስ ቤዶራማ እሺኹ ቴፌትሩው አይር ዛቢትኃማጊ ካሳታ ጁዛ ያኼ። ሳታጋሞራስታ ስዳዲ ሌግክላ አይር እግልቱ ኪሲስ ምክንያታ ያኽሻስ ካላና።

አንቤባማ እርዳትስትሻ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ዕፌቶ ስሬታ ዔውትካማ ክችክቹ ዙርዔ እያን።

1. አይር እግልቱሳ እንዳርቶ ኽይትሻሻዛን።
2. አይር እግልቱሳ ኪሴስታ ታምዛኩሳ ችግርካዋ ርዳትዛን።
3. አይሩሳ አኺኔ ንባርካስ ዲጊፍዚካማ ጌሌዛን።
4. አይሩ አኼናሳ አይር እግልትሊ ካንትሻሻዚካማ ርዳትዛን።
5. አይር እግልቱሳ ትክሞ ጌሌዛን።

9.1.2 ካልካ፣ ዛፊሻ

ካልካ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ዕፌቱ ቱዊ ስሬትስ ኽዮ እያን።

1. አይሩ እግልት
2. እንኩዊንት
3. ክልልዳ
4. ክቻክቺ
5. ንባርካዋ
6. ብቲ እንጅኩዋ
7. ዛቢትኃማ

ከ. ሲፋንኩ ካልካስ ዲብቱርቶ ሲሪኒዬስ ፋሌንጋ ቱዊ ኽያሳ ጌሌፃን።

ምሳሊኦይዒሱ <u>ፅኹር</u> ቼረዒ ያኹኻ።

1. ፅኹር
2. እግልት
3. አይሩ አኺኒ
4. እንኩዊንት
5. ክልልዳ
6. ክቻክቺ
7. ንባርካዋ
8. ብቲ እንጅኩዋ
9. ባይስታታ
10. ዛቢትኟማጊ

ፃፊኻ

ሲፋማ ዲግኹሳ ስሎ ካንቲካማ ርዳትስቲኑሳ ፃፋን።

9.1.3 ቹኒትኻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትኻ

አይር እግልታሱሳ ኪሴ ኤኬትኻ

ቤደራ ቹኒኻ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. አይር እግልታ ኪስስቴ ኒካማ አሴብታናማ?

2. አይር ዋትኝ ኪስስታውሳይ ዔሬር?

ቹኒታማ ርዳትስትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዕፈቱ ስሬትስ ፁፍስ ዙርዛን።

1. አኞ እይር እግልታሱ ኪሲስ ምክንያታ ያኻኩሳ አኺኔ ርዳትዛን።
2. ዝቡ ቼፍ ዴሜክኻ አይር እግልቱ ኪሲሊ እምትኝውሳ አኺኔ ኽይትኻኻዛን።
3. አህጉርካው ኔዔዔልኻኺ አይር እግልታስ ጁዛ ያኻውሳ ምክንያቶ ርዳትዛን።
4. ሳታሳሞራው ፈኔድኻ አይር እግልታውሳ አኺኔ ዋትኝ ፈቴራው አኽኹ ጌሌዛን።
5. አዋው ብራኑ ሊሊቲ ኪሳሳ አይር እግልቱ ኪስስትኻሊ ካንትኻኻዒካማ ርዳትዛን።

ሳዋሳው

ታክስዒ፦

ዛምራልቾቲ ዲብቴርት፦ ላኝ ኝሬ ካሉንኩሳ ግስኩሳ አኼርካዋስታ(ኔዔልካ ዲብቴርትካዋስታ) እሊው እምፕል ያኹ እምፕልዴስ ጁላ ያኹንኩ ናቜንትካ ግስኩሳ አኼርካዋ እሜው ውክርያኽ።

ምሳሊ፦

እሪ ብሱኒዴስ ፋሌንጋ ክንቲኻና ካስኹ አሴብና፤ ያኼስን ኩሪ ዳዶ ልማማ አሳቦ ኪስናና ኻንሾ ዙርንኾ።

- እሪ ብሱኒ /ናቜንቲ አኼር/
- ክንቲ ኻና ካስኹ/ ናቜንቲ አኼር/
- ካስኹ አሴብና/ኒዒሊ ዲብቴርት/
- ዳዶ ልማማ/ናቜንቲ አኼር/
- አሳቦ ኪስናና /ናቜንቲ አኼር/
- ኻንሾ ዙርንኾ /ኒዒሊ ዲብቴርት/

አንዊኒ ታክስዒስታ ምሳሊ ስሬትስ አንኮ ዛምራልቾቴ ዲብቴርቶ ሲራን።

9.2 አይር እግልቱ ኪሲስታ ጁዕካ

9.2.1 አንቤብኻ

ቤዬራንባብ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዓን።

1. አይር እግልቱሳ እንዳርቶ ዋትኃይ ርዳትዔኑ?
2. አይር እግልቱሳ ኪሴ ኔኬትኻስ ካሊስቱማ?

አይር እግልቱ ኪሲ፣ ዬስስታያሱ አኺኒስ ብቱ ቼጌርዓማጊ ይንቱኽ ዝቤኑ ቱፌትሩው አዳጊያኽ። ኪሲ ቱፌትሩውሳ ሚዛኖ ዛቢትኻዓማ ብቲ አኹው እምብልትኹሳ ልኪቱ ኬፍንኹ አችስ ባሳታ ዔዋ። አይር እግልቱ ኪሲ ምክንያትስ ሜንችካ አኹ አካልካው ልኪቲ ኔኬታ፤ እምኘልካ እምኘልካ አኹኩ አካልካ ዬሜካ ድስካ። እንኪ አቹ እሌቱ ታምትኺዳ ኬፍቲኔ ቻኒስቶ ፌቱራው ጉድ ያኻያሱ እንኩዊንቱ ድምክኒ ኬሴትስታታ ዔዋ።

እኒ ቻኒስትካዬስ ፊኻስ ዬሜካ አይር እግልቱ ኪሲ ታምብኹ ኔኬትኻስ ካሊዓንኩሳ ቱግባርካዋ እንዓኽስትኻ ፋይዓው ያኼ። አኮሜችስታንኩ ቱግባርካ ክቻዬስ ካዊን ካታካትስትኹ ኔኬትኻስታ ካዊንካውሳ እሳንቶ ዬሜክኻ ቹዋ ቹዋ እስታንኩያኽ።

ካዊንካ አይር እግልቱሳ ኪሴ ኔኬትኻስ ኬፍቲኒ ታምብ ዝኩክያኽ። ጋያኪ ብቲው ይው ዙራሙሪዳ አግስታንኩ ትሮፒካልኩ ካዊንካ ኬፍንኹሳ ታምቦ ዓይካ። እኒኝ ካዊንካ ኬፍቲኔ ካርቦኑሳ ጋዞ ጉሚቲስስታ ስርስ እሚካ ይጉፅካማ ባይስታንኩሳ ዲብካዋ ቼፍኻኝና፤ ዙራሙሬ ስንክርስትኻዬስ ፍሻና።

***አይር እግልታውሳ ኪሴ ኔኬትኻስ አቹ ካዊንካዋ ዋታ ዔዊካማ ማንዲኻ እይስቱ?**

ካዊንካው ካታካትስትኻ፣ ቱክልካው ጉሚቲስታ ስርስ እምስታሺኹ ካርቦን፣ ዙራሙሪው አይርሾ ባይስታታ ዔውስታማ ኬፍቲኒ ካርቦንዳይ አክሳይዱሳ ኩኘቱ ፌቱሬ። ካታካትኻ ካዊንካውሳ እንዒኹ ፌቱራው አኽኻስ ዙራሙሪ ዝባትቱ፤ ኩሪ ኬሴትስቱ፤ አጉዊኒ ኽብዒው ቤን ኩሪስስታ ንፋስስ ኹስታማጊ ካሳው አኽኻስ፣ ምርት ኔኬቱ፤ ባጊሊላ ኬሴትስቱ። ፅናትካ ካንትዓኑስታጊ ካዊንካዋ ካታካታኑላ ይጉኻ አሜትቺፋ 4.8 ቢሊዮን ቶን ያኻውሳ ካርቦንዳይአክሳይዶ እሚካማ ይጉዓንታ

ዬውኻስ ካሊስቱ። እንኪላ አሜትቺፋ ታንኬንጃው ብብራንቲሊ እምትጃማ ዝኩዋው ካርቦኑ ባይስትኻ 18 ታፋሳ ላካ ያኼ።

ካዊንካው ቻፋቻፍስትኾ ምክንያትስ ይቶፒያዳኪላ አይር እግልቱ ኪሲ ካንትስታ። ሊሊትኾንኩ ዙራሙርካዳ ኩሪ ኬሴትስታ፤ ብቲ አሉምቶ አታ፤ ባጊ ኬሴትስታ። እንስ ምክንያት ያኹኽኪ ካዊን እሳንቱ ልኪቲ ጊዝዬስ ጊዞ ኤኬታማጊ ካስኻያኽ።

ካዊኖ ሊሚዕኻ አይር እግልቱሳ ኪሴ ቲሪዕኻስስታ ዙራሙሪውሳ ቱርት ምዳሮ ማንዲኻስ ካሊዪ። ዝርዝርስ ካንትስቱስ ካዊኖ ሊሚዕኻ ኽብዪውሳ ሻራሻርስትኾ ሜኬታማ ኽብዪውሳ አሉምቶ ማንዬ፤ አኹው አብት እንዪኻ ፌቱርስታቲታስታ ዕንኩቶ አኾ አግዕኻስ ቱኬሜ። ካዊንኩ ንሴስካስስታ ቻኽካስ ዝኩዪስታ ምግቡ አግዕዪ ያኻማ አጌላጌሌ። ዙራሙሪውሳ ግዶ ማንዬ፤ እንዬስ ድምክና ፍትኽዪው አግልግሎትስክላ ያኼ። ካዊኑሳ ልማቶ እሳንኻዪማስታ ካርቦኑሳ ባይስትኼ ኤኬታማ አይር እግልቱሳ ኪሴ ቲሪዕኻስ ካሊስቱ።

(የብዝሀ ህይወት በኢትዮጵያ፣ 1998። ናውዬስ ካዕስትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትኻ

አንቤብቱኑ ዕፌቱ ስሬታስ ሲፋንኩሳ ካስካዋ ዙርዪን።

1. አይር እግልት ቱፌትሩውሳ ሚዛኖ ዛቢትኻዪውሳ አኺኔ ርዳትዪን።
2. ካዊንካ አይር እግልቱሳ አኺኔ ዋትጃ ማንዬካ ካላንኩ አኽኹ ርዳትዪን።
3. አምፕል ዙራሙሪውሳ ምዳሮ ዋትጃ ማንዲኻ ካሊስታው አኽኹ ጌሌዪን።
4. እንት ዙራሙሪዳ ካዊን ዝኮውላ ይጉኻ ታምዪኩሳ ችግርካዋ ርዳትዪን።
5. ፍንሾ ካዊኖ ካንታውስ ውላ አቾዬስጊ ዳርማ ማንዲስቱ? ኽይትኻዪን።
6. ዙራሙሪውሳ፣ አጌራውሳስታ አሌሙሳ አይር እግልቶ ማንዲኻስ እንቶጂዬስ ዳር ማንዲስቱ?

ኬሌቱፍኻዪማ አንቤብኻ

አጉዊዳ ዲግኹሳ ዕፌቶ ዕምዳ ዕምዳ ታኼካማ ድምፆ እንኮኽዪካማ ባኔ ባንቶ አንቤብትካማጊ እንት አንቤብኹሳ ክችክችቶስታ ፍትኔቶ ጋማጋማን። ቱግባሮ እምፕልካ አንቤብታኒስ እሊኩ ቹኒታንት ታኼካማ ባኔባንቶ አኮሜቻን።

9.2.2 ካልካ፣ ፃፊኛ

ካልካ

ሲፍካማ ዲጉንኩ ካልካስ ምሳሊ ስፊትስ ዲብቱርቶ ሲራን።

ምሳሊኑ

1. አዋው ብራኑ ልኪቲ <u>ኬሴትስቴ</u>።
2. ልማትኩ አውታርካ እሳንኼካማጊ ካስኛ <u>አይር እግልታሱ</u> ኪሳስ ጁፃ ያኻና።
3. ዙራሙሪው አይር ሊሊትኾንኩ ዳድካስ <u>ስንክርስቴ</u>።

ፃፊኛ

ሲፋማ ዲግኹ ስሉሳ ጊሊዔ ካንቲካማ ቺሚቲኑሳ አሳቦ ቱዒ፣ አካልስታ ዳማዳምዒ ዝኩዋታ ዔውቴካማ ድርሴቶ ፃፉን።

9.2.3 ዙሚኛ፣ ሳዋሳው

ዙሚኛ

በ. “አይር እግልቱ ኪሲ” ናው ኃሪስ ዲግኹሳ ፅፌቶ ጁዛ ዔውቴካማ ርዳትስቲኑሳ አሳቦ ኬችስ ኩስኛኃን። አንደስኪ ኬቹ ዎኬላንቲ ሜካስ ቤንኩ ክንታንትካስ ዙሜ ዔፓን።

ሳዋሳው

ዛምራልኞቲ ዲብቴርት

ዋልታ ዛምራእልኞትካ ዲብቴርትካዋ ዛፋን።

9.3 ሹማጌልካው ሚኒ

9.3.1 አንቤብኛ

ቤደራ ንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን

1. ሹማጌል እምፕልታጆኻዳ ዔዋኑ ክንትፅኙ ሚኒ ዳራ ዔጌሬ?
2. እንት ዙራሙራዳ እምፕልታጆ ቴቤቤርኛፅካማ ልማትዳ ጁትኛዛንኩ ሹማጌል ዝኩናማ? ዳር ዳር ቴግባራሳይ አኮሜቻን?

ዊዛሩ ሻሼ ኃው ዝኩዊኒዳ ሜንኞ ካንትካ። ክማ ስግላ እል ካንቱስ ዙራሙሪ ቤሬኽቱስ አስቴዊልካ። ኃኃራሱ ይዎትታ ካንታንኩ ካዊንካ፣ ውታኽካ፣ አልካ ድስካማጊ፣ ካግካማጊ ካሳኒስ ካንትካ። ዙራሙሪኩ አኞስታ ክምካዋ አኽ ዝጆኑሳ አቱኑሳ ምክንያቶ ቢካው አኺኒስ ርዳትስትካ። አይር እግልቱ ኪሲ ኃው ዙራሙሪዳ፣ አኞዳስታ ንሴስካዳ ችግሮ ታምፁስ ይዎት ድሎ ይታታ ካንትካ።

እንዛኺታስ አጎሜ፣ ግምሴ፣ እንጆሬ ...ሌኬማሺንኩ ካዊንካ፣ አዔብካሊ እንክራሺንኩ ውታኽካ፣ አኽ ዝጆሺንኩ ኩሎ ዔጌራንኩ አልካ እሺና። ዙራሙሪኩ ዝኩዋንትካው ቹፍ ደሜካማጊ፣ ሚንቻ ሙርካ አኹኪ ኞንካ ግቢስትካማጊ ይንታኒስ ኞን ግብራስ፣ ሌግ ካናስስታ ዔጌርኃንኩስ ቴክልካዋ ኬውኞ፣ እርሺ ብታስ ካዊንካዋ ዋካዝኞ

ሹማጌልካ ቲሪፅኛስ ካላቲኑ አችዳ ታምብስታ። አይር እግልቱ ችግርክላ ባስኟማጊ ካሳ። ልቡስ ልቦ ማቤራቹ አሴብካያሱስታ ርዳትስቴካያሱ አኺኒስ ካዊንካ ዝባትቴካማጊ ውታኽካ አጎሪሾ ኪስስቱና፤ አልካ ካጉና፣ ቴፈትሩ እይኹ ዙርዊኪ ባስኹ ያኹኻ፤ እሪ ድስኾ፤ እንኩዊንት ዴሜክኾ። ብቲ እይኑሳ ሚንቺሳማ አሜሬትኹ አቱኻ፤ ባጊ ያኹኻ።

ዊዛሩ ሻሼው ድሚዳ አግስታንኩ ሹማጌልካ ኩስኼ ቾሊፃሾ ኪሱና። ይዎት ክንትዊኩ ዎታትካስ ክንትዑና። "ካዊንካዋ ካታካትኑኻ፣ ቴፈትሮ ዛቢትፃዕኑኻ፤ እኖጂኪላ እንታፋሳ አግዕኑኻ። አሬሳማ ምርቶ አፒስፃ ይጉኻ፤ ንሴስካ ኹዋኑሳ ክዮ፣ ዝቾኑሳ አኾ አቱና ..." ንካማጊ ኬሌኹና። ታክሲሎ ልማቱ ሞይቲኒ ዙራሙሪስ ሜዴብስታማ ይንቱኻ። ሹማጌልካ ዴስስ ክንትዑኑሳ አሳቦ ሳይንሱ አሴብፃኺስ ዝቦ ክንትዑኻ፡

*** እን ኩስኺዴስ ፋሌንጋ ዳርማ ያክስታውሳይ ዔጌሬ?***

ውላጊ ዙራሙሪኩ አቾ እምፕላ ሼዋ ያኹና። "ቤዴልንኹሳ ካሲኔ፤ ድዕንኹሳ ዙርዕኔ" ናው እንኮክስትስ ሞይቲኒስ ጉስስቴካማጊ አሜትቺፋ እርኬኑሳ እንዕኼ፣ ፊሎ ቴኬልችሳስታ አንኬባኬብቼ ይው እንዕኺ ንካማ እሚና። ቴፈትሩኪላ እላፎ ዙርዕኾ። ካንካ ሊሙና፣ አልካ ምንጊስታ ክቢኹ ጀሜሩና። ውታኺ ክዩ ዋግዑኻ፤ ንሴስካ ኹዋኑሳ አግዑና።

አንቤባማ ርዳትስትፃ

ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ ዕፈቱ ስሬትስ ዑፍስ ዙርፃን።

1. ዊዛሩ ሻሼ ፓው ይዎትዳ ካንቱንኩሳ ኬሴትካዋ ሴንሳን።
2. ዙራሙሪዳ አኹስታ ክይ ድስኹሳ አኺኔ ምሳልካስ ርዳትፃን።
3. ሹማጌልካ ኩስኼ ቾሊፃሾ ኪሱኑሳ ምክንያቶ ኽይትቻቻፃን።
4. ዙራሙሪኩ አቾ እምፕላ ሼዋ ያኹኑሳ ጁዔስታ ካዑኑሳ ርምጂ ጌሌፃን።
5. እንቶጂሱሳ ዙራሙሬ ዕፈቱ አሳብሊ ካንትቻቻዊካማ ርዳትፃን።
6. ካናኻዔ ሊሚዕፃ አይር እግልታስ ዳርማስ ቴኬማው አኽኹ ኽይትቻቻፃን።

ኬሌትፍፃማ አንቤብፃ

ሲፋማ ዲግኹሳ ዕፈቶ ዕምዳ ዕንዳ ታኼካማ ድምዖ እንኮክዊካማ ባኔ ባንቶ

አንቤብትካማጊ እንት አንቤብችሳ ክችክቺቶ፣ ፍትኔቶ ጋማጋማን። ቴግባሮ እምፕልካ አንቤብታኒስ እሊኩ ቹኒታንትካ ታኼካማ ባኔባንቶ አኮሜቻን።

“አጌር አቹ ትቤብኩ ቴግባርካ” እናናጊ አቹናኩ አጌር አቹሳ መዚኬ፣ ዳንሶስታ ድራማዋጊ ዊኒሳውሳ ሞዮስታ ዊኒስታንኩሳ ዲብካዋኽ። አጌር አቹ ስይ ሴይስታማ፣ አጌራ አቹ መዚኪኩ ሜሳርካስ አጂብስታማ፣ ፋይፃው ግድጊ ዌውስቱንዶስ ፋሌንጋ፣ አጌራ አቹ ዶስታ ፋይፃው ቱርቱንዶስ ሴጋ፣ ፋይፃው ቱርትቻኺጊ ዌውስታማ ቴግባርዳ እሺ። እንዶስ ጃላ ቶኬምስትኹስታጊ መዚኪ፣ ዳንስስታ ድራማ ኃራ ኃራ ኃኹዊችካ ቲሪቻስ ካላሊን። ቴግባር ጊዛይ አይሎ ዶጌጌፍኃና።

አጌር አቹ ጅሚ ሻካጊታ፣ ቴግባርዳ እሼውሳ ጊዞ አሴብቻ ካሊስታላ። ጅሚጊዛይ ዲጋው ሻኺክላ ዳንስሊ ዲጋው አኽቻስ ኔዌላማ ዊንስቻ ቼጌርዌ። ላኃስታ እንዶስ ጃላ አቾ ጅሚስ ጌቴምካማጊ እንክራኑ ጊዛይ ዝኩኽ አኺኒ ዳንስስ ዶጌፍስታማ ዲጋው አኽቻስ መዚኪ፣ ድራማስታ ዳንስ እምኘልቱ ካትስታኑ ትቤብያኽ። እን አኽቻስኪ አኒኃ ሹካ ክቾዳ ትክንኹ ታምትቻኺ ዝክኹዊያኽ።

9.3.2 ካልካ፣ ፃፊቻ

ካልካ

ሲፋንኩ ካልካስ ፅፊቱ ስሬትስ ቱዊ ኽያሳ እያን።

1. ዝኩዊኒ
2. ርዳትስትቻ
3. ይዎት
4. ሌኬማሺንኩ
5. ካዌንካ
6. ልቡስልቦ
7. ዝባትቴካማ
8. ዛቢትቻፅኑኻ
9. አፔስቻ
10. ታክሲሎ

ፃፊቻ

ሲፋማ ዲግኩ ስልዶስ ርዳትስቲኑሳ አሳቦ አቺትቻቻዊካማ ድርሴቶ ፃፋን።

9.3.3. ዙሚኻ፣ ሳዋሳው

ዙሚኻ

አይር እግልታሱ ኪስስትኻ ማቤራኾዳ ታምዛኩሳ ችግርካዋ ዋታ ይጉፅኻስ ካሊስታው አኽኾስታ ኽይፅካ ሴልካዋ አቺትኻዚካማ ቤንኩ አዜብካስ ዙሜ ዜፓን።

ሳዋሳው

ሴዛ ዛምራልኾትካ ዲብቱርትካዋ ሲራን። ዲብቱርትሊ አዌኬርችንኩ ኻሬ ካሉንኩ ኔዛ ካልኩፕካዋስታ ዳንቱንካ አኼርካዋ ጎሌልትካማ ዛፋን።

ፋንቲቲ 10 ድራማ

10.1 ድራማኩ አይኔትካ

10.1.1 አንቤብኛ

ቤደራንባብ

1. ድራማ ናውሳ ካሎ እንኮክትካ ታቕካማ? ዋታ ንኺይ?
2. ሲፍኺካማ ድራማኩ አይኔትካ ናው ፆሪስ ዲግኹሳ ፅፌቶ አንቤብታንኻክ። ፆሪደስ ጅይካማ ዳር ኩፒ ዲባሳ አግዒኑሳይ ዔጌሬ? ጋማን።

ድራማ ፁፍ-ፅንታደስ፣ ስልደስ፣ መዚኪደስ፣ ማሌፋ ማሊፊደስስታ ፊልም ክቾደስ እምንልያክ። ድራማ ሜድሬክዳ ዲጋውስታ አኮሜችስታው ትቤብ ፅንታው ውቴትያክ። ድራማኩ አይኔትካኪላ ሲፋውስታ ዲግካ።

ትራጀዲ ድራማ ችፍጋኺ፣ አዜንፃንቲ እስታንኩ ሊሊትካ ስምካስ እቖስቴ። ቹኒታንቲ አኹኪ ካንታንቲ ኺፆራሳ ቹዋ ታሪክዌናው እልስ ካንታታ ዔውስታማ ፃፊስታው ድራማው አይኔትያክ። ትራጀዲ አዜንፃውዳስታ ስሮ ካፅፅኹ ዲብዳ ትኩታማ ፃፊስቴ። ታሪክኪላ ደስቲዳስታ እዝንዳ ሜሴሬትስታማ ዲጌ። ቹዋ ጌፃባይሪ ፊፃስ ካላቲው ችግርዳ ቱዋማ ፊፃስ ሊፉስ፣ እታጁስ ካንትዔ።

ኮሜዲ ድራማው ቹዋ አላሚ አንቤባንትካዋ፣ ቹኒታንትካዋስታ ካንታንትካዋ እኾክፃማኺ ኩምኔጌሮ ቹቤትፅፃያክ። ታሪክክላ ጉሳንቲ ጌፃባይሪ አሜልስስታ አሴብኺስ እንኘልታቖ ደስደስ ኔዔልስታማ ቱዋው ጋቺትኺያክ። አንቤባንቲ አኹኪ ካንታንቲ ፆርትኩሳ ኬርትካዋ ኺፆራዳ እኾኼማኺስታ ላሊፃማኺ እርማቴ እያታ ካሊፅፃ ያኹስ፣ ፌዔምኹ ስቴትደስ ዙርፃስ ትራጀዲታ ዳድካዋኺ ልማላኪ። እሊው ኮሜዲው አላሚ ፃሹላ ኺፆራሳ ፆርትስ እንኩርፃስ፣ ማቢሪውሳ ስዳድቶ አኹኪ

ያኹክሳ ችግሮ አሬምቻስ ቱኬሜ።

ዲኒክሚ ድራማ ጂሚሪዳ መዚኪስ አጀብስታማ ዲጌ። እን አይኔቱ መዚኪው፣ ግትመስታ ድራማው እልቾቲ ትርኢት ፍትክፃንቱክ። ድራማውሳ ፅኹሮ ማራማርኑስ ኮሜዲውሳስታ ትራጀዲውሳ ፅኹሮ እንነልሳማ እሚ። ኮሜዲሊ ሜስልቻፃው ኩሚ ዊድዊዲዳ ዶስቲ ካንትስታው አኺኒስ ዊድስታው አክቻያክ። ትራጀዲሊ ዌጌርቻፃው ቻሹላ አዚንሚ ዲብዳ ትኩታው አክቻዶስ ጃላ ታሪክዊንካውስ ትክስ ኼዋ ሜሴላማጊ እንኮክትስ እሸስትቻያክ።

ቦልቲኒ ድራማ አምንፃንቲ ምክንያትዳ ሜሴሬትስታላኪ። ቱዋ እሚ እንዳ ቱዊስ እስታቲውያክ። ዎላፌንዲ ድራማ ኩሚ ኽያ ጋው፣ አሬባቲው፣ ቴስፌ አቲቻ ንቻታ ካፅስቱ። ታሪክዊንካው ሳሊስትቻኺኪላ አቾስትኹ ውክርዶስ አይሎ ሊሊትቱ። እምትችክሳ ታሪኮክላ ሴንሳላ። ሲፍጃንኩሳ ታሪክካዋ ዲግሴ። ቴስፌ ኬውንኩ አቹ ትክላሊ ባይሪ ሳሊስቱ። ድራማው ስፍሪ፣ ጊዝስታ ማቢሪው አኺኒክላ አቾስታቲው ያክቻስ ካሌ።

አንቤባማ ርዳትስትቻ

በ.ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፅፌቱ ስሬትስ ዙርፃን።

1.ኮሜዲዳስታ ትራጀዲ ድራማ ክቻዳ ዝክኹሳ ዌጌርቻኼስታ ሊሊትኼ ጌሌፃን።

2.ኮሜዲዳስታ ዲኒክሚ ድራማ ክቻዳ ዝክኹሳ ዌጌርቻኼስታ ሊሊትኼ ጌሌፃን።

3.ትራጀዲዳስታ ዲኒክሚ ድራማ ክቻዳ ዝክኹሳ ዌጌርቻኼስታ ሊሊትኼ ጌሌፃን።

4. ድራማኩሳ አይኔትካዋ ካንትቻቻሚካማ ጌሌፃን።

ከ.አጉዊዳ ዲግኹ ፅፌት ስሬትስ “በ”ው ቤንዳ ዲጉንኩ አሳብካስ አስሜምቻንኩሳ “ከ”ው ዛንጌርዶስ ፋቴካማ ድንግርሳን።

በ	ከ
1. አዜንፃውዳስታ ስሮ ካፅፅኹ ዲብዳ ትኩቴ	በ. ኮሜዲ
2. እኾክፃማጊ ኩምኔጌሮ ቼቤትዌ	ከ. ዲንክሚ
3. መዚኪው፣ ግትመስታ ድራማው እልቾቲ	ኽ. ትራጂዲ
4. ኽያ ጋው፣ አሬባቲው፣ ቴስፌ አቲቻ	ቨ. ዎላፋንዲ

ኬሌቴፍኛዓማ አንቤብኛ

ሲፋማ ዲግኹሳ ዕፈቶ ዕምዳ ዕምዳ ታኼካማ ድምዳ እንኮክዚካማ ባኔ ባንቶ አንቤብትካማጊ እንት አንቤብችሳ ክችክቺቶ፣ አሬክቶ ጋማጋማን። ቴግባሮ እምፕልካ አንቤብታኒስ እሊኩ ቹኒታንት ታኼካማ ባኔ ባንቶ አኮሜቻን።

ድራማውሳ ስሮስታ ፎኖ ዚዚዶስ ጀሜራማ አዌኬራው ዶራሲ ድራማ ዛሬ እስቴ። ያኼስን ድራማው ትቤብዳ ሜንችካ አቹ አብርትስታ ኃው ድርትኒ ዝኩኛኪ ውንያክ። ድራማ-ዛፊ ድራማኻዳ እምኘሎ ዔሦ፣ ታሪክዌናሳ፣ ዋኒዋዳዋ እሳንትስ ያኻውላስ ክብስኛስ ጌሌዔ። ልቦሌዱ ዶራሲ ኩዚ ዳሊ ጊዝስታ ስፍሪ ዝክኹ ያክኛስ ታሪክ ዲግሳሳ ሶሴንኛዳ፣ ታሪክዌኖ አችትኛዕኛዳስታ ዋኒዋዳዋ ጌሌዕኛዳ ድራማ-ዛፊዶስ ኪቻ ኬሸኹሳ ኔዓኔቶ ዛያ። እን ንኛ፣ ታሪክዌኖ እሳንትስስታ ኻልትስ ሳሊች፣ ሜንች ብቲ እንጅኩዋሳ ዋኒዋዳው ማሌፋኻዳ አቡችዕኛስ ካሊች ድል ዝክኹያክ ንኚያክ። እንሱ ምክኔትስ ድራማው ውክር ልቦሌዱ ውክርዶስ ሊሊትቴ። ድራማውስታ ልቦሌዱ ውክርታጊ ግትሙ፣ ሶጉ፣ ዶዶኛ ልቦሌዱ ውክርካክላ ድራማው ውክርካዶስ ሊሊትኛችንኩያክ።

10.1.2 ካልካ፣ ዛፊኛ

ካልካ

ዜይቢኩ ካልካ

ታክስዒ፦ ዜይቢኩ አይኔትካ

ካንትኛኛዓንቲ ዜይቢ፦

እን ዜይቢ ላኃ ዲብካዋ ካንትኛኛዓማ ኃክኻዳ ዝክኹሳ ይጋሬ ዕኹሮ ጌሌዕኛዳ ትኩቴ። ላኃ ዲብካ ክኻዳ ዝኩኹሳ አብሬ ዲቦ ጎሌላማ እምኘሉሳ ዕኹሮ እሊው ዲብሊ ካንትኛኛዓማ ጌሌዓው ዜይቢያክ። ካንትኛኛዓንቲ ዜይቢ ታ፣ ላኪ፣ ዔጌሬ፣ ሊ፣ ናኩ ካንትኛኛዓንትካዋ ኩቲስ ቴኬምስቴ።

ምሳሊ፦

አድጉዋ ክዳሚ ዋኒ ይንታዊ

ቺዊ ስኒታ ዔዊንታዊ።

ኪስስታንቲ ዜይቢ፦

እምፕል ዲቡሳ ፅኹሮ እሊው አቺስ አኹኪ ዲብስ ኩታ እያማ ጌሌፅኾ ካስቱኽ። ካስኻው ኪሲክላ ፍፁምያኽ።

ምሳሊ፦

አይናዬ ልግዲ ሳኑ ክያ፣

ጎፌሬዳ እንዒኘ እያ።

አቾኺ ዜይቢ፦

አቾኩሳ ሊሊትካ ፅኹርካዋ፣ አኼንካዋ፣ ካሊቾትካዋ አቓ ያኼካያስኩ ዲብካስ፣ ንሴስካስ፣ ቱክልካስስታ እሊኩ እንካ ጋንኩ ዲብካስ እይኻስ ፌቱርስቱ። እን ዜይቢ አቾ ያኼካያስኩ ዲብካ አቺታ እንዓኽስታኒስ፣ ኹዋኒስ፣ ታክሳኒስ፣ ዲብሳኒስ፣ ምርክታኒስ፣ አዜናኒስ፣ ዴስናኒስ ካንትዒ።

ምሳሊ፦

አባዊ <u>ላሊፅኾ</u>።

ግኔቱ ዜይቢ፦

ግኔቱ ዘይቢው አይኒቲኒ ቱግባር፣ ዲቦ ጉዋልፅዔኽ። እምኘሎ ዲቦ አኹኪ አኺኔ ዝክኹ ውን አሳቡሳ ሜቱኖ እንዒሳማ አኹኪ ድንጉልሳማ፣ አሜሴጌናማ አኹኪ ቾላማ ጌሌዓው ዜይቢው አይኔትያኽ።

ምሳሊ፦ ይቱስኾ ፊሪሴ ጋሌብዒ።

አይ-ይጋ፦

አይ-ይጋ ዜይቢ ላኻ እንግልቢችካ አሳብካዋ ያማኻስ ካላው ዜይቢያኽ። ዘይቢ ካስኻኻዓው ላኻ አሳብካ አኽኹ ካላንኩስታ “አይ” ናው ጋቲውቲውሳ ውክልኔስታ “ይጋ” ናው ይጋንቲውሳ ውክልኔ እሚንኩ አኽኹ ቹሜትኻ ፋይዒ። ዜይቢ ሴግሴጋስ ካንትስቱስ አሶ ዒጌሩኒክላ፣ አኽዳ እሚኹ ይሴን ውንያኽ። እን ዜይቢ ማራማርኻፅኾ ፅኹር ዝኩኽ ያኽኻስ ቹሜትኻፅኾሳ፣ ሜንዜንኻፅኾሳስታ ካሲስቱሳ ካሊቾቶ አድርፅኻስ ሞኬፊ።

ምሳሊ፦ቲፊ ክራስክኹ

ታክስዔ ስሬታ ዔውቱካማ ቱግባርካዋ ዜይቢኩ አይኔትካስ ሜንዶፓን።

ምሳሊ	ዜይቢው አይኔት
ዚሪኺስታ ፉዲ ብሬ እሲና።	
አያኒ ዌና ዱጊኒታ ሴሜታላኽ ዳጉላታ	
ሳኼካ ሳቔ ዛራ፣ ድላ ፍየታጉ ዙራ።	
ኹዋኒ ሴሜታላ	
“አን ክቱኒዶስ ክምባኺ ዋጊቲን” ኒኹ ድኾራ	

ዛፊቾ

ድራማውሳ ድርሴቶ ዛፊቾ

ሲፍካማ ዲጊንኩሳ አሳብካው ጁዚስ ድራማውሳ ቢዲሬ ቤኖ ዛፋን።

1. እምፕሎ ኃሬ ጎሌልትካማ ድራማው ዕፌቱሳ ቢዲሬ ቤኖ ዛፋን።
2. ዛፊኑ ድራማው ጂሚሪ ቤንዳ አግስታንኩ ስር ዲብካዋ ሲፋው ቲራግድሚዳ “ ጂሚሪ” ናው ዛንጌር ስራዳ ዛፋን።
3. አንዶስኪ ዶዶኾ ድራማውሳ ዕፌቶ ዛፋን።

ቢዲሪ		ክቾክቺ		ዊድዊዲ	
ቤንካ	ዝርዝር	ቤንካ	ዝርዝር	ቤንካ	ዝርዝር
ታሪክዌንካ					
ዋኒዋዳ					
ችግር					

10.1.3 ቹኒትኻ፣ ሳዋሳው

ቹኒትኻ

ሴይፃንታ

ቤደራ ቹኒትኻ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. ሴይፃንታ ናው ድራማው ኃሪዳ ዋታኮው አሳብ ዲጌ ኒካማ አሴብታን?
2. ድራማዋውሳ ፅፌቶ አንቤብትካ ያኹ ቹኒቲካ ታቹናማ?አንቤብትካ ያኹ ቹኒቲካ ታቹኒዴስ፣ ስዱ ፅፌትዴስ ዳርማስ ሊሊትቴ?
3. ሲፋው ስል ዳርማዳ ትኩታውሳይ ዌጌራ?

ቹኒታማ ርዳትስትኻ

በ. ቹኒቲኑ ታሪክ ስሬትስ ሲፋንኩሳ ካስካዋ ፁፍስ ዙርዛን።

1. ሴይዛንታ ንግስታዋ ምዔትስ “አቺያሱ ዊዲ ክርኼኽ” ኒኹሳ ምክንያቶ ርዳትዛን።
2. ንግስታ “አዋ ያኻውላስ ዳራ?” ኒኹ ዳራ ንኻስ ፋታታ አኽኼ ጌሌዛን።
3. “ዝኮ እስትኹሳ ትቢቢኔ አግፅዛኽ” ናው ንጉሱሳ አሳቦ “ድባን እይኹ ድሚዳ ደሜካው አይኪ እላ” ናው ንግስታው አሳብሊ ካንትኻዚካማ ጌሌዛን።
4. ንግስታ ቺኹዊቻ እኾክቲክሳ ምክንያቶ ርዳትዛን።
5. አልማው “አንካ እና አቓውሳ እሎ ካንትኻስ ፋታላኪ” ንኹሳ ምክንያቶ ጌሌዛን።

ሳዋሳው

እምትኻዛንትካዋ ቱኬምስቲካማ እምፕሎ ቱንዜ ዛፋን። ቲኪምስቱንኩ እምትኻዛንትካ ኩዚ ዛምርሳንትስታ ዳንትሳንት ያኽኻ እይስቱ።

10.2 ሌጋ ዳዲኺ

10.2.1 አንቤብኻ

ቤደራ ንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርዛን።

1. ሌጎ እምፕል አቺ ቹፍኻቻውሳ ዔጌሬማ?
2. ሌግ ዳደኽስቱስ ካንቲካ አኹኪ እንኮኽቱካ ታቹናማ?
3. እንደስ ኩክራ ካንቱኑ ስልደስ ዳራይ ጋሚን?

(እምትዄካማ ሜድሬክሾ ቱና። ጋንቾስታ ዋሌጃ ኻኑ አብጂሊዳ እንጅኩካ። ሌጉ ችግርዳ ኩስኻዄ ጅሜሩና።)

ጋንቾ - አትዬ! አሳ አይሊኒ ላኃ አርፋሱሳ ችኾ ዋትኃይ ፌይናው?

ዋሌጃ - ሴካይውኹ ጋቢካ ጌና ታስስታያኪ...፤ አባላሚው እንጅልክላ ዊፊ ዊዳማጊያኽ።

ጋንቾ - ጋቢዴስስታ እንጅልዴስ ይጎ እኹሜ ካላካልኃው እሊው ዲብ ዳማይ?

ዋሌጃ - ኺሳ ዝኮጉ?

ጋንቾ - ዳርማ እስቱ?

ዋሌጃ - ሌግ... ሌግ እስቱ።

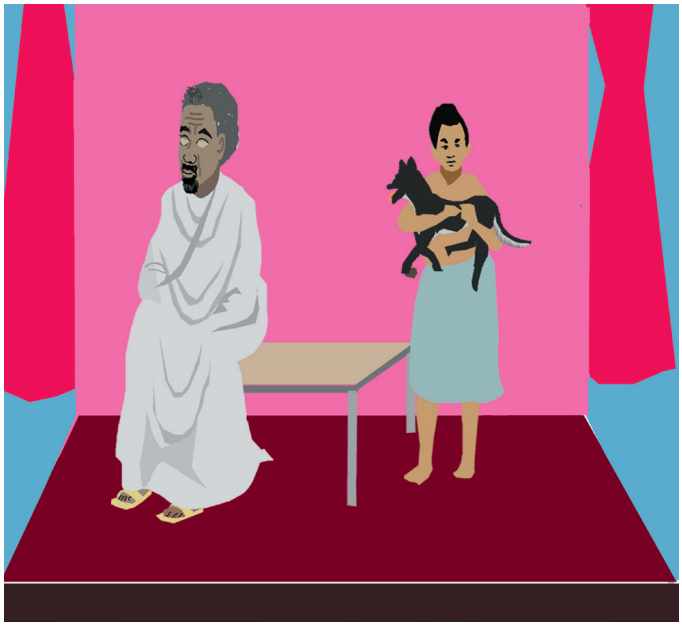
ጋንቾ - እንሳ ሌግ እስትኹሳ ዲቦ ዋዴሲይ አግዓው?

ዋሌጃ - እምፕል ሹማጊሊስታ ኺጃ ኃው ዄዊካስኩጉዊኽ። ሌግ ዊን ያኼካማ ግብሮ ኬይዓና። እኖጂክላ ኬናው ኃጂሴኽ።

ጋንቾ - ጌሬምዄ! ሹማጊሊስታ ኺጃ ዋዳይ ዝኮጉ?

ዋሌጃ - ኩርብ ካን እንግራዳ። ሹማጊሊጃ እያዋ አግዂ ካንትኾ ዳንጉት ዝክኹ ዲፊኒያኽ።

ጋንቾ - እምፕሎ ዲቦ አሴፕኾ። ሻሺ ይኃራሳ ኪስሻ ዝኮ። ሹማጊሊጃ እያዋ አግዔው ጊዛይ ታንጌልስ ዳጉልታታ ትያታ አቼስ። ይኃርኃሳ እሊው ንሴሲሾ ኪስስ (ጋንቾ እሜ ኩልኩሊ ግሴሻሾ ኪስስትኾ። ሹማጊለው አብጂሊዳ አዔዔፍስታማ እንጅኩኾ።አንዶስኪ ጂራ ጉሽታታ ታንጌልዳ እምቲኹዋ።)

ጂራ - እንት አዚንዒ ግሴሻ ኔይ ዳላውያኽ ... እስቱኪ ... አው ሻናቱ። አንዶስኪ ሌግስ እንኩዊንሳታ ካግሳኻኽ። ኮፍኔንፅኹ እኹሚኪላ ባይዛውያኽ።

ሹማጊሊ - (ሹማጊሊ ማሌካ) ስድዴ ታቱቻ ኻኼራታ ይንዒ ግልጌላ ዔፓውላስ እን ሻንዳ ቱኽ አዩይ?

ጂራ - ማልኃ ምርክትኹ፣ እኹምትኹ ቤዶልስትኹ ግዲታው ግሴሻ ኩልኩሌኽ።

ሹማጊሉ - ሊሊትኾንኩ ንሴስካሾ ኪስስታው ዛርዶስ ካሜንስታንቲ ሌጋ ዳዲኺ አባላሚ ዝኮ እስቱ። እንክላ ሌጎ ዳዶኻው ያኻቲታ ቲንኪክ....

ጂራ - አይ ... እንኪ ምስኪን ፍትራቱ ግሴሻያኽ

ሹማጊሊ- ያኼ ... ያኹኽ ያኻማ ግሴኾ አምንቱማ?

ጂራ - ይጋ ይታላ! ግሴሻሳ ዳዶኻ ካላላ ጋማ።

ሹማጊሊ- (ሳቼናዶስ ኒኬካማ) ዬንጃ ... እንኮኽቱኻማ ... ግሴሻ ዋዶይ

ጅፊስትኹ ታምብኾ... ዋይኔ --ዋይኔ--

ጂራ- (አርሜሜናዶስ ኒኬታጊ) ይታላ! ይታላ! እን ግሴኻ አቓ ያኻማ አግስቱኻ። ኺራሱ አባላሜኽ።

ሹማጊሊ- (ሹማጊሊ ልንዶትስ ትሹና) ካንቲኾማ ይጃ ... ይው ጅፍንት እንኺ እሺኾ ...

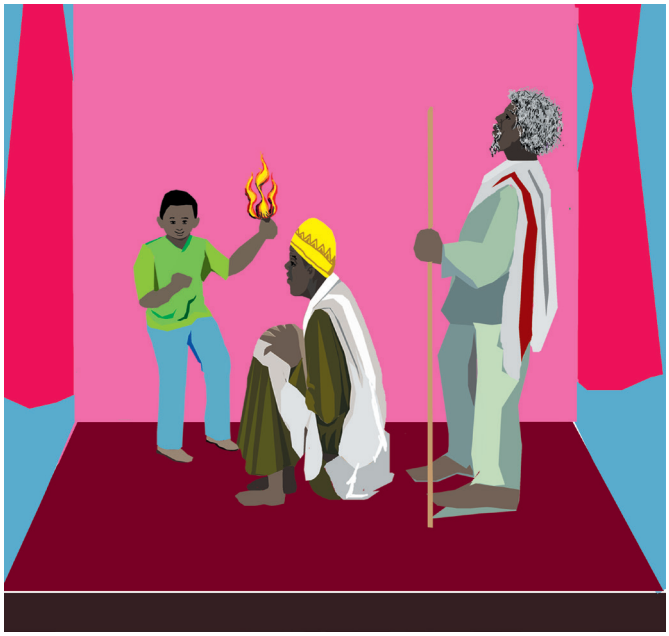
ጅላ ታኹኻ...ዋይ ... ዋይ ...

ጂራ - ይታላ ንኾዳ ዝኩኽ ሌግ ድሲቲያስ ... እሊኩ ሌጎ ዛዩኒ.. እንዳራይ ጉዶ?

ሹማጊሊ- እናጂሱ ይባቺ እሺኹ ውላው አቑ ያኻኒ እናጂሶ ማልኃ ጉዳዊያኽ። እንዶስ ጌና

ሌግኪላ ብርካ ያኻማ ዝኮላ። ግብርኪላ ጌቤርስታያላ። እናጂሶክላ ኬቤርዛው አቺ ዝኮላኪ።

ጋንቾ - (ማልኃ ዛዶፋማጊ ጊቼ።)

ጋንቾ፦ አትያ... አትያ... አግፊፌ ቱሪስ... ሌግስ ያኻውሳ እምትኞኞዬ ዲቦጊ

ዲግስታይፅ። ሌጐ ኻሳታ አንቱኻኽ...እምቢቲ ፁቕስትኾ።

ዋሌጃ - ኩሚቺ ይራ... አይ ጋንቾ! አሴብትኹሳይ ጀግንትስ ፈዬምትኹ!

ጋንቾ - አትዬ ካሎካ ኬቤርዕኾ። ላቼትካ ኩዒ ሌግስ ድኾስቱና። ዱድሚ አቹኒኪላ ችግር እላ። እንታ አቓታውላ ዕዒስታላኪ። ይቹኪ ዙራሙሪው አቾሊ ኑሩውሳ ብራኖ አግዬካ።

ዋሊኒ - እንት ውላውጊ ኑሩው ውሊቲ ዌናኽ። እስቼዋ ውሌቱ ዳርማስ ኬኔሲ....?

ጋንቾ - ዳርማስኪ ኬያሊንያኽ። ብራንሊስታ እንኩዊንትሊ ታምትቖታኒስ ካንትቖ ይው ኽሳንቲ ዶስቲያኽ።

ዋሊኒ-ያኺቲያስ ዙራሙሪው “ብራኑ አምላክ” እስቱታ ጌቤርናይዕኔስ...

ጋንቾ - ጌቤርስታያው ብራኖ ኚቓርትቓስ ይኹቺስ ዬዋውያኽ። አይኪ አይስኪ ጌቤራላኽ።

ዋሌጃ - ይራ ዙራሙሪስ እንፃኽስቲኹ ኽሳንቲ ጀብድ እያ ማልቓ ኩሪፃኽ። እኖጂስኪላ

ብራኑ አምላካስ አሜትዶስ አሜቶ ጌቤርቖዶስ ኔፃ ፍሽትኾ፤ አሜሴጌኔ (ጋሪድዒ ልምስቴ)።

(አያልነህ መላቱ፣ 2001)፣ አውኚኾ ኬሽቖቓማ ቱርቱኽ)

አንቤባማ ርዳትስትቖ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ አጉዊዳ ዲግኹ ድራማውሳ ዕፈቶ ስሬታ ዬውትካማ ዙርፃን።

1. ጋንቾ ጁዒዳ ኚቹሳ ካሲኹ ምክንያት ዳርማ አኽኼ ርዳትፃን።
2. ጋንቾኩ መሬንስ ሌግ ብርካ ያኹኽሳ ምክንያቶ ኽይትቖቖፃን።
3. ታሪኩዊና ኚቓርቓሳ ግሴቖኾ ኪስኹሳ አኺኔ ጌሌፃን።
4. ጀራ ሌጎስታ ግሴኼ ካንቲስ እምቲኹሳ አሲብኼ ንባርስ ዬጌፍዒካማ ጌሌፃን።
5. ጋንቾ ሌጎ ዳዬኻማ ያጋኒ መሪኩ አቾ ቻቤሉኑሳ አኺኔ ርዳትፃን።

ኬሌቴፍቻፃማ አንቤብቻ

ሲፋማ ዲግኹሳ ፅፌቶ ድምፃ ኬፍዚካማ አንቤብኹሳ ክችክችቶ፣ ፍትኔቶስታ ጊሊፅቻዬ ማንዲካማ ቤንኩ አዬብካስ አንቤፓን።

ዝቤን 1964 ም.አ፣ ዎርፍ ችኽያኽ። እኹሚው፣ ችቺው፣ ምላኺው ጊዝ፣ ችቾችቺው አዲስ አበባው እሪው ጊዝ፣ ዲኪቲ ማኪና ዝኩክ ሱፍስ፣ ኮቤትስ አጀብስትካማ ሞቴሩሳ እንኩዊንዬ እሳንስ ባይፅካማ እልም ንኹ ችኽስ ክልት ንኹ ሳኑውሳ እንኩዊንቶ ዬዊንዛና። ልኩቴንካ ኩዚ ድባንደስ ጌማው ፅንኩት እሪስ ዬምቾስታና። ማኪና ዊናስ ባሬክስትቻስ ችቺውሳ ዬቤሎ አሬችስታኑ አርፊያኽ። ድራማው ጂማሪ ትይንት እምንል ዎቴሉ ሳሉንዳ ብስስቴ። ስፍሪ እንሳኺስታ ችር ኑኒክላ፣ ባንኮኒው ዙሪዳ ዳራዳርስትኹ ሜንፌሱ ምግብስታ ይዎቱ ትክስ ቲራቲርስ ድምኬቶ እያ። ዝቻንቲ አቺ ካንትስታላኪ። አሴሌፋንቲስታ ባሪስቲ ኻርኩ ሌንጌድካውሳ አንትኹ ማንዲትኃና።

ታክስዚ

ታሪኩ ውክር፦ ድራማኻዳ ታሪክ ምክንያትስስታ ዊዲስ እምትችንኩ አኼንካ ኩራርዼካማ ሴንስታኑ አላቤኽ።

ችብት፦ ድራማው እንፅኻኻዳ ፌያፌይኃው እሚያኽ። እሚክላ ማቢሪውሳ፣ ይኮኖሚውሳ፣ ፖለቲካውሳ ጉዳዮ ጉሸፃስ ካሌ። ድራማኻዳ ፌይትኃው እሚ አቺዳ ትኩትኹ፣ ዊዳፊስታ ውላቴዊ ያኻታ ማንዲስቴ።

ታሪክ ዌንካ፦ ድራማኻዳ ሳሊስታንኩ ታሪክ ዌንካ እን ታሪካኻዳ ይንቱንኩሳ አቾ ዎኬልካማ ዲጋና። እሊኩ ትቤብኩ ዜርፍካደስ ሊሊትችኽ አኺኒስ፣ ታሪክዌንካ አካልስ አግስታና፤ ሜድሬክዳ እንክራና።

ጋቺትኺ፦ ታሪክ ዌንካ ዝኩፃስ፣ እንጉስቱኑሳ ሳኪትፃፅፃስ፣ ፋዮ ዋኽትፃፅፃስ፣ ሼውሳ ታምፅፃስ ዬዋኑ ልቾልቾቲ ካስትዳ ጋቺትፃኃና። እንኺ ጋቺትኺ ሜድሬክዳ ካንትስቴ።

(መንግስቱ ለማው እንፅኺዴስ ክንቲስ አስሜምኃት ያኽስታማ ቴርቱኽ።)

“ሌጋ ዳዲኺ”ናው ዙማ ዙርዚዴስ ሲፋንኩ ታሪክኩሳ ውክርካዋ ዋኽትፃዋን።

1. ታሪኩ ጁፒ

   ---

2. ታሪኩ ክቻክቺ

   ---

3. ታሪኩ ዊድዊዲ

10.2.2 ካልካ፣ ፃፊኛ

ካልካ

በ. ታክስዒዳ ዲግኹ ንባሩ ስሬትስ ሲፋውሳ ቱራግድሜ ዋኽትኛፃን።

ዜይቢው ምሳሊ	ዜይቢው አይኔት
ይቶፒያ ኚሪሶ እቹቲኾ።	
ኬቤሊኩ ማቤራቾ ፊሪሴ ጋሌብፃውሳ አዳራሼ ግቢቱና።	
እንኪ ዝኩኽ ፒኘ	
ልቡኔታ ጉሚች እንፃኽስቱው እንፂኺስ	

ከ. እን ፋንቱታኻዳ ክንቲንኩ ዜይቢኩ አይኔትካስ ላኟ ላኟ ምሳልካዋ እያን።

ፃፊኛ

ድራማዋ ፃፊኛ

10.1.2ዳ ድራማውሳ ጂሚሬ ካንትፃንኩሳ ቤንካዋ ቢጋሩ ቱራግድሚዳ ፃፊካ። ኛሺኪ ድራማውሳ ክቻክቼ ቤኖ ካንትፃንኩሳ ቤንካዋ ሲፋማ ዲግኹ ቢጋሩ ቱራግድሚዳ ፃፋን። ዊድዊዲዳኪ ድራማውሳ ክቻክቼ ቤኖ ፃፋን።

ጂሚሪ		ክችቲኒ		ዊድዊዲ	
ቤንካ	ዝርዝር	ቤንካ	ዝርዝር	ቤንካ	ዝርዝር
ታሪክዊንካ		ዊዊው ሌጌስኻ			
(ትኹርኹርትኻ)					
ዋኒዋዳ					
ችግር		ግችት ብራ			

10.2.3 ዙሚኻ፣ ሳዋሳው

ዙሚኻ

ሲፋማ ዲግኹሳ ዙማዙርዌ ጀርታስታ ቹዋታ ታኼካማ ቤንዳ ድራማዋ ሲራን።

ስር ካሲስ

ጀር፡- “እንኮቾ ይቹ”

ቹዋ፡-“ያካስ እንዳርማይ ይዋ”

ጀር፡- “አና ዲባ ዳራይ?”

ቹዋ፡ “ዋደይ? ዋደሲይ ካንቲኹ?”

ጀር፡-ስር ድባንሾ ታፎ ቤቴራማ አርፋዋ ካንትዕኽ ብብርቱስ አናትዳ

ቹዋ፡ “እና አርፋኽ ”ኔታ ዙርዊኹዋ ቹዋ።

ጀር፡- “አርፉ ንሻ እንዳራይ?”

ቹዋ፡ “እን ስር እንዳራይ ናው”

ጀር፡- ይቹ እንትኪላ አርፋዋ ታቿኻይ?” “አርፋካ ታኼስ አይ ሳንክፀቲይ?”

ቹዋ፡ “ድባን ፌቲፉቲያኽ”

ጀር፡- “ድባን ንሻ አዩይ?”

ቹዋ፡ “እን ስር እንዳራይ ናው፣ ድባን ንሻ ፊቴራንቲ፣ ኮዋስታ እያዋ ፌቴርኹ”

ጀር፡- “እያዋ ፌቴርኹ ድባንማ?”

ቹዋ፡ “ይጋ ኮዋ ፌቱርኹ ድባን ጋማ”

ጀር፦ “እንት እንዳራኻ እዬሲ?”

ቹዋ፡ “አንሳ ካሜኑኻ ቹዋኻ”

ጀር፦ “ዋታ ዔውታታ ካሜንትኹ?”

ቹዋ፡ “ካሜን ዓታ፣ እንግዲ ካግሴኪ”

ጀር፦ “እንዳርማይ ይኾ ማቹችኻ ካስቱሲ?”

ቹዋ፡ “ኔይ ካሲት ያኼሲ”

ጀር፦ “ዎታ ዔውታታይ ካሜንትኹ?”

ቹዋ፡ “እንት ጀር ቾፒያኽ ንኹ፣ እንት ታምቤኻኽ ሌጌስቱስ፣ ኻሺኪ እንዕኼ አኮሜችስ!”

(አቤ ጉበኛው ግትምዴስ ክንቲስ አሜቻታ ያክስታማ ካዕስትኹ)

ሳዋሳው

ሊሊትችንኩሳ እምትኻዓንትካዋ ቲኪምስቲካማ አንኮ ዲብቱርትካዋ ዓፋን።

1.----------

2.----------

3.----------

4.----------

5.----------

10.3 ስራስራ ማንዲ

10.3.1 አንቤብኛ

ቤዴራንባብ

ሲፋንኩሳ ካስካዋ ካልስ ዙርፃን።

1. “ስራስራ ማንዲ”ናው ድራማ ዳራ ጌሌፃውሳይ ዌጌራ?
2. ስሎ ካንቲካማ ዳራ ጋሚን?

(ታማዬስታ አልማው እምትዌካማ ሜድሪክሾ ቱና።)

ታማየ - እንቹሱ ቁንዚው ጁፃ ምክንያታ ሴይፃንታኽ።

አልማው - አባስ እስናና ድኹኔስ። እኖጂ ጀርካ አኽፃስ “ርዳትስቱ” ናታ አሴፔ። (ድኾንቲስታ ሴይፃንታ ቤፍቱካማ ስራስሪውሳ ኩስፃፔ እንኮካሺና።)

ድኾንቲ- ንግስታዴስ ፍና ክራንኩ እኒ ጀርካኽ።

ሴይፃንታ - አን ኩዊ ብቲዳ ፍዴ ካንትፃውላስ ሳሴርስ ኩዋላኽ።

ታማዬ፦ ሴይፃንታዳ ሲታኑ ሜንፊስ ዝኩኹ እርዳትስቱታ ፋቱ...

ንጉስ - ጋያ አምናላኪ.....

አልማው- እማት ቹንዛ ታኻውላስ ቲጉዋያኪ....

ንጉስ - ሴይፃንታ ንግስታት ውዳጃኽ። ኺት ርዳታንታ አኽሻዴስ ይጎ ፅላታ ኩሊ ጋቲቴኽ።

ታማዬ- ክዳክላ አፍዝዝ አዴንግዞ ዒውታውላ ቲጉዋያኪ....

ንጉስ- እያዋሳ ድባን ሴዬመኻ ጋኻማ። ዒውታ ካላላኬኽ። ይንቱኽ ትቢቢኒ ናካ ኻርሻዳ እጆ እያቴኽ።

ታማየ - አቹ ታጉት ሴይፃንታኽ። ኺው ታፍ ዝክኹዊኽ።

ንጉስ- ላንጊጊ ፌዒምካማ አቾትጋሊኔኽ (ንጉስ ጆርካሊ ፋኒስ፣ ሴይፃንታስታ ድኹዋንቲ ሜድሬክሾ ቱና)

ሴይፃንታ - ንግስታ ክቱኒዴስ ፋሌንጋ አሸኬርካስ ድክጋ ጌሬፍፃኩዊኽ።

ድኹዋንቲ - አን ዜውዱ ኩስኞፃንቲ አቹስ ኩሊ ካዊናኻ ካፃ እንዒፓታ እኹዊስ ኹፃኩዊኽ።

ሴይፃንታ- ውላዋ ዒውኞ ካሊስቴሺኾ... ስራስሪው ማንዳንቲ ክዱስ ሜንፌስ ይንታማ እኖጂሶ ድፃዊኽ።

ድኹዋንቲ - አንዴስ ዳርማይ ኬሻው...?

ሴይፃንታ - ግንባሮ ታትኹፅኾ... ጀንጅ ዋማጋ ያኹኻ ... እንትክላ እጆ አንክላ ቤንሾ ቱዋታ ሲታንሾ ኪስስትስ... (እንዜኼ ጀሜርትኾ)

ድኹዋንቲ - ኪስስትኞዴስ ፍና ክት ኹርፃኻ ቱናና ፅሌ ፍትኽ እንስ...?

ሴይፃንታ፡- አቹ ካንታውላ ፒቹዊታ ትይኒዴስ ፋሌንጋ ሳት ታምባኪኪ ፌኞስ ካሊ።

ድኹዋንቲ - ዒጋሬ ኩዒ ልሜኪ....

ሴይፃንታ - ዳርማይ ምክንያቲ?

ድኹዋንቲ - እምትኹ እጆ ልምትኹሳ አብጂሌ ብስፃላኪ... ግድስ ብሳንቱ ፋይዔ።

ሴይፃንታ - እንክላ ሜንፈስሾ ኪስስቱኒዶ ፋሌንጋ ቤሮ ልምኾስታ ብስኾ ካላላኬኽ። ፅላ ቹትራ ዝኬውላ ቲጉኒጊ ፊሻ ታክስስታላኪ። ንግስታ ይሪክላ እያዋ ካንቱኑ እንኺሱ ሜንፈስዳ ቱዋስኩስ ያኻውላስ ይጎላ። ሞኝካ ያኼካማጉ ቹትሮ ቼርክስ ዶፈኑኒ ዝባታዋ እሚካማ ዎሬድፃና አሺና።

ድኹዋንቲ - እንዶስ ፋሌንጋ ዳራ አግሻስ ካላን...? ሳት ታምባማጌኽ። ንግስታው

ንፍስ ዝክኹ ይው ታፍዳኽ።

ሴይፃንታ - አያኻ እኒ ጁርካው ፍንዶስ ፈክ እንስ ...!ኩው ኹርሚ ቾናሳ ብስናና ባኑሳ አዝኔቾንስ! (እምትቼካማ ፉና። ንግስታ ይሪ ቴስፈ ኬውካማ ሜድሬክሾ ቱዋና። ሴይፃንታውሳስታ ድኹዋቲውሳ ድክት ኩስቻሳ እምፕል ይጉዎውላስ እንኮኼካ። እንክርኾክላ ጁሜሩና። ቲራቲር ቾናዳ እንጅኩንኩ ስራስሪ ቱዌናንትካ ካሴኑ ካሲሲጊ ዙርፃና።)

አልማው፦ ትቢቢኒ ይቹሳ ኬሸፃውሳ ዌጌሬማ?(ቲያትር ቾናዳ እንጅኩንኩ ሰራስሪ ኻንችርቼካማጊ ዙርዌ እያና።)

ታማዬ - ትቢቢኒ እንቹሳ ኬሸፃላማ... ኔኑ (ስራስሪ ዙርፃና)

አልማው - አንዶስ ዳርማቾ? (ስራስሪ ዙርፃና)

ድምፅ 1- እንቶጂ ንጉስ ይሪ! ... ስሪስሪ ናኑሳ ቾፒካማ ቺኒታን...!

አልማው- አቤት...

ድምፅ 2- ይጋ! ድኹዋንቲ ሴይፃንታው ዎጌንያኽ። ትቢቢኒ ያኻውላስ ውስላቲ ዲብቲሬኽ።

ታማዬ- ስራስሪ ውንማ!

አልማው - አኹኒ እንት አዩይ...?

ድምፅ 2 - ሰራስሪው ልሳንስ ዙማኻ ስሪስሬ ማንዳንቲ ሜሌካቴኽ።

ታማዬ - አንዶስ ዳራይ ዌፓን ኔን?

ድምፅ 3- ቢዲሬኪ እንትቹሱሳ ይዎቶ ፊቲሳን...

አልማው- ዋታ ዌውናና....

ድምፅ 3- ሴይፃንታስታ ድኹዋንቲ ኹርፂ ግናዳኽ... እንትቹሳ ኩዋው ጊዝ ታምብምባኺስታ ማንዲትቼካማጌኽ። ላንጊጊ ቤር ልምስቱኒጊ ፌካ ካላቲንኩዋኽ። ልቡ ኒካማ ፂጋሬ ሴግዳ ኮሌፍትካባታን። ልምፂውሳ ቹትሮክላ ቹርክስ ትትካን።

አልማው - ያኻስ (ልምቻስ ፃደፍኝኑ ጉፃይ ድምፅ1 እቹዊኾ።)

ሜንፌስ- ስራስሪ እጂታን (አንደስ ፋሌንጋ ናሩኬ ዶኬስትካማ ቻኻ ኔክፂያሱ አኹስ ባፃባፂካማ ሴይፃንታው ኹርፂ ቻናሳ አፍዳ ታኼካማ አሬቻን። ርኩስ ሜንፌስ ባይፃዊኽ። አንደስኪ ጉድካ አቾ ያኻና።

አልማው - እንቹ ዋትኝይ ኬሽታው...?

ድምፅ3 - ኺስ ኩፂ ፊያስታ ዝንጅብሌ ዶኬስትካማ እጁስ ፂፂፊ ኔክፃውላስ

ቲንኪክስቲካማ ግንባሮ ስንካን። ቹንዚደስ እሜ ኬሽታቴኽ።

ታማዬ- (ጊቻትኼካማጊ ንግስታዋ ... አግዑና። እማ... እማጂ... ግንባርዳ ስንካይፂስ ...

ባኩንቲኾማ...እሳይ...ይቹ...

ንግስታ - ኬሸኾ.... አይ ኬሸፅኹ .... ዋታ....

አልማው- ስራስሪው ማንዳንቲ ሜንፌስ (ደስቲስ ዳጉልኼካማ ሙሲታ ፕርትችና)

(አያልነህ ሙላቱ፤ ቤኑ አችስ አስሜምቻታ ያኻማ ካፅስትኹ)

አንቤባማ ርዳትስትቻ

በ. ሲፍካማ ዲጉንኩሳ ካስካዋ አጉዊኒ ፅፌት ስሬትስ ፁፍስ ዙርፃን።

1. “ቹንዚስ ቹዋ ጁፃ ሴይፃንታኽ” ንኹ /ኒት አዩይ?እን አሳቡ ጂፂ ምክንያት ዳርማ ያኹታ ርዳትፃን።
2. ንጉስ ታማዬው አሳብደስ ጁዋማ “አምናላኪ” ንኹሳ ቹዋ ምክንያቶ ጌላፃን።
3. ንግስታዋ ኬሸፃታ ድኹዋንቴ ያጉኽ አይይ? ምክንያት ዳርማ ያኹታ ኽይትቻፃን።
4. ዱኹዋንቲስታ ሴይፃንታ አሳብስ አስሜምቻኑሳስታ አስሜምቻቲኑሳ ዲቦ ርዳትፃን።

6. ሴይፃንታውሳ ቹዋ ሴሬ ጌሌፃን።

7. ስራስሪው ችግር ኽይፃ ያኽስታማ ዲግኹሳ ሜፍቱ ርዳትፃን።

ከ. እን ድራማው ፅፌትዴስ ክንቲኑሳ ኽይትቻቻፃን።

10.3.2 ካልካ፣ ፃፊቻ

ካልካ

ሊሊትችንኩ ዜይቢኩሳ አይኔትካዋ ቲኪምስቲካማ ሹኻ ቱንዚዌና ድርሴቶ ፃፋን። ዜይብካዋክላ ፅፌታኻዳ ዳድሳን።

ፃፊቻ

ድራማዋ ፃፊቻ

10.2.2ዳ ድራማውሳ ክቻክቼ ካንትፃንኩሳ ቤንካዋ ቢጋሩ ቲራግድሚዳ ፃፊካ። ቻሺኪ ድራማውሳ ዊድዊዴ ቤኖ ካንትፃንኩሳ ቤንካዋ ሲፋማ ዲግኹ ቢጋሩ ቲራግድሚዳ ፃፋን። አሊዲዳኪ ድራማውሳ ዊድዊዴ ቤኖ ፃፋን።

ጂሚሪ		ክችቲኒ		ዊድዊዲ
ዝርዝር	ቤንካ	ዝርዝር	ቤንካ	ዝርዝር
	ሚዊው ሌጌስቻ			
	(ትኹርኹርትቻ)			
		ግችት ብራ		

10.3.3 ዙሚቻ፣ ሳዋሳው

ዙሚቻ

“ስራስራ ማንዲ” ናው ኃሪስ ዲግኹ ተውኔቱሳ ፁፎ አንቤብትካማስታ ታሪክ ዌንካዋ ፆኬልትካማ ቤንዳ ድራማዋ እንፃክስታን።

ሳዋሳው

እምትቻፃንትካዋ ቲኪምስቲካማ ሹኻ ቱንዚዌናሳ ድርሴቶ ፃፋን።

መዳይ ካልካ

ቢጋሩ ቲራግድሚ (Graphic Organizer)፦ አሳቡሳ ታምትቼ ስልስ አኹኪ ግራፍስ አኹኪ ቴራግድሚስ አቺትቻዕቻ

ኩቲ ካሲ (Explicit question)፦ ዙርዒ ኩታ ዕፌትዴስ አኹኪ ዙሚዳ አግስታው ካሲ፣

ካቢትቻዓማ አንቤብቻ (Repeated reading)፦ ክችክቺስስታ ፍትኔትስ አንቤብቻ ካሊታሳ አድርዕቻስ እንዕኺ ዙርዓስ አጌዝስትካማጊ ካቢትቻዓማጊ አንቤብች ካስት፣

ካልካው አቾቻት (Word recognition)፦አንቤባንትካ ዓፊስቱንኩሳ ካልካዋ ሺሸቻስ ቴኬምስታኑ ሴል፣

ጉሲ ንባብ (Guided reading)፦ አችስ ዲጉኹሳ ዑፎ ክችክቺስ አንቤብቻስ ካሊስታታ ክንትዓንትካ አንቤብካ ካንትዒካማ ንባቦ ኬዒልዓኑ ካስት፣

ኬሌቴፍቻዓማ አንቤብቻ (Fluency)፦ ፊዾልካዋ፣ ካልካዋስታ ካልኩፕካዋ ክችክቺስ፣ ፍትኔትስስታ እንዕኼንቶ እያው ዳድስ አንቤብች ካሊት፣

ክችክችት (Accuracy)፦እምኘሎ ካሎ አኹኪ ካልኩፓሳ አኹኪ ዲብቴርቶ ኬርታጋቲታስታ ላኃ ሼውታንውላ አንቤብች ካስት፣

ዳንቲ (Affix)፦ ካሉ ጁዒዳ አኹኪ ዊድዊዲዳ ኬዒልስታው ኽይ ዝኩክ ክዕልካ፣ (ካሉ ጁዒዳ ኬዒልስታኒስ ቤዾራ ክዕሊ (prefix)፣ ካሉ ዊድዊዲዳ ኬዒልስታኒስ ታምብ ዳንቲ (suffix) እስታና። አውኺ ኮንኪዳ ኩዒ ቤዾራ ዳንቲ እስታው እላ። እን አኽቻስ እን ኮንኪዳ አግዕናው ዳንቲ ታምብ ክዕሊ ይቢቺያኽ

ኽይትቻቻዓንቲ ዕፌት (Expository text)፦ ንባሮ እያው ዑፍ ያኻማ እምኘሎ ኃሬ ጉዳዮ አኹኪ ውኖ ካንታውስ ክንትዕቻስ/ርዳትዕቻስ አጌሌጌላው ዑፍ፣

ሴንሳንቲ ዑፍ (Narrative)፦ ታሪክ ጊዝዳ አኹኪ ስፈሪዳ አኹኪ አኺኒው ቤዾራሲፊ ካንትዓው ዑፉ ውክር፣

ሺሸቻ/አንቤብቻ (Deocoding)፦ ዓፊስቱንኩሳ ካልካዋ (ዑፎ) ዙሚው ኮንኪሾ ኪስቻስ

ፊዴል ድምፁሳ ታምትቼስታ ካልካውሳ አቕቶ ቱኬምስትኻ፣

አብርታ አንቤብኻ (Choral reading)፦ ሜንችካ ክንታንትካ እምንልዳ፣ እምንላኒስ ድምፆ እንኩዋክዒካማጊ አንቤባኑ ካስት፣ እንፃክስትኺኪ ቤኑ ክንታንትካ ክንትፃንቲሊ/ሊ አንቤብኻ፣ ክንትፃንቲ/ታ ዲብቱርቶ አኹኪ ቱንዜ አንቤቡስ/አንቤብቱስ ውላ ክንታንትካ ሲፋውሳ ዲብቱርቶ አኹኪ ቱንዜ አንቤብኻ፣ እምፕል ዙራሙሪዳ/ዎምቤርዳ እጅኩንኩ ክንታንትካ እምፕልዳ አንቤብኻ፣ ኬንዳ ቤኑ ክንታንትካ ፅፈቱሳ እምፕሎ ቤኖ አንቤባኒስ ኬንዳ ክንታንትካ ዴሜካ አሊውሳ ቤኖ አንቤብኻ እ. እ. ኮ. አኽኻስ ካሌ።

አሳቦ ቤንኻፅኻ (Think-aloud)፦ ምሳልትስ አንቤባኒስ ዎሴንስትኹ ጊዙ ሊሊትኺዳ ቲሪኻ ንካማ እምንሎ ዲቦ/ጉዳዮ ካንታውስ ዋትኃ አሴብካማጊ አኽኹ እሊው አቚስ አሳቦ ቤንኻፅኻ፣

አንቤባማ ርዳትስትኻ (reading comprehension)፦ እምንሎ ፁፎ አንቤባማ ርዳትስትችስታ ኽዮ አግፅኹ ካሊት፣

አንቤብኽ ካስትዳ ቲሪኻስታ አሴብኻ (Stop and think)፦ አንቤብኽ ካስትዳ ዳርማ አንቤብስታማጊ አኽኹ ቲሪኻናማ አሴብኻ፣ አንቤብስትኹሳ ፅፈቶ ካንታውስ ዳራውላ ታክስኹ አቱኒጊ፣ ፍንዳ አንቤብኻዴስ ኪቻ ቲሪኻ ናማ አንቤብስትኹሳ አሳቦ አይምሩዳ ርዳትስትኻስ ሞኬርኻ፣

እንግራ አንቤብኻ (Rereading)፦ አንቤብኽ ካስትዳ ቱዋያሱ ዲብ ዝኩስ አሳቦ ርዳትስትኻስ ካሊስቱምባኺስታ እንግራ አንቤብኻ፣

እንፅኼንታ እይ ንባብ (Prosody)፦ እምንሎ ፁፎ ክችክቺስ አኹኪ ፋይስታው ድምፁ ሌዚስ አንቤብኻ፣

እምቢታማ ሺሸኻ/አንቤብኻ (Authomaticity)፦ ፊዴልካዋ፣ ድምፅካዋስታ ካልካዋ ችግራጋቲታ፣ ላኃሼውታንውላ፣ ኽቱስታናቱ አሴባንውላ፣ እምቢታማስታ ክችክቺስ ሺሸኽስታ አንቤብኽ ካሊት፣

አይምሩዳ ሳሊኻ/ Mental Picture)፦ ታሪክዊንካዋ፣ ስፍሪውሳስታ አኼንካውሳ ጊሊፅዔ ካንታውስ አይምሩዳ ስሎ ፊቱራማ አንቤብኻ፣

ጌሜትኻ (Prediction)፦ አንቤብኻ/ ቹኒትኻዴስ ፍና አኹኪ አንቤብኻ/ ቹኒትኻ ካስትዳ ሲፋማ ዳርማ ይንታው አኹኪ ዳርማ አኽኻስ ካላው አኽኹ

ጌሜትኻ፤ ታሪክዊን ካውሳስታ ታሪኩሳ ካስቶ ካንታውስ ዳማዳምዒ እይኻ፣

ኻርቶ ሲፍኻኻዒ ሴል (Self-cheking strategy) ክንታንትካ አንቤባኑ ጊዛይ ርዳትስትኾ ቼሜትኻዓኑ ብላት፣

ቱዊ (Context)፦ እምነል ሊንጊዲ ካሉ ኽይስ ዳብዘ እያንኩ ካልደስ ፍና አኹኪ እንግርዳ አግስታንኩ ካልካ፣ ካልኩፕካ አኹኪ ዲብቱርትካ፣

ታሪኩ ውክር (story structure)፦ ዋኒዋዳዋ፣ ዒዊ፣ አኺኔ፣ ችግሮስታ ኽዮ ኮንኩሳ ስርዲብካዋ እሜው ድርሴቱ ውክር፣

ቱክሌልኻዕኻ (summarizing)፦ ዕፈቱሳ ቼዋ አሳቦ ዒሜቓማ ፍሸኹ ካስት።

ቼኒታማ ርዳትስትኻ (Listening comprehension)፦ዙሜ አኹኪ ዑፎ ቼኒታማ ርዳትስትኻስታ ኽዮ እይኹ ካሊት፣

ቼኒትኻኩ ካልካ (Listening Vocablury)፦ አቕ ዙሚ ጊዛይ ቼኒቱካማ ርዳትስታንኩ ካልካ፣

ቼዋ አሳብ (main idea)፦ ዕፈትዶስ ዒሜቕስታማ ፋው ቼዋ አሳብ፣

ርዳትስትኻ (Comprehension)፦ ዙሚውሳ አኹኪ ዑፉሳ ኮንኬ ርዳትስትኹስታ ኽዮ አግዕኹ ካስት፡

ርዳትኻቓማ ክንትኻ (cooperative learning)፦እምፕል ክንቲውሳ እሜ አብርታ ርዳትኻዼካማጊ ክንትኻ

ዛምርዛማ አንቤብኻ (Partner reading)፦ ላቓ ላቓ አኽኻስ ባኤባንቶ አንቤብኻ፣

ማሪማርኻዓንትካ ካስካ (Implicit inferencial questions)፦ ክንታንትካ አንቤባኑ/ቼኒታኑ ዕፈታኻዳ ዝኩንኩሳ ንባርካዋ ቤደራ አቕትሊ ታምትኻዛማ ዙርዔ እያንኩ አንቤባማ/ቼኒታማ ርዳትስትኹ ካስካ፣

ዑፉ ውክር (Text structure)፦ ዑፋኻዳ እምካው አቺትኻኺ

ዘውግ (Genre)፦ ሊሊቲ ውክርስ አኹኪ ዕኹርስ አቕስታው ዑፉ ውክር፣